gemeente **Roermond**

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave jaarstukken 2022

Voorwoord 5

Leeswijzer 9

1. *Jaarverslag 2022* 13

Financiële positie 15

2. *Programmaverantwoording 2022* 19

2.1 Programma 1 Zorgzame gemeente 21
2.2 Programma 2 Inclusieve samenleving 33
2.3 Programma 3 Goed onderwijs 41
2.4 Programma 4 Kansen voor klimaat 47
2.5 Programma 5 Goede leefomgeving 55
2.6 Programma 6 Toekomstbestendige Stad 67
2.7 Programma 7 Ruimte en Wonen 79
2.8 Programma 8 Levendige Stad 91
2.9 Programma 9 Veilige Stad 99
2.10 Programma 10 Moderne gemeente 105

3. *Overig / overzichten* 113

4. *Paragrafen* 131

4.1 Paragraaf Lokale heffingen 133
4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 140
4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 149
4.4 Paragraaf Financiering (treasury) 162
4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering 169
4.6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties 175
4.7 Paragraaf Grondbeleid 206

5. Jaarrekening 221

5.1 Balans per 31 december 2022 223

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 229

5.3 Toelichting 233

5.4 Overzichten 267

5.4.1 Staat van baten en lasten over het jaar 2022 per taakveld **279**
5.4.2 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen **285**
5.4.3 Fiscale positie vennootschapsbelasting 2022 **311**

Colofon 317

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2022 van de gemeente Roermond. Hierin legt het gemeentebestuur verantwoording af over de inkomsten en uitgaven in het afgelopen jaar.

We sluiten 2022 af met een positief resultaat van circa 30 miljoen euro. Dit resultaat is voor het overgrote deel ontstaan door gebeurtenissen die niet te voorspellen waren. Hierdoor ontstonden veelal, eenmalige financiële meevallers en overschotten. De effecten van de opvang van Oekraïense vluchtelingen, uitkeringen van het Rijk en het ontbreken van een akkoord tussen het Rijk en de VNG binnen de hervormingsagenda Jeugd zijn enkele voorbeelden waardoor de gemeente vorig jaar geld heeft overgehouden. Voor een deel van het positieve resultaat worden voorstellen gedaan voor herbestemming. Met het andere deel, vullen we de gemeentelijke reserves aan.

Ambitie, daadkracht en verbinding

Het was vorig jaar een verkiezingsjaar. In lijn met het coalitieakkoord ‘De stad van ambitie, daadkracht en verbinding’ is het nieuwe college op 13 juli 2022 voortvarend gestart. Er zijn verschillende, grote projecten die vorig jaar verder vorm hebben gekregen in de voorbereiding. Voorbeelden zijn: het project Roerdelta, Weerstand (het voormalige Philipsterrein), de dijkversterking in de Willem-Alexanderhaven en de verlaging van de dam bij het lateraalkanaal ten behoeve van de hoogwaterbescherming van de stad.

Het college is direct aan de slag gegaan met het benutten van economische kansen en het tegengaan van leegstand. Ook is ingezet op woningbouw en verduurzaming van bestaande en nieuwe woningen. We bouwen aan een toekomstbestendige stad. Als reactie op allerlei maatschappelijke ontwikkelingen niet stoppen met het blijvend investeren in onze integrale veiligheidsaanpak. Aan de inwoners bieden we de hulp en ondersteuning die ze nodig hebben. Hiermee versterken we de sociale basis. We hebben een vangnet geboden voor kwetsbare inwoners tijdens de energie- en koopkrachtcrisis en geïnvesteerd in het voorkomen van (jeugd)werkloosheid. Zo werken we samen met inwoners aan bestaanszekerheid.

Met de Meerjaren Cultuurvisie investeren we fors in een sterk cultureel klimaat, wat volop kansen biedt voor nieuwe initiatieven en makers. We versterkten onze culturele instellingen door het benutten van kansen in samenwerking met de Euregio en het Duitse achterland. In Swalmen hebben we ervaring opgedaan met een dorpsplan en burgerbegroting. Die ervaring gaan we gebruiken bij de totstandkoming van het nieuwe wijken- en kernenbeleid. Om onze dienstverlening te verbeteren zijn we in dialoog gegaan met inwoners en ondernemers. De menselijke maat is daarbij belangrijk.

Vanwege de oorlog in Oekraïne, de vluchtelingestroom, oplopende energiekosten en inflatie raakte vorig jaar een groeiende groep inwoners financieel in de problemen. De eerste nood was erop gericht om ervoor te zorgen dat er niemand financieel kopje onder in ging. Met instemming van de gemeenteraad werd een Lokaal Fonds Aanpak Energiearmoede ingericht om, samen met andere partijen, een bijdrage te leveren aan het voorkomen van armoede. Ook heeft de gemeente Roermond haar verantwoordelijkheid genomen in de opvang van Oekraïense burgers, verdeeld over drie opvanglocaties en bij particulieren. Voor asielzoekers en statushouders werd een tijdelijke locatie voor cirisisnoodopvang in het Roermondse Veld ingericht.

Weer meer in balans

Wij kijken terug op een bestuurlijk dynamisch jaar. Er kwam een nieuwe gemeenteraad, een nieuw college en we kregen te maken met een burgemeesterswisseling. Het is fijn te constateren dat de bestuurlijke verhoudingen beter in balans zijn gekomen.

Tot slot spreken wij een groot woord van dank uit aan de leden van de raad, de inwoners, ambtelijke medewerkers en iedereen die zich heeft ingezet voor onze stad en het realiseren van onze doelen in 2022.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Dirk Franssen,
Wethouder economie, stedelijke ontwikkeling en financiën

Leeswijzer

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de gemeente Roermond. Deze jaarstukken zijn de verantwoording van het college aan de raad over het gevoerde beleid en beheer.
De jaarstukken 2022 hebben dezelfde opzet als de programmabegroting 2022.

Jaarverslag 2022

In het hoofdstuk van de financiële positie krijgt u op hoofdlijnen inzicht in het financiële resultaat 2022, de grootste afwijkingen en de financiële positie. Over de resultaten op de kredieten in 2022 bent u geïnformeerd via de investeringsrapportage.

Programmaverantwoording 2022

Bij de programmabegroting 2022 heeft uw raad het strategisch doel per programma bepaald, waarbij aangegeven is “Wat willen we bereiken?”, “Wat gaan we daarvoor doen?” en “Wat mag dat gaan kosten?”

Op de laatste 2 vragen zullen wij in de programmaverantwoording terug komen.
Bij de beoogde en bereikte resultaten wordt er in de jaarstukken, vergelijkbaar met de 2e bestuursrapportage 2022, gewerkt met kleurindicaties. Hiervoor worden de kleuren groen (gerealiseerd), oranje (deels gerealiseerd) en rood (niet gerealiseerd) gebruikt.

	Speerpunt is volledig gerealiseerd. Alles is volgens planning.
	Speerpunt is gedeeltelijk gerealiseerd. Dit blijkt uit...
	Speerpunt is niet gerealiseerd. Oorzaak is...

Met het toevoegen van de kleurindicaties maken we visueel wat er tekstueel al staat zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke beoogde resultaten zijn gerealiseerd.

Op de 3e W-vraag: “Wat heeft het gekost?”, vindt u per programma een tabel per product, waarbij een vergelijk wordt gemaakt tussen de bijgestelde begroting 2022 en de gerealiseerde baten en lasten per programma.
Indien de afwijking per product groter is dan € 50.000, vindt u daar een korte toelichting bij.
Overal waar de afwijking negatief is, betekent dat oftewel meer lasten uitgegeven dan begroot of minder inkomsten dan begroot. Bij positieve afwijkingen is dit uiteraard andersom.

Paragrafen

Voor de gemeente is het verplicht in het jaarverslag acht paragrafen op te voeren:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid;
- (en sinds 2022 de nieuwe) paragraaf Wet Open Overheid.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de jaarrekening. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de jaarrekening veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad. Het is de bedoeling van de paragrafen dat de raad de juiste en integrale informatie krijgt om de kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken.

Jaarrekening 2022

In de jaarrekening 2022 vindt u vooral de verplichte onderdelen vanuit de BBV (besluit begroting en verantwoording):

- Balans per 31 december 2022;
- Toelichting op de balans;
- Toelichting op het overzicht van baten en lasten;
- Diverse (verplichte) overzichten en bijlagen;
- Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa);
- Fiscale positie voor de vennootschapsbelasting 2022.

1.

Jaarverslag 2022

Financiële positie

Inleiding

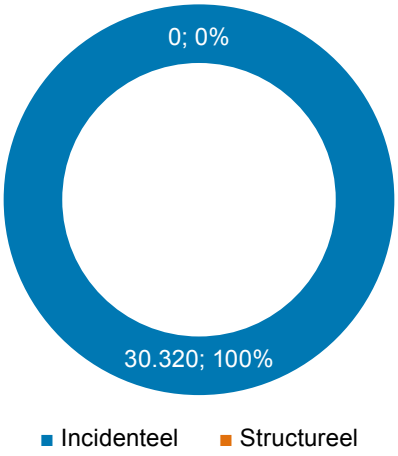
De financiële positie speelt een belangrijke rol binnen de te maken integrale afwegingen over de te varen koers op de korte, maar vooral op de strategische en daarmee de (middel)lange termijn. De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd bezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgaven van de stad. Het te bereiken maatschappelijk rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke doelstellingen zijn hierbij van belang.

Financieel resultaat

	Prim. Begroting 2022	Begr. Wijziging 2022	Totaal begroting 2022	Geboekt t/m per. 14	Vrije ruimte
Lasten	-210.949.844	-33.422.678	-244.372.522	-227.461.425	16.911.097
Baten	205.860.957	36.118.727	241.979.683	248.336.465	6.356.782
Resultaat voor bestemming	**-5.088.888**	**2.696.049**	**-2.392.839**	**20.875.040**	**23.267.879**
Storting in reserves	-10.512.725	-18.477.474	-28.990.199	-29.105.947	-115.748
Onttrekking uit reserves	12.869.613	25.448.636	38.318.249	38.551.245	232.996
Mutatie reserve (F980)	**2.356.888**	**6.971.162**	**9.328.050**	**9.445.298**	**117.248**
Totaal	**-2.732.000**	**9.667.211**	**6.935.211**	**30.320.338**	**23.385.127**

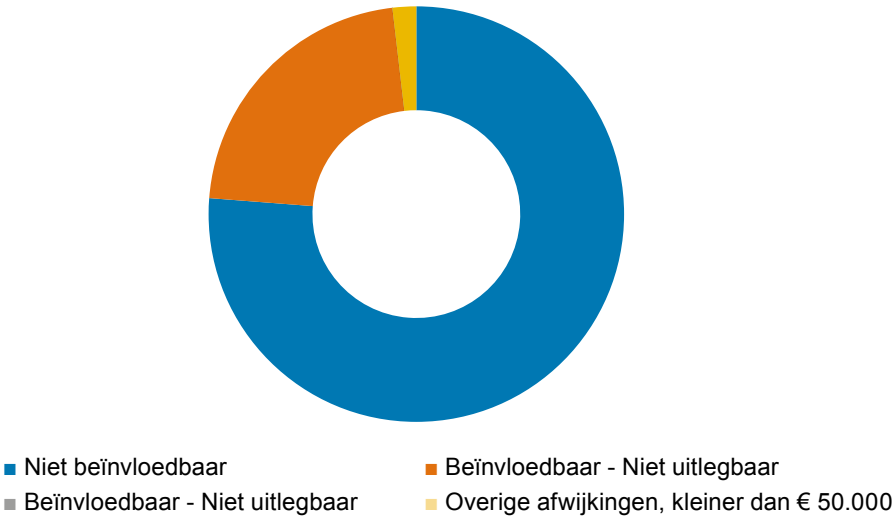
De doelstelling is een structureel sluitende begroting. Bij de begroting 2022 werd er primair nog rekening gehouden met een tekort van 2,7 miljoen euro. Dit saldo werd, met het vaststellen van de 2e en later de 3e bestuursrapportage nog bijgesteld naar een positief saldo van 6,9 miljoen euro. Dit effect is het gevolg vanuit de effecten van de september- en decembercirculaire 2021 en meicirculaire 2022.
Vervolgens heeft u in januari een raadsinformatiebrief met de effecten vanuit de decembercirculaire 2022 ontvangen. Hierin is het te verwachten jaarrekening resultaat bijgesteld naar 11,2 miljoen positief. Begrotingstechnisch is het saldo niet meer aangepast, waardoor we in de vergelijking uitgaan van het begrotingssaldo vanuit de 3e burap 2022.
De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 30,3 miljoen.
Ten opzichte van de 3e burap 2022 betekent dit uiteindelijk een verschil van 23,4 miljoen euro.

1) Incidentele en/of Structurele afwijking:

Geconcludeerd kan worden, dat het volledige jaarrekeningsaldo, ad. 30,3 miljoen, incidenteel van aard is.

2) Afwijking t.o.v. de bijgesteld begroting is: Beïnvloedbaar vs Niet-beïnvloedbaar

Niet beïnvloedbaar
Van de totale afwijking is 76% niet beïnvloedbaar. Deze afwijkingen zijn het gevolg van rijkscirculaires en beleid waar Roermond volgend in is, en waar de invloed van de gemeente Roermond beperkt zo niet nihil is. In euro's is dit 19 miljoen euro. De grootste afwijkingen hierbinnen zijn:

• Gemeentefonds – decembercirculaire	€ 5,2 miljoen
• Incidentele middelen jeugd	€ 4,8 miljoen
• Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 2,5 miljoen
• Vrijval middelen arbeidsmarktregio Midden-Limburg	€ 3,7 miljoen
• Storting in voorziening verlof -/-	€ 2,4 miljoen
• Complexe problematiek regionale samenwerking	€ 1,0 miljoen
• Uitstel omgevingswet	€ 0,8 miljoen
- Vrijval vanuit APPA voorziening	€ 0,8 miljoen
• Restant	€ 1,4 miljoen

Beïnvloedbaar
De categorie “beïnvloedbaar” kunnen we splitsen in “uitlegbaar” en “niet-uitlegbaar”. Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, kunnen we álle beïnvloedbare afwijkingen goed uitleggen.
Van de 5,4 miljoen betreft dit vooral afwijkingen op de personeelslasten, ad 2,9 miljoen.
Hierna resteert nog een verschil van 2,5 miljoen euro, welke in de verschillenanalyse per programma verder wordt toegelicht.

Overige afwijkingen < € 50.000
In de jaarrekening worden álle afwijkingen groter dan € 50.000 per product toegelicht. Het restant valt onder de noemer “overige afwijkingen”. In totaal gaat dit nog om 0,5 miljoen euro.

Toelichting op de afwijkingen
In de programmaverantwoording worden de verschillen ten opzichte van de begroting op programmaniveau inclusief de algemene middelen verder toegelicht.

3) Resultaatbestemming
Vanuit het positieve jaarrekening saldo, ad. 30,3 miljoen, stellen wij uw gemeenteraad voor om 1,5 miljoen middels resultaatbestemming over te hevelen naar het boekjaar 2023.
Een totaaloverzicht vindt u terug in de bijlage.

Weerstandscapaciteit
De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van geïdentificeerde risico’s.

Als basis voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Een actuele risico-inventarisatie
- Een weerstandsratio binnen de bandbreedte van 1,4 (minimaal) – 2 (ruim voldoende)
- Het streven naar een minimale solvabiliteit van 20%

De ratio weerstandsvermogen bedraagt, op basis van de direct beschikbare middelen 5,5. Dit is hoger dan de ratio welke in de begroting 2022 (1,8) is opgenomen. De ratio bevindt zich hierbij ruim boven de door u vastgestelde streefwaarde van tussen de 1,4 en 2,0. Hierbij wordt opgemerkt dat niet gekwantificeerde risico’s zoals de mogelijke consequenties en gevolgen van de oorlog in Oekraïne, energietransitie en klimaatadaptatie niet in het risicoprofiel zijn opgenomen. Op basis van de jaarrekening voldoen wij aan de vastgestelde doelstelling.

De solvabiliteitsratio bedraagt 33,6% en is een verbetering ten opzichte van de begroting 2022 (11,9%). Dit wordt veroorzaakt door een toename van het eigen vermogen als gevolg van het jaarrekeningresultaat.

2.

Programma-verantwoording

Programma 1

Zorgzame gemeente

Producten:
Onder het programma "Zorgzame gemeente" brengen wij de volgende producten samen:

a) Informatie, advies en toeleiding

b) Maatschappelijke ondersteuning

c) Jeugdzorg

d) Arbeidsmarkt en participatie

e) Armoede, Inkomensregelingen en schuldhulpverlening

f) Preventie en Gezondheid

Beleidskaders:
- Meedoen naar vermogen, op weg naar een participatiesamenleving: welzijnsvisie gemeente Roermond (2012).
- Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 (2019).
- Plan Versnelling transformatie jeugd 'Doorbreek de cirkel in regie' (2017).
- Visienota Jeugdhulp Midden-Limburg West en Oost (2013).
- Beleidsplan Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2016).
- Uitvoeringsnota Preventief Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2017).
- Kadernota regionaal arbeidsmarktbeleid Midden-Limburg (2012).
- Visienota werken naar vermogen in Midden-Limburg (2012).
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2017-2020) 'Weg uit de schulden'.
- Economische visie Roermond (2017).
- Roermond Gezond, Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021 (2017).

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Omnibuzz
- Westrom

Strategisch doel programma

Inwoners leven gezond en ervaren hun gezondheid als positief. Wie langer gezond leeft, heeft minder maatschappelijke ondersteuning en intensieve zorg nodig en is beter in staat bij te dragen aan het maatschappelijk leven (werk, school, gezin, omgeving, et cetera). We streven naar een sterke samenleving waarin iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee kan doen en eigen regie heeft over zijn/haar leven. De gemeente investeert in preventie en een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. Wanneer het zelfstandig leven (even) niet lukt, voorzien wij in een netwerk van passende laagdrempelige en/of geïndiceerde voorzieningen. We bevorderen burgerkracht en een zelfredzame samenleving, we geven advies en voorlichting en begeleiden naar de juiste vorm van hulp en ondersteuning. De transformatie in het sociaal domein is verder doorgezet en in de aanpak kijken we breed naar de ondersteuningsbehoefte van inwoners met een zorg- en ondersteuningsvraag. Daarbij betrekken we alle leefdomeinen zoals gezondheid, onderwijs, werk en inkomen. Met partners geven wij binnen de gestelde kaders uitvoering aan de decentralisaties in het sociaal domein, waarbij wij adequate zorg en ondersteuning bieden aan de mensen die het nodig hebben.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

We beschermen en bevorderen de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen zoals bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Vanuit de visie van ‘positieve gezondheid’ werken wij aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners, zodat zij actief mee kunnen doen in de samenleving en minder gebruikmaken van hulp en ondersteuning.

Roermondenaren die ondersteuning nodig hebben, kunnen rekenen op goede zorg en ondersteuning. Hierbij doen zij in eerste instantie een beroep op familie, vrienden of de eigen omgeving. Roermondenaren kunnen een beroep doen op geïndiceerde voorzieningen als de eigen omgeving of algemene voorzieningen onvoldoende oplossing biedt.

De gemeente Roermond streeft naar een goed functionerende inclusieve arbeidsmarkt. Een (regionale) arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod van arbeid met elkaar in evenwicht zijn en waar plek is voor iedereen die wil en kan werken, dus ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen bereiken dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de samenleving: met werk, op school en stage, met een vrijwilligersbaan of andere vormen van participatie.

We willen dat zo min mogelijk mensen afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Het (preventieve) armoedebeleid is erop gericht de financiële zelfredzaamheid van mensen te vergroten om te voorkomen dat mensen in de armoede terecht komen. Inwoners die niet een eigen inkomen kunnen genereren en ook geen vermogen hebben, kunnen een beroep doen op de sociale voorzieningen van de gemeente (onder andere via de Participatiewet en bijzondere bijstand).

Onze jeugd krijgt alle kansen. Daarom geven we prioriteit aan het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren. In de jeugdhulp gaan we door met de ingezette ontschotting. De trend van armoede, ongezonde leefstijl, gezondheidsklachten of leerachterstanden die generaties lang in families voorkomen, wordt doorbroken. Zo min mogelijk kinderen die opgroeien in een gezin met een langdurig laag inkomen.

We willen kwalitatief goede zorg en ondersteuning bieden, waarbij we binnen het sociaal domein niet meer uitgeven dan we ontvangen van het Rijk. Binnen het programma herbezien we daarom onze aanpak. Doel hiervan is om integraal binnen het gehele sociaal domein bij te dragen aan het vergroten van maatschappelijke impact, tegen gereduceerde kosten.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Regionale Wmo-taken*** Op 1 januari 2022 gaan de nieuwe Noord- en Midden-Limburgse samenwerkingsafspraken in voor de regionale Wmo-taken (MO, BW, BMZ en OGGz-preventie), op basis van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). De samenwerking kent o.a. de volgende uitgangspunten: op orde brengen/houden sociale basis infrastructuur, focus op lokale toegang voor MO/BW, spreiding en financiële solidariteit. Concreet betekent onder andere dat: 1 de prestatie Beschermd Thuis wordt opgevangen binnen TZO 2 de toegang tot BW lokaal i.p.v. regionaal wordt uitgevoerd 3 de gemeente een rol gaat nemen bij het voorkomen van instroom en het bevorderen van duurzame uitstroom i.r.t. MO 4 de focus bij daginvulling komt te liggen op normalisering. 5 gekeken wordt naar passende huisvesting en ondersteuning.	***Regionale Wmo-taken*** Normalisering van de situatie van de burger door 1 voorkomen van instroom in voorzieningen door te focussen op oplossingen in de sociale basis (ondersteuning zo lokaal en dichtbij mogelijk) 2 verblijf in voorzieningen zo kort mogelijk door bij start al de focus te leggen op uitstroom 3 vormgeven duurzame uitstroom (geen terugval).	De toegang tot Beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) is lokaal ingericht. De uitstroom vanuit BW en MO verloopt grotendeels via het matchingspunt bijzondere doelgroepen, met focus op vlotte en duurzame uitstroom. De regionale samenwerking verloopt goed, de nieuwe regiovisie Meedoen & Wonen 2022-2026 en daarbij behorende beleidsagenda 2023 zijn vastgesteld. In 2022 is een start gemaakt met het versterken van de lokale sociale basis voor de bijzondere doelgroepen, verdere uitwerking volgt in 2023. Daarbij is ook aandacht voor de implementatie van het programma Beschermd Thuis, het bieden van activiteiten en het wegnemen van stigma's. Waar nodig wordt hieraan in regionaal of bovenregionaal verband aan gewerkt.
B ***Arbeidsmarkttoeleiding*** Opstellen van een regionale beleidsagenda om de doelstellingen van de Participatiewet te bereiken, op basis van de uitgangspuntennotitie Arbeidsmarkttoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2022 spelen we in ieder geval in op de volgende actualiteiten: • Uitvoering maatregelen vanuit de Post Corona aanpak, Perspectief op Werk en Tasforce-aanpak 'Met veerkracht uit de crisis'. • De agenda van de staatssecretaris genaamd 'Breed Offensief' die leidt tot aanpassingen in de Participatiewet die op verschillende momenten in werking treden.	***Arbeidsmarkttoeleiding*** Op basis van de Post Corona – plan van aanpak en het plan 'Met veerkracht uit de crisis' van de Taskforce Corona Midden-Limburg worden concrete projecten uitgevoerd om zoveel mogelijk (jeugd) werkloosheid te voorkomen, van werk(loosheid) naar werk te realiseren en zelfstandigen te ondersteunen. De resultaten hiervan worden in beeld gebracht en gemonitord via een daarvoor ontwikkeld dashboard.	De diverse projecten van de Post Corona-aanpak Perspectief op Werk en het plan 'Met veerkracht uit de crisis' van de Taskforce Corona Midden-Limburg lopen volop in 2022, ter voorkoming van (jeugd)werkloosheid en om werk(loosheid) naar werk te realiseren en zelfstandigen te ondersteunen. De netwerkafstemming tussen arbeidsmarkt-, onderwijs- en economische partijen wordt ook na corona als waardevol gezien en loopt door. In 2022 is tevens gestart met het traject om te komen tot een herstructurering van de Arbeidsmarktregio, ingegeven zowel vanuit landelijke wijzigingen in deze structuur als ook vanuit de regionale en lokale wens de samenwerkingsstructuur te vereenvoudigen en tot meer verbinding te komen (lokaal-regionaal en tussen de diverse beleidsterreinen). Voor een aantal onderdelen van de agenda van het Breed offensief is een wetswijziging aangenomen eind 2022. De wetswijziging gaat in per 1 juli 2023. Er is overall sprake van een daling van het aantal werkzoekenden in het algemeen en van uitkeringsgerechtigden in de bijstand in het bijzonder. Dit heeft voor ene groot deel te maken met de krapte op de arbeidsmarkt en de arbeidsmarktinstrumenten die vanuit de gemeente aanvullend ingezet worden.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Doorontwikkeling Participatiewet*** Het voornemen is om te komen tot een nieuwe entiteit (NE) voor de uitvoering van de participatiewet als het gaat om arbeidsinschakeling van werkzoekenden in het kader van de Participatiewet. Werkzoekendendienstverlening en werkgeversdienstverlening zullen door de gemeenten in Midden-Limburg Oost onder één aansturing worden gebracht. Hiertoe wordt een bedrijfsplan uitgewerkt en zal eind 2021 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad. Dit moet leiden tot een bedrijf dat toekomstbestendig is. De bedoeling is dat de NE vanaf 1-1-2022 operationeel is.	***Doorontwikkeling Participatiewet*** Doorontwikkeling Participatiewet De doorontwikkeling van de Participatiewet beoogd jaarlijks 150 banen te realiseren in de regio Midden-Limburg Oost voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 1 januari 2022 start de uitvoering op basis van een bedrijfsplan in een nieuwe samenwerking tussen de 5 gemeenten in Midden-Limburg Oost. De inzet is om te komen tot zoveel mogelijk dienstverbanden bij private en publieke werkgevers. Naast de ambitie van 150 banen is er ook nog een veranderkundige opgave gericht op een effectievere uitvoering van de Participatiewet. Het programma richt zich nadrukkelijk op het uitvoeren van het werkdeel van de Participatiewet, de reintegratie en arbeidsparticipatie. Het doel van dit programma is om te komen tot een betere dienstverlening, meer banen, minder maatschappelijke kosten en het hebben van een positief effect op de financiën van Westrom. De financiële effecten hiervan zijn nog niet vertaald in de begroting 2022 en het meerjarenperspectief van Westrom.	Volgend op de collegebesluiten van de gemeenten Maasgouw en Roerdalen 20 december 2022 om niet te participeren in een gemeenschappelijke entiteit voor de Doorontwikkeling van de Participatiewet (hierover is de raad op 1 februari 2023 via een RIB geïnformeerd), onderzoekt gemeente Roermond in Q1 en Q2 2023 op welke manier zelf uitvoering te geven aan de Doorontwikkeling van de Participatiewet Gedurende het proces van de NEIO is de dienstverlening richting cliënten op de normale wijze gecontinueerd zoals dat altijd gebeurd. Er heeft geen stagnatie in aanpak plaatsgevonden hetgeen betekent dat wij onze doelgroep gewoon hebben voorzien van passende trajecten, werkafspraken, loonkostensubsidies, maatwerktrajecten of scholingstrajecten. Dit in nauwe samenwerking met onze ketenpartners.
C ***Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO)*** Vanuit het programma Beter met Minder is in 2021 de opdracht Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO) gegund. Deze opdracht TZO behelst het versterken van de sociale basis en het bieden van ondersteuning aan inwoners op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie (nu nog Wmo-begeleiding) vanuit een andere visie en werkwijze. Bij het versterken van de sociale basis wordt ingezet op Positieve Gezondheid en preventie: problemen van mensen zoveel mogelijk voorkomen en eerder signaleren, zorgen dat er meer naar elkaar wordt omgekeken, dat buurtinitiatieven gestimuleerd worden, mensen elkaar helpen, et cetera. De sociale basis is	***Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO)*** Een duurzame samenwerkingsrelatie met de opdrachtnemer gericht op zelfredzame inwoners, vitale gemeenschappen en passende zorg en ondersteuning binnen de budgettaire kaders.	In 2022 is de overgang gerealiseerd van cliënten Wmo begeleiding individueel en dagbesteding naar Vijf. Daarnaast zijn gebiedsteams met leefcoaches van Vijf in wijken actief met het ondersteunen van inwoners (waar nodig) door middel van opbouwwerk. De doorontwikkeling naar brede gebiedsgeorganiseerde teams wordt in 2023 voortgezet.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
belangrijk voor de sociale kwaliteit van het leven van individuele inwoners, de verbanden waarvan zij deel uitmaken en de samenleving als geheel. Hierbij is 1 opdrachtnemer langjarig (5 jaar, met optie tot verlenging voor nog eens 5 jaar) gecontracteerd. Deze opdracht wordt taakgericht bekostigd waarbij het budget voor 2022 jaarlijks wordt geïndexeerd (OVA index) maar niet wordt bijgesteld op basis van toenemende zorgvraag en/ of demografische ontwikkelingen. Er zijn afspraken gemaakt m.b.t. het verzamelen en monitoren van managementinformatie. Daarnaast zullen in overleg met de opdrachtnemer KPI's worden bepaald. Deze zullen vanaf 2023 waar mogelijk en nodig in de gemeentebegroting landen. 2022 wordt het eerste uitvoeringsjaar van de nieuwe overeenkomst.		
D ***Transformatie jeugd*** Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen geven verder richting aan de transformatie. Zo worden er extra middelen ter beschikking gesteld voor 2022 waaraan extra taken worden gekoppeld (worden nog concreter uitgewerkt), maar ligt er op de schaal van de jeugdhulpregio en de lokale gemeente nog steeds de opdracht om via inhoudelijke en financiële transformatie, kwaliteit van jeugdhulp te kunnen blijven borgen en kosten te beheersen. Landelijk onderzoek, zoals het AEF-rapport ''Stelsel in groei – Een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg'', geeft richting welke transformatiemaatregelen een bijdrage kunnen leveren aan beheersing van kosten en terugdringen van tekorten. Deze worden afgewogen in concrete uitvoeringsacties in 2022. Daarnaast zal er ook gewerkt worden aan specifieke analyses en van de tekorten op het jeugddomein van de gemeente Roermond, om de genoemde maatregelen te vertalen en prioriteren naar de lokale situatie. Hierin zullen we ook verder moeten inzetten op het concretiseren van het transformatieuitgangspunt 'normaliseren'. Niet alle zorgen hoeven te worden geproblematiseerd.	***Transformatie jeugd*** Landelijke maatregelen gekoppeld aan de extra financiële middelen die vanaf 2022 worden verwacht via de hervormingsagenda, gecombineerd met lokale acties, beogen meer grip op de financiële positie van onze gemeente op het jeugddomein. Hierbij blijven we oog houden voor behoud van kwaliteit van jeugdhulp en verbetering ervan. Kinderen moeten sneller op de juiste plek terecht komen, waarbij streven is om uithuisplaatsingen van kinderen te voorkomen. Een versterkte toegang zal hierin een bijdrage kunnen leveren (Expertteam voor de meest complexe, vastgelopen casuïstiek en een ondersteuner in de huisartsenpraktijk die kennis en tijd heeft voor een goede vraagverheldering bijv.). Het resultaat van verder concretiseren van het begrip 'normaliseren' maakt dat we niet alle hulpvragen tot inzet van (gespecialiseerde) jeugdhulp hoeven te leiden. Daarmee houden we (financiële) ruimte over voor kinderen die zorg en ondersteuning nodig hebben.	Transformatie Jeugd is een cyclisch proces, waarbij continue wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit en beheersbaarheid van de Jeugdhulp. Vanuit het Rijk en de VNG zijn verschillende acties uitgezet om gemeenten te ondersteunen in het kwalitatief goed, maar ook beheersbaar inrichten van de Jeugdhulp. Er is een Hervormingsagenda opgesteld, waarin handreikingen worden gedaan ter versterking van thema's zoals reikwijdte van Jeugdhulp met het oog op de integrale aanpak in het sociaal domein en aanpalende terreinen en versterking van de kwaliteit van lokale teams en de toegang. De verwachting was dat deze agenda in 2022 landelijk zou worden vastgesteld en daarmee concreter richting zou geven aan de acties voor gemeenten. Doordat onderhandelingen moeizaam verliepen, is dat niet gebeurd. De gemeente Roermond volgt de ontwikkelingen nauwlettend en bereidt zich ook al voor op de hoofdzaken uit deze agenda, omdat deze punten ook in onze visie cruciaal worden geacht. Vooruitlopend hierop is reeds gestart met het opstellen van een integraal (domein overstijgend) plan, waarvan dit deel uitmaakt.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
E ***Norm voor Opdrachtgeverschap en regionale governance jeugd*** Het gezamenlijk met de regiogemeenten opstellen van een regiovisie voor de jeugdhulp en de samenwerking op het gebied van jeugdhulp, die door de betrokken gemeenteraden worden vastgesteld. Komen tot een gemeenschappelijke regeling (niet-vrijblijvende governance) voor de samenwerking maakt hier onderdeel van uit.	***Norm voor Opdrachtgeverschap en regionale governance jeugd*** Een regionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp die voldoet aan de eisen van de 'wet beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' en die bijdraagt aan een goed georganiseerde regionale jeugdhulp.	In Q3 is de regiovisie jeugd en gezin Midden-Limburg Oost vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee is voldaan aan de Norm van Opdrachtgeverschap en is er een goede regionale basis gelegd voor de samenwerking Jeugd op MLO niveau en daarmee samenhangend de governance op regionale schaal. Hiermee is het mogelijk om zowel in MLO verband als ook breder, zoals in nieuwe aanbestedingen voor segmenten jeugdhulp (o.a. Wonen en Verblijf met behandeling) de samenwerking veelal bovenregionaal op te zoeken (met voornamelijk Midden-Limburg West en Noord-Limburg).
F ***Hervormingsagenda jeugd*** Vertalen van de landelijke hervormingsagenda jeugd, opgesteld door Rijk en gemeenten, naar de Roermondse en regionale schaal. De hervormingsagenda is onderdeel van de afspraken over de extra middelen en vraagt een inspanning van alle gemeenten om deze afspraken na te komen. Uitvoering geven aan deze hervormingsagenda om de jeugdhulp beter te maken voor jeugdigen en gezinnen en beter beheersbaar voor de gemeente.	***Hervormingsagenda jeugd*** Het verbeteren en vergroten van de kwaliteit van jeugdhulp, terugdringen van gebruik van jeugdhulp en verminderen van de uitgaven aan jeugdhulp.	De gemeenten hebben het overleg over de hervormingsagenda opgeschort i.v.m. de bezuinigingen die door de regering wordt doorgevoerd, in afwijking van de afspraken n.a.v. de Commissie van Wijzen. Na de verkiezingen zijn de gesprekken over deze Hervormingsagenda weer opgestart. Per brief van mei 2022 bericht het Ministerie van VWS over haar ideeën ten aanzien van: kernproblemen in de jeugdzorg, de vijf leidende principes bij hervormingen jeugdzorg, het verbeteren van randvoorwaarden voor een goed functionerend en houdbaar jeugdstelsel, hervormingsagenda en extra besparingen, het Coalitieakkoord en het verwachte vervolgtraject. VWS streefde ernaar de Hervormingsagenda Jeugd eind 2022 te kunnen vaststellen in overleg met betrokken partijen. Dit is niet gelukt. De onderhandelingen lopen eind 2022 nog steeds en worden ook door onze gemeente gevolgd. Er is we gestart met het inventariseren van de mogelijke implicaties van de eerdere genoemde onderdelen uit deze Hervormingsagenda. Deze implicaties worden, waar mogelijk, nu ook al verwerkt aan het onder 'transformatie jeugd' genoemde plan. Ten tijde van het opstellen van dit boekwerk is er nog geen akkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Inmiddels zijn werkgroepen geformeerd met een afvaardiging van ministeries van BKZ, VWS en Financiën en de VNG/gemeenten, zodat de Hervormingsagenda ook voldoende garanties kan bieden aan gemeenten om genoemde verbeteringen in de agenda aan te kunnen pakken.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
G ***Effectief beleid voeren bij het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden*** Herformuleren van het beleidsplan armoede en schulden in 2022. Armoede en schulden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hiervoor zou één missie, een visie en een plan op hoofdlijnen moeten gelden. Door het opstellen van één gezamenlijk beleidsplan armoedebeleid en schuldhulpverlening op hoofdlijnen willen we deze verbondenheid krachtiger laten zien en meer effectiviteit bereiken. We zetten extra in op het versterken van de samenhang tussen armoedebeleid en schuldhulpdienstverlening. Dit moet ertoe leiden dat minder mensen langdurig in armoede leven en dat schulden in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd, om problematische schulden te voorkomen.	***Effectief beleid voeren bij het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden*** Een daling van het aantal kinderen dat opgeroeid in een huishouden met langdurig laag inkomen. Minder inwoners hebben problematische schulden. Publiek-private samenwerking realiseren.	De ontwikkeling van een breed armoede- en schuldhulpbeleid is in 2022 ingehaald door ontwikkelingen als de stijgende energiekosten en de daaraan gerelateerde daling van de koopkracht. Gezien de noden van onze inwoners, en naar aanleiding van concrete opdrachten vanuit de gemeenteraad, is ervoor gekozen om hier op te focussen. De crises en de urgentie om op zeer korte termijn maatregelen te nemen laten zich moeilijk verenigen met het ontwikkelen van nieuw beleid. In deze turbulente tijd waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgden is gebleken dat het niet realistisch was om te verwachten dat de gestelde speerpunten voor 2022 zouden worden behaald.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-01 Zorgzame gemeente	Lasten	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	6.733.669	1.440.362	8.174.031	8.204.902	-30.871
		D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	15.986.522	13.854	16.000.376	14.894.736	1.105.640
		D-0130 Jeugdzorg	18.698.728	14.155.076	32.853.804	23.837.223	9.016.581
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	17.647.860	936.429	18.584.289	17.693.934	890.355
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	34.002.895	3.217.354	37.220.249	37.084.064	136.185
		D-0160 Preventie en gezondheid	2.828.614	256.403	3.085.017	2.861.380	223.637
	Baten	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	0	0	0	-1.680	1.680
		D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	-1.114.226	-1.895.203	-3.009.429	-3.907.772	898.343
		D-0130 Jeugdzorg	-385.468	-7.804.810	-8.190.277	-2.710.297	-5.479.980
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	-161.076	1.884.204	1.723.128	-1.526.736	3.249.863
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	-29.230.698	4.027.565	-25.203.133	-24.849.449	-353.684
		D-0160 Preventie en gezondheid	-30.600	-69.628	-100.228	-100.208	-20
	Resultaat voor bestemming		**64.976.220**	**16.161.606**	**81.137.826**	**71.480.097**	**9.657.729**
	Storting in reserves	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	0	100.000	100.000	100.000	0
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	0	100.000	100.000	100.000	0
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	0	22.185.652	22.185.652	22.185.652	0
		D-0160 Preventie en gezondheid	0	275.000	275.000	275.000	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0110 Informatie, advies en toeleiding	0	-272.273	-272.273	-272.273	0
		D-0130 Jeugdzorg	-9.200	-1.478.053	-1.487.253	-1.487.253	0
		D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	-222.000	-2.735.200	-2.957.200	-2.957.200	0
		D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	0	-21.315.652	-21.315.652	-21.315.652	0
		D-0160 Preventie en gezondheid	-44.400	-309.533	-353.933	-353.933	0
	Mutatie reserve (F980)		**-275.600**	**-3.450.059**	**-3.725.659**	**-3.725.659**	**0**
D-01 Zorgzame gemeente			**64.700.620**	**12.711.547**	**77.412.167**	**67.754.438**	**9.657.729**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt. korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0110 Informatie, advies en toeleiding	Overig	-31	2	0	-29	N	I
	Totaal	**-31**	**2**	**0**	**-29**	**N**	**I**
D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	**Huishoudelijke hulp (HBH) en wmo maatwerkvoorzieningen** Er zijn geen wachtlijsten voor HbH in Roermond. Alleen in de vakantieperiode is er agv krappe personele inzet in die periode flexibel geschakeld met HbH aanbieders om mensen de zorg te kunnen bieden die nodig was. In de praktijk betekende dit dat per inwoner bekeken werd hoe urgent de hulpvraag was en werd er gestart met zorg. In ieder geval het noodzakelijke aantal uren, dit kon in overleg met de cliënt wel eens afwijken van de indicatie. Hierdoor kon er ruimte gecreëerd worden voor andere clliënten. Vanzelfsprekend is continu rekening gehouden (iam de cliënten) met eventuele urgentie en de specifieke situatie van de cliënt. In die gevallen werd er meteen hulp verleend. Gedurende heel 2022 is minder zorg verzilverd.	464	-58		406	V	I
	Toekomstbestendige zorg en ondersteuning De lumpsum financiering Toekomstbestendige zorg en ondersteuning (TZO) aan Vijf is verdeeld over de taakvelden (TZO sociale basis, TZO gebiedsteams en TZO maatwerkvoorzieningen). De gerealiseerde lasten voor de sociale basis en de gebiedsteams wijken af van de begroting op basis van realisatie binnen deze drie taakvelden, in totaliteit leidt dit niet tot een vormt dit geen materiële afwijking. De positieve baten worden veroorzaakt door een incidentele terugbetaling van Vijf die voortvloeit uit contractafspraken over persoonsgebonden budgetten in relatie tot zorg in natura.	155	213		368	V	I
	Complexe problematiek regionale samenwerking Deze middelen zijn bedoeld voor het versterken van de sociale basis. In 2022 is gestart met het opstellen van het uitvoeringsprogramma sociaal domein in lijn met het beleidskader sociaal domein 2020-2028 Midden Limburg-Oost. Voor dit uitvoeringsprogramma zijn deze middelen nodig om de sociale basis te versterken. In juli 2023 wordt een concreet meerjaren uitvoeringsprogramma inclusief begroting aan de raad voorgelegd, waar dit een onderdeel van is.	243	762		1.005	V	I
	Doorbelasting salarissen Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	282			282	V	I
	Overig	-38	-19	0	-57	N	I
	Totaal	**1.106**	**898**	**0**	**2.004**	**V**	**I**

Product	Toelichting afwijkingen (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0130 Jeugdzorg	**Jeugdzorg Plus** In 2022 zijn meer zorgdagen JeugdzorgPlus gebruikt dan in 2021 (2446 in 2022 tegenover 2188 in 2021), daarnaast waren de uitgaven voor exceptionele kosten (1 op 1 begeleiding) hoger in 2022 dan in 2021. Het grotere aantal zorgdagen is deels een gevolg van een wijziging in het woonplaatsbeginsel per 1-1-2022.	-1.017	0		-1.017	N	I
	SPUK expertisecentrum jeugdhulp De middelen van deze specifieke uitkering, welke bestemd zijn voor de regio, zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. In 2022 is niet het volledig begrote bedrag besteed binnen de doelen van het Expertisecentrum. De ontwikkeling van de plannen heeft meer tijd gekost dan verwacht.	1.060	-1.116		-56	N	I
	SPUK transitie vastgoed jeugdzorg + De middelen van deze specifieke uitkering, welke bestemd zijn voor de regio, zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen. De middelen zijn in 2022 niet uitbetaald aan de aanbieders, omdat de planvorming nog niet gereed was. Middelen worden in 2023 uitbetaald aan de aanbieders, besteding vindt plaats binnen de looptijd van de regeling.	4.099	-4.099		0		
	Incidentele middelen jeugd De incidentele middelen jeugd zijn in 2022 niet besteed, omdat binnen de hervormingsagenda nog geen akkoord is tussen het Rijk en de VNG. Wel is in 2022 gestart met het opstellen van het uitvoeringsprogramma sociaal domein in lijn met het beleidskader sociaal domein 2020-2028 Midden Limburg-Oost. Voor dit uitvoeringsprogramma zijn deze incidentele middelen nodig om de drie opgaven in het sociaal domein, te weten ‘een gezond leven mogelijk maken’, ‘een kansrijk en inclusief Roermond’ en ‘bestaanszekerheid voor iedereen’ mogelijk te maken. In juli 2023 wordt een concreet meerjaren uitvoeringsprogramma inclusief begroting aan de raad voorgelegd.	4.585	0		4.585	V	I
	Overig	290	-265	0	25	N	I
	Totaal	**9.017**	**-5.480**	**0**	**3.537**	**V**	**I**

Product	Toelichting afwijkingen (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0140 Arbeidsmarkt en participatie	**Participatiebudget** In navolging en afstemming van landelijk beleid alsmede het coalitieakkoord zijn we met 3 pijlers aan de slag, namelijk i) aanvragen aan de poort, ii) de caseloads en iii)de maatwerk trajecten. Omdat een groot deel van de doelgroep voor reintegratietrajecten niet passen in standaardtrajecten lopen er gesprekken met partners om de afspraken te herzien. Hierdoor is het budget niet volledig benut. De gemaakte afspraken zullen met het niet benutte deel van het budget uitgevoerd gaan worden zo dat de gemaakte afspraken in 2023 gerealiseerd kunnen worden voor deze kwetsbare doelgroep. Voorgesteld wordt om deze middelen over te hevelen naar 2023.	176			176	V	I
	Arbeidsmarktregio De gemeente Roermond is door het Rijk aangewezen als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Midden-Limburg. Vanuit deze rol ontvangen wij ook de middelen vanuit het Rijk, beheren deze en zijn begroot. Deze middelen zijn dan ook bestemd voor de regio. Voorheen werden de niet bestede middelen via de balans gereserveerd. Dit is op advies van de accountant niet meer mogelijk, waardoor dit leidt tot een overschot in 2022. De niet bestede middelen van voorgaande jaren worden ingezet voor meerjarige regionale dienstverlening en/of projecten binnen de arbeidsmarktregio. Het is noodzakelijk om deze middelen te reserveren, waarbij het advies is om hiervoor een nieuwe bestemmingsreserve te vormen en de resterende middelen 2022 hierin te storten. Vervolgens zullen ze in de begroting 2023 worden opgenomen vanuit deze bestemmingsreserve.	389	3.335		3.724	V	I
	Doorbelasting salarissen Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	210			210	V	I
	Overig	115	-85	0	30	V	I
	Totaal	**890**	**3.250**	**0**	**4.140**		
D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	**Inkomensvoorzieningen** De overschrijding van de lasten is het gevolg van een storting in de voorziening op basis van de richtlijnen voorziening oninbare vorderingen 2023. Daarnaast is er sprake van minder verstrekte uitkeringen, als gevolg van de corona-impuls voor bedrijven. Om die reden zijn er ook minder baten ontvangen.	-173	-483	0	-656	N	I
	Doorbelasting salarissen Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	105			105	V	I

Product	Toelichting afwijkingen (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0150 Inkomensregelingen & schuldhulpverlening	**Corona intensivering bijzondere bijstand en schuldenbeleid** Onderuitnutting wordt verklaard doordat deze kosten met name opgevangen zijn uit reguliere middelen. In 2022 waren de gevolgen van corona nog weinig zichtbaar, maar de komende periode is er een intensivering van het schuldingenbeleid nodig vanwege alle ontwikkelingen (inflatie, energiearmoede). Om deze reden wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2023.	155			155	V	I
	Eenmalige energietoeslag In 2022 is 93% van de doelgroep voor de energietoeslag bereikt, dit is in lijn met het landelijke gemiddelde bereik. Uitvoeringskosten zijn meegenomen in de uitkering van het Rijk. We verwachten in 2023 opnieuw een energietoeslag, hiervoor zijn ook uitvoeringskosten nodig. Om die reden wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2023.	179			179	V	I
	Corona tozo regeling De overschrijding van de lasten is het gevolg van een storting in de voorziening op basis van de richtlijnen voorziening oninbare vorderingen 2023. De ontvangen uitkeringen betreffen terugbetalingen vanuit de Tozo bedrijfskredieten, de terugbetaaltermijn is gestart op 1 juli 2022. Deze terugbetalingen waren nog niet begroot.	-162	241		79	V	I
	Armoedebeleid Door omstandigheden van personele aard hebben we ons beperkt tot de reeds opgestarte projecten. Er was geen capaciteit om nieuwe projecten te starten.	107			107	V	I
	Overig	-75	-112	0	-186	N	I
	Totaal	**136**	**-354**	**0**	**-217**		
D-0160 Preventie en gezondheid	**Gemeenschappelijke gezondheidsdienst** Er is geen structurele afwijking in de totale bijdrage van de Veiligheidsregio Limburg Noord (brandweer, crisisorganisatie en publieke gezondheid). Deze bijdragen zijn conform begroting 2022 in rekening gebracht. In 2022 is er echter een eenmalig voordeel loonindex 2021 ontvangen.	121			121	V	I I
	Overig	103	0	0	103	V	I
	Totaal	**224**	**0**	**0**	**224**	**V**	
Totaal programma		**11.342**	**-1.684**	**0**	**9.658**		

**een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 2

Inclusieve samenleving

Producten:
Onder het programma "Inclusieve samenleving" brengen wij de volgende producten samen:

a) Samenkracht en burgerparticipatie

b) Wijkontwikkeling en wijkbeheer

c) Diversiteit

Beleidskaders:

- Meedoen naar vermogen, op weg naar een participatiesamenleving: welzijnsvisie gemeente Roermond (2012).
- Beleidskader en beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 Regio Midden-Limburg Oost (2014).
- Visienota Jeugdhulp Midden-Limburg West en Oost (2013).
- Beleidsplan Jeugdhulp 2017-2019 (2016).
- Beleidsplan Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2016).
- Uitvoeringsnota Preventief Armoedebeleid 'Roermond, samen actief tegen armoede' (2017).
- Kadernota regionaal arbeidsmarktbeleid Midden-Limburg (2012).
- Visienota werken naar vermogen in Midden-Limburg (2012).
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2017 2020) 'Weg uit de schulden'.
- Roermond Gezond, Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021 (2017).
- Wijkontwikkelingsplan Donderberg 2012 – 2024 (2012).
- Uitvoeringsprogramma Fase 2 Wijkontwikkelingsplan Donderberg 2017-2020 (2016).
- VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2016).
- Notitie Regenbooggemeenten Roermond en Weert 2019-2022.
- Subsidiëring Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)

Strategisch doel programma

Roermond kent een grote diversiteit aan inwoners. We streven naar een inclusieve samenleving: een stad waar iedereen meedoet en zichzelf mag zijn. De gemeente investeert, samen met maatschappelijke partners, in een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. We bevorderen, beschermen en waarborgen de rechten van mensen met een beperking, zodat ook zij optimaal mee kunnen doen.

De programma's Zorgzame gemeente en Inclusieve samenleving streven in hoge mate hetzelfde doel na. Kort gezegd: iedereen doet zoveel als mogelijk mee. De beleidskaders van beide programma's zijn daarom grotendeels overeenkomstig. Om overlap te voorkomen worden zij niet in beide programma's vertaald naar inzet. Het onderscheid zit, analoog aan het coalitieprogramma, in de rol van de gemeente. Bij het programma Inclusieve samenleving biedt de gemeente algemene - en basisvoorzieningen en stimuleert en ondersteunt ontwikkelingen bij en met maatschappelijke partners. Bij het programma Zorgzame gemeente zoomen we voornamelijk in op de gemeente die (deels) overneemt als de inwoner zelf, met zijn/haar omgeving, niet meer eigenstandig kan participeren zoals hij/zij dat wil.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig wonen en leven; dat willen we bereiken. We werken aan bewustwording en eigen kracht en bieden algemene voorzieningen die gericht zijn op zelfredzaamheid en participatie.

De verschillende Roermondse wijken en buurten hebben allemaal hun eigen karakter en in sommige gevallen verschillen ze beduidend van elkaar. We benutten de mogelijkheden om gerichter te werk te gaan, door accenten te leggen en ons beleid toe te spitsen op specifieke gebieden. Daarmee komt de gemeente optimaal tegemoet aan de behoeftes en wensen van de inwoners van Roermond. De gemeentelijke organisatie werkt zo veel mogelijk van buiten naar binnen en zoekt het contact met inwoners. Komend jaar werken we aan een meer uniforme werkwijze voor alle wijkteams, met daarbinnen voldoende ruimte voor maatwerk en het vergroten van betrokkenheid en verantwoordelijkheid van wijkpartners en bewoners. De wijkteams zijn herkenbaar aanwezig in de wijken. De gemeente is hierbij niet in de lead maar een van de partijen aan tafel. In Swalmen en in de Donderberg wordt al langere tijd geëxperimenteerd met verschillende vormen van wijkontwikkeling waarbij inwoners en wijkpartners zich inzetten om de leefbaarheid te verbeteren. De ervaringen worden gebruikt om de komende jaren tot een optimale werkwijze voor alle Roermondse wijken en buurten te komen.

Ook in 2022 hechten we veel waarde aan het in stand houden van onze huidige wijkaccommodaties. Zo behouden we een optimaal en sluitend net aan wijkaccommodaties binnen de Roermondse wijken, met name gericht op multifunctionaliteit, de gemeenschap en de functie 'ontmoeten en contact'. Veranderingen in de maatschappij, technologie, economie, decentralisaties, et cetera, hebben ervoor gezorgd dat de vraag naar accommodaties dynamisch is. De hoofdfunctie 'ontmoeten en contact' blijft bestaan maar de behoefte (aard en omvang van activiteiten) is veranderd. Om aan deze behoefte een juiste toekomstbestendige invulling te geven, is maatwerk essentieel. Het accommodatiebeleid geeft invulling aan dit maatwerk.

Een inclusieve samenleving geldt ook voor nieuwe Roermondenaren, waaronder vluchtelingen en statushouders. We bevorderen hun integratie, inburgering en meedoen in de samenleving. Met betrokken partijen willen we de bewustwording van inwoners vergroten met betrekking tot het samen leven in de stad met mensen met verschillende culturele achtergronden. Roermond bouwt tevens verder aan de Regenbooggemeente en ondersteunt activiteiten die bijdragen aan de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen (LHBTI'ers).

Uiteindelijk zien we een Roermondse samenleving, waarin iedereen zich thuis voelt en meedoet.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Evaluatie Dorpsplan Swalmen en burgerbegroting Swalmen*** In 2021 is gestart met de evaluatie van het project Dorpsplan Swalmen en pilot burgerbegroting Dorpsplan Swalmen. Deze evaluatie wordt afgerond eind 2021 of begin 2022. Vanuit de lessons learned wordt in 2022 gekeken welke resultaten en oplossingsrichtingen in de actualisatie en/of aanpassing van bestaand beleid/opstellen wijk- en kernenbeleid kan worden opgepakt.	***Evaluatie Dorpsplan Swalmen en burger-begroting Swalmen*** Overzicht van de resultaten die de leefbaarheid van Swalmen hebben verbeterd en inzicht in mogelijke denkrichtingen bij het opstellen van wijk- en kernenbeleid.	De raad heeft via raadsinformatiebrief d.d. 14-02-2023 (zaaknummer 15556-2023) de evaluatie van het Dorpsplan Swalmen, inclusief bijbehorende burgerbegroting ontvangen. De resultaten worden verwerkt in het nader op te stellen wijk- en kernenbeleid.
B ***Wijkontwikkelingsplan Donderberg*** In 2022 zijn we gestart met fase 3 van het Wijkontwikkelingsplan Donderberg. Deze fase duurt tot en met 2025. Samen met de partners in de wijk is een uitvoeringsprogramma voor deze laatste fase opgesteld, waarbij naast de fysieke ontwikkeling sterk wordt ingezet op sociaaleconomische aspecten, veiligheid en op het verduurzamen van de wijkaanpak. We geven hier verdere invulling aan in de vorm van een buurtonderneming, D'onderneming. Dit wordt een plek waar mensen die nu langs de kant staan (geen baan, klein sociaal netwerk) terecht kunnen voor een goed gesprek met een coach, ondersteuning kunnen krijgen bij problemen waar ze zelf niet het hoofd aan kunnen bieden en de mogelijkheid krijgen om letterlijk en figuurlijk in beweging te komen. Zo willen we de kracht van de mensen in de wijk optimaal inzetten voor de wijk. We focussen in eerste instantie op een klusteam en een wijkrestaurant.	***Wijkontwikkelingsplan Donderberg*** Verbetering van de leefbaarheid en het doorbreken van overerving van sociaaleconomische achterstanden op de Donderberg.	Fase 2 van het wijkontwikkelingsplan Donderberg is eind 2021 geëvalueerd. Mede op basis hiervan is in samenwerking met de overige partners fase 3 voor de periode 2022 tot en met 2025 opgesteld. Dit plan is in februari ter besluitvorming aan de deelnemende partijen in de Stuurgroep voorgelegd. In juni 2022 heeft het College ingestemd met het Uitvoeringsprogramma en begroting. De voorbereidingen voor de uitvoering van fase 3 zijn voortvarend opgepakt.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Wet Inburgering*** We voeren de nieuwe Wet Inburgering uit die op 1 januari 2022 ingaat. De klantmanagers brengen de nieuwkomers volledig in beeld waardoor zij hen op een passend inburgeringstraject kunnen plaatsen. Dat houdt in; de juiste combinatie van taal, participatie en ontzorging. De trajecten zijn gedeeltelijk samen met de regio ingekocht en deels lokaal. De nadruk ligt op de integrale aanpak waarbij we de 'best practices' van de pilots/projecten 'Up' en 'Next turn' inzetten. Deze succesvolle projecten hebben ons de afgelopen jaren bruikbare informatie geleverd wat het meeste bijdraagt aan succesvolle integratie en participatie van nieuwkomers. De gemeente neemt weer de regie op de inburgering met als doel dat alle inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. Hierdoor krijgen we weer grip op de inburgering en kunnen we erop sturen dat inburgeringsplichtigen na hun huisvesting direct beginnen met hun integrale traject inburgering en participatie. We zetten in op een zo hoog mogelijk taalen participatieniveau om de doelstelling te bereiken. Dit betekent dat onze nieuwkomers een passender traject krijgen en meteen kunnen starten. Dit zorgt voor eerdere integratie en vergroot de zelfredzaamheid van de nieuwkomers. De belangrijkste KPI's uit het plan van aanpak: • Wat willen we bereiken? • 90% van alle nieuwkomers is binnen 3 maanden na huisvesting gestart met de inburgering. • 90% van alle nieuwkomers op een inburgeringstraject is geslaagd binnen 3 jaar. • 80% van alle nieuwkomers doet mee binnen 3 jaar. • 40% van alle statushouders (in de bijstand) stroomt uit naar werk of studie binnen 2 jaar.	***Wet Inburgering*** De nieuwe Wet Inburgering is per 1 januari 2022 succesvol geïmplementeerd. Statushouders volgen kort na hun huisvesting in Roermond een inburgeringstraject op maat. Dat betekent dat zij door de taal te leren op school en bij hun participatietraject snel integreren en gaan participeren naar vermogen. Met als eindresultaat het behalen van het inburgeringsexamen en waar mogelijk betaald werk of uitstroom naar scholing voor het behalen van een startkwalificatie.	Inmiddels zijn de eerste inburgeraars gestart die onder de nieuwe wet inburgering vallen en verlopen de trajecten succesvol. In de septembercirculaire 2022 heeft het Rijk extra financiële middelen vastgesteld voor de gemeente Roermond gezien de verhoogde taakstelling in 2023.
D ***Doorontwikkelen wijkgericht werken*** Wijkgericht werken is een continu ontwikkelproces. Bij dit doorontwikkelen zal in 2022 actief de verbinding worden gezocht met het opgavegericht werken. Daarnaast levert het uitvoeren van de motie wijk- en kernenbeleid zeer waarschijnlijk inzichten om het doorontwikkelen te bevorderen. Ook de Omgevingswet zal uiteindelijk op wijkniveau leiden tot andere vormen van wijkbetrokkenheid en rolverdeling tussen partijen in de wijk. De werkwijze van de wijkregisseurs zal in dit proces continu worden gemonitord en waar nodig bijgesteld om de doelen rondom wijkgericht werken te kunnen behalen. De beweging die vanuit wijkregie in ieder geval zal worden gemaakt is het nog actiever betrekken partners in de wijk en bewoners uit een wijk bij planvorming en initiatieven.	***Doorontwikkelen wijkgericht werken*** Toekomstbestendige procesafspraken tussen partners in de wijk (waaronder de gemeente) over de wijze van samenwerking (in wijkteams). Verbeteren van de betrokkenheid van inwoners bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van verbeteringen in de wijken op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.	Er zijn afspraken gemaakt over de inhoudelijke samenwerking in de wijkteams en de aansturing van de wijkteams. Deze worden meegenomen in de verdere ontwikkelingen rondom het wijk- en kernenbeleid. Via raadsinformatiebrief d.d. 29-11-2022 (zaaknummer 159978-2022) bent u over dit (gewijzigde) proces geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-02 Inclusieve samenleving	Lasten	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	5.030.421	681.638	5.712.059	4.982.219	729.840
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	1.381.771	596.774	1.978.545	1.661.645	291.900
		D-0230 Diversiteit	419.740	4.404.713	4.824.454	6.543.648	-1.719.194
	Baten	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	0	-150.000	-150.000	-100.000	-50.000
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	-231.949	-284.200	-516.149	-341.792	-174.357
		D-0230 Diversiteit	-10.000	-4.199.200	-4.209.200	-8.851.140	4.641.940
	Resultaat voor bestemming		**6.589.984**	**1.049.725**	**7.639.709**	**3.894.580**	**3.720.129**
	Storting in reserves	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	0	97.000	97.000	97.000	0
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	0	50.000	50.000	165.750	-115.750
		D-0230 Diversiteit	0	100.000	100.000	100.000	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	-30.000	-207.795	-237.795	-237.795	0
		D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	-25.000	-365.548	-390.548	-421.972	31.424
		D-0230 Diversiteit	-100.000	-110.000	-210.000	-210.000	0
	Mutatie reserve (F980)		**-155.000**	**-436.343**	**-591.343**	**-507.017**	**-84.326**
D-02 Inclusieve samenleving			**6.434.984**	**613.382**	**7.048.366**	**3.387.563**	**3.635.803**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0210 Samenkracht en burgerparticipatie	**Personeel** Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	110			110	V	I
	Sociale benadering dementie In 2022 is er subsidie ontvangen van ZonMw wat vervolgens als subsidie wordt uitgezet. Per abuis is een deel van de middelen voor 2023 begroot in 2022.	85	-50		35	V	I
	Toekomstbestendige zorg en ondersteuning De lumpsum financiering Toekomstbestendige zorg en ondersteuning (TZO) aan Vijf is verdeeld over de taakvelden (TZO sociale basis, TZO gebiedsteams en TZO maatwerkvoorzieningen). De gerealiseerde lasten voor de sociale basis en de gebiedsteams wijken af van de begroting op basis van realisatie binnen deze drie taakvelden, in totaliteit leidt dit niet tot een afwijking.	335			335	V	I
	Emancipatieactiviteiten Door een formatie tekort zijn in 2022 niet alle geplande initiatieven gerealiseerd. In 2023 zal men door het aantrekken van extra capaciteit een inhaalslag maken op de lokale inclusie agenda. Het restant budget van 2022 zal middels een verzoek tot resultaatbestemming voorgelegd worden aan de raad.	64			64	V	I
	Voorzieningen en mantelzorgondersteuning Een in 2022 geplande evaluatie mantelzorgondersteuning is doorgeschoven naar 2023 zodat dit meegenomen kan worden in het landelijk vastgestelde Gezond en Actief Leven Akkoord. Verder is het aanstellen van een projectleider, die een extra impuls heeft gegeven aan de ontmoetingsplek voor mensen met dementie, lager uitgevallen. Verder zien we dat er vanuit de algemene voorziening minder subsidies aangevraagd zijn voorgaande jaren. Dit alles zorgt ervoor dat er EUR 81/k minder is uitgegeven dan primair begroot.	81			81	V V	I I
	Overig	55	0	0	55	V	I
	Totaal	**730**	**-50**	**0**	**680**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	**Wijk- en kernen beleid** De externe inhuur voor de evaluatie van het Dorpsplan Swalmen en de procesbegeleiding wijk- en kernenbeleid is in 2022 gestart en in 2022 deels gefactureerd, maar wordt in 2023 afgerond en verder in rekening gebracht. Een groot deel van het restant budget van 2022 zal middels een verzoek tot resultaatbestemming voorgelegd worden aan de raad.	118	0		118	V	I
	WOP Fase 3 In februari 2022 heeft de Stuurgroep van het WOP ingestemd met het Uitvoeringsprogramma voor fase 3. De formele goedkeuring vanuit de 4 deelnemende organisaties is kort voor de zomer van 2022 formeel tot stand gekomen. Vanaf dat moment is er pas duidelijkheid over de bij het Uitvoeringsprogramma behorende begroting. In de tussenliggende periode is er met terughoudendheid geïnvesteerd. Pas na het zomerreces zijn de projecten weer volledig opgestart. Dat verklaart het lage bestedingsniveau in 2022. Inmiddels zijn nagenoeg alle projecten, zoals die beschreven zijn in het Uitvoeringsprogramma, (her)opgestart.	165	-94	-84	13	V	I
	Overig	**9**	-80	0	-72	V	I
	Totaal	**292**	**-174**	**-84**	**33**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0230 Diversiteit	**Wet inburgering** In de mei- en septembercirculaire zijn er extra middelen ontvangen (EUR 224/k) voor de inzet van maatschappelijke begeleiding. Deze middelen waren toegekend voor inburgeraars onder de oude Wet inburgering. In onze gemeente zijn er echter vooral inburgeraars doorgestroomd die gekwalificeerd worden onder de nieuwe Wet inburgering, welke wordt gedekt vanuit een bijbehorende SPUK. Dit maakt dat de ontvangen middelen niet volledig zijn besteed en vrijvallen ten gunste van het resultaat.	275			275	V	I
	Gemeentelijke Opvang Oekraïne Ten tijde van het aangaan van deze opdracht was er nog geen totaal overzicht op de feitelijke inkomsten en uitgaven. Dit beeld zet zich voort in 2023, temeer daar het langere verblijf in de opvanglocatie ook aanvullende kosten met zich meebrengt en landelijke wet- en regelgeving aan verandering onderhevig is. De gemeente ontvangt op basis van een specifieke uitkering een bedrag per gerealiseerde opvangplek. De kosten waren lager, dit maakt dat we het saldo van de middelen in 2022 willen reserveren voor de (onvoorziene) uitgaven in 2023. Dit zal middels een resultaatbestemming ter besluitvorming voorgelegd worden.	-1.525	4.024		2.499	V	I
	Particuliere Opvang Oekraïne De uitvoeringskosten die gemoeid zijn met het verstrekken van leefgeld aan de Oekraïense vluchtelingen zijn voor de Particuliere Opvang Oekraïners (POO) en Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) samengenomen onder de GOO regeling, aangezien de uitvoering bij het zelfde team is belegd. Dit is de reden waarom de lasten en baten niet geheel in evenwicht zijn.	-199	303		104	V	I
	Gemeentelijke Opvang Ontheemden Ten tijde van het aangaan van deze opdracht was er nog geen totaal overzicht op de feitelijke inkomsten en uitgaven. Dit beeld zet zich voort in 2023, temeer daar het langere verblijf in de opvanglocatie ook aanvullende kosten met zich meebrengt en landelijke wet- en regelgeving aan verandering onderhevig is. De kosten die zijn gemaakt worden volledig gedekt door het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers).	-218	218		0	V V	I I
	Overig	-52	97	0	45	N	I
	Totaal	**1.719**	**4.642**	**0**	**2.923**	**V**	
		-697	**4.418**	**-84**	**3.636**		

**een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 3

Goed onderwijs

Producten:
Onder het programma "Goed onderwijs" brengen wij de volgende producten samen:

a) Onderwijsbeleid en leerlingzaken

b) Onderwijshuisvesting

Beleidskaders:

- Voor- en vroegschoolse educatie gemeente Roermond 2017-2021.
- Programma Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024.
- Regionaal programma volwasseneneducatie en laaggeletterdheid 2021-2024.
- Lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid Roermond 2021-2024.
- Plan van aanpak Post Corona Arbeidsmarktregio Midden-Limburg 2020-2022.
- Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs gemeente Roermond 2020-2040.
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gemeente Roermond (vanaf 2022).
- Lokale Educatieve Agenda (LEA) gemeente Roermond (vanaf 2022).

Strategisch doel programma

Onderwijs vergroot de weerbaarheid van jeugdigen en helpt ze bij het ontdekken van hun passie en talent. Daarmee is het de basis voor een goede maatschappelijke participatie. Persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners wordt bevorderd met onze jeugd als primaire doelgroep, maar met 'een leven lang leren en ontwikkelen' als uitgangspunt. Inwoners van Roermond kunnen kennis opdoen en een goede opleiding volgen en zijn daardoor beter in staat om mee te doen in de maatschappij.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Mede door goed onderwijs ontwikkelen inwoners van Roermond zich tot zelfbewuste en zelfredzame burgers. Zoveel mogelijk jongeren verlaten succesvol het onderwijs met een diploma of anderszins. Achterstanden of stagnaties in de ontwikkeling onderkennen we zo vroeg mogelijk en bestrijden we maximaal. Daarmee fungeert het onderwijs (en de kinderopvang) tevens als belangrijke vindplaats voor vroegtijdige signalering van problematiek van jongeren en hun thuissituatie. In onze onderwijsinstellingen, scholen en (integrale) kindcentra past het stimuleren van een passend onderwijsaanbod voor álle jongeren, dus ook met een extra ondersteuningsbehoefte. Dit alles bereiken we samen met onze partners, onder meer op het gebied van voor- en vroegschools educatie en kinderopvang, de verbinding passend onderwijs en jeugdhulp, de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, leerplicht/RMC, de aanpak van jongeren in een kwetsbare positie, voortijdig schoolverlaten, laaggeletterdheid en volwasseneducatie, bibliorura en leerlingenvervoer.

Verder kennen we in Roermond kwalitatief goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting met een meerjarig financieel perspectief op (ver) nieuwbouw, onderhoud en vervanging.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Strategisch onderwijsbeleid*** Het team onderwijs van de gemeente Roermond is een strategische gesprekspartner voor partijen in onderwijs en kinderopvang. We blijven investeren in de samenwerking en partnerschap met partijen. We weten elkaar te vinden en voeren frequent overleg over (complexe) vraagstukken en nemen (nieuwe) inzichten mee in beleid. Een dergelijk overleg is gewaarborgd in overlegstructuren als de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) in het kader van de Wet op passend onderwijs en Jeugdwet. Gericht op het herstel en de ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona vindt structureel overleg plaats in het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de regionale Taskforce Post-Corona Midden-Limburg.	***Strategisch onderwijsbeleid*** Een stevige basis voor verdere duurzame samenwerking en partnerschap met onderwijs- en kinderopvangpartijen met (nieuwe) inzichten voor beleid. Dat is nodig om samen te kunnen blijven werken aan goed onderwijs in Roermond, dat voorbereidt op de uitdagingen van de toekomst. Ter bestrijding van de gevolgen van corona hebben we samen met onze partners een (uitvoerings) plan opgesteld en activiteiten ontplooid in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de regionale Taskforce Post-Corona Midden-Limburg.	Er is een stevige basis gelegd voor verdere duurzame samenwerking en partnerschap met onderwijs- en kinderopvangpartijen met (nieuwe) inzichten voor beleid. Het behoud daarvan is een continu proces. Een overlegstructuur - naar voorbeeld van een Lokale Educatieve Agenda (LEA) - is ingericht en in ontwikkeling, in afstemming en samenwerking met partners. Een nadere uitwerking in (uitvoerings)plannen volgt in 2023. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is de Subsidieregeling Nationaal Programma Onderwijs Roermond 2022 opengesteld en zijn activiteiten ontplooid gericht op het realiseren van extra ondersteuning in de kinderopvang en het basisonderwijs, ter bevordering van gelijke kansen in onderwijs en van het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de jeugd. In de arbeidsmarktregio zijn activiteiten ontplooid ter voorkoming en bestrijding van jeugdwerkloosheid, waaronder de inzet van een jobcoach+.
B ***Onderwijshuisvesting*** De gemeente Roermond heeft samen met schoolbesturen (en partners) in het funderend onderwijs een integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs in Roermond ontwikkeld. Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyses, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Roermond samen met de schoolbesturen investeert in de onderwijshuisvesting. Het IHP vormt het strategisch beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2020-2040 en bestaat uit een uitvoeringsprogramma voor de komende 5 jaar en een doorkijk tot 20 jaar. Conform uitvoeringsprogramma zijn en worden projecten afgerond en/of in uitvoering gebracht en wordt vanaf 2022 gestart met de haalbaarheidsonderzoeken voor nieuwe projecten als OBS De Brink, BS Willem de Zwijger en BS Sint Theresia. Verder vindt constructief overleg plaats met partners in het kader van de scenarioanalyse inzake (ver)nieuwbouw van ROER College Schöndeln.	***Onderwijshuisvesting*** Conform uitvoeringsprogramma in het IHP wordt passende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting gerealiseerd die onderwijsinstellingen ondersteunt bij de ontwikkeling van goed onderwijs, aansluit bij de behoeften van morgen en bijdraagt aan een leefomgeving die sociaal, vitaal en duurzaam is. Projecten als BS De Kasteeltuin, BS Vrijeschool Christophorus en SO Herman Broeren worden afgerond en/of in uitvoering gebracht en haalbaarheidsonderzoeken voor nieuwe projecten als OBS De Brink, BS Willem de Zwijger en BS Sint Theresia zullen starten vanaf 2022. Verder werken we toe naar besluitvorming in het kader van de scenarioanalyse inzake (ver)nieuwbouw van ROER College Schöndeln.	Conform uitvoeringsprogramma in het IHP is en wordt passende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting gerealiseerd. In samenwerking met betrokken partners is het project inzake revitalisatie Jagerstraat 2 Roermond afgerond, zijn haalbaarheidsonderzoeken in uitvoering voor de projecten BS Vrijeschool Christophorus en BS De Kasteeltuin en zijn de voorbereidingen gestart voor het project (V)SO Herman Broerenschool. In vervolg daarop zal vanaf 2023 in samenwerking met partners worden gestart met de projecten OBS De Brink, BS Willem de Zwijger en BS Sint Theresia. Verder heeft positieve besluitvorming plaatsgevonden inzake (ver)nieuwbouw van ROER College Schöndeln; dit project is in uitvoering.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-03 Goed Onderwijs	Lasten	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.852.752	1.473.138	6.325.891	5.406.363	919.528
		D-0320 Onderwijshuisvesting	3.252.578	22.554	3.275.132	3.187.235	87.897
	Baten	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.347.553	-1.096.086	-4.443.639	-3.985.538	-458.101
		D-0320 Onderwijshuisvesting	-188.231	-598.000	-786.231	-822.707	36.475
	Resultaat voor bestemming		**4.569.546**	**-198.394**	**4.371.152**	**3.785.352**	**585.799**
	Storting in reserves	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	100.000	100.000	100.000	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-98.035	-121.581	-219.616	-219.616	0
		D-0320 Onderwijshuisvesting	-95.770	-150.000	-245.770	-245.770	0
	Mutatie reserve (F980)		**-193.805**	**-171.581**	**-365.386**	**-365.386**	**0**
D-03 Goed Onderwijs			**4.375.741**	**-369.975**	**4.005.766**	**3.419.966**	**585.799**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0310 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)** De middelen van deze specifieke uitkering zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	272	0	0	272	V	I
	Specifieke uitkeringen Educatie De middelen van deze specifieke uitkering zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	411	-417		-6	N	I
	Personeel Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	172			172	V	I
	Aanpak laaggeletterdheid Vanwege de naweeën van Corona zijn niet alle middelen besteed. Momenteel wordt er een plan voorbereid om de deelactiviteiten van de lokale aanpakken in de regio een impuls te geven. Voorgesteld wordt om deze middelen over te hevelen naar 2023 via de resultaatbestemming.	58			58	V	I
	Overig	7	-41	0	-35		
	Totaal	**920**	**-458**	**0**	**461**		
D-0320 Onderwijs-huisvesting	**Onderwijshuisvesting** De ontwikkeling en vaststelling van het integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs heeft geleid tot verwachtingsmanagement richting onderwijspartners wanneer zij – wel of niet – in aanmerking komen voor zaken als renovatie, (vervangende) nieuwbouw of anderszins. Daarnaast hebben enkele onderwijspartners moeten prioriteren waardoor enkele projecten in onderwijshuisvesting zijn opgeschoven in de planning. Mede daardoor zijn in 2022 minder kosten voor onderwijshuisvesting gemaakt dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.	159			159	V	I
	Overig	-71	36	0	-35	N	I
	Totaal	**88**	**36**	**0**	**124**		
Totaal programma		**1.007**	**-422**	**0**	**586**		

**een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 4

Kansen voor klimaat

Producten:
Onder het programma 'Kansen voor klimaat' brengen wij de volgende producten samen:

a) Klimaatadaptie en energietransitie

b) Milieubeleid- en beheer

Beleidskaders:
- Natuurvisie Roermond Oost (2000), Roermond West en natuurbeleid heel Roermond (2004).
- Groenvisie (2016).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Dassenbeleidsplan (2013).
- Nota Bodembeheer regio Maas & Roer (inclusief bodemkwaliteitskaart).
- Gemeentelijk Rioleringsplan (2017)
- Waterketenplan Noord-Limburg (2021)
- Transitievisie warmte gemeente Roermond (2022).

Verbonden partijen:
- RUD Limburg-Noord
- RES Noord- en Midden Limburg
- Klimaatadaptatietafel Limburg

Strategisch doel programma

Roermond is een stad waar zowel huidige als toekomstige generaties zich prettig en veilig voelen. De gemeente Roermond is in 2050 een klimaatneutrale en klimaat adaptieve gemeente en de gemeentelijke organisatie werkt al in 2030 klimaatneutraal. Ook past de gemeente steeds meer klimaatadaptieve maatregelen toe in de openbare ruimte. Als gemeente geven wij het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, maar de opgaven realiseren we samen met partners en burgers. Daarbij hebben we oog voor de ruimtelijke impact van deze energietransitie als ook de sociale aspecten.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Roermond staat voor een groene gemeente. In de komende periode werken we aan kansen voor het klimaat. Klimaatverandering vraagt niet alleen om mitigerende maar ook om adaptieve maatregelen, die beide onderdeel uitmaken van dit hoofdstuk. Daarnaast worden ook in andere hoofdstukken kansen voor klimaat benut en omschreven, twee voorbeelden zijn de ambities op het gebied van circulaire economie en schoon vervoer die in de andere programma's zijn omschreven.

De beleidsdoelen zijn duidelijk. De gemeentelijke organisatie is in 2030 klimaatneutraal en de volledige gemeente is dat in 2050. Om deze doelstellingen te halen werken we aan de energietransitie. Dat doen we lokaal en samen met partners in de regio binnen de RES (Regionale Energie Strategie). We nemen ook onze eigen verantwoordelijkheid om snelheid en kwaliteit te borgen.

Steeds vaker zorgt extreem weer voor wateroverlast, droogte en hittestress. Maatregelen in de openbare ruimte en op particulier eigendom zijn nodig om goed met deze extremen om te gaan. De ambitie van gemeente Roermond is om klimaatbestendig en waterrobuust te zijn in 2050. Vergroening helpt om de gevolgen te dempen en draagt eveneens bij aan het klimaatneutraal maken van de gemeente.

De basis van een gezonde leefomgeving is een goede kwaliteit van lucht, water en bodem. Deze kwaliteit waarborgen we.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Energietransitie*** Regionaal werken we verder aan de uitvoering van de op 7 juni 2021 vastgestelde Regionale Energie Strategie 1.0 (RES1.0). De samenwerking wordt doorontwikkeld en een regionaal uitvoeringsplan opgesteld. Lokale basis voor de energietransitie zijn de vastgestelde Duurzaamheidsvisie Roermond 2017, het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2020-2024 en de resultaten van de Studie energiepotentieel gemeente Roermond. Op basis van de eind 2021 vast te stellen Transitievisie Warmte Roermond (TVW) en communicatiecampagnes gaat de energietransitie via wijkgerichte plannen landen bij de inwoners van Roermond. Hierbij zoeken we actief de samenwerking op met onze verschillende partners in de wijken. Acties die (vanuit het Uitvoeringsprogramma) bijdragen aan de transitie zijn bijvoorbeeld de onderzoeken naar de realisatie van het duurzaamheidscentrum en het project zonnepanelen op het dak van particulieren. In 2022 ondersteunen we, mede vanuit het Duurzaamheidsfonds Roermond 2021-2022, acties vanuit de inwoners die een bijdrage leveren aan de realisatie van de klimaatdoelstellingen. Voor het thema duurzame mobiliteit wordt verwezen naar programma 5. We werken met verschillende partners aan de verdere doorontwikkeling van het Slim Energienet Roermond (SER) waarbij industriële restwarmte wordt benut en waarmee bij realisatie tevens een bijdrage geleverd wordt aan de klimaatopgaves. Tevens is er steeds aandacht voor verdere benutting van restwarmte bijvoorbeeld in relatie tot projectontwikkeling en onze mogelijkheden om daarop in te springen. In 2022 voeren we een analyse uit van onze klimaatdoelstellingen en de scenario's om die doelstellingen te bereiken (CO2-reductiedoelstellingen en de haalbaarheid).	***Energietransitie*** Onze deelname aan regionale acties vanuit het Uitvoeringsplan RES in combinatie met ons lokale uitvoeringsprogramma versterkt de transitie in Roermond. Dit levert concrete projecten op met, door en voor inwoners die helpen bij besparen en duurzaam opwekken van energie. Door de vertaling van de Transitievisie Warmte in wijkuitvoeringsplannen en communicatie daarover landt de energietransitie bij de inwoners van Roermond. De doorontwikkeling van het Slim Energienet Roermond (SER) leidt tot besluitvorming over de realisatie. Alle voorgaande acties leveren een bijdrage aan de Roermondse klimaatdoelen (CO2- reductiedoelstellingen). De analyse in 2022 van onze klimaatdoelstellingen en de scenario's levert een beeld op van de bereikbaarheid van de doelstellingen en de haalbaarheid van de scenario's.	In 2022 is een afwegingskader voor grootschalige opwek van duurzame energie besproken en afgerond. Het voorstel tot doorontwikkeling van de RES-samenwerking wordt verwacht in Q2-2023 inclusief financiële paragraaf en uitvoeringsplan. De lokale basis voor de energietransitie zijn de Duurzaamheidsvisie 2017, het uitvoeringsprogramma, de Transitievisie warmte gemeente Roermond (TVW) en de Studie energiepotentieel (SEP). De TVW is begin 2022 door de raad vastgesteld en de wijkuitvoeringsplannen worden in 2023 met partners opgepakt. M.b.t. de SEP is in het coalitieakkoord aangegeven de focus vooralsnog niet te leggen op zon op agrarische gronden. De Groene Transformator (duurzaamheidscentrum) is begin 2023 geopend en het project zon op je Vanuit het Duurzaamheidsfonds is aan twee initiatieven subsidie verstrekt (totaal € 17.000). De doorontwikkeling van het Slim Energienet Roermond is in 2022 (en begin 2023) een complexe opgave gebleken. Het oorspronkelijke project blijkt niet realiseerbaar. Een alternatieve route is vervolgens verkend, maar leidt waarschijnlijk evenmin tot het gewenste (oorspronkelijke) resultaat. De analyse m.b.t. klimaatdoelstellingen en scenario's is in 2022 niet uitgevoerd.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
B ***Klimaatadaptie*** In het Waterpanel Noord werken we samen met regiogemeenten aan klimaatadaptatie (onder andere de water-klaar-regeling). Zo werken we aan de uitvoering van het lokale- en regionale uitvoeringsprogramma ruimtelijke adaptatie. We onderzoeken hierbinnen welke bestaande en nieuwe projecten in aanmerking komen voor een Rijksbijdrage. Indien dit een extra investering vraagt worden deze voorbereid voor de kadernota 2023. De overlast en schade veroorzaakt door hoogwater in juli 2022 brengt ook de noodzaak van klimaatadaptieve maatregelen nog beter in het vizier. Hoogwaterveiligheid is in dit kader (dit programma) geen onderwerp, maar klimaatadaptieve maatregelen dragen wel bij om de overlast en schade te beperken.	***Klimaatadaptie*** We verkrijgen inzicht in de eerste te ondernemen acties en de mogelijkheden voor een Rijksbijdrage om Roermond (en de regio) meer klimaatadaptief te maken. Op het bedrijventerrein maar ook elders in de stad beperken we, waar noodzakelijk, wateroverlast en eventuele schade en wordt eveneens een bijdrage geleverd aan het tegengaan van verdroging. Tevens creëren en promoten we in dit project bewustwording van klimaatadaptieve maatregelen die de werknemers zelf kunnen nemen.	In 2022 is een beleidsmedewerker riolering, stedelijk water en klimaatadaptatie aangesteld. Deze medewerker geeft invulling aan het klimaatadaptief handelen van de gemeente. De aanvraag voor een rijksbijdrage bij het implementeren van ruimtelijke adaptatie in projecten is doorgeschoven naar 2023. De gemeente is voor deze aanvraag afhankelijk van (de partners in) Waterpanel Noord, omdat de aanvraag regionaal ingediend moet worden. Binnen Waterpanel Noord wordt uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.
C ***Vergroening*** Bij renovaties en omvormingen onderzoeken we welke gazons we kunnen omvormen tot extensieve vegetaties. Op het gebied van natuur- en milieueducatie realiseren we in 2022 het derde en dus laatste Tiny Forest. In 2021 is een subsidie aangevraagd voor deelname aan het 1 miljoen bomenplan. Onder voorbehoud van het verkrijgen van een subsidie starten we in 2022 met de realisatie hiervan. Samen met stakeholders werken we aan de transitie van het Nationaal Park de Meinweg. Om de status Nationaal Park op termijn te behouden is een uitbreiding van de begrenzing en daarmee ook een uitbreiding van het aantal functies noodzakelijk.	***Vergroening*** Het omvormen van gazon naar een extensieve vegetatie levert een bijdrage aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. Eén Tiny Forests wordt gerealiseerd, de samenwerking tussen basisschool, buurt en gemeente staat hierbij centraal. Bij uitvoering van het 1 miljoen bomenplan worden solitaire bomen, bosplantsoen en kleine bosjes aangeplant. Op een aantal locaties betrekken we leerlingen en inwoners. Samen met stakeholders bepalen we de koers voor het Nationaal Park de Meinweg en werken we aan behoud van de status Nationaal Park.	Voor de extensivering van vegetaties is op 7 locaties het beheer van gazons aangepast waardoor een bloemrijk grasland is ontstaan. Vanuit het 1 miljoen bomenplan zijn op 14 locaties bomen en bosplantsoen aangeplant, waarvan 8 locaties in stedelijk gebied. Onlangs is tevens een Tiny Forest aangeplant in Boukoul. In 2023 wordt verder ingezet op het omvormen van gazons naar bloemrijk grasland en onderzoeken we de mogelijkheid voor extra aanplant van bomen in de wijk. Daarnaast zal er een quickscan ‘Meer groen in de stad’ worden uitgevoerd, en wordt de Integrale Groenvisie openbare ruimte verder uitgewerkt. Voor de Transitie NP de Meinweg is de intentieovereenkomst ondertekend. Inmiddels is er een kwartiermaker aangesteld. Er wordt gewerkt aan het ambitiedocument dat eind 2023 klaar moet zijn.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
D ***Bodem, geluid, luchtkwaliteit*** In het kader van de toekomstige Omgevingswet komen er diverse taken en bevoegdheden bij voor de gemeente. Sommige van deze taken hebben relatie met de thema's duurzaamheid en leefbaarheid/gezondheid. In programma 7 Omgevingswet wordt daarop nader ingegaan.	***Bodem, geluid, luchtkwaliteit*** Door toepassing van ons beleid, aangevuld met toetsing en advisering borgen en verbeteren we de kwaliteit van de leefomgeving en maken we plannen haalbaar. Hierbij zorgen we ook voor duurzaam hergebruik van de bodem. Onderzocht wordt hoe de overgehevelde taken en bevoegdheden naar de gemeente in het kader van de toekomstige Omgevingswet worden geborgd. In programma 7 Omgevingswet is meer informatie opgenomen.	Alle binnenkomende plannen zijn getoetst op het aspect lucht, bodem en geluid. Daar waar een bodemverontreiniging in de weg stond voor een ontwikkeling zijn saneringsmaatregelen genomen of is vastgelegd dat dit nog dient te geschieden.
E ***Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)*** We werken samen met onze partners in de regio aan een veilige en gezonde leefomgeving, waarbij we de kwaliteit bevorderen en samenwerken bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. Onderdeel daarvan is de relatie met het aspect energie en energiebesparing waardoor bijgedragen wordt aan onze klimaatdoelen en leefbaarheid van de omgeving. De regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD Limburg-Noord) ondersteunt ons bij het behalen van deze doelstellingen.	***Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)*** We geven op een kostenefficiënte wijze uitvoering aan wettelijke taken in samenwerking met de RUD Limburg-Noord, waardoor we vanuit deze aspecten een bijdrage leveren aan de realisatie van onze klimaatdoelen en de leefbaarheid.	In het uitvoeringsprogramma 2022 van de RUD Limburg-Noord zijn de geplande activiteiten opgenomen. In het jaarverslag 2022 rapporteren we over de voortgang. Dankzij de inzet van extra middelen en het vinden van extra personeel s het mogelijk geweest extra woningbouwplannen te behandelen.

Aanvullende speerpunten (niet in begroting 2022 opgenomen)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Specifieke uitkering energiearmoede*** In januari 2022 heeft gemeente Roermond een specifieke uitkering 'aanpak energiearmoede' ontvangen van € 782.608. Deze uitkering is bedoeld om financieel kwetsbare huishoudens te helpen met het verlagen van hun energierekening door toepassing van energiebesparende maatregelen. De middelen dienen uiterlijk in mei 2023 besteed te zijn. Een plan van aanpak wordt samen met interne en externe partners uitgewerkt en uitgevoerd.	***Specifieke uitkering*** energiearmoede Doel van de aanpak is naast CO2-reductie, vooral financieel kwetsbare huishoudens laten besparen op hun energieverbruik waardoor de energierekening beter betaalbaar wordt.	De SPUK is bijgesteld. Er is in juli 2022 nogmaals een bedrag ontvangen. In totaal heeft de gemeente Roermond 1,8 miljoen tot haar beschikking voor de aanpak energiearmoede. Hiervan moet op zijn minst 200.000 ten goede komen van de isolatie van woningen. Besteding van de gelden is verlengd tot 31 december 2024. Er is een projectleider aangesteld. Livegang van de eerste maatregelen vindt in Q1 2023 plaats (februari).
B ***Opgave Water*** Mede naar aanleiding van de waterramp in Juli 21 heeft het college besloten te starten met een strategische uitwerking van de wateropgave in Roermond. Klimaatadaptatie, hoogwaterveiligheid en economische en maatschappelijke effecten van het water in Roermond maken hier onderdeel van uit.	***Opgave water*** Mede naar aanleiding van de waterramp in Juli 21 heeft het college besloten te starten met een strategische uitwerking van de wateropgave in Roermond. Uiterlijk Q3 hebben we het proces voor het uitwerken van een programma op hoofdlijnen gereed waarin 3 programmalijnen op een opgavegerichte manier met verschillende partners zullen worden uitgewerkt: • Verandering van het klimaat voor de periode tot 2050, welke adaptatie dient gerealiseerd te worden (klimaatadaptatie) • Economische en maatschappelijke kansen die het water kan bieden • Inbedding in de leef- en ruimtelijke omgeving . In Q3 of Q4 2022 zal dit aan het college en de raad worden voorgelegd ter verdere uitwerking. De propositie hoogwaterveiligheid maakt hiervan ook onderdeel uit.	Naar aanleiding van de wateroverlast tijdens het hoogwater van juli 2021 is het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) opgezet. Binnen WRL zijn de Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en het Rijk samen aan de slag. Met de gezamenlijke aanpak worden naast de wateropgave, ook andere opgaves zoals fysieke, economische en maatschappelijke effecten geborgd. Er wordt gewerkt aan (1) meer fysieke robuustheid in het watersysteem, (2) water en bodem meer sturend in de ruimtelijke ordening en (3) verhogen klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners. Er heeft nog geen specifieke uitwerking van de wateropgave voor Roermond plaatsgevonden, dit wordt verder opgepakt vanuit het programma WRL.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-04 Kansen voor klimaat	Lasten	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	438.564	325.972	764.536	382.277	381.549
		D-0420 Milieubeleid en -beheer	1.014.790	364.341	1.379.131	1.417.248	-38.118
	Baten	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	-90.000	-342.608	-432.608	-123.726	-308.882
		D-0420 Milieubeleid en -beheer	-164.867	0	-164.867	-224.300	59.433
	Resultaat voor bestemming		**1.198.487**	**347.705**	**1.546.192**	**1.451.501**	**93.981**
	Storting in reserves	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	0	434.000	434.000	434.000	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	-217.905	-249.000	-466.905	-466.905	0
		D-0420 Milieubeleid en -beheer	-41.658	-299	-41.957	-41.957	0
	Mutatie reserve (F980)		**-259.563**	**184.701**	**-74.862**	**-74.862**	**0**
D-04 Kansen voor klimaat			**938.924**	**532.406**	**1.471.330**	**1.376.639**	**93.981**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0410 Klimaatadaptatie en energietransitie	**Rijk-isolatieprogramma** In het budget van 2022 was rekening gehouden met de uitvoering van het Rijk-isolatieprogramma. De uitvoering, uit te voeren in Regionaal verband, zal echter pas in 2023 vorm krijgen. Het verzoek is dan om dit budget over te hevelen naar 2023.	50			50	V	I
	Transitievisie warmte De transitievisie warmte moet in 2023 verder worden omgezet in meerdere wijkuitvoeringsplannen. Voor de uitvoeringskosten zal het restantbudget nodig zijn. Het verzoek is dan ook om het budget over te hevelen naar 2023.	21			21	V	I
	Specifieke uitkering Energiearmoede De middelen van deze specifieke uitkering zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	347	-355		-8 172	N V	I I
	Overig	-15	46	0	10	V	I
	Totaal	**382**	**309**	**0**	**73**	**V**	**I**
D-0420 Milieubeleid en -beheer	Overig	-38	59	0	21	N	I
	Totaal	**-38**	**59**	**0**	**21**	**V**	**I**
		343	**-249**	**0**	**94**	**V**	**I**

**een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 5

Goede leefomgeving

Producten:
Onder het programma 'Goede leefomgeving' brengen wij de volgende producten samen:

a) Mobiliteit

b) Beheer openbare ruimte

Beleidskaders:
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2017).
- Evaluatie Fietsnota, Ontwikkeling Robuuste Structuren voor de fiets in Roermond (2011).
- Parkeernota Roermond 2013 – 2020, Parkeerbeleid en –organisatie (2013).
- Beheerplannen: Kadernota Beheer 2017 – 2026.
- Waterketenplan Noord-Limburg (2021).
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2021 (2017).
- Groenvisie 2016.
- Notitie groenadoptie (2012).
- Bomenplan gemeente Roermond beleid en beheer 2012 - 2024 (2012).
- Speelruimteplan Gemeente Roermond; Beleid in de periode 2013 – 2017 (2013).
- Duurzaamheidsvisie Roermond (2017).
- Grondstoffenplan 2014-2017

Verbonden partijen:
- Enexis Holding N.V.
- Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Waterschap Limburg

Strategisch doel programma

Ten aanzien van mobiliteit is onze leidraad de visie en doelstellingen uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). We zetten hierbij met name de komende jaren in op uitvoering van de lopende infraprojecten en het stimuleren van duurzame en actieve mobiliteit. CO2-reductie en het stimuleren van lopen en fietsen zijn daarbij speerpunten.

Daarnaast houdt Roermond zijn fysieke leefomgeving in de openbare ruimte duurzaam in stand. De openbare ruimte in onze gemeente nodigt uit tot wandelen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Bij nieuwe ontwikkelingen sturen we op een passende openbare ruimte en waar mogelijk faciliteiten voor ongeorganiseerd sporten. Wij beschermen de volksgezondheid, het milieu en de ont- en afwatering van het stedelijk gebied met een goed functionerend rioleringsstelsel.
De gemeente heeft bovendien als doel afval te voorkómen en om afval dat ontstaat, te scheiden voor een zo hoogwaardig mogelijke verwerking. Daarmee wordt een bijdrage beoogd aan een schone-, veilige- en gezonde leefomgeving.

Wat willen we bereiken

In het coalitieakkoord hebben we duurzaamheid breed omarmd. In het kader van een goede leefomgeving streven we naar meer duurzame mobiliteit om daarmee een bijdrage te leveren aan het behalen van de luchtkwaliteitsnormen en om de leefbaarheid in brede zin te verbeteren. Meer gebruik van de fiets en het openbaar vervoer en minder gebruik van de auto door zowel inwoners als bezoekers, moet bijdragen aan minder CO2-uitstoot en dus aan een leefbare, verkeersveilige en toch bereikbare stad. We willen de gevolgen van klimaatverandering zoals wateroverlast, droogte en hittestress verkleinen. Daarom nemen we maatregelen in de openbare ruimte en op particulier eigendom. (In programma 4 wordt ook over klimaatverandering gesproken).

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Mobiliteit*** We stimuleren actief vervoersmiddelen zoals de fiets en het openbaar vervoer. Met een aantal partners zijn al concrete afspraken gemaakt voor het gebruik van de elektrische deelauto's en deelfietsen. Verder dragen we bij aan de 'mobiliteitstransitie' door middel van fysieke maatregelen zoals langzaam verkeer verbindingen, fiets parkeren in de binnenstad en meer aandacht voor lopen en fietsen bij diverse herinrichtingsprojecten en gebiedsontwikkelingen.	***Mobiliteit*** De inspanningen om te komen tot meer duurzame mobiliteit levert onder meer de volgend resultaten op: • Behalen van de luchtkwaliteitsnormen; • Meer gebruik van het openbaar vervoer; • Minder gebruik van de auto door zowel inwoners als bezoekers; • Stad is leefbaarder, verkeersveiliger en bereikbaarder; • Meer bezoekers in Roermond; • Minder CO2-uitstoot door een lager aandeel van de auto in het totaal aantal verplaatsingen; • Meer meters fietspad; • Meer gebruik van elektrische deelauto's en deelfietsen; • Meer fietsers en voetgangers op straat; • Minder verkeersslachtoffers (objectief) en minder gevoel van verkeersonveiligheid (subjectief); • Reëel en begrijpelijk parkeren voor iedereen: de juiste doelgroep op de juiste plek; • Meer ruimtelijke kwaliteit op straat.	Spoorbrug Leeuwen-Buggenum: planvoorbereiding is stap verder gebracht samen met gemeente Leudal en provincie Limburg. Actuele kostenraming ligt voor op basis van waarvan nu financiering gezocht moet gaan worden. Dam Lateraalkanaal: in voorbereiding. Gemeentelijke financiering is rond. Op dit moment is een uitvraag aan ingenieursbureaus voor een voorlopig ontwerp in voorbereiding en wordt vanuit de diverse stakeholders een stuurgroep opgericht. Binnenstedelijke IJzeren Rijn: in 2022 zijn stappen gezet om afspraken tussen NL en B te formaliseren nav schriftelijk verzoek van de gemeente Roermond. Daarnaast is gestart met de voorbereidingen voor een bruikleenovereenkomst en een ontheffing bijzonder spoor met Prorail. Parallel moet gemeentelijke financiering gezocht worden. Midden Limburg brede studie is uitgevoerd. Fietsbrug en binnenstedelijk deel van de IJzeren Rijn maken daar onderdeel van uit. City Steps: in 2022 is project verder financieel en juridisch voorbereid zodat in 2023 een concessieovereenkomst met Citysteps kan worden gesloten voor drie jaar tbv uiteindelijke implementatie. € 150.000 in gemeentelijke begroting met mogelijk aanvullende subsidie vanuit de Slim, Veilig en Duurzaam agenda van het Rijk (middelen die via de provincie worden toebedeeld aan passende projecten). Naast deze publieke vorm van deelmobiliteit zijn we in 2022 ook gestart met een verkenning naar projectgerelateerde deelmobiliteit binnen Roerdelta. Onderzoeksresultaten worden in 2023 verwacht. Daarnaast is in 2022 het project SHAREuregio afgerond. Vanuit dit Interreg-project heeft de gemeente Roermond kennisgemaakt met het fenomeen deelmobiliteit voor de eigen medewerkers (4 elektrische auto's en 4 elektrische fietsen). Na aanvankelijk laag gebruik vooral vanwege lockdowns is het gebruik vanaf Q2 2022 aanzienlijk toegenomen. Voor 2023 zijn de bestaande leasecontracten voor een jaar verlengd om daarna zakelijke kilometers binnen de gemeente volledig te verduurzamen. Het Uitvoeringsbeleid laadinfra is in 2022 vastgesteld. In 2022 zijn in het kader van de concessie met betrekking tot het proactief plaatsen van laadpalen met Vattenfall locaties bepaald. Op dit moment zijn 32 van de 35 locaties uit fase 1 gerealiseerd zijn. Vanwege vertraging in de werkzaamheden (bijvoorbeeld vorst, regen, etc.) zijn twee locaties uitgevallen die opnieuw gepland moeten worden. Er staan vanaf week 18 tot week 22 2023 42 locaties zacht gepland staan. Dat betekent dat deze locaties naar alle waarschijnlijkheid in deze periode gepland gaan worden maar er nog geen definitieve datum (harde planning) bekend is. De plaatsingstermijn, waarin locaties van fase 1 en 2 gerealiseerd kunnen worden, loopt tot juli 2024. Voor die tijd zijn alle laadpalen geïnstalleerd.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
B ***Samenwerkingsverband Roermond bereikbaar wordt verlengd*** Het samenwerkingsverband Roermond Bereikbaar eindigt formeel per 31-12-2021. Op dit moment wordt gewerkt aan een verlenging van de bestaande samenwerkingsovereenkomst voor de duur van 1 jaar, waarna voorzien is dat Roermond Bereikbaar opgaat in Midden-Limburg bereikbaar. Hoewel via de Provincie Limburg rijksmiddelen beschikbaar komen via de Slim, Veilig, Duurzaam agenda wordt aan gemeenten ook gevraagd in hoeverre zij kunnen bijdragen aan gedragsverandering. Voorstel is dat financiering voor projecten/ maatregelen etc. komt uit onderuitputting van het programma en dat financiering van programmamanagement komt vanuit de provincie via de Slim, Veilig, Duurzaam Agenda van het Ministerie (BO-MIRT).	***Samenwerkingsverband Roermond bereikbaar wordt verlengd*** Continueren van het samenwerkingsverband Roermond Bereikbaar levert concreet op dat verwachte hinder als gevolg van infrastructurele projecten wordt verminderd door informatie, communicatie en maatregelen om gebruik van fiets en OV te stimuleren voor zowel inwoners, werkers als bezoekers.	Per 31-12-2022 is Roermond Bereikbaar volgens de bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente, provincie en RWS afgerond. Na een aantal personele wisselingen binnen het programma is het programma in 2022 pas vanaf Q3 goed gaan draaien. Tegelijkertijd is in overleg met de regiogemeenten toegewerkt naar een programma voor 2023 met bijbehorende middelen. Hoewel op dit moment nog niet geformaliseerd in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gaat Roermond Bereikbaar per 1-1-2023 verder onder de naam Midden Limburg Bereikbaar.
C ***Ontwikkeling stationsgebied en busstation Roermond*** Eind 2021 volgt een raadsvoorstel waarin de realisatie van het Busstation, als onderdeel van de uitvoering van de Stationsvisie, wordt afgerond. In hetzelfde raadsvoorstel wordt een Programma van Eisen in functionele, duurzame en esthetische zin aan de raad voorgelegd voor een nieuwe invulling van het pand Godsweerdersingel 10, inclusief de verkoopprocedure. In 2022 zullen we uitvoering geven aan het besluit terzake.	***Ontwikkeling stationsgebied en busstation Roermond*** Afhankelijk van de besluitvorming inzake Godsweerdersingel 10 en de beschikbare middelen, is de ambitie om Station Roermond hét mobiliteitsknooppunt in Midden-Limburg en een volwaardige, aantrekkelijke entree naar de stad te laten zijn. Dit moet leiden tot meer gebruik van bus, trein en fiets in Roermond.	Renovatie stationsgebouw is in januari 2023 afgerond. Vraag van NS staat opnieuw uit in hoeverre de gemeente bereid is aanvullend middelen te reserveren voor de aanhaking van het station op de aangrenzende openbare ruimte. In 2022 was hierin niet voorzien. Op basis van een actuele kostenraming en kostenverdeling tussen NS en de gemeente Roermond wordt in 2023 bekeken of het haalbaar is hier alsnog in bij te dragen. Aanvullende stallingscapaciteit wordt in 2023 gerealiseerd op P&R-Noord. Daarover zijn in 2022 afspraken gemaakt met NS en Prorail.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
D ***Voorbereidingen grootschalig onderhoud tunnels A73 in 2023*** Projecten met impact op de omgeving in uitvoering of voorbereiding 2022: • Renovatie overkluizing Maasnielderbeek Maasniel; • Wijkrenovatie Groene Kruisbuurt Swalmen; • Uitvoering herinrichting Kapellerlaan; • Renovatie viaduct Venloseweg; • Voorbereiding reconstructie singelring Fase 3 (Minderbroedersingel, Zwartbroekplein); • Voorbereiding Oranjelaan; • Herinrichting Emmalaan; • Baggerwerkzaamheden stadswateren; • Asfaltrenovatie parkeerterrein Wilhelminaplein; • Inrichten van een nieuwe inzamelmethodiek voor huishoudelijk afval; • Bomenprogramma; • Vervanging en investering van spelen in Roermondse Veld, Herten en Oolderveste; • Vervanging VRI Swalmen. Voor een aantal langzaam verkeer verbindingen geldt dat we aan het prille begin staan en dat er nog veel besluitvorming, lobby en voorbereiding nodig is. Om de kansen (cofinanciering) die er de komende jaren zijn niet te missen willen we de volgende projecten op de agenda houden: • Binnenstedelijke IJzeren Rijn; • Vervolg door de Meinweg richting Mönchengladbach; • Verbinding naar Leudal; • Linne-Merum; • Dam Lateraalkanaal; (Het college is een intentieovereenkomst aangegaan met maatschappelijke partners om de haalbaarheid te onderzoeken. Het college heeft in maart 2020 besloten een procesregisseur aan te stellen, zodat er vanuit onze gemeentelijke regie meer kon worden gestuurd op de draagvlak en financiële haalbaarheid. Het Rijk heeft eind 2020 50%/ 3,2mln cofinanciering toegezegd. De provincie heeft 1,9 mln in voorbereiding).	***Voorbereidingen grootschalig onderhoud tunnels A73 in 2023*** Hiermee hebben we invloed op de verkeerskundige effecten van de werkzaamheden en kunnen we de voorbereidingen voor dit project optimaliseren, waarbij we zoeken naar manieren om verkeershinder te mitigeren en verkeersveiligheid te verbeteren. ***Projecten uitvoeren*** Het voorbereiden en uitvoeren van de diverse projecten levert concreet onder meer op: • Betere langzaam verkeer verbindingen; • Meer fietsverkeer; • Minder auto's in het straatbeeld; • Betere bereikbaarheid; • Beter gebruik van bestaande parkeercapaciteit; • Minder CO2-uitstoot; • Betere verkeersveiligheid; • Betere doorstroming van het verkeer; • Efficiënter inzamelen van huishoudelijk afval.	Voor de lopende projecten wordt verwezen naar de voortgangsrapportage Kwartaal 4 van 2022. De volgende projecten met impact op de omgeving in 2022 zijn (nog) niet onder verantwoording van PO: • Voor het Wilhelminaplein stond oorspronkelijk een asfaltrenovatie voor het parkeerterrein gepland. In 2022 hebben we onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het parkeerterrein meer te vergroenen en ruimtelijker in te richten. Dit onderzoek is in de tweede helft van het jaar uitgevoerd. • Inrichten van een nieuwe inzamelmethodiek voor huishoudelijk afval; (BOR). Gemeente Roermond heeft binnen de 2e tranche van deze subsidieregeling middelen aangevraagd voor een aantal verkeersveiligheidsprojecten en deze in dec 2022 beschikt gekregen. Vanuit de 1e tranche van deze subsidieregeling is het fietspad Mijnheerkensweg in nov 2022 gerealiseerd en zijn enkele kruispuntplateaus op de Donderbergweg aangepast. Zie boven .

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
E ***Beheerplannen actualiseren*** In 2022 actualiseren we de beheerplannen. Dit is een wettelijke verplichting. Binnen BOR kennen we 15 beheerplannen. Belangrijkste doelstellingen van de beheerplannen zijn: • Het in beeld brengen van het areaal; • Het in beeld brengen van de te verwachten kosten voor beheer en onderhoud de komende jaren; • Het vastleggen van het kwaliteitsniveau waaraan het beheer moet voldoen, gerelateerd aan de verschillende gedefinieerde onderhoudsscenario's; • Het in beeld brengen van de inrichting en toekomstvisie van het beheerproces; • Het evalueren van samenwerkingsovereenkomsten.	***Beheerplannen actualiseren*** Actuele beheerplannen geven de kaders voor het (plannen van) uit te voeren beheer en onderhoud. De werkzaamheden worden beter op elkaar afgestemd. Hierdoor werken we efficiënter en doelmatiger.	In 2022 is zowel inhoudelijk als qua kostenberekeningen, gestart met het opstellen van de Kadernota Beheer 2023 - 2032 inclusief onderliggende beheerplannen. Deze actualisering van het beheerbeleid wordt afgerond in 2023.
F ***Plannen afval, inclusief afvalstoffenheffing*** Door huishoudelijk afval goed te scheiden kunnen materialen zoals papier, glas en plastic voor een groot deel hergebruikt worden. Dat bespaart nieuwe grondstoffen, energie en geld. Gemeente Roermond heeft daarom ten doel gesteld om in 2025 het restafval per inwoner te reduceren naar maximaal 50 kg en ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen en te recyclen. Het nieuwe inzamelingssysteem zal hier in 2022 verder aan gaan bijdragen. De ontwikkeling van de nieuwe inzamelstructuur valt samen met goede communicatie richting inwoners om zo de tevredenheid en effect rondom afval scheiden te vergroten. Naast de aanpak van huishoudelijk afval wordt ook het zwerfafvalprobleem evenals bij plaatsingen aangepakt. Uitgangspunt is een gedegen bron aanpak waarbij wordt gekeken naar gedrag van inwoners. De overheid stimuleert recycling en ontmoedigt restafval d.m.v. regels, heffingen en belastingen, hierdoor stijgen de kosten met betrekking tot afvalinzameling. In 2021 is een nieuw systeem voor afvalinzameling ingevoerd. Doe hiervan was een betere scheiding van afvalstromen en daarmee de verwerkingskosten te reduceren. In dat kader wordt het restafval en GFT één keer per 2 weken in plaats van elke week opgehaald. Het PMD wordt wekelijks opgehaald. Ondanks het feit dat de monocontainers per medio 2022 in ingezet zullen worden laten de eerste ervaringen met de nieuwe afvalinzamelsystematiek al een reductie het aangeboden restafval zien van 34%. Hiermee zijn al de eerste forse stappen gezet in de uiteindelijke doelstelling om in 2025 het restafval per inwoner te reduceren naar maximaal 50kg en ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. Er is sprake van een duidelijk reductie van restafval (hoge verwerkingskosten) naar meer aanbod van GFT en PMD.	***Plannen afval inclusief afvalstoffenheffing*** In 2025 bedraagt de hoeveelheid huishoudelijk restafval in Roermond 100 kg per persoon per jaar. In 2025 wordt ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld en hergebruikt.	Vanaf juli 2022 wordt huishoudelijk restafval (HRA) en GFT afval in niet langer in een duocontainer maar in 2 separate monocontainers ingezameld. Deze wijziging heeft een gunstig effect op de ingezamelde tonnages. Het tonnage HRA is in 2022 (juli t/m december) met circa 9% afgenomen terwijl het tonnage GFT met circa 14% is toegenomen in vergelijking met dezelfde periode in 2021. De inzameling PMD is over 2022 (januari t/m december) met circa 5% afgenomen t.o.v. 2021 (januari t/m december). Voor de uitvoering van het plan aanpak zwerfafval is er een projectleider aangesteld om tot optimale resultaten te komen en continuïteit te borgen.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
De prijzen van afvalverwerking worden op mondiaal niveau bepaald. Dit betekent dat de mogelijkheden om op lokaal niveau te kunnen sturen op de kosten zeer beperkt zijn. Als gevolg van deze mondiale ontwikkelingen is er sprake van structurele daling van de opbrengsten van grondstoffen en kostenstijging van verwerking van de verschillende afvalstromen. Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat de afvalkosten de laatste jaren steeds meer zijn gestegen en dat deze stijging zich de komende jaren nog zal voortzetten. De hoogte van de afvalstoffenheffing is de laatste jaren niet aangepast aan deze ontwikkelingen. Dit maakt het noodzakelijk om de afvalstoffenheffing op een dusdanig niveau te brengen dat de opbrengsten van de afvalstoffenheffing toereikend zijn om de kosten te dekken. Dit betekent dat, ondanks alle reeds genomen maatregelen, de afvalstoffenheffing in 2022 zal toenemen. Voor een meer uitgebreide toelichting op de berekening van de afvalstoffenheffing 2022 wordt verwezen naar de paragraaf “Lokale heffingen”.		

Aanvullende speerpunten (niet in begroting 2022 opgenomen)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
Voor de kleinere gemalen (die niet in onderhoud zijn bij WBL) is het noodzakelijk een nenn 3140 keuring uit te voeren om aan wettelijke veiligheidsnormen op het gebied van elektra te voldoen (arbowetgeving).	Hiermee voldoen we aan wettelijke verplichting en creëren we inzicht in eventueel noodzakelijke maatregelen die genomen moeten worden ten behoeve van een (elektrotechnisch) veilige werkomgeving. Inzicht kan leiden tot het moeten nemen van maatregelen /ombouw van elektrotechnische installaties.	Keuring zelf is uitgevoerd. Bij diverse gemalen zijn kleinere danwel grotere onvolkomenheden geconstateerd, die vragen om maatregelen. Eerste schatting is kostenpost van 50k€. Maatregelen zijn deels al in 2022 uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-05 Goede leef-omgeving	Lasten	D-0510 Mobiliteit	3.416.955	269.374	3.686.329	3.248.434	437.895
		D-0520 Beheer openbare ruimte	26.680.898	842.764	27.523.662	27.432.417	91.245
	Baten	D-0510 Mobiliteit	-3.852.831	309.114	-3.543.717	-3.441.267	-102.449
		D-0520 Beheer openbare ruimte	-17.295.549	214.788	-17.080.760	-16.621.522	-459.238
	Resultaat voor bestemming		**8.949.474**	**1.636.040**	**10.585.514**	**10.618.061**	**-32.547**
	Storting in reserves	D-0510 Mobiliteit	0	1.358.703	1.358.703	1.358.703	0
		D-0520 Beheer openbare ruimte	0	200.571	200.571	200.571	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0510 Mobiliteit	-441.747	-1.618.564	-2.060.311	-2.060.311	0
		D-0520 Beheer openbare ruimte	-102.009	-1.099.197	-1.201.207	-1.201.207	0
	Mutatie reserve (F980)		**-543.756**	**-1.158.487**	**-1.702.243**	**-1.702.243**	**0**
D-05 Goede leefomgeving			**8.405.718**	**477.553**	**8.883.271**	**8.915.818**	**-32.547**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0510 Mobiliteit	**Verkeersonderzoeken** In 2022 is € 100.000 aan voorbereidingsmiddelen gevraagd voor het project fietsbrug Leeuwen-Buggenum. Echter, in 2022 heeft de focus vooral gelegen op de fietsbrug als onderdeel van de totale fietsverbinding door Midden Limburg van de Groote Peel tot aan de Meinweg en verder richting Duitsland. Tevens was er onduidelijkheid over de kosten, omdat eerdere ramingen globaal of gedateerd waren en was er nog geen zicht op financiering vanuit de gemeente Roermond.	76			76	V	I
	Project Roermond Bereikbaar Het project Roermond bereikbaar wordt gefinancierd door Gemeente, Provincie en Rijkswaterstaat. Projecten lopen over diverse jaren, waardoor er administratief e.e.a. doorschuift naar 2023. Per saldo heeft dit nagenoeg geen effect voor de jaarrekening 2022.	114	-96		18	V	I
	Groot onderhoud tunnels A73 *Lasten* De restant middelen worden omgezet naar 2023 via resultaatbestemming. De middelen zijn bedoeld om voldoende middelen te hebben voor de begeleiding tijdens de groot onderhoud cyclus van RWS (Rijkswaterstaat) voor beide tunnels van de A73. Verder is de gemeente convenanten aangegaan met RWS betreffende de trillingsproblematiek van de Roertunnel en bijbehorende onderzoeken naar oorzaken en mogelijke oplossingen. Vanuit de convenanten kunnen tot op heden door RWS betaalde onderzoekskosten mogelijk deels ten laste van Roermond komen. Verder kan, vanwege de onbekendheden, zowel technisch, organisatorisch als juridisch nieuwe/ verlengde externe ondersteuning nodig zijn. Onbekend is nog waar en in welke mate de verantwoordelijkheid voor de trillingsproblematiek en eventuele maatregelen daartegen, belegd gaat worden.	236			236	V	I
	Verkeersvoorzieningen Wegens personele onderbezetting zijn er in 2022 minder uitgaven gedaan dan geraamd binnen verkeersvoorzieningen.	88			88	V	I
	Rijwielstallingen Door krapte op de arbeidsmarkt is minder tijdelijk personeel ingehuurd voor de personele bezetting van de rijwielstallingen.	64			64	V	I

Product	Toelichting afwijkingen (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Personeelskosten Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	-69			-69	N	I
	Overig	-71	-6	0	-77	N	I
	Totaal	**438**	**-102**	**0**	**335**		
D-0520 Beheer openbare ruimte	**Energielasten openbare verlichting** De overschrijding van de lasten wordt met name veroorzaakt door hogere energielasten voor de openbare verlichting. Dit ondanks het feit dat de begroting hiervoor in de 3e tussenrapportage al naar boven is bijgesteld.	-172			-172	N	
	Aanleg en onderhoud riolering De kosten van riolering zijn lager dan geraamd, doordat een aantal activiteiten, met name reinigings- en inspectiewerkzaamheden niet conform planning zijn uitgevoerd. Door deze lagere lasten is er minder beschikt over de rioolvoorziening. In 2022 zijn er vanuit de rioolheffing meer baten ontvangen door de toename van het aantal objecten.	-322	-115		-437	V	
	Onderhoud en beheer begraafplaatsen De lasten van de begraafplaatsen omvatten met name de kosten die voortvloeien uit het onderhoudscontract en aanvullende werkzaamheden die aan de hand van extra deelopdrachten worden uitgegeven. Door capaciteitsgebrek zijn er weinig extra deelopdrachten of anderszins uitgeschreven.	155			155	V	

Product	Toelichting afwijkingen (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Opbrengsten afval In 2022 zijn er vanuit de afvalstoffenheffing €55.000,- meer baten ontvangen. Verder zijn er bij Nedvang incidentele baten ontvangen door meeropbrengsten van de papier- en glasinzameling. Tevens werd de definitieve vergoeding voor de ingezamelde PMD fractie pas aan het einde 2022 vastgesteld. De vergoeding was voorzichtig geraamd en bleek uiteindelijk hoger dan verwacht uit te vallen.		216		216	V	I
	PMD De daadwerkelijke stijging van de kosten voor PMD inzameling en aankoop van PMD zakken, die onder invloed van mondiale gebeurtenissen moeilijk te voorspellen vielen, bleken uiteindelijk minder fors dan voorzien.	76			76	V	I
	Doorbelasting uren naar projecten Conform BBV richtlijnen moeten de ambtelijke uren die betrekking hebben op projecten doorbelast worden naar het betreffende project. In de begroting is uitgegaan van een doorbelasting van € 540.000, terwijl er voor 2022 incidenteel € 443.000 doorbelast kon worden. Per saldo resulteert dit in een incidenteel nadeel van € 97.000.	443	-540		-97	N	I
	Overig	-89	-20	0	-109	V	
Totaal programma	**Totaal**	**91**	**-459**	**0**	**-368**	**N**	
		529	**-44**	**0**	**458**		

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 6

Toekomstbestendige Stad

Producten:
Onder het programma 'Toekomstbestendige Stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Vitale stad

b) Economie

Beleidskaders:
- Economische Visie Roermond (2017).
- Hotel- en Bed & Breakfastbeleid (2017).
- Plan Vitale Stad (2016).
- Evenementennota (oktober 2016).
- Ruimtelijk Detailhandelsbeleid gemeente Roermond 2015-2020 (2015).
- Intergemeentelijke structuurvisie Maasplassen 2030 (2014).
- Visie en Actieprogramma Recreatie en Toerisme Midden – Limburg (2019).
- Nota integraal horecabeleid gemeente Roermond (2007).

Verbonden partijen:
- Grenspark Maas-Swalm-Nette
- Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
- Stichting Keyport 2020

Strategisch doel programma

Roermond is een krachtige centrumstad die inzet op het versterken van de binnenstad en die tevens werk maakt van vitale werklocaties, verblijfstoerisme en evenementen. Wij geven uitvoering aan de gemeentelijke economische visie en zetten daarbij in op het behouden en versterken van een sterke positie in het stedelijk netwerk van Zuidoost- Nederland. We besteden ook aandacht aan het bevorderen van de circulaire economie. Dit alles tot doel de brede welvaart van de inwoner te versterken door het bieden van werk, inkomen, maatschappelijke betrokkenheid en een gezond milieu.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Het programma economische ontwikkeling draagt bij aan het versterken van het aantrekkelijke en dynamische karakter van Roermond. Bij economische ontwikkeling is samenwerking evident, het is strategisch van belang een vitale positie te houden in het stedelijk netwerk van Zuidoost-Nederland. Met lokale partners zijn we samen verantwoordelijk voor welvaart en welzijn (ook wel ‘brede welvaart’) in onze gemeente. Met nadruk maakt de circulaire economie daar onderdeel van uit.

De economische visie is de leidraad voor de economische ontwikkeling van Roermond. Er wordt een verdieping en vertaling gemaakt van de vier geformuleerde actielijnen:

- versterken van de complete stad;
- investeren in menselijk kapitaal;
- ondersteunen van innovatie en ondernemerschap;
- samenwerken voor een vitale economie.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Vrijetijdseconomie Retail en horeca*** • Horecabeleid en detailhandelsbeleid ontwikkelen we als onderdeel van grotere opgaves, zoals de binnenstad, en instrumenteel aan die opgave. • Meetgegevens over bezoek aan en gebruik van de binnenstad ondersteunen ons. • Voor retail en horeca in wijk- en buurtwinkelcentra zal aandacht zijn als er initiatieven of projecten in deze gebieden worden opgestart. Vanuit het voormalig Vitale Binnenstad vloeien enige activiteiten over in de opgaven c.q. de algemene dienst. • Het programma wordt in Q1 van 2022 financieel afgerond; • Inzet op het verminderen/ transformeren van leegstand en transformatie van de binnenstad; • Streetwise ondersteunt de aanpak van leegstand en de ontwikkeling van nieuw ondernemend potentieel; • Indien de ondernemers en vastgoedeigenaren in de Hamstraat de lead nemen in de ontwikkeling van de Hamstraat faciliteren wij hen daarbij; • Transformatie van leegstaand commercieel vastgoed naar wonen blijven wij mogelijk maken buiten het kernwinkelgebied. Zo nodig herzien wij het kernwinkelgebied en wordt het kleiner gemaakt; • Toekomstbestendigheid van de binnenstad en de gebiedsontwikkeling V&D (hart van de binnenstad) pakken we samen met de omgeving door deelname aan een landelijke regeling die bestemd is voor herstructurering van winkelgebieden.	***Vrijetijdseconomie Retail en horeca*** We willen ondanks alle ontwikkelingen in de sectoren aantrekkelijke en functionele winkel- en horecagebieden blijven houden voor onze inwoners en bezoekers. Daarom is er grote behoefte om het ruimtelijk detailhandelsbeleid en het horecabeleid met onze partners te herijken. We zorgen ervoor dat het daar waar nodig is wordt ontwikkeld. Het wordt instrumenteel in onze aanpak van de vraagstukken in de ontwikkeling van de binnenstad (structureel of als gevolg van Corona waaronder leegstand en horeca).	Het herijkt gebiedsprofiel voor de binnenstad is in 2022 gestart, maar oplevering vindt plaats in 2023. Dit ook in lijn met de in het coalitieakkoord gestelde ambitie ‘van Koopsstad naar Belevingsstad’. Hiervoor zijn ook specifiek middelen opgenomen in de begroting 2023. Het gebiedsprofiel vormt de basis voor de sectorale beleidsstukken horeca en detailhandel/ onderdelen binnenstad. Mogelijke herijkingen vinden dan ook plaats na oplevering van het gebiedsprofiel. De subsidieafrekening Vitale Stad is in 2022 afgerond. Ook is continu gewerkt aan de leegstandsaanpak, o.a door middel van de inzet van Streetwise, aankleding leegstaande panden, winkelstraatmanagement.
B ***Recreatie en toerisme*** • Ons speerpunt is de combi binnenstad, Designer Outlet en Maasplassen. • Wij werken volgens kaders die zijn gesteld voor de ontwikkeling van toerisme in Roermond en aan de Maasplassen. Daarbij zijn de verhaallijnen uit de regionale visie ons behulpzaam. Hiermee geven wij uitvoering aan de intentieovereenkomst met Ondernemersnetwerk Toeristisch Limburg.	***Recreatie en toerisme*** Roermond kent drie prioritaire toeristisch aantrekkelijke gebieden voor inwoner en bezoeker. De Maasplassen, de binnenstad en het Designer Outlet. Met onze inspanningen willen het potentieel van de Maasplassen inzetten en de drie speerpunten Maasplassen, binnenstad en Designer Outlet in relatie met elkaar laten renderen.	Wegens wisselingen in de ambtelijke capaciteit en een her prioritering is er in 2022 geen verdere uitwerking geweest van deze (combinatie van) opgave(s). In de begroting voor 2023 is opgenomen om een integraal plan Maasplassen te maken. De verdere verbinding en versterking van de drie trekkers, zal in dialoog en samenhang met de partijen van de visie ‘een stad bouw samen ‘worden opgepakt. Hiervoor zijn ook middelen opgenomen in de begroting 2023.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Promotie*** • De regiopromotie wordt door de VVV Midden-Limburg uitgevoerd op basis van een meerjarenplan. • Lokaal verzorgt de VVV voor de gemeente Roermond de informatiefunctie voor bezoekers aan onze gemeente. Dit vindt plaats met VVV-winkel/balie, brochures en stadsgidsen. • De Stichting Citymanagement Roermond verzorgt de specifieke promotie voor de binnenstad van Roermond als winkellocatie en bestemming voor recreatieve en toeristische vrijetijdsbesteding. Onderlegger hiervoor is een uitvoeringsovereenkomst met de stichting en BIZ Binnenstad. • In 2022 wordt besluitvorming voorbereid over de huisvesting van de VVV-winkel. • Vanwege budgettaire redenen zullen wij geen deelopdracht voor ondersteuning van social media campagnes van Citymanagement door VVV verstrekken.	***Promotie*** Gerichte promotie van het recreatief en toeristisch aanbod van gemeente Roermond is van belang voor de ontwikkeling en continuering van de lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid in de sector. De schakels provinciale promotie, regiopromotie en Roermond-promotie komen in maximaal verband. De instandhouding van de promotieorganisaties en de gekozen structuren rendeert door dit verband extra. Dit geld ook voor de medefinanciering van private partijen. De rol van de gemeente in de promotie zal worden geprofessionaliseerd door dit vorm te geven in jaarafspraken en jaarterugblikken. Relevante opgaves en hun aanpak kunnen hierin bijdragen. De aanpak van de opgaves zal ook de plek worden waarin de promotieorganisaties en de gemeente hun contact met elkaar vormgeven.	De uitvoering van de promotionele taken is belegd bij uitvoerende partijen Citymanagement en Limburg Marketing. De afspraken met deze partijen zijn belegd in de subsidieovereenkomsten met onderliggende jaarplannen. Een eerste verkenning naar een verplaatsing van de VVV heeft plaatsgevonden. Het initiatief om de VVV te verplaatsen ligt bij de VVV en vraagt geen inzet vanuit de gemeente Roermond.
	Routenetwerken Voor de ondersteuning van verblijf en vrijetijdsbesteding heeft de gemeente routenetwerken georganiseerd. Dit zijn de wandel-, fiets- en ruiterroutenetwerken. Uitbreidingen worden niet gezocht. Bewegwijzering is een vorm van gastvrijheid.	Onderhoud van de routestructuren is voorzien middels de inzet van het Routebureau.
	Gebiedsontwikkelingen voor de vrijetijdseconomie Het Designer Outlet hoort een herkenbaar en éénduidig onderdeel van het gehele aanbod van Roermond te zijn. De begeleiding van ontwikkelingen binnen het Designer Outlet moet resulteren in samenhang en daarin koesteren wij de uitgangspunten die vastliggen. Voor de realisatie van investeringen in de Maasplassen en eveneens voor hoogwaterproblematiek is de verlaging van de Dam Lateraalkanaal een essentiële voorwaarde. De verlaging heeft een vliegwieleffect. Een overheidsinvestering van rijk, provincie en gemeenten kan voor een langdurige periode de ontwikkeling van bedrijvigheid, verblijfskwaliteit en werkgelegenheid mogelijk maken.	In begroting 2023 is een bedrag van 4,85mln meerjarig begroot. De Rijksbijdrage van €3,2mln is onder voorwaarde opgenomen in het MIRT. De regio Midden-Limburg heeft ingestemd met een bijdrage van €350.000 vanuit de GOML gelden en de provincie geadviseerd hier positief over te beschikken. Hierover, en over de 1,5mln provinciale bijdrage, moet nog besloten worden.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
	Het eerste resultaat hiervan is naar verwachting de herinrichting van het gebied Noorderplas. Besluitvorming inzake de verlaging van het Dam lateraalkanaal en investeringsverzoeken hiermee samenhangend worden in 2022 voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. In de binnenstad is de zuidkant van het Munsterplein (omgeving V&D) nu zonder invulling. Het Munsterplein als doelbestemming en verdeelpunt van bezoekersstromen heeft volgens ons een zuigende werking op bezoekers.	
	Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting In de afgelopen jaren zijn de toeristenbelasting en watertoeristenbelasting telkens geïndexeerd. Voor de belasting over 2020 is er gekozen om een sterkere verhoging door te voeren. Daarnaasis ervoor gekozen om het verblijven voor families met jonge kinderen in Roermond aantrekkelijker te maken door voortaan geen belasting te heffen op het verblijf van kinderen tot dertien jaar. Bij de toeristenbelasting is het van belang om het aanbod, de kwaliteit en de prijs van het aanbod in balans te brengen met het tarief. Met aanbod wordt bedoeld het aanbod van logies in combinatie met wat er op toeristisch vlak te doen is. De verhoging van de toeristenbelasting noopt tot een verdere ondersteuning en ontwikkeling van de Maasplassen, het Munsterplein en het herstel na corona om de goede balans na te streven.	De toeristenbelasting is in 2022 gelijk gebleven. Voor het jaar 2023 geldt dat het tarief met 50% wordt verhoogd.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
D ***Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie*** • Samen met ondernemers uitvoering geven aan de BIZplannen op alle bedrijventerreinen. • In samenwerking met de BIZ, Parkmanagement en OML werken aan de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen en aanleg van nieuwe terreinen. Hiertoe behoort ook het onderzoeken van herstructureringsopgaven. • Speciale aandacht voor Willem-Alexander in het kader van hoogwaterbescherming, waarin de planvorming wordt uitgewerkt om kades aan te leggen die zowel water keren en dienen als logistieke kades. Wij zijn in dit proces afhankelijk van bijdragen van Waterschap, Provincie en de bedrijven. • Aanjagen Circulaire economie door middel van projecten op meerdere bedrijventerreinen. • Aanjagen Circulaire economie in regionaal verband via Keyport-projecten.	***Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie*** Toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn tenminste schoon, heel en veilig. Om aantrekkelijk te blijven voor bedrijven en werknemers is dit niet voldoende. Ruimte om te groeien, bereikbaarheid, ruimtelijke uitstraling en de transitie naar circulaire economie zijn dé onderscheidingsfactoren. Circulaire economie is gericht op het zoveel mogelijk vermijden van eenmalig gebruik van grondstoffen en energie. Dit maakt de economie minder kwetsbaar, aangezien toegang tot grondstoffen door geopolitieke ontwikkelingen of wereldwijde verstoringen (zoals Corona) onzeker is. Met toekomstbestendige werklocaties behouden wij onze concurrentiepositie als vestigingslocatie voor het bedrijfsleven en hiermee arbeidsplaatsen.	De BIZ plannen zijn conform planning in uitwerking. Voor Willem-Alexander is een Europese subsidie aanvraag gehonoreerd waarmee het integraal plan om alle bedrijven tegen hoog water te beschermen en logistieke kades uitgewerkt kan worden. In december 2022 hebben Waterschap Limburg, Provincie Limburg, gemeente Roermond en Port of Roermond u.a. een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Op 18 januari 2023 is een Europese subsidieaanvraag voor de uitvoering aangevraagd Op Willem-Alexander loopt een traject met studenten, onder andere van Fontys. Samen met Parkmanagement, OML en Keyport is in 2022 de ambitie 'Bedrijventerrein van de Toekomst' geschreven, waarin duurzaamheid één van de speerpunten is. Samen met Crossroads (Noord-Limburg) en ESZL (Zuid-Limburg) en de provincie Limburg heeft Keyport binnen shiftLimburg gewerkt aan provinciale aanpak voor circulaire economie. Dit is grotendeels gebaseerd op de Midden-Limburgse aanpak.
E ***Menselijk kapitaal*** • We blijven Roermond actief positioneren als aantrekkelijke woon- en werkomgeving voor de jeugd en carrièrekansen zichtbaar maken met stakeholders (Bedrijveninvesteringszones / Parkmanagement Midden-Limburg, Keyport en werkgeversdiensten Midden-Limburg). • We zetten in op de ingezette lijn om samenwerking met MBO/HBO/WO instellingen en bedrijfsleven te versterken.	***Menselijk kapitaal*** Het menselijk kapitaal is een steeds grotere factor voor bedrijven en hun concurrentiepositie. Bedrijven hebben moeite met het vullen van hun vacatures. Deze druk neemt steeds meer toe omdat er de komende jaren meer mensen met pensioen gaan dan er aan schoolverlaters bij komen. Het is van belang dat er een goede aansluiting is tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Wij moeten aantrekkelijk zijn en blijven voor werkenden en starters op de arbeidsmarkt.	Het platform 'We are Roermond' is uitgebreid met een aantal grote bedrijven en parkmanagement Roermond. Het Keyport-programma Kies Keyport wordt in 2022 in regio Midden-Limburg opgepakt. • WA Meets students: in samenwerking met Fontys loopt een minor-project op Willem-Alexander, dit is zo succesvol dat ook voor het komende jaar ondernemers, overheid en onderwijs deze samenwerking voortzetten.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
	Regionale partners uit het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid slaan de handen ineen om vanuit de bestaande netwerken en expertises cross-overs te realiseren die leiden tot vernieuwende projecten die jongeren aan ons bedrijfsleven én aan de stad weten te binden. We werken aan een opleidingsaanbod passend bij de behoeften van het bedrijfsleven. Op deze manier binden wij jongeren aan de stad, heeft het bedrijfsleven voldoende geschikte medewerkers en wordt de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven versterkt.	• In samenwerking met Smart Circulair, Gilde Opleidingen en Matzinger Vastgoedbeheer hebben studenten van Gilde Opleidingen deelgenomen aan de Smart Circulair Challenge. • Met Parkmanagement Midden-Limburg is de arbeidsmarkt en onderwijs werkgroep opgericht, doelstelling van deze werkgroep is om met de ondernemers gevestigd op de industrieterreinen vraagstukken omtrent menselijk kapitaal actief op te pakken. • Zuyd Professional heeft een vestiging in Roermond gestart, waar zij onderwijs voor de professional (werkende) aanbieden.
F ***Dienstverlening en ondersteuning MKB*** • We gaan het contact met het bedrijfsleven intensiveren door inzet van strategisch accountmanagement, waarbij dit tot uitdrukking komt in het gezamenlijk werken aan opgaven en de nadruk ligt op de relatie. • Uitvoering geven aan routeplan Keyport Next Level 2021-2024, waarbij Keyport als verlengstuk van de gemeente innovatie, arbeidsmarkt en ondernemerschap aanjaagt. • We ondersteunen startende ondernemers door activiteiten, inzet Starterscentrum, Stichting Streetwise en inzet van social media.	***Dienstverlening en ondersteuning MKB*** Ondernemers zijn de motor van onze lokale economie. Onze banen en welvaart zijn voor een groot deel te danken aan ons MKB-bedrijfsleven. De Roermondse economie bestaat voornamelijk uit het MKB-bedrijfsleven, enkele grote bedrijven en een steeds grotere groep zelfstandigen. Een aantal van deze startups kunnen doorgroeien naar scale-ups, oftewel naar toekomstig gevestigd MKB. Om die reden is het belangrijk startende ondernemers te ondersteunen bij een goede start. Een goede sterke mix van bedrijfsgroepen maakt onze economie robuust. Strategisch accountmanagement is een instrument om de behoefte van het bedrijfsleven in beeld te brengen en hierop te anticiperen. Diverse maatschappelijke, technologische en economische ontwikkelingen stellen ondernemers bijna dagelijks voor nieuwe vraagstukken, zoals de overgang naar een circulaire economie. Innovatie en ondernemerschap zijn nodig om bij te blijven en nog liever om een paar stappen extra naar voren te zetten. Dit is van belang voor het voortbestaan van deze bedrijven en het behoud van werkgelegenheid.	Vanaf Q2 is gestart met het proactief bezoeken van bedrijven door de accountmanager. Routeplan Keyport next level is in uitvoering. Tevens worden de starters ondersteund middels de inzet van Streetwise en het Starterscentrum. Wij zijn gestopt met de ondersteuning middels de inzet van social media.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
G ***Evenementen*** • Met ingang van jaarschijf 2022 wordt uitvoering gegeven aan het in 2021 vastgestelde evenementenbeleid. Zo zal de evenementenkalender worden gehanteerd. Eveneens zal het in 2021 vastgestelde subsidiebeleid voor evenementen en de gedragslijn facilitering evenementen vanaf 2022 worden toegepast.	***Evenementen*** Evenementen vormen een vliegwiel voor de economie. Ze zijn een promotie voor de gemeente en vormen vermaak voor haar inwoners. Door het nieuwe vastgestelde evenementenbeleid bieden we een balans tussen levendigheid en leefbaarheid en geeft het organisaties duidelijkheid hoe een evenement veilig en duurzaam georganiseerd kan worden.	We werken inmiddels via het vastgestelde uitvoeringsbeleid en met een evenementenkalender. In de loop van 2023 volgt de duurzaamheidsparagraaf van het evenementenbeleid.

Aanvullende speerpunten (niet in begroting 2022 opgenomen)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
In Q2 starten we met een plan van aanpak voor de verduurzaming en vergroening van onze bedrijventerreinen in samenwerking met Parkmanagement en SML.	Concreet plan van aanpak en businesscase voor de lokale bedrijventerreinen.	Samen met Parkmanagement, OML en Keyport is in 2022 de ambitie ‘Bedrijventerrein van de Toekomst’ geschreven, waarin duurzaamheid één van de speerpunten is.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-06 Toekomst-bestendige stad	Lasten	D-0610 Vitale stad	191.021	86.917	277.938	312.527	-34.588
		D-0620 Economie	3.558.638	-169.205	3.389.433	2.804.201	585.232
	Baten	D-0620 Economie	-1.854.781	48.179	-1.806.602	-1.537.367	-269.235
	Resultaat voor bestemming		**1.894.878**	**-34.109**	**1.860.769**	**1.579.360**	**281.408**
	Storting in reserves	D-0620 Economie	0	81.000	81.000	81.000	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0610 Vitale stad	-2.466	-86.870	-89.336	-290.909	201.573
		D-0620 Economie	-205.833	-184.312	-390.145	-390.145	0
	Mutatie reserve (F980)		**-208.299**	**-190.182**	**-398.481**	**-600.054**	**201.573**
D-06 Toekomstbestendige stad			**1.686.578**	**-224.291**	**1.462.288**	**979.307**	**482.981**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0610 Vitale stad	**Vitale stad** In 2022 heeft de administratieve afhandeling van het project Vitale Stad plaatsgevonden, welke in 2021 is afgerond. U bent hier reeds eerder middels de raadsinformatiebrief van 1 april 2022 over geinformeerd.	-199		202	3	V	I
	V&D Onderzoek In juli 2021 heeft de Raad budget beschikbaar gesteld voor onderzoek naar de toekomst van het voormalig V&D pand. Er is behoefte aan verdiepend onderzoek en een vertaling van reeds bestaande beleidskaders naar een concreet gebiedsprofiel en/of richtinggevend kader voor het centrumkwartier van Roermond. Dit onderzoek loopt nog door in 2023, waardoor er een verzoek tot budgetoverheveling bij deze jaarrekening wordt ingediend.	128			128	V	I
	Overig	36	0	0	36	V	I
	Totaal	**-35**	**0**	**202**	**167**	**V**	**I**
D-0620 Economie	**Economisch actieprogramma** In 2022 is er een beschikking afgegeven inzake de financiering in de samenwerkingsovereenkomst “hoogwaterbescherming Willem-Alexander”. De bedrijven hebben een coöperatieve vereniging opgericht, maar deze beschikt nog niet over een bankrekening. De aanvraag bij de bank loopt nog, waardoor de bijdrage feitelijk pas in 2023. betaald kan worden. Derhalve volgt er een verzoek tot budgetoverheveling.	62			62	V	I
	Salarissen Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	201			201	V	I
	Aanpak bedrijventerreinen Het traject bedrijventerreinen van de toekomst - roadshow had eind 2022 uitgevoerd kunnen worden. Het is echter een traject waarbij er bijeenkomsten worden georganiseerd. Het is/was niet handig dit in 2022 nog te doen en is de keuze gemaakt dit in 2023 uit te voeren.	54			54	V	I

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Evenementen In het eerste kwartaal van 2022 konden tal van evenementen niet of gewijzigd plaatsvinden vanwege de maatregelen omtrent het Covid virus. Daardoor is o.a. aan diverse Carnavalsactiviteiten zoals Sjtasiefestasie en diverse optochten geen of minder subsidie verleend en/of facilitaire ondersteuning (inclusief capaciteit/inhuur en extra verkeersmaatregelen) zoals in voorgaande jaren. De gevolgen van Corona heeft ook nog in de periode daarna invloed gehad op de doorgang van bestaande activiteiten of de opzet van nieuwe, omdat voorbereidingen niet als zodanig konden plaatsvinden.	174 128			174 128	V V	I I
	Markten en kermissen Vanwege coronamaatregelen, vooral nog in de eerste 2 kwartalen van 2022, hebben er minder markten en kermissen kunnen doorgaan, wat minder opbrengsten tot gevolg heeft.		-98		-98	N	I
	Toeristenbelasting Onze begroting wordt opgebouwd op basis van inschattingen van de BsGW. Uiteindelijk is er minder toeristenbelasting ontvangen dan voorzien.		-150		-150	**V** V	**I** I
	Overig	94	-21	0	73	V	I
	Totaal	**585**	**-269**	**0**	**316**	**V**	**I**
Totaal programma		**551**	**-269**	**202**	**483**	**V**	**I**

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 7

Ruimte en Wonen

Producten:
Onder het programma 'Ruimte en wonen' brengen wij de volgende producten samen:

a) Ruimtelijke ordening

b) Wonen en Bouwen

c) Grondexploitatie

d) Vastgoed

Beleidskaders:
- Structuurvisie 2001.
- Structuurvisie Wonen Midden-Limburg (2018 – 2021).
- Structuurvisie Kwaliteitsbijdrage (2012).
- Nota vastgoed (2013).
- Nota beeldkwaliteit (2015).
- Nota Grondbeleid gemeente Roermond 2016.
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen gemeente Roermond 2011.
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maas en Maasplassen (2014).
- Groenvisie (2017).
- Economische visie (2017).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) (2017).

Verbonden partijen:
- RUD Limburg-Noord
- Expertise Centrum Geo (ECGeo)

Strategisch doel programma

Roermond is en blijft een prachtige stad met aantrekkelijke woon-, verblijfs- en werkmilieus voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Wij hebben de juiste mix aan woningen beschikbaar en zetten in op een leefbare en bereikbare stad voor onze inwoners, werkers en bezoekers.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne stad voor jong en oud. Daarom werken we aan een evenwichtige bevolkingsopbouw, door een aantrekkelijke stad voor jongeren te zijn. Ook voor langer zelfstandig wonende ouderen moet de stad een prettige leefomgeving zijn.
De plannen voor onderwijslocaties, nieuwe woningen, werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan. De beschikbare ruimte wordt zo ingezet, dat er een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving wordt gerealiseerd waarin ruimte is voor groen, spelen, fietsen en lopen.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Uitvoering omgevingsvisie*** Op basis van de vastgestelde omgevingsvisie stellen we in 2022 een uitvoeringsprogramma op waarmee we uitvoering en invulling geven aan de uitgangspunten van de omgevingsvisie. Daarnaast bekijken we welke aanvullende kaders (deelbeleid) noodzakelijk zijn.	***Uitvoering omgevingsvisie*** Op basis van de vastgestelde omgevingsvisie stellen we in 2022 een uitvoeringsprogramma op waarmee we uitvoering en invulling geven aan de uitgangspunten van de omgevingsvisie. Er zijn nog geen middelen voor dit uitvoeringsprogramma opgenomen in de begroting.	Vanwege personele wisselingen is de omgevingsvisie nog niet behandeld door de gemeenteraad. Dit wordt voorbereid voor Q2 2023. Vervolgens wordt het Uitvoeringsprogramma ter hand genomen.
B ***Opstellen "Ontwerpend Onderzoek"*** Vanuit de Samenwerking Midden-Limburg (SML) werken we in 2022 verder aan de bestuursopdracht 'Laat het landschap u verrassen'. Als gevolg van de watersnoodramp in juli 2021 werken we verder aan een voorstel voor intensivering en versnelling van de aanpak van (hoog)waterveiligheid. In de begroting zijn voor inzet van extra capaciteit of nieuwe investeringen nog geen middelen opgenomen.	***Opstellen vanOntwerpend Onderzoek*** Het resultaat van de bestuursopdracht 'Laat het landschap u verrassen' wordt gebruikt bij aanpak van de meerjarige transitie van het Nationaal Park de Meinweg.	Onder regie van de provincie wordt voor elke Limburgse regio een landschappelijke/ruimtelijke puzzel gelegd. In Midden Limburg doen we dat aan de hand van een Ontwerpend Onderzoek. Landschappelijke waarden en ruimteclaims worden bijeen gebracht om zo te zien waar ambities, concrete plannen, wetgeving op schaal van de regio elkaar bijten of juist (koppel)kansen bieden. Het is een nadere uitwerking van de provinciale Omgevingsvisie en de rijksdoelen op vlak van wonen, energietransitie, milieu en natuur, erfgoed, economie, mobiliteit etc. Van belang is daarbij ook de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Rond de zomer van 2023 zal een eerste puzzel zijn gelegd.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Grote projecten en grondbeleid*** De gemeente voert een faciliterend grondbeleid en laat de realisatie van projecten hoofdzakelijk over aan marktpartijen. Dit op basis van (en binnen) de randvoorwaarden die volgen uit het gemeentelijk beleid. Met het faciliteren van ruimtelijke projecten geven we invulling aan onze beleidskaders en uitgangspunten. Hierbij gaat het vooral om doelstellingen op het gebied van woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen.	***Grote projecten en grondbeleid*** Door het faciliteren van ruimtelijke projecten worden beleidsdoelstellingen en ambities van de gemeente op het gebied van woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen en actieve en duurzame mobiliteit gerealiseerd. We verwijzen hiervoor naar de paragraaf Grondbeleid.	
Voor Roerdelta Fasen 2 en 3 wordt in 2022 de planologische procedure opgestart.		In december 2022 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over een uit te werken scenario. Dat scenario wordt in 2023 uitgewerkt tot een stedenbouwkundig kader. Dat kader vormt vervolgens de basis voor de planologische procedure.
Nu er voorlopig geen sprake is van een hotelfunctie in Jazz City wordt in overleg met ontwikkelaar Jazz City BV bezien wat de gevolgen hiervan voor het plan zijn voor de korte en middellange termijn.		In april 2022 heeft Jazz City BV een eerste uitwerking van een nieuwe opzet van het bouwdeel Baton Rouge met alleen outletwinkels en woningen gepresenteerd. Mede naar aanleiding van de opmerkingen van de gemeente heeft binnen Jazz City BV een heroriëntatie op de invulling van dit plandeel plaatsgevonden. Begin 2023 worden de gesprekken voortgezet.
In 2022 wordt het bestemmingsplan Melickerveld ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.		Het bestemmingsplan Melickerveld 2022 is in februari 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. Tegen deze vaststelling zijn 11 beroepen ingediend bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tegen het door het college vastgestelde hogere grenswaarden besluit zijn 6 beroepen ingesteld. Naar verwachting vindt de inhoudelijke behandeling door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de loop van 2023 plaats. Intussen is gestart met de opstelling van een ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte in het plan en met de uitwerking van het eerste van de drie deelgebieden, zodat de feitelijke realisatie zo snel mogelijk na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan kan starten.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
In Oolderveste worden in 2022 de eerste woningen van het deelplan 'Aan het park' opgeleverd en start de bouw van de woningen in het deelplan 'Drusus en de laatste dijkwoningen'. Het plan nadert daarmee na ruim 20 jaar zijn voltooiing.		In 2022 is gewerkt aan de verdere afronding van een aantal deelprojecten in OolderVeste zoals de laatste 22 dijkwoningen en de woningen in fase 2 van Aan het Park. Deze woningen zijn eind 2022 of worden begin 2023 opgeleverd. De verkoop van de laatste twee plandelen, Drusus en OolderVeste Poort loopt. De bouw van de eerste fase van Druses en van de 12 woningen in OolderVeste Poort start naar verwachting in Q2 2023. Afronding van Oolderveste met maximaal 895 woningen is in 2025/2026 voorzien.
Begin 2022 ligt er een stedenbouwkundig plan voor de toekomstige ontwikkeling van het voormalige Philipsterrein. Vervolgens zal de juridisch/planologische procedure worden voorbereid.		Eind 2022 is het stedenbouwkundig structuur ontwerp ambtelijk afgerond in samenspraak met de omgeving (brede vorm van draagvlak) en op initiatief van de ontwikkelaar. |Bestuurlijke besluitvorming krijgt naar verwachting haar beslag in Q2 van 2023.
In 2022 voorzien we dat we onze faciliterende rol met betrekking tot de planvorming voor de locatie voormalige V&D-locatie zullen voortzetten.		Het overleg over de planvorming voor de locatie voormalige V&D loopt nog.
D ***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen*** In voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is een pilot gestart voor de opstelling van een omgevingsplan. Dit zetten we in 2022 verder voort. In de aanloop naar de Omgevingswet vindt geen actualisatie van bestemmingsplannen meer plaats, tenzij daarvoor een inhoudelijke noodzaak bestaat.	***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen*** Door te oefenen met een omgevingsplan krijgen we input voor de wijze waarop binnen de Omgevingswet een omgevingsplan vormgegeven kan worden en welke aandachtspunten hierbij van belang zijn. In dialoog met initiatiefnemers werken we initiatieven uit van idee naar concreet plan.	Gereed

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
E ***Woonbeleid*** De in de regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021 opgenomen afspraken en kaders vormen de basis van toetsing van nieuwe plannen, waarbij we met aanvullende woningbouwplannen inspelen op een gebleken grotere woningbehoefte. Dit aspect wordt ook betrokken bij de in 2022 te actualiseren Structuurvisie Wonen Midden-Limburg. In 2022 leggen we de lokale woonvisie ter vaststelling aan de raad voor. In 2022 zetten we de uitvoering van de in de samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) vastgelegde afspraken met de provincie om in harde (financiële) toezeggingen van de provincie en inzet van de provinciale en gemeentelijke middelen voor de met de provincie afgesproken doelen.	***Woonbeleid*** De aanpak is gericht op het bereiken van meer evenwicht tussen vraag en aanbod op de woningmarkt, naar typologie en huur versus koop. Dit gebeurt zowel kwantitatief als kwalitatief en voor de verschillende doelgroepen. Ook leveren we een bijdrage aan een duurzamere woningvoorraad.	De Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2022-2025 is door de raad vastgesteld. De in de begroting voor 2022 opgenomen opstelling van de lokale woonvisie vindt niet in 2022 plaats vanwege het opstellen van een quick scan mogelijkheden woningbouw. De provincie heeft de KLC subsidie toegekend in maart 2022, waarin ten opzichte een aanvullende provinciale bijdrage is opgenomen voor de revitalisering van Theaterhotel de Oranjerie ad 585.000 euro. De bijbehorende cofinanciering ad 257.500 euro is door de raad beschikbaar gesteld in februari 2022. De werkzaamheden verlopen momenteel conform subsidievoorwaarden en afspraken met de provincie.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
F ***Vastgoed*** Het uitgangspunt in het vigerende vastgoedbeleid is dat het gemeentelijk vastgoedbezit dient te zijn afgestemd op de diverse gemeentelijke beleidsdoelstellingen (vastgoed als middel) alsmede de huisvestingsbehoefte van de ambtelijke organisatie (bedrijfsmiddel). Deze huisvestingsbehoefte zal volgens een nog te ontwikkelen plan (naar verwachting fasegewijs) moeten worden aangepast aan het nieuwe werken.	***Vastgoed*** We willen het gemeentelijk vastgoed op een slagvaardige en professionele wijze beheren. Daartoe wordt onderhoud uitgevoerd conform het meerjarig technische onderhoudsplan (MJOP), gebaseerd op een gemiddeld onderhoudsniveau. Vastgoed dat niet meer past binnen de gemeente beleidsdoelstellingen zal zo snel mogelijk worden verkocht dan wel een andere bestemming worden gegeven. Op basis van de EED (European Energy Efficiency Directive, vertaald: Europese Energie-Efficiency Richtlijn) worden voorbereidingen getroffen. De maatregelen welke uit de EED voortvloeien worden afgestemd op het MJOP en de Routekaart Verduurzaming. Een aantal maatregelen uit de EED zijn reeds uitgevoerd. Het maatschappelijk vastgoed in eigendom van de gemeente zal moeten worden aangepast aan de doelstellingen van de klimaatwet (55% CO2 - reductie in 2030 en 95% CO2 - reductie in 2050 ten opzichte van 1990). Hiervoor is een strategisch plan inclusief de uitvoeringkosten worden uitgewerkt. Het maatschappelijk vastgoed in eigendom van de gemeente zal moeten worden aangepast aan de doelstellingen van de klimaatwet (55% CO2 - reductie in 2030 en 95% CO2 - reductie in 2050 ten opzichte van 1990). Hiervoor zal een strategische plan inclusief de uitvoeringkosten worden uitgewerkt.	De uitvoering voortvloeiend uit de onderhoudsplannen loopt deels achter op de prognose . De oorzaak hiervan is de conjunctuur in de markt, frictie op de arbeidsmarkt en prijsaanbiedingen t.o.v. prognoses en/of planningen voor uitvoering. Dit heeft nog niet geleid tot een onderschrijding van het minimale onderhoudsniveau. Voor de verduurzaming van het (bebouwd) vastgoed in eigendom is het onderzoek naar de verduurzaming van de kernportefeuille van het gemeentelijk vastgoed en de strategische investeringsplanning afgerond. De hierbij behorende strategische investeringsplanning is bij de begrotingsbehandeling in november 2022 door de raad vastgesteld. De voorbereidende werkzaamheden van de verduurzamingsmaatregelen zijn opgestart.. In het kader van afstoten gemeentelijk vastgoed zijn in 2021 drie verkooptrajecten gestart. Van deze drie trajecten is de verkoop van 1 pand in Q1-2022 afgerond, de levering heeft plaatsgevonden. De overige twee panden worden voorlopig niet verkocht vanwege andere overwegingen.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-07 Ruimte en wonen	Lasten	D-0710 Ruimtelijke ordening	2.171.216	949.882	3.121.098	2.773.212	347.886
		D-0720 Wonen en bouwen	3.364.581	587.055	3.951.636	2.701.861	1.249.775
		D-0730 Grondexploitatie	275.660	74.398	350.058	622.312	-272.255
		D-0740 Vastgoed	2.202.196	694.930	2.897.126	2.855.734	41.392
	Baten	D-0710 Ruimtelijke ordening	-522.865	-1.539.433	-2.062.298	-1.926.616	-135.682
		D-0720 Wonen en bouwen	-1.853.507	-165.000	-2.018.507	-1.644.484	-374.023
		D-0730 Grondexploitatie	-75.660	-74.398	-150.058	-476.219	326.161
		D-0740 Vastgoed	-2.268.045	-346.314	-2.614.359	-2.488.711	-125.648
	Resultaat voor bestemming		**3.293.576**	**181.120**	**3.474.696**	**2.417.089**	**1.057.607**
	Storting in reserves	D-0710 Ruimtelijke ordening	0	222.147	222.147	222.147	0
		D-0720 Wonen en bouwen	0	328.000	328.000	328.000	0
		D-0730 Grondexploitatie	0	1.196.537	1.196.537	1.196.536	1
		D-0740 Vastgoed	0	242.790	242.790	242.790	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0710 Ruimtelijke ordening	-34.130	-264.716	-298.846	-298.846	0
		D-0720 Wonen en bouwen	-198.000	-1.112.000	-1.310.000	-1.310.000	0
		D-0740 Vastgoed	0	-80.686	-80.686	-80.686	0
	Mutatie reserve (F980)		**-232.130**	**532.072**	**299.942**	**299.941**	**1**
D-07 Ruimte en wonen			**3.061.446**	**713.192**	**3.774.638**	**2.717.030**	**1.057.608**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0710 Ruimtelijke ordening	**Stadsvernieuwing** Na afronding van het project herstructurering Roermondse Veld, deelgebied "Herontwikkeling voormalig Campinaterrein" is in 2022 de eindafrekening van het provinciale subsidie opgesteld. Op basis daarvan is van de provincie het laatste deel van deze subsidie ontvangen, welk bedrag door de gemeente is doorbetaald aan Wonen Zuid.	-78	78		0		I
	Personeelskosten Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	95			95	V	I
	Philipsterrein In verband met vervolgkosten voor onderzoek rondom het philipsterrein, wordt dit budget opgenomen als resultaatbestemming.	106			106	V	I
	Roerdelta In 2022 is er minder besteed aan inhuur van projectleiding Roerdelta dan begroot. Ook zijn enkele onderzoeken niet bij de scenariokeuze in 2022 uitgevoerd, maar deze worden bij het stedenbouwkundig plan in 2023 meegenomen. Daarnaast waren er middelen gereserveerd voor juridische kosten, deze zijn niet in 2022 besteed. Tot slot heeft verlenging van de overeenkomst met havenpartijen plaatsgevonden, dit heeft geleid tot een neutrale wijziging (meer baten-meer lasten).	174			174	V	I
	Grondverkopen De geplande grondverkoop voor het project Emmalaan heeft niet in 2022 plaatsgevonden. In de onderliggende overeenkomst is de grondverkoop gekoppeld aan het verlenen van de omgevingsvergunning. Omdat die pas in december 2022 is verleend, is de levering van de grond uitgesteld naar het 1e kwartaal 2023.		-222		-222	N	
	Overig	51	8	0	59	V	
	Totaal	**348**	**-136**	**0**	**212**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0720 Wonen en bouwen	**Kwaliteit Limburgse Centra (KLC)** De Stimuleringsregeling transformatie nultredewoningen loopt tot en met 31 juli 2023. Aanvragen kunnen tot dat moment worden ingediend. Tevens zijn er in 2023 middelen beschikt aan aanvragers. Het restant van 2022, ad 190.000 euro, zijn nodig voor de reeds in 2023 beschikte aanvragen als de nog in te dienen aanvragen	190	-183		7	V	I
	Onderhoud software In 2019 heeft de Raad een budget beschikbaar gesteld voor het project Eén voor allen (EVA) met uitgangspunt het inrichten en beheren van een gemeenschappelijke informatievoorzieningsapplicatie voor VTH (Squit 2020) voor een periode van vier jaar. Doordat de levering en implementatie van de software vertraging heeft opgelopen is in 2021 de eerste termijn ontvangen en betaald. In 2023 wordt het restant met de eindoplevering voldaan. Hiervoor wordt het restant bugdet middels de voorgestelde resultaatbestemming doorgeschoven naar 2023.	364			364 -98	V N	I I
	Omgevingswet In de septembercirculaire is in 2022 een rijksbijdrage beschikbaar gesteld voor de implementatie van de omgevingswet. Zoals ook al aangegeven in de begroting 2023 is het noodzakelijk om deze middelen door te schuiven voor de implementatie van de Omgevingswet in 2023 en de transitie naar de toekomst.	474			474	V	I
	Wet kwaliteitsborg bouw In de septembercirculaire is in 2022 een rijksbijdrage beschikbaar gesteld voor de Wet Kwaliteitsborging Bouw. Zoals ook al aangegeven in de begroting 2023 is het noodzakelijk om deze middelen door te schuiven voor de implementatie van deze wet en de transitie naar de toekomst.	72			72	V	I
	Leges bouwvergunningen Door de overgang naar een nieuw VTH-systeem zijn niet alle legesheffingen uit 2022 in 2022 verwerkt. Op basis van de verleende omgevingsvergunningen is wel te herleiden dat de in 2022 beoogde legesopbrengst wel is gehaald.		-189		-189	N	I
	Personeel Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	212			212	V	I
	Overig	-62	-2	0	-64	V	
	Totaal	**1.250**	**-374**	**0**	**876**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0730 Grondexploitatie	**Grondexploitatie** Voor een toelichting op de projecten grondexploitatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid	-345	316		-29	N	I
	Uitvoering faciliterend grondbedrijf Een deel van de in 2022 geplande werkzaamheden is doorgeschoven naar 2023.	**54**			54	V	I
	Overig	19	10	0	29	V	
	Totaal	**-272**	**326**	**0**	**54**		
D-0740 Vastgoed	**Beheer en verhuur gebouwen** De onderschrijding op lasten wordt met name (93k) veroorzaakt door een onderschrijding op salariskosten; te verklaren door de moeilijke arbeidsmarkt en het hierdoor lastig invullen van vacatures binnen cluster Beheer Vastgoed. De onderschrijding op baten wordt met name (37k) veroorzaakt door hogere kwijtscheldingen aan huren (opbrengst) dan begroot i.v.m. Corona.	122	-65		57	V	I
	Overig	-81	-61	0	-141		
	Totaal	**41**	**-126**	**0**	**-84**		
Totaal programma		**1.367**	**-309**	**0**	**1.058**	**V**	

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Invoering Omgevingswet

Wat hebben we gedaan in 2022?

Wat gaan we doen (plan)	*Wat levert het op (plan)*	*Toelichting realisatie 2022*
A ***Gebruik makende van het overgangsrecht, aanpassing regelgeving gericht op invoering Omgevingswet.*** De gemeentelijke regelgeving, dient 'omgevingswetproof' te zijn om juridische risico's zoveel mogelijk te vermijden. Uiterlijk 1 juli 2022 is, daar waar nodig, de lokale regelgeving aangepast.	De resultaten van 'wat we gaan doen' (output) zijn extern zichtbaar, deels in de bovenstaand beschreven acties maar vooral doordat: **1.** inwoners, ondernemers en instellingen zich vanaf 2022 gemakkelijk kunnen informeren over de fysieke leefomgeving en geldende regels (via het DSO); **2.** inwoners, ondernemers en instellingen vroeger worden betrokken bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving; **3.** de gemeente zorgvuldig belangen kan afwegen op basis van de beschikbare informatie en adviezen en hierbij rekening houdt met de lokale situatie; **4.** het voor alle betrokkenen helder is wat de visie van de gemeente op de fysieke leefomgeving is.	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is door het Rijk wederom uitgesteld, tot 1 januari 2024.
B ***Omgevingsplan*** Na inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt de gemeente over een omgevingsplan van rechtswege als vervanger van de bestaande bestemmingsplannen (het zogenaamde 'tijdelijk omgevingsplan'). De wetgever geeft ons tot eind 2029 de tijd om het tijdelijk omgevingsplan te vervangen door een eigen Roermonds omgevingsplan. In het Plan van Aanpak worden keuzes gemaakt over de overgangsfase, de fasering, en de inhoudelijke uitgangspunten van het Roermondse omgevingsplan.		In de begroting 2023 is de transitie naar het omgevingsplan opgenomen. De Nota van uitgangspunten is voorzien in Q1 van 2023.
C ***Vooroverleg en participatie*** Met het inrichten van het vooroverleg en het participatieproces oefenen we in de eerste helft van 2022, zodat we bij het inwerking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2022 voldoende voorbereid zijn om deze nieuwe instrumenten te gebruiken. We zorgen dat initiatiefnemers de benodigde informatie kunnen vinden		In 2022 is gestart met de verdere uitwerking van de communicatie. Afstemming naar aanleiding van het coalitieakkoord is voorzien in Q1 2023.
D ***Opleiden en structuur/formatie*** 2022 staat in het teken van het oefenen met de nieuwe werkwijze en het nader ontwikkelen van de medewerkers. Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes wordt duidelijk welke gevolgen de implementatie heeft voor de formatie.		In 2022 zijn zowel individuele als gezamenlijke opleidingen gevolgd, waaronder de aankoop van een e-learning die organisatiebreed de komende drie jaar beschikbaar blijft. Afhankelijk van de behoefte, worden ook in 2023 nog opleidingen voorzien.

Wat gaan we doen (plan)	*Wat levert het op (plan)*	*Toelichting realisatie 2021*
E ***ICT-aanpassingen en implementeren*** We zijn op 1 juli 2022 gereed voor de ontwikkeling en de koppeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) dat de uitvoering van de Omgevingswet vanaf 2022 moet ondersteunen. De nieuwe werkprocessen en instrumenten moeten geïmplementeerd zijn in bestaande en nieuwe ICT-toepassingen.		Alle noodzakelijk applicaties zijn aangeschaft en de noodzakelijke koppelingen ingericht, In 2023 is vooral het oefenen met de diverse applicaties gepland.
F ***Wet kwaliteitsborging bouwen en overdracht bodemtaken*** In 2022 hebben we in beeld welke gevolgen de wijzigingen in het bouwproces hebben voor de gemeente, onder andere de personele en financiële gevolgen. Daarnaast borgen we een zorgvuldige overdracht van de bodemtaken in samenwerking met de Provincie Limburg en de RUD Limburg-Noord.		Zoals in de begroting 2023 is aangegeven was het nog niet mogelijk de gevolgen van de Wkb en de overdracht bodemtaken mee te nemen. Dit wordt in 2023 voorbereid maar is afhankelijk van besluitvorming en in werking treden Omgevingswet.

Programma 8

Levendige Stad

Producten:
Onder het programma 'Levendige stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Sportbeleid en activering

b) Sportaccommodaties

c) Kunst- en cultuurbeleid

d) Culturele organisaties en instellingen

e) Cultuurbehoud

Beleidskaders:

- Nota Sport- en beweegbeleid 2017-2022 Roermond beweegt (2017).
- Sportaccommodatiebeleid Evaluatie visie 2020 en Update 2017 (2017).
- Startnotitie Sport- en Beweegbeleid 2017-2022 (2016).
- Welzijnsvisie (2012).
- Uitvoeringsnota sportaccommodaties 2010 (2010) en 2015 (2015).
- Museumnota, Naar een ander museum in Roermond (2009).
- Kadernota Lokale media instelling (2009).
- Visiedocument sportaccommodaties 2020 (2009).
- ECI-Herstart (2015).
- Cultuur op de Kaart: speerpunten voor cultuur 2017-2018 (2017).

Strategisch doel programma

De Coronapandemie heeft ons allen nog meer dan voorheen het belang van sport en cultuur doen inzien. Cultuur is de basis van ons zijn, het maakt de samenleving. Het zit intrinsiek in mensen. De gemeente blijft sport en cultuur stimuleren. . Deelname aan sport en cultuur is niet alleen een zinvolle vrijetijdsbesteding; deelnemen en actief zijn (soms onbewust) draagt bij aan thema's als leefbaarheid, positieve gezondheid, respect en bestrijden van eenzaamheid. Vanuit het sport- en beweegbeleid is het van belang dat ook de openbare ruimte voldoende mogelijkheden biedt om te sporten en bewegen en voorziet in de toename van andere vormen van sportbeoefening (zoals de urban-sports).
Cultuur brengt mensen dichter bij elkaar, stimuleert participatie en leert mensen zich beter tot elkaar verhouden. Cultuur geeft uiting aan onze gezamenlijke geschiedenis, aan de ontwikkeling van onze waarden en perspectief op de samenleving. Cultuur is nodig om het heden te begrijpen en de toekomst vorm te kunnen geven. Cultuur draagt bij aan het verbeeldings- en inlevingsvermogen van mensen. Roermond kiest in het cultuurbeleid voor het verbinden van inwoners. Cultuur wordt steeds meer verbonden aan andere domeinen zoals onderwijs, welzijn, economie of zorg. Binnen cultuurbeleid hebben musea, archief en monumenten een duidelijke positie. Cultuur is de samenleving en draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen, het welzijn van ouderen en de aantrekkelijkheid van de stad. Roermond brengt cultuur naar de mensen toe.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Roermond beschikt over een op de behoefte afgestemde sportinfrastructuur om inwoners te laten sporten en bewegen met oog voor nieuwe inzichten. Sportaccommodaties zijn afgestemd op de behoefte van het georganiseerde sportaanbod en worden daarnaast ingezet voor bewegingsonderwijs en overig sportaanbod.

Hiermee bereiken we een breder gebruik van sportaccommodaties die daarmee ook nog meer bijdragen aan de leefbaarheid in de wijk. Hoofddoel is een verhoging van het aantal burgers in Roermond dat structureel sport of beweegt. Het sport- en beweegbeleid draagt verder integraal bij aan het bereiken van doelstellingen van beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Sportservice Roermond draagt hierin bij door te werken vanuit het in 2021 opgestelde 'doelendocument 2021-2022' waarin de focus ligt op regie en verschillende beleidsdoelen zoals gezonde leefstijl, eenzaamheid, leefbaarheid in de wijk, zelfredzaamheid/weerbaarheid en armoede. Dit versterkt het inzetten van de integrale waarde van sport en bewegen binnen terreinen van het sociaal domein.
In Roermond heerste een bruisend cultureel klimaat waarbij de intrinsieke, maatschappelijke en economische waarden van cultuur centraal staan. Dit is door de coronacrisis op drastische wijze tot stilstand gekomen. Wat de schade in de sector precies is en hoe groot die is, is nu nog niet volledig inzichtelijk. In 2022 zetten wij in op het versterken en verrijken van de sector en op het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van actieve en passieve cultuurbeleving van inwoners en bezoekers. We faciliteren dit door de ondersteuning van culturele instellingen, verenigingen, evenementen en initiatieven met een divers aanbod. Hierbij streven we naar een balans tussen meer centrale voorzieningen en cultuur in de wijken. Het historische en monumentale karakter, de rijks- en gemeentelijke monumenten en de beschermde stads- en dorpsgezichten van Roermond worden versterkt en meer zichtbaar gemaakt voor publiek.
Zo dragen sport en cultuur onder andere bij aan de ontwikkeling van kinderen, het welzijn van ouderen en aan een aantrekkelijke en levendige stad.
In 2022 zijn de uitkomsten van het onderzoek naar Verzakelijken, Verzelfstandigen, Vervreemden (VVV-onderzoek) bekend. Op basis van die uitkomsten kunnen uitgangspunten en/of rollen van de huidige organisatiestructuur wijzigen. Die wijzigingen dienen een verbetering te zijn in het realiseren van de doelstellingen en zo ten gunste te komen voor de uitvoering van dit programma ten behoeve van onze burgers.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Sportbeleid en activering*** Het sport- en beweegbeleid wordt in 2022 geactualiseerd met inbreng van al onze partners. Vanuit de regierol zetten we in op een sterke verankering van het 'lokaal sportakkoord'.	***Sportbeleid en activering*** Een geactualiseerd sport- en beweegbeleid 2023-2026. Een door de betrokken partners gedragen uitwerking van het 'lokaal sportakkoord' dat bijdraagt aan sterke sport- en beweegstructuur met als resultaat bij te dragen aan het verhogen van het aantal sportende /bewegende burgers in Roermond.	Het sport- en beweegbeleid wordt in 2023 geactualiseerd. Met het zogenaamde Sportakkoord II geeft de Rijksoverheid een vervolg op het sport- en beweegbeleid en de daarbij te behalen doelen. De Rijksoverheid geeft daarbij ook aan wat van gemeenten wordt verwacht en waaraan gemeenten moeten voldoen om voor rijksbudget in aanmerking te komen. Het landelijk beleid sluit nauw aan op het huidige lokale sport- en beweegbeleid. Het is van meerwaarde om binnen het lokale sport- en beweegbeleid die aansluiting te blijven behouden, dit aangevuld met mogelijke aanvullende lokale speerpunten.
B ***Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte*** Het (geactualiseerde) sport- en beweegbeleid vormt de basis voor de daarvoor benodigde sportinfrastructuur. De sportaccommodaties zijn op basis van behoefte, laagdrempelig toegankelijk en zijn minimaal op het kwaliteitsniveau 'voldoende'. Op basis van de uitkomsten van het sport- en beweegbeleid bezien we de (her) inrichting van de sportieve openbare ruimte.	***Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte*** Een vertaalslag en toets van het geactualiseerde sport- en beweegbeleid naar de aanwezigheid en toekomstige behoefte aan sportinfrastructuur. Sportaccommodaties minimaal op het kwaliteitsniveau 'voldoende'. Laagdrempelig beschikbare sportaccommodaties voor burgers die van belang zijn om laagdrempelig te kunnen sporten /bewegen en bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van het sport- en beweegbeleid en overige beleidsterreinen. Inzicht in de behoefte aan de wijze waarop de openbare ruimte is in te richten op gebied van sporten en bewegen.	Integraal accommodatiebeleid (onderwijsgebouwen, wijk- en sportaccommodaties) wordt in 2023 opgesteld. Accommodatievraagstukken die geen uitstel dulden worden afzonderlijk opgepakt.
C ***Uitvoering cultuurbeleid*** Eind 2021 wordt het nieuwe meerjaren cultuurbeleid ter vaststelling voorgelegd. In 2022 starten we met de uitvoering van het nieuwe beleid. Hierbij hebben we onder andere aandacht voor de opbouw van de sector na corona, de positionering van Roermond, start de uitvoering van de communicatiecampagne en herijken we de subsidieregelingen.	***Uitvoering cultuurbeleid*** Met de uitvoering van het nieuwe beleid geven we onder andere concreet vorm aan de profilering van Roermond als cultuurstad in de provincie Limburg en in de Cultuurregio Noord-Limburg. Ook definiëren we de rol en taak van de gemeente, waarbij het PCR (Platform Cultuur Roermond) een uiting is van het 'in gesprek zijn met de stad'. We maken cultuur in Roermond meer zichtbaar, waardoor op termijn de culturele sector verder kan groeien. Voor het eind van het jaar zijn de subsidieregels herijkt, waardoor we onze geldstromen gerichter in kunnen zetten voor het realiseren van doelstellingen.	Dit speerpunt is vervallen en vervangen door "Meerjaren Cultuurvisie"

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
D ***Revitalisatie theater De Oranjerie*** In 2021 is de gemeentelijke subsidie aan de revitalisatie toegekend en wordt deels in 2022 uitbetaald. In 2021 is tevens de Samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra tussen gemeente en Provincie Limburg ondertekend. Hierin zegt de provincie onder andere een bijdrage toe aan de revitalisatie van het theater. Naar verwachting ontvangen we die middelen in 2022. Deze middelen verstrekken wij als subsidie aan Theater De Oranjerie b.v. De planning van start van de revitalisatie is maart 2022. Naar verwachting is dit eind 2022 gereed.	***Revitalisatie theater De Oranjerie*** Na de revitalisatie heeft Roermond weer een theater dat aan de eisen van deze tijd voldoet. Door de revitalisering van het theater kan De Oranjerie ook in de toekomst zorgdragen voor een breed en kwalitatief aanbod van podiumkunsten en het faciliteren van amateurkunstverenigingen en maatschappelijke initiatieven.	De revitalisatie is op tijd gestart en is naar verwachting in juni/juli 2023 gereed is. De door ons aangeleverde tussenrapportage is goedgekeurd door de provincie Limburg. De uitkeringen vanuit de provincie zijn conform afspraak ontvangen.
E ***Cultuurlandschappen*** We ontwikkelen op basis van de bestuursopdracht 'Laat het landschap u verrassen' vanuit de Samenwerking Midden-Limburg (SML) een landschapsvisie gericht op kwaliteit van landschap en leefomgeving. Doel is om de kwaliteit en de eigenheid van het landschap en de fysieke leefomgeving in Midden-Limburg te beschermen, beleefbaar te maken, te vertellen en te versterken. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan duurzame ontwikkeling en wordt de aantrekkingskracht van de regio Midden-Limburg als bijzonder woon/-werk- en vrijetijdsregio vergroot.	***Cultuurlandschappen*** Doel van fase 1 van de bestuursopdracht, de landschapsvisie, is om de intrinsieke kwaliteit en de eigenheid van het landschap van Midden-Limburg in beeld te brengen. Het gaat dan om cultuurlandschappelijke, ecologische en natuurlandschappelijke kwaliteiten. Doel is om deze te beschermen, beleefbaar te maken en te versterken zodat bij toekomstige projecten de juiste afweging gemaakt kan worden in welk landschap ontwikkelingen het beste passen. Ook leren we het landschap beter kennen waardoor de vele verhalen en aanknopingspunten beter benut kunnen worden in kader van educatie, recreatie en toerisme. De aantrekkingskracht van de regio Midden-Limburg als bijzonder woon/-werk- en vrijetijdsregio wordt daarmee vergroot.	Onder voorzitterschap van de provincie wordt voor elke Limburgse regio een ruimtelijke puzzel gelegd.aan de hand van de werkwijze Ontwerpend Onderzoek. Landschappelijke waarden en ruimteclaims worden bijeen gebracht en op kaart gezet om zo te zien waar ambities, concrete plannen, wetgeving op schaal van de regio elkaar bijten of juist (koppel)kansen bieden. Het is een nadere uitwerking van de provinciale Omgevingsvisie en de rijksdoelen op vlak van wonen, energietransitie, milieu en natuur, erfgoed, economie, mobiliteit etc. Van belang is daarbij ook de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Rond de zomer van 2023 zal een eerste puzzel zijn gelegd.
F ***Erfgoedverordening*** De Erfgoedverordening 2018 wordt, na een evaluatieronde in 2021, aangepast aan het nieuwe Erfgoedbeleid en aangepast aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet.	***Erfgoedverordening*** Een volledig actueel beleidsinstrument dat de monumentale waarden beschermt en initiatieven tot behoud van dat erfgoed ondersteunt.	De actualisatie van de Erfgoedverordening is nagenoeg voltooid. Met name de subsidieregeling voor grote onderhoudsprojecten zal herzien worden. De Erfgoedverordening wordt naar verwachting in Q2 van 2023 opgeleverd.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
G ***Toekomstplan Cuypershuis*** In 2022 wordt een start gemaakt met de uitvoering van het toekomstplan, waarover eind 2021 een besluit wordt genomen. Het toekomstplan geeft antwoord op de vraag hoe het Cuypershuis de komende jaren een betekenisvolle plek kan hebben in Roermond en hoe het Cuypershuis kan aansluiten bij de actuele lokale en landelijke ontwikkelingen.	***Toekomstplan Cuypershuis*** Een scenario waarin het Cuypershuis een meer betekenisvolle culturele, economische en sociaal-maatschappelijke plaats in de Roermondse samenleving kan krijgen.	De denkrichtingen dienden verder uitgewerkt te worden en ook financieel onderbouwd. In q4 heeft een extern bureau de opdracht gekregen om een toekomstvisie met diverse scenario's (inclusief financiële consequenties) op te leveren. Deze zal in 2023 in de raad gebracht worden.
H ***Collectieplan*** In 2022 starten we met de uitvoering van het collectieplan, waarover eind 2021 een besluit wordt genomen. Het doel van dit collectieplan is om keuzes te maken welke collecties, die momenteel door het Cuypershuis worden beheerd, belangrijk zijn binnen de kaders van het cultuurbeleid in Roermond en het beleid van het Cuypershuis en Historiehuis. Deze collectiewaardering resulteert in een beter beheer(s)bare, zichtbare en bruikbare collectie.	***Collectieplan*** Een gemeentelijke kunst- en erfgoedcollectie, die beter beheer(s)baar, zichtbaar en bruikbaar is.	De denkrichtingen dienden verder uitgewerkt te worden en ook financieel onderbouwd. In q4 heeft een extern bureau de opdracht gekregen om naast de toekomstvisie ook een collectievisie met diverse scenario's (inclusief financiële consequenties) op te leveren. Deze zal in 2023 in de raad gebracht worden.

Aanvullende speerpunten (niet in begroting 2022 opgenomen)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Kerkenvisie*** Door uitvoering te geven aan de opgestelde visie wordt een bijdrage geleverd aan de realisatie van een toekomstig duurzaam kerkenbestand in de gemeente Roermond.	***Kerkenvisie*** Een duurzaam kerkenbestand in de gemeente Roermond.	Met de uitvoering van de vastgestelde visie is in Q4 van 2022 gestart. Verdere projecten in dit kader zullen gedurende 2023 worden opgepakt.
B ***Meerjaren Cultuurvisie*** Opstellen meerjaren cultuurvisie	***Meerjaren Cultuurvisie*** Een vastgestelde meerjarenvisie cultuur.	In oktober 2022 is de meerjaren visie 'Culturele werkplaats Roermond 2023-2026' vastgesteld. In november 2022 zijn bij de begrotingsbehandeling extra middelen vastgesteld voor de uitvoering van de cultuurvisie, waarmee we inmiddels zijn gestart.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-08 Levendige stad	Lasten	D-0810 Sportbeleid en activering	2.479.197	-738.686	1.740.511	1.570.925	169.586
		D-0820 Sportaccommodaties	3.162.317	599.354	3.761.670	4.402.614	-640.943
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	3.769.216	-1.376.046	2.393.170	1.364.068	1.029.102
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	4.410.481	-31.960	4.378.521	4.394.116	-15.595
		D-0850 Cultuurbehoud	1.465.029	76.668	1.541.697	1.489.543	52.154
	Baten	D-0810 Sportbeleid en activering	-606.648	206.192	-400.456	-366.089	-34.367
		D-0820 Sportaccommodaties	-971.987	-182.000	-1.153.987	-1.238.069	84.082
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	-2.500.000	1.573.236	-926.764	-4.584	-922.180
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	-296.437	35.000	-261.437	-268.415	6.979
		D-0850 Cultuurbehoud	-146.656	-78.107	-224.762	-214.397	-10.365
	Resultaat voor bestemming		**10.764.512**	**83.651**	**10.848.163**	**11.129.712**	**-281.549**
	Storting in reserves	D-0820 Sportaccommodaties	0	639.176	639.176	639.176	0
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	0	350.000	350.000	350.000	0
		D-0850 Cultuurbehoud	0	89.717	89.717	89.717	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0810 Sportbeleid en activering	-175.141	0	-175.141	-175.141	0
		D-0820 Sportaccommodaties	-35.563	-410.332	-445.895	-445.895	0
		D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	-10.000	-722.848	-732.848	-732.848	0
		D-0840 Culturele organisaties en instellingen	-10.756	0	-10.756	-10.756	0
		D-0850 Cultuurbehoud	-5.000	-64.859	-69.859	-69.859	0
	Mutatie reserve (F980)		**-236.459**	**-119.146**	**-355.605**	**-355.605**	**0**
D-08 Levendige stad			**10.528.053**	**-35.495**	**10.492.559**	**10.774.107**	**-281.549**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0810 Sportbeleid en activering	**Sportbeleid** De onderschrijding op lasten is met name veroorzaakt (77k) door lagere lasten geactualiseerd Sport- en Beweegbeleid. ‘’Het jaar 2022 kende nog een Corona-periode waardoor projecten/activiteiten niet of minder zijn doorgegaan. Voorbeelden zijn Straatvoetvaldag en Valpreventie. Sportaanbieders die ook van dit budget gebruik konden maken, zaten nog in ‘overlevingsfase corona’ of maakten gebruik van het Rijksbudget ‘Lokaal sportakkoord’’’.	84	3		87	V	
	Sportstimulering De onderschrijding op lasten heeft meerdere oorzaken zoals o.a. lagere uitgaven aan sportverenigingen, sportbuurtwerk, corona initiatieven gezonde levensstijl, jeugdsportfonds- cultuurfonds. Oorzaak ligt met name doordat we meer regisserend zijn gaan werken en de plannen die gemaakt zijn vanaf 2023 uitgevoerd zullen gaan worden.	101	-37		64	V	
	Overig	-15	0	0	-15		
	Totaal	**170**	**-34**	**0**	**135**		
D-0820 Sportaccommo-daties	**Zwembaden** De overschrijding op lasten wordt met name (160k) veroorzaakt door hogere energielasten bij zwembad De Roerdomp dan vooraf ingeschat, ondanks dat de begroting hiervoor in de 3e tussenrapportage naar boven was bijgesteld. Dit nadeel wordt gedeeltelijk goedgemaakt door extra gegenereerde entreegeld opbrengsten	-161	42		-119	N	I
	Sportaccommodaties overig De overschrijding op lasten wordt veroorzaakt door hogere doorbelaste salarislasten (door onregelmatigheids- en weekendtoeslagen) en meer inhuurkosten dan begroot. In totaliteit zijn de loonkosten en inhuurkosten binnen begroting gebleven, wat is terug te lezen in de Paragraaf Bedrijfsvoering.	-409			-409		
	Overig	-71	42	0	-29		
	Totaal	**-641**	**84**	**0**	**-557**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0830 Kunst- en cultuurbeleid	**Bijdrage revitalisatie theater Oranjerie** De provinciale investeringsbijdrage (KLC) (en doorbetaling) i.v.m. revitalisatie theater De Oranjerie is in 2022 begroot op de exploitatie. Middels de accountantscontrole 2022 is ons gemeld, dat deze investeringsbijdrage en doorbetaling op het investeringskrediet verwerkt dient te worden. Dit is een budgettair neutrale correctie. Derhalve zien we op de exploitatie een onderschrijding op lasten en baten.	938	-919		19	V	I
	Corona middelen lokale- regionale culturele infrastructuur Er vindt een onderschrijding plaats op uitgaven Corona ondersteuning culturele infrastructuur. De middelen worden wel uitgegeven, maar dit verloopt langzamer dan gepland. Bij de laatste tussenrapportage 2022 zijn hieromtrent al middelen (350k) overgeheveld naar 2023.	64			64	V	I
	Overig	27	-3	0	24		
	Totaal	**1.029**	**-922**	**0**	**107**		
D-0840 Culturele organisaties en instellingen	Overig	-16	7	0	-9		
	Totaal	**-16**	**7**	**0**	**-9**		
D-0850 Cultuurbehoud	**Cultuurbehoud overig** De onderschrijding op lasten heeft meerdere oorzaken zoals o.a. lagere uitgaven bij het historisch archief, lagere restauratiekosten voor behoud monumenten, lagere salarislasten en hogere huisvestingslasten museum Cuypershuis.	55	-10		45		
	Overig	-3	0	0	-3		
	Totaal	**52**	**-10**	**0**	**42**		
Totaal programma		**594**	**-876**	**0**	**-282**		

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 9

Veilige Stad

Producten:
Onder het programma 'Veilige Stad'
brengen wij de volgende producten samen:

a) Sociale veiligheid

b) Fysieke veiligheid

Beleidskaders:
- Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023.
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2020.
- Regionaal beleidsplan 2016-2019 Veiligheidsregio Limburg-Noord.
- Brandweerbeleidsplan 2020-2023.

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)

Strategisch doel programma

Roermond is een veilige stad waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met onze inwoners, ketenpartners, ondernemers en bezoekers werken wij aan het versterken van het huidige veiligheidsniveau.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

In het afgelopen jaar zijn we geconfronteerd geweest met Covid 19 en is al onze capaciteit op de vele facetten van aanpak daarvan gericht geweest. Desondanks zijn onze veiligheidsambities onverminderd groot en streven wij naar het verder integraal terugdringen van overlast en criminaliteit. Veiligheid is immers de constante randvoorwaarde voor het waarborgen van ons welzijn en onze welvaart.

Het gemeentelijk veiligheidsbeleid draagt daarmee bij aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord. Wij gaan ervoor zorgen dat veiligheid beleidsmatig verder wordt verankerd in alle domeinen van de gemeente. Met het integrale veiligheidsbeleid 2020-2023 als basis, willen we de verbreden en verdiepen ten einde een beter netwerk inrichten voor het voorkomen van, en anticiperen op, ongewenste ontwikkelingen. De ondermijningsproblematiek vraagt hierbij extra aandacht. Een aandacht die wij, door middel van de aanstelling van een Regisseur Ondermijning in september 2021 extra kracht willen geven. |n ieder geval gaat ondermijning meer en integrale inhoud krijgen. Daarnaast verzamelen en ontsluiten we informatie optimaal en versterken we de verbinding met onze inwoners in de verschillende wijken en buurten.
Op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding treedt de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) op als verlengd lokaal bestuur en samenwerkende partij van de 15 gemeenten in deze regio. De VRLN draagt zorg voor een vermindering in het aantal incidenten en beperking van de mogelijke impact daarvan. Daarnaast is de VRLN verantwoordelijk voor het leveren van geoefende-, parate- en professionele hulpverlening (brandweerzorg en crisisbeheersing), die op deze wijze adequaat en effectief optreedt bij ongevallen en rampen van uiteenlopende aard.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Veiligheidsbeleid 2020-2023*** In 2022 blijven we ons inzetten op de eerder vastgestelde veiligheidsplannen. De nieuwe ambities die in 2020 en 2021 zijn afgesproken, hebben mede door de Coronacrisis vertraging opgelopen. In de komende periode blijft de aandacht gericht op het verwezenlijken van deze ambities. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor de implementatie van onze ondermijningsaanpak, voor een daadkrachtige uitvoering van de Wet Bibob, en de verdere invulling van het thema integrale handhaving.	***Veiligheidsbeleid 2020-2023*** Met het uitvoeringsplan veiligheid 2022 worden de doelen uit het integraal veiligheidsbeleid verder geconcretiseerd en wordt uitgevoerd wat we ons hebben voorgenomen, afhankelijk van de ruimte die Covid-19 ons geeft. Meer in het bijzonder zal: • een plan van aanpak ondermijning tot stand komen en gestart worden met de verbreding en verdieping op dit onderwerp; • in het kader van deze ondermijningsaanpak het Bibobbeleid worden geactualiseerd, zodat er een actueler en integraler kader ontstaat in welke gevallen dit effectieve instrument breder wordt toegepast, met name ook in de bouw- en renovatiesector; • in 2022 drugsoverlast verder wordt aangepakt, onder andere door middel van een geactualiseerd Damoclesbeleid; • het traject verplaatsing van de coffeeshops worden voortgezet. Door integraal te werken wordt de veiligheidsketen versterkt.	De meeste doelstellingen uit het UVP 2022 zijn met succes afgerond. Een aantal doelstellingen staat in de wacht of heeft langer de tijd nodig. Deze doelstellingen worden overgeheveld naar de planning voor 2023. Via raadsinformatiebrief d.d. 14-02-2023 bent u geïnformeerd over het uitvoeringsprogramma 2023 waarin ook wordt terug geblikt op de uitvoering van de doelstellingen in 2022.
B ***Zorg- en Veiligheidshuis*** Wij gaan in samenwerking met de partners verder met de doorontwikkeling en de uitvoering van integraal toezicht en integrale handhaving.	***Zorg- en Veiligheidshuis*** De actiepunten uit de meerjaren agenda leiden in 2022 tot een verbeterde gezamenlijke aanpak met een passendere zorg en/of straf. Daarmee wordt uiteindelijk criminaliteit en overlast voorkomen.	Voor 2022 zijn de doelstellingen van het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg grotendeels gehaald. De doelstellingen zijn door de zeven gemeenten van Midden-Limburg opgesteld, aangevuld met de landelijke doelstellingen voor de Zorg- en Veiligheidshuizen. Een aantal van de doelstellingen is nog niet volledig afgerond en worden in 2023 verder opgepakt.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Crisisbeheersing en brandweerzorg*** Keuzes binnen de kerntakendiscussie waarbij alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) en de bedrijfsvoering tegen het licht worden gehouden, vertalen zich eind 2021 naar een eerste wijziging van de begroting voor het jaar 2022. Daarbij staat het VRLN - naast de uitvoering van wettelijke taken - voor een paar grote uitdagingen: • een toekomstbestendige brandweerzorg waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben; • verschuivende taken en rollen van de GGD en de doorontwikkeling van (de visie) op crisisbeheersing onder invloed van de lessen uit de coronapandemie en de evaluatie wet op de Veiligheidsregio's.	***Crisisbeheersing en brandweerzorg*** We blijven gegarandeerd van: • hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om risico's (op het gebied van gezondheid en veiligheid) te beperken en te beheersen; • adequate controles in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties; • snelle en adequate opschaling en (repressieve) inzet van vakbekwame medewerkers die zijn belast met GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) en multidisciplinaire processen (crisisbeheersing).	De meeste gemaakte doelstellingen zijn uitgevoerd. Daar waar deze niet zijn uitgevoerd worden deze overgeheveld naar 2023. Daarnaast is er, mede naar aanleiding van de hoogwatercrisis, in het bijzonder aandacht voor het optimaliseren van de crisisorganisatie. Een tweede bijzonder punt van aandacht is de vluchtelingencrisis, waaraan de gemeente Roermond in gezamenlijkheid met de regio zijn rol pakt en dit zal in 2023 worden voortgezet. De kerntakendiscussie die in het voorjaar van 2021 is opgestart leidt vooralsnog niet tot begrotingswijzigingen in 2022. De visie op brandweerzorg 2030 blijft leidend in de operationele doorontwikkeling van het repressief brandweerorganisatieplan. Met betrekking tot de huisvesting vindt een nadere uitwerking plaats van het strategisch huisvestingsplan. Dit wordt in 2023 voortgezet.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-09 Veilige stad	Lasten	D-0910 Sociale veiligheid	4.444.194	1.427	4.445.622	4.099.702	345.920
		D-0920 Fysieke veiligheid	4.517.406	396.174	4.913.580	4.719.279	194.301
	Baten	D-0910 Sociale veiligheid	-893.200	-220.300	-1.113.500	-1.040.516	-72.984
		D-0920 Fysieke veiligheid	**0**	-57.000	-57.000	-53.558	-3.442
	Resultaat voor bestemming		**8.068.400**	**120.302**	**8.188.702**	**7.724.907**	**463.795**
	Storting in reserves	D-0910 Sociale veiligheid	0	4.570	4.570	4.570	0
	Ont-trekking uit reserves	D-0910 Sociale veiligheid	0	-30.405	-30.405	-30.405	0
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-25.835**	**-25.835**	**-25.835**	0
D-09 Veilige stad			**8.068.400**	**94.467**	**8.162.867**	**7.699.072**	**463.795**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-0910 Sociale veiligheid	**Personeel** Bij de verantwoording van de personeelskosten binnen de diverse producten binnen de jaarverantwoording ontstaan verschillen tussen begrote en gerealiseerde salariskosten. Deze worden op totaalniveau geanalyseerd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel financiën in de paragraaf Bedrijfsvoering.	188			188	V	I
	SU Coronatoegangsbewijzen De middelen van deze specifieke uitkering zijn voorontvangen via de balans en opgenomen in de begroting. In de jaarrekening zijn de daadwerkelijke lasten en baten op basis van de SISA (Single information, single audit) in de verantwoording verwerkt. Hierbij wordt verwezen naar de SISA bijlagen.	63			63	V	I
	Overig	95	-73	0	22	V	I
	Totaal	**346**	**-73**	**0**	**273**		
D-0920 Fysieke veiligheid	**Opsporing en ruiming explosieven** In de meicirculaire van 2022 is een bedrag ontvangen van € 282.489,- vanuit de suppletie bommenregeling. Dit betrof de gevraagde bijdrage vanuit het rijk voor gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog over de jaren 2020 en 2021. Bij het merendeel van deze projecten was de gemeente zelf de opdrachtgever en is de vergoeding bestemd voor de gemeente. Het geboekte bedrag is uitgekeerd aan externen die een aanvraag hadden ingediend om in aanmerking te komen voor de suppletie regeling.	183			183	V	I
	Overig	11	-3	0	8	V	I
	Totaal	**194**	**-3**	**0**	**191**		
Totaal programma		**540**	**-76**	**0**	**464**		

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Programma 10

Moderne gemeente

Producten:
Onder het programma ''Moderne gemeente' brengen wij de volgende producten samen:

a) Dienstverlening aan burgers

b) Bestuur en organisatie

Beleidskaders:
- Toekomstvisie Roermond 2030 (2016).
- Euregiovisie 2014-2020+ (2013).
- Bestuursovereenkomst Samenwerking Midden-Limburg (2014).
- Agenda van Midden Limburg (2016).
- Communicatievisie gemeente Roermond (2015).
- Nota actief burgerschap (2015).

Verbonden partijen:
- Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
- Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Strategisch doel programma

Roermond staat voor een moderne gemeente die weet wat van haar wordt gevraagd en die zich aanpast aan de veranderingen in de samenleving. Daarbij geven we ruimte aan initiatieven uit de samenleving. De gemeentelijke organisatie verandert mee en bouwt aan toekomstbestendigheid. Inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten.

Wat wilden we in 2022 bereiken?

Roermond maken we samen en niet alleen vanuit het stadhuis. In onze stad is veel kennis en expertise die we willen benutten. Waar inwoners verantwoordelijkheid willen nemen en de inrichting van hun leefomgeving mee willen bepalen of taken van ons willen overnemen, werken we (waar mogelijk) mee (overheidsparticipatie). Daarnaast betrekken we onze inwoners verdergaand bij beleidsvorming en –uitvoering (burgerparticipatie). Wij innoveren onze beleidsprocessen overigens niet alleen door meer burgerparticipatie, maar ook door de inzet van data die een feitelijke onderbouwing van beleid en besluiten mogelijk maken.

Participatie en communicatie gaan hand in hand. Zonder duidelijke, open en transparante communicatie is succesvolle participatie niet mogelijk. Voor het realiseren van ambities op het gebied van meer dialoog en samenwerking en actief burgerschap is een communicatieve organisatie een noodzakelijke randvoorwaarde en daarmee voor ons een belangrijke doelstelling. We zijn transparant en communiceren op een moderne wijze.

Een aantal opgaven die op ons bord liggen, zijn te omvattend om als lokale overheid zelfstandig op te kunnen pakken. Soms zijn er ook andere omstandigheden die om samenwerking vragen (slagkracht in lobby, grensoverschrijdende projecten of bovenlokale subsidiemogelijkheden bijvoorbeeld). Wij zetten daarom in op de kansen die (EU)regionale samenwerking ons biedt en hebben daarbij een voortrekkersrol.

In 2022 brengen we de dienstverlening op orde binnen de eisen die de samenleving vandaag de dag aan ons stelt.
Roermond beschikt over een wendbare organisatie die faciliteert, ruimte geeft en het vizier voortdurend op innovatie heeft gericht.

Wat hebben we gedaan in 2022?

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
A ***Burgerparticipatie*** Onze beleidsvorming gaan we opgavegericht doen. Wat is van belang voor onze samenleving, waar vraagt onze samenleving om en wat voor rol pakken we daar (beiden) in? Steeds vaker vragen we onszelf af in welke rol we de meeste toegevoegde waarde kunnen creëren. Burgers/ partners betrekken we eerder bij vraagstukken, we werken samen aan vraagstukken, we kunnen complexe vraagstukken namelijk niet meer alleen. Opgavegericht werken (werken daar waar dat van ons gevraagd wordt en daar waar we de meeste waarde leveren en creëren) is in 2022 een belangrijk uitgangspunt waarmee een invulling wordt gegeven aan burgerparticipatie en actief burgerschap.	***Burgerparticipatie*** Draagvlak en het begrijpen van complexe vraagstukken en de rol van de verschillende partijen hierin. Omarming van initiatieven vanuit de samenleving en monitoring daarvan zodat beleidsontwikkeling met burgerparticipatie verloopt. Een resultaat met een hogere succesbeleving door elkaars rol duidelijk te benoemen en elkaar hierop aan te spreken en hiermee ook meer tevredenheid en acceptatie bij inwoners door de zeggenschap die zij over hun leefomgeving krijgen. Verder maken we in 2022 de concrete vertaalslag van het in 2021 opgesteld meldpunt facilitair en ondersteunend beleid bewonersparticipatie/burgerparticipatie in een concreet opgavegericht proces.	Bij de ontwikkeling van onder andere beleid en de inrichting van de openbare ruimte worden inwoners op verschillende manieren betrokken. Zij kunnen inbreng leveren zodat het op te leveren beleid of project aansluit bij behoeften van inwoners. Dit is een continu proces van doorontwikkeling.
B ***Communicatie*** We blijven werken aan de uitvoering van de communicatievisie, door de organisatie communicatiever te maken. Uitgangspunt is open en toegankelijke communicatie met inwoners van Roermond. Met de Roermond Academie ontwikkelen we jaarlijks nieuwe trainingen en opleidingen om de communicatieve vaardigheden van onze medewerkers structureel te vergroten. Factor C blijft een belangrijk instrument dat bijdraagt aan communicatief beleid. Ook denken we momenteel na over de ontwikkeling van een nieuw online contentplatform om, in het verlengde van Roermond.nl, onze inwoners nog beter te kunnen informeren over actuele onderwerpen, beleidsontwikkelingen en projecten op basis van daadwerkelijke maatschappelijke informatiebehoefte. Roermond.nl als toptakenwebsite (de online winkel) biedt voor deze specifieke informatie onvoldoende mogelijkheden.	***Communicatie*** Een communicatief krachtige organisatie en een effectievere gemeentelijke communicatie die nog meer aansluit bij de informatiebehoefte van onze inwoners.	Momenteel ligt vooral het accent op borging dit doen we door te kijken hoe we deze training structureel aan nieuwe medewerkers kunnen aanbieden. Verdere uitbreiding van trainingen staat on hold totdat het centrale opleidingsbudget hiervoor ruimte biedt. Ook is gestart met een nieuwe vorm van (samen)werken tussen verschillende communiedisciplines, het KCC en inhoudelijke clusters. Via een zogenoemde newsroom-aanpak monitoren we actief wat er leeft en speelt in de Roermondse samenleving, zodat we daar snel op kunnen anticiperen. Zo zijn we in staat inwoners nog beter te informeren over actuele onderwerpen, beleidsontwikkelingen en projecten op basis van daadwerkelijke informatiebehoefte

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
C ***Regionale samenwerking*** Op verschillende terreinen wordt regionaal samengewerkt zoals binnen SML, WMO, Jeugdzorg, arbeidsmarkt, Keyport etc. Vanuit de netwerksamenwerking SML geven we samen met partners uitvoering aan de door het SML netwerkberaad vastgestelde bestuursopdrachten en de in 2021 opgestelde regionale Investeringsagenda. Daar waar zich kansen voordoen participeren we in euregionale projecten.	***Regionale samenwerking*** Een meer resultaatgerichte regionale samenwerking waarbij de maatschappelijke opgaven centraal staan op de schaal waar het probleem of de behoefte zich het meest manifesteert. Dit vertaalt zich concreet in de (regionale) projecten zoals opgenomen in de regionale investeringsagenda. Wat betreft grensoverschrijdende samenwerking kunnen we constateren dat ook de relatie met onze Duitse buren heeft geleden onder de coronapandemie. Dit terwijl de coronapandemie heeft aangetoond hoe belangrijk het is om 'ín der krise köpfe zu kennen'. Dat hebben we op verschillende momenten gemerkt tijdens de coronapandemie (testbeleid, coronamaatregelen, recreatie, in- en uitgaande verkeersstromen, etc.). Voor een goede inhoudelijke samenwerking over de grens, moet je elkaar ook persoonlijk leren kennen. Dat geldt ook voor onze stedenband met Mönchengladbach, waar vorig jaar een nieuwe burgemeester is gekozen. Persoonlijk contact was nog niet mogelijk. In 2022 zetten we in op het herstellen van de persoonlijke contacten met onze Duitse collega's binnen de Euregio Rijn Maas Noord. We dienen ons bewust te zijn van het feit dat grensoverschrijdende samenwerking niet alleen vanwege de ligging voor de hand ligt, maar dat deze samenwerking ook economisch en cultureel een meerwaarde kan hebben. Binnen de samenwerking Midden-Limburg (SML) wordt op diverse beleidsterreinen op een goede wijze samengewerkt in onze regio. Daar gaan we in 2022 mee verder. Daarnaast heeft in 2021 de evaluatie plaatsgevonden van SML en is die samenwerking herijkt. In 2022 zal onder andere met het provinciaal bestuur samengewerkt worden aan de ambities van SML. Ook op andere beleidsterreinen, onder andere in de jeugdzorg, WMO en arbeidsmarkt wordt regionaal samengewerkt. Dit zal gecontinueerd en ook steeds doorontwikkeld en verbeterd worden (doen we de goede dingen en doen we deze goed). Tenslotte is de zogenaamde Lobby agenda van belang. De Lobby agenda is gericht op de ambities en doelen van de gemeente (en niet op de waan van de dag).	In SML-verband is een Regiodeal aangevraagd waarbij de centrumgemeenten het voortouw hebben genomen. De aanvraag is gebaseerd op drie inhoudelijke thema's met een omvang van € 60 miljoen (50% Regio / 50% Rijk). Onderdelen van de Investeringsagenda zijn in de aanvraag meegenomen. Begin 2023 is de aanvraag afgewezen. Een delegatie van het gemeentebestuur van Mönchengladbach, onder leiding van Oberbürgermeister Heinrichs, werd op 25 november 2022 ontvangen in Roermond. Er is gesproken en er zijn ervaringen uitgewisseld over het toekomstperspectief van binnensteden en er werd uitleg gegeven over het Hoogwater Beschermingsprogramma Limburg. De contacten worden in 2023 voortgezet.

Speerpunt begroting 2022 (Wat gaan we ervoor doen?)	*Wat levert het op?*	*Toelichting Jaarrekening 2022*
D ***Klantcontacten*** We blijven de koers volgen om de digitale dienstverlening daar waar mogelijk verder uit te breiden, naast de bestaande reguliere aanvraag van diensten en producten aan de balie, zodat blijvend aan de eisen van optimaal gebruikersgemak kan worden voldaan.	***Klantcontacten*** Onze inwoners en ondernemers kunnen steeds meer producten digitaal aanvragen waardoor de dienstverlening wordt uitgebreid. In 2022 zal toegevoegd worden het digitaal aanvragen van het rijbewijs, het digitaal vorm geven van het huwelijksproces en de pilot rondom digitaal registeren overlijden. Als burgers van de digitale dienstverlening gebruik maken kan er sprake zijn van administratieve lastenverlichting en worden de wachttijden aan de balies verkort. Via “mijn loket” kan de burger alle lopende en afgehandelde zaken en contacten volgen en inzien.	In 2022 zijn de mogelijkheden tot digitale aanvragen gerealiseerd betreft melding aanvraag huwelijk. De pilot digitale aanvraag overlijden is omgezet in een definitief en werkbaar proces voor alle begrafenis ondernemers. Daarbij is extra gerealiseerd het proces rondom de digitale melding vermissing aanvraag reisdocumenten. April 2022 is de digitale aanvraag rijbewijs (DAR) gerealiseerd. In het laatste kwartaal van 2022 zijn de digitale processen rondom verzoeken tot geheimhouding en verzoeken tot wijziging van het naamgebruik gerealiseerd. Eind 2022 zijn we gestart om te onderzoeken hoe het digitale proces rondom geboorte aangifte in de gemeente Roermond in 2023 vorm te geven.
E ***Vergadersystematiek commissies en gemeenteraad*** In deze bestuursperiode is het meermaals voorgekomen dat de agenda van commissie- en raadsvergaderingen niet binnen de reguliere tijd afgehandeld kon worden. Voor raadsleden (met name kleine raadsfracties), collegeleden en de daarbij betrokken ambtelijke medewerkers vraagt dit een aanzienlijke tijdsinvestering in tijd en een aanslag op de toch al drukke agenda’s. In 2022 start een nieuwe bestuursperiode. Een goed moment om verbeteringen aan te brengen in de huidige vergadersystematiek.	***Vergadersystematiek commissies en gemeenteraad*** Een vergadersystematiek die aansluit bij de sturingsbehoefte, de ontwikkelingen (flexibel en wendbaar) en die past bij een modern en efficiënt bestuursorgaan.	Per 1 januari 2023 is vergadersystematiek van de gemeenteraad en de commissies aangepast.Er wordt vanaf nu meer gewerkt vanuit het zogenaamde BOD-model (Beeldvorming, Oordeelvorming en Besluitvorming). Daarbij zal in de vergadercyclus meer ruimte zijn voor beeldvormingsbijeenkomsten (op vaste dagen) voor raads- en commissieleden. Ook is het aantal vergadercycli per jaar verhoogd. Doel van deze wijziging is onder meer het aantal besluitvormingsmomenten te verhogen en ook de commissievergaderingen te ontlasten door meer informatieverschaffing aan de voorkant van het vergaderproces.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-10 Moderne gemeente	Lasten	D-1010 Dienstverlening aan burgers	1.808.205	435.986	2.244.191	2.237.367	6.823
		D-1020 Bestuur en organisatie	2.710.730	223.507	2.934.237	2.590.986	343.251
	Baten	D-1010 Dienstverlening aan burgers	-585.584	-334.000	-919.584	-860.329	-59.255
		D-1020 Bestuur en organisatie	-143.000	-302.081	-445.081	-317.527	-127.554
	Resultaat voor bestemming		**3.790.351**	**23.412**	**3.813.763**	**3.650.497**	**163.266**
	Ont-trekking uit reserves	D-1020 Bestuur en organisatie	0	-4.095	-4.095	-4.095	0
	Mutatie reserve (F980)		**0**	**-4.095**	**-4.095**	**-4.095**	**0**
D-10 Moderne gemeente			**3.790.351**	**19.317**	**3.809.668**	**3.646.402**	**163.266**

Belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-1010 Dienstverlening aan burgers	**Leges** De afwijking op de baten heeft betrekking op de ontvangen leges voor met name paspoorten, rijbewijzen en burgerlijke stand		-59		-59	N	
	Overig	7	0	0	7		
	Totaal	**7**	**-59**	**0**	**-52**		
D-1020 Bestuur en organisatie	**Bestuur en Organisatie** Binnen een aantal budgetten worden minder lasten gemaakt dan begroot. Dit betreft met name budgetten voor de rekenkamercommissie, raadsuitzendingen, communicatie-uitingen van de raad en tegemoetkomingen raadsfracties.	60			60		
	Voorziening wethouderspensioenen In de begroting was een storting aan de voorziening begroot. Daar er sprake is van een vrijval van deze voorziening (vanwege de gestegen rentes) hoeft er niet gestort te worden. Dit verklaart de onderschrijding van dit budget.	255			255		
	SML Samenwerking Midden Limburg In het jaar 2022 hebben de zeven gemeenten extra middelen beschikbaar gesteld voor het proces van de Investeringsagenda/Regiodeal Midden Limburg. De ontvangen middelen zijn echter niet volledig besteed en dienen aan de balans te worden toegevoegd aangezien er sprake is van een regionale samenwerking. In het jaar 2023 worden deze middelen verder ingezet.		-128		-128		
	Overig	28	0	0	28		
	Totaal	**343**	**-128**	**0**	**216**	V	I
Totaal programma		**350**	**-187**	**0**	**163**		

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

3.

Overig / Overzichten

Overig / Overzichten

Overzichten:
Onder het programma ''Overig'
brengen wij de volgende overzichten samen:

a) Algemene dekkingsmiddelen

b) Overhead

c) Heffing Vennootschapsbelasting

d) Onvoorzien

Verbonden partijen

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Enexis Holding N.V.• Verkoop Vennootschap B.V.
- Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact

Overzicht 1: Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. De belangrijkste daarvan zijn de uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB). Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere opbrengsten zonder specifiek bestedingsdoel waarvan de belangrijkste in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-11 Overzicht 1: Algemene Dekkings-middelen	Lasten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	502.581	250.711	753.292	518.871	234.421
		D-1120 Treasury	217.141	216.414	433.554	301.027	132.528
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	210.205	0	210.205	219.879	-9.674
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	-390.290	1.124.197	733.907	-67.405	801.312
	Baten	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	-17.227.266	293.128	-16.934.138	-16.774.877	-159.261
		D-1120 Treasury	-415.678	-10.000	-425.678	-561.392	135.714
		D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	-119.046.642	-24.772.217	-143.818.859	-148.987.096	5.168.237
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	-105.908	0	-105.908	-52.284	-53.625
	Resultaat voor bestemming		**-136.255.858**	**-22.897.768**	**-159.153.625**	**-165.403.276**	**6.249.651**
	Storting in reserves	D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	512.725	0	512.725	512.725	0
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	10.000.000	-10.000.000	0	0	0
	Ont-trekking uit reserves	D-1110 Algemene belastingopbrengsten	-750.000	-394.923	-1.144.923	-1.144.923	0
		D-1140 Overige algemene baten en lasten	-10.000.000	10.000.000	0	0	0
	Mutatie reserve (F980)		**-237.275**	**-394.923**	**-632.198**	**-632.198**	**0**
D-11 Overzicht 1: Algemene Dekkingsmiddelen			**-136.493.133**	**-23.292.691**	**-159.785.823**	**-166.035.474**	**6.249.651**

(Belangrijkste) afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-1110 Algemene belasting-opbrengsten	**Belastingen overig** In de jaarrekening 2021 zijn de opbrengsten precariorechten per abuis dubbel verantwoord. De in 2021 ten onrechte geboekte transitorische post is in 2022 verrekend met de precario-opbrengsten 2022, wat resulteert in een nadeel op de baten in 2022.		-145		-145	V	I
	Heffing en invordering OZB belastingen De onderschrijding is met name te verklaren, doordat in de 3e burap 2022 per abuis het budget voor de uitvoeringskosten BsGW naar boven is bijgesteld, wat destijds tot een nadeel heeft geleid. Aangezien de uitvoeringskosten BsgW feitelijk niet hoger zijn, dan eerder begroot, leidt dit nu tot een voordeel.	343			343	V	I
	Oninbare belastingen De overschrijding betreft kwijtscheldingen van oninbare belastingen die niet vooraf worden begroot.	-86			-86	N	I
	Overig	-23	-14	0	-37		
	Totaal	**234**	**-159**	**0**	**75**		
D-1120 Treasury	**Financiering** De onderschrijding op lasten wordt veroorzaakt door lagere financieringslasten (zowel kortlopend als langlopend) dan begroot, vanwege de lage financieringsrente.	126			126	V	I
	Deelnemingen De overschrijding van baten wordt m.n. veroorzaakt door teruggaven dividendbelasting over voorgaande jaren bij deelneming Essent Holding N.V.		124		124	V	I
	Overig	7	12	0	18		
	Totaal	**133**	**136**	**0**	**268**		
D-1130 Algemene en ov uitkering gemeentefonds	**Gemeentefonds (algemene uitkering)** De overschrijding van baten wordt met name (4.524k) veroorzaakt door de decembercirculaire 2022 Gemeentefonds van het Rijk. In deze circulaire zaten veel incidentele middelen voor het jaar 2022. Vanwege het late publicatiemoment kan de begroting niet meer worden aangepast, waardoor dit verschil ontstaat. Het overige positieve verschil zit in afrekeningen oude boekjaren (2020 en 2021)		5.168		5.168	V	I
	Overig	-10	0	0	-9		
	Totaal	**-10**	**5.168**	**0**	**5.159**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-1140 Overige algemene baten en lasten	**Stelpost prijs- loonindexatie** Middels de meicirculaire 2022 heeft er voor het jaar 2022 nog een aanvullende loonindexatiebijstelling plaatsgevonden. Deze indexatie is niet meer verdeeld over de taakvelden, daar de begroting 2022 op dat moment al lang gereed was. Het voordeel dient om de gestegen personeelslasten 2022 op te vangen en zal in totaliteit bezien worden van de totale personeelslasten, beschreven in de paragraaf Bedrijfsvoering.	799					
	Overig	2	-55	0	-53		
	Totaal	**801**	**-54**	**0**	**748**		
Totaal programma		**1.159**	**5.091**	**0**	**6.250**	**V**	

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Overzicht 2: Kosten van overhead

Definitie overhead
Overhead betreft alle kosten die samenhangen met sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitvloeisel hiervan is, dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, op de betreffende taakvelden moeten worden verantwoord. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead[1].

Kostprijsberekening
Waar een integrale kostprijs berekend dient te worden, zal overhead extracomptabel verdeeld worden op basis van Fte inzet per taakveld.

[1] Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitatie, investeringen en andere (subsidie) projecten en lokale heffingen.

Wat heeft het gekost?

Programma	Lasten / baten	Product	Prim. begroting 2022	Begrotings-wijziging 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-12 Overzicht 2: kosten van overhead	Lasten	D-121001 Organisatie	420.900	290.055	710.955	525.758	185.197
		D-121002 Personeel	19.202.606	26.517	19.229.123	20.532.961	-1.303.838
		D-121003 huisvesting	2.659.164	24.275	2.683.439	2.695.102	-11.664
		D-121004 ICT	4.202.236	566.596	4.768.832	4.174.162	594.670
		D-121005 Informatiebeleid	735.229	0	735.229	523.481	211.749
		D-121006 Communicatie	50.166	0	50.166	39.548	10.618
		D-121007 Juridische zaken	169.651	86.576	256.227	249.515	6.712
	Lasten		**27.439.951**	**994.019**	**28.433.970**	**28.740.526**	**-306.556**
	Baten	D-121002 Personeel	-167.305	-163.359	-330.664	-1.883.581	1.552.917
		D-121003 huisvesting	-98.197	0	-98.197	-31.983	-66.214
		D-121004 ICT	-1.401	0	-1.401	-238	-1.163
		D-121007 Juridische zaken	-3.331	0	-3.331	0	-3.331
	Baten		**-270.234**	**-163.359**	**-433.593**	**-1.915.802**	**1.482.208**
	Resultaat voor bestemming		**27.169.717**	**830.660**	**28.000.377**	**26.824.724**	**1.175.653**
	Storting in reserves	D-121002 Personeel	0	200.000	200.000	200.000	0
		D-121003 huisvesting	0	122.610	122.610	122.610	0
	Storting in reserves		**0**	**322.610**	**322.610**	**322.610**	**0**
	Ont-trekking uit reserves	D-121001 Organisatie	0	-133.590	-133.590	-133.590	0
		D-121002 Personeel	0	-1.144.000	-1.144.000	-1.144.000	0
		D-121003 huisvesting	-15.000	-82.305	-97.305	-97.305	0
		D-121004 ICT	0	-700.000	-700.000	-700.000	0
	Onttrekking uit reserves		**-15.000**	**-2.059.895**	**-2.074.895**	**-2.074.895**	**0**
	Mutatiereserve (F980)		**-15.000**	**-1.737.285**	**-1.752.285**	**-1.752.285**	**0**
D-12 Overzicht 2: kosten van overhead			**27.154.717**	**-906.624**	**26.248.092**	**25.072.440**	**1.175.653**

(Belangrijkste) afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-121001 Organisatie	**Overige personeelskosten** De onderschrijding op lasten wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van de kosten van het personeelssysteem naar ICT. Daarnaast zijn er voordelen te melden op bedrijfsgeneeskundige zorg, jubilea en recepties personeel en parkeren medewerkers. Oorzaak voor deze onderschrijding is met name corona gerelateerd.	145			145	V	I
	Overig	40	0	0	40		
	Totaal	**185**	**0**	**0**	**185**		
D-121002 Personeel	**Transitiekosten organisatieontwikkeling** In de begroting 2020 is er tot een transitiekostenbudget voor 2 jaar besloten a 1 mln. p/j 2020/2021 door de gemeenteraad. In de eindejaarsrapportage 2021 is geconcludeerd dat de transitie nog doorloopt naar het jaar 2022/2023 en zijn er middelen overgeheveld. Conform verwachting is er overgehouden op het transitiekostenbudget, vanwege de snellere uitstroom en plaatsing boventalligen.	215			215	V	I
	Opleidingen Er vindt een onderschrijding plaats in de opleidingsbudgetten, met name als gevolg van langere aanbestedingstrajecten en onvoldoende mogelijkheid voor medewerkers, vanwege nieuwe methodiek, om er gebruik van te maken.	110			110	V	I
	Personeelskosten (overhead) In 2022 staat de landelijke arbeidsmarkt behoorlijk onder druk. Ook in Roermond heeft dit geleid tot veel personele wisselingen. Het is vervolgens een uitdaging om goed en passend personeel (of inhuur) hiervoor terug te vinden. Deze wisselingen resulteren dan vaak in één of meerdere maanden waar functies niet ingevuld waren/zijn, met als gevolg tot een aanzienlijke onderbesteding van het personeelsbudget. Verder wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfvoering voor een totaalbeeld.	1.936			1.936	V	I

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
	Voorziening verlof Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden (uitspraak CommissieBBV): Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) geeft aan dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Bij alle uren die conform de CAO-gemeenten als bron kunnen dienen voor het verlofsparen is sprake van een niet gelijke omvang van de opbouw en afbouw (dit is feitelijk de omvang van het bovenwettelijke verlof per balansdatum). Hierdoor is de jaarlijkse omvang van deze arbeidskostengerelateerde verplichting niet gelijk. Voor deze verlofuren moet dan ook een voorziening op de balans worden opgenomen. Het is niet toegestaan dat de voorziening alleen gevormd wordt voor medewerkers waarvan het aantal verlof(spaar)uren boven een bepaalde door een gemeente te bepalen grens ligt. Voor de gemeente Roermond betekent dat er in 2022 een storting in deze voorziening heeft moeten plaatsvinden ter hoogte van 2,4 miljoen euro.	-2.412			-2.412	N	I
	APPA voorziening De hoogte van de voorziening wethouderspensioenen (APPA) wordt jaarlijks berekend o.b.v de actuariële waarde van de pensioenaanspraken van huidige en voormalige wethouders. Oorzaak van de (per saldo) vrijval voorziening is met name de gestegen marktrente, waarmee gerekend dient te worden. Pensioenaanspraken zijn hiermee gunstiger dan voorgaand jaar.	-1.161	1.557		396	V	I
	Overig	8	-4	0	-4		S
	Totaal	**-1.304**	**1.553**	**0**	**249**		
D-121003 huisvesting	**Gebouw stadhuis** De onderschrijding in opbrengsten zit met name in te hoog geraamde retributies en leges		-41		-41		I
	Overig	-12	-25	0	-78		
	Totaal	**-12**	**-66**	**0**	**-78**		

Product	Onderwerp en evt korte toelichting	Lasten	Baten	Reserve	Saldo	V/N	I/S
D-121004 ICT	**ICT, Software en applicaties** Het betreft een kleine onderschrijding op een substantieel hoog bedrag. Software/applicaties wisselen jaarlijks en met de transitie van on-premise (lokaal geïnstalleerd) naar SAAS (bij leverancier geïnstalleerd), zullen de kosten in de komende jaren waarschijnlijk hoger worden.	101					
	Telefonie en data Door een optimalisatie van de gemeentelijke taken zijn een groot deel van de telefonie taken overgedragen aan ICT-NML De kosten worden nu daar gedragen.	198			198	V	I
	Transitie automatisering Door stagnatie van de digitalisering van bouwdossiers en daarmee gepaard gaande inhuur (geschatte kosten ca 300k) is deze kostenpost niet volledig benut. Het traject loopt sinds eind 2022.	241			241	V	I
	Overig	55	-1	0	54	V	I
	Totaal	**595**	**-1**	**0**	**594**		
D-121005 Informatiebeleid	**Wet open Overheid** Voor de WOO is gekozen voor het stapsgewijs voldoen aan de gestelde eisen en niet op zaken vooruit te lopen. De gemeente Roermond voldeed al aan de eerste fase van de WOO: er was dus geen additionele investering nodig.	138			138	V	I
	Gegevensbescherming AVG Vanwege personele wisselingen en uitgestelde wetswijzigingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording door het college, zijn geplande activiteiten deels niet uitgevoerd waardoor de lasten in 2022 zijn achtergebleven.	73			73	V V	I I
	Overig	**1**	0	0	1		
	Totaal	**212**	**0**	**0**	**212**		
D-121006 Communicatie	Overig	11	0	0	11	V	I
	Totaal	**11**	**0**	**0**	**11**		
D-121007 Juridische zaken	**Overig**	7	-4	0	3	V	I
	Totaal	**7**	**-4**	**0**	**3**		
Totaal programma		**-307**	**1.482**	**0**	**1.176**		

** een negatief bedrag betekent een nadeel t.o.v. de begroting 2022.*

Overzicht 3: Fiscale positie vennootschapsbelasting 2022

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen ingevoerd en bestaat er voor de gemeente Roermond een vennootschapsbelastingplicht voor zover zij een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.

Clusters

De activiteiten die de gemeente uitvoert en de objecten die zij beheert zijn allereerst zelfstandig getoetst aan de ondernemingscriteria. Alleen activiteiten die onlosmakelijk met andere activiteiten zijn verbonden, zijn in zogenaamde clusters ondergebracht. Per cluster heeft vervolgens opnieuw de ondernemingstoets plaatsgevonden en is vastgesteld of de gemeente Roermond al dan niet een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.
Uit bovenstaande aanpak zijn de volgende activiteiten/clusters onderkend, die mogelijk tot een belastbaar resultaat voor de vennootschapsbelasting kunnen leiden:

- Parkeren,
- Afval,
- Faciliterende grondexploitaties,
- Actieve grondexploitaties en restkavels.

Tenslotte wijkt de Belastingdienst vanaf 2021 af op de door de gemeente ingediende aangiften Vennootschapsbelasting 2016 en 2017. De Belastingdienst is van mening dat de reclameactiviteiten van de gemeente zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is het daar niet mee een en heeft bezwaar gemaakt tegen deze correctie, maar zal voortaan deze activiteit meenemen in haar aangifte en vervolgens bezwaar maken tegen deze aangifte:

- Reclameactiviteiten

Belastbaar bedrag en belasting boekjaar

De gemeentelijke jaarrekening 2022 dient tijdig (15 juli 2023) door de raad vastgesteld te worden. De fiscale jaarwinst van bovenstaande activiteiten/clusters dient gebaseerd te worden op fiscale grondslagen. Daartoe dient per cluster een fiscale vermogensvergelijking opgesteld te worden. Deze fiscale vermogensvergelijking bepaald de fiscale jaarwinst per activiteit/cluster door het fiscale vermogen per 31 december 2022 te verminderen met het fiscale vermogen per 1 januari 2022. Op 14 november 2022 is de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting over het jaar 2017 met een belastbaar bedrag van € 77.107 ingediend. Zoals hierboven aangegeven gaat de Belastingdienst afwijken op deze aangifte, omdat volgens de Belastingdienst de fiscale winst die is toe te rekenen aan de (privaatrechtelijke) reclame-activiteiten eveneens opgenomen had dienen te worden. De Belastingdienst zal het belastbaar bedrag naar verwachting corrigeren naar € 188.280. De gemeente Roermond heeft, net zoals meerdere gemeenten, tegen deze correctie een bezwaar ingediend. Overeengekomen is dat ons bezwaar wordt aangehouden tot het moment dat in vergelijkbare procedures uitspraken zijn gedaan.

De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2020 is op 22 april 2022 ingediend. De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2021 zal dit jaar worden ingediend. Ook zal dit jaar de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting 2018 worden ingediend.

Tussen de bedrijfseconomische waarderingsgrondslagen (BBV) en de fiscale waarderingsgrondslagen bestaan verschillen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet volledig uitgekristalliseerd zijn, waardoor onderstaande bedragen zijn gebaseerd op een reële inschatting van de werkelijkheid. Dit betekent dat het belastbaar bedrag zoals berekend kan afwijken van het bedrag dat in de aangifte vennootschapsbelasting 2022 wordt opgenomen.

Met de Belastingdienst is in 2018 overeengekomen dat de havenactiviteiten enkel bestaan uit het heffen van havengelden en dat de gemeente geen aanvullende prestatie levert en niet in concurrentie treedt met ondernemingen, omdat dergelijke partijen geen (gemeentelijke) belastingen kunnen heffen. Dit betekent dat op de geclusterde activiteit 'Industriële haven' de overheidstakenvrijstelling van toepassing is, waardoor geen heffing van vennootschapsbelasting plaatsvindt.

Met de Belastingdienst is in 2019 een vaststellingsovereenkomst gesloten rondom de activiteiten m.b.t. huishoudelijk afval. Vastgesteld is dat de activiteit "het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst" een belaste activiteit is in het kader van de vennootschapsbelasting. Jaarlijks zal 1,0% van de behaalde opbrengst als winst worden meegenomen in het fiscale resultaat. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 en eindigt op 1 januari 2021. Middels een addendum op deze vaststellingsovereenkomst kunnen deze afspraken worden verlengd tot en met het jaar 2025. De gemeente Roermond zal bij het indienen van de aangifte 2021 naar verwachting van deze mogelijkheid gebruik gaan maken. Het fiscale resultaat 2022 van het cluster afval is op basis van deze afspraken bepaald.

Onderstaand volgt een korte uiteenzetting per activiteit/cluster.

Parkeren

Wij achten het verdedigbaar om de activiteiten 'straatparkeren' en 'parkeren achter de slagboom (parkeergarages)' te clusteren, waarbij een vrijstelling geldt voor overheidstaken. Conform de parlementaire toelichting is straatparkeren een overheidstaak, waarmee niet in concurrentie wordt getreden. De gerechtelijke procedures rondom het zijn van 'BTW-ondernemer' voor straatparkeren heeft tot op heden niet geleid tot een wijziging. Toekomstige procedures zouden het standpunt van de Belastingdienst nog kunnen wijzigen. Na toepassing van de vrijstelling resteert voor de activiteit 'parkeren achter de slagboom' een fiscale winst.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 111.600.

Afval

Veel gemeenten in Nederland hebben te maken met de activiteit verkoop van recyclebaar restafval. Deze opbrengsten leiden tot een deelname in het economisch verkeer, waardoor deze activiteit, dan wel het hele cluster afval door de ondernemingspoort zou kunnen komen. Met de Belastingdienst zijn op 14 november 2019 de volgende afspraken gemaakt:

- de activiteit "de inzameling van huishoudelijk afval" betreft de uitvoering van de wettelijke inzameltaak die primair plaatsvindt met het oog op het belang van de samenleving. Er is dus geen sprake van een prestatie aan een individuele afnemer tegen een bepaalde prijs, waardoor sprake is van een onbelaste activiteit voor de vennootschapsbelasting.
- de activiteit "het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst" betreft een belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting, omdat met de verkoop van recyclebaar afval wordt deelgenomen aan het economisch verkeer. Aangezien het praktisch (bijna) niet mogelijk is om de in de belaste sfeer gecreëerde waarde te bepalen is overeengekomen om jaarlijks 1,0% van de behaalde opbrengst als winst mee te nemen in het fiscale resultaat (re-sale minus methode).
- deze afspraken gelden tot 1 januari 2021, doch kunnen worden verlengd tot 1 januari 2026.

Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 4.200.

Faciliterende grondexploitaties

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid, waarbij wordt uitgegaan van zelfrealisatie door marktpartijen. De Belastingdienst is van mening dat als gevolg van de grondtransacties, waarbij de gemeente als partij betrokken is, een soort hybride vorm ontstaat, een mengvorm van actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit betekent dat de grondtransacties zodanig verband houden met de grondexploitatie, dat deze gronden daaraan toegerekend zouden moeten worden (vermogensbestanddeel behoord tot het fiscale ondernemingsvermogen). Wij hebben in 2016 gesteld dat de waarde van de desbetreffende grondposities gelijk is aan de al bekende verkoopprijzen. Op de gronden waar nog geen verkoopprijs bekend was, zijn taxaties uitgevoerd. Deze waarden zijn als fiscale openingsbalans opgenomen. De verwachting was dat dit niet zou leiden tot een fiscaal resultaat en dus tot een heffing van vennootschapsbelasting. In 2022 is een restkavel verkocht, waarbij een fiscale winst van € 101.000 is gerealiseerd.

Actieve grondexploitaties

De gemeente Roermond heeft het beleid om geen actieve grondexploitaties meer uit te voeren. In 2019 is door de raad besloten om de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 te openen, die een aantal kenmerken heeft van actief grondbeleid. Deze kenmerken zouden kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken. Wij gaan er van uit dat dit cluster in 2022 nog geen fiscale winst heeft behaald.

Reclameactiviteiten

De gemeente Roermond is overeenkomsten aangegaan voor enerzijds het beheren, onderhouden en exploiteren van abri's en reclamevitrines ten behoeve van openbaar vervoer, reclamedoeleinden en informatievoorziening op het grondgebied van de gemeente en anderzijds om verlichte en onverlichte reclameobjecten aan te brengen en aangebracht te houden aan op openbare gemeentegrond geplaatste lichtmasten en genereert daarmee jaarlijks opbrengsten. De Belastingdienst is van mening dat deze reclameactiviteiten zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is van mening dat dit niet het geval is en dat geen sprake is van ondernemersactiviteiten. Mocht wel sprake zijn van ondernemersactiviteiten, dan is de gemeente van mening dat op de behaalde opbrengsten de overheidstakenvrijstelling van toepassing is. Landelijk worden hierover gerechtelijke procedures gevoerd. Zolang deze procedures nog onder de rechter zijn, zal de gemeente Roermond de reclameactiviteiten meenemen in het belastbaar bedrag. Na indiening van de aangifte Vennootschapsbelasting zal vervolgens elk jaar bezwaar worden gemaakt tegen deze aangifte voor wat betreft deze reclameactiviteiten.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 93.200.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is het belastbaar bedrag als volgt te berekenen:

Fiscaal resultaat	Bedragen in Euro
Parkeren	111.600
Afval	4.200
Faciliterende grondexploitaties (restkavels)	101.000
Actieve grondexploitaties	0
Reclame-activiteiten	93.200
Belastbaar bedrag	**310.000**

De belasting volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is als volgt te berekenen:

Berekening belastinglast	Bedragen in Euro
Vennootschapsbelasting 2022 over het belastbaar bedrag	46.500
Correctie vennootschapsbelasting 2017 (incl. verliesverrekening 2016)	- 10.092
Correctie vennootschapsbelasting 2020	- 18.354
Correctie vennootschapsbelasting 2021	- 45.699
Belastingen volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**-27.645**

Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven

Conform artikel 8 BBV is de gemeente verplicht om een bedrag voor onvoorzien te ramen in haar begroting. In de (meerjaren)begroting heeft Roermond ervoor gekozen om dit bedrag niet per programma, doch voor de begroting als geheel te ramen.

De geraamde post voor de gemeentelijke begroting is erg laag (€ 1.000), omdat gekozen is om de onvoorziene uitgaven integraal te verantwoorden en toe te lichten onder de programma's waar deze onvoorziene uitgaven betrekking op hebben. Dit bevordert de transparantie en leesbaarheid in de jaarverantwoording.

Wat heeft het gekost?

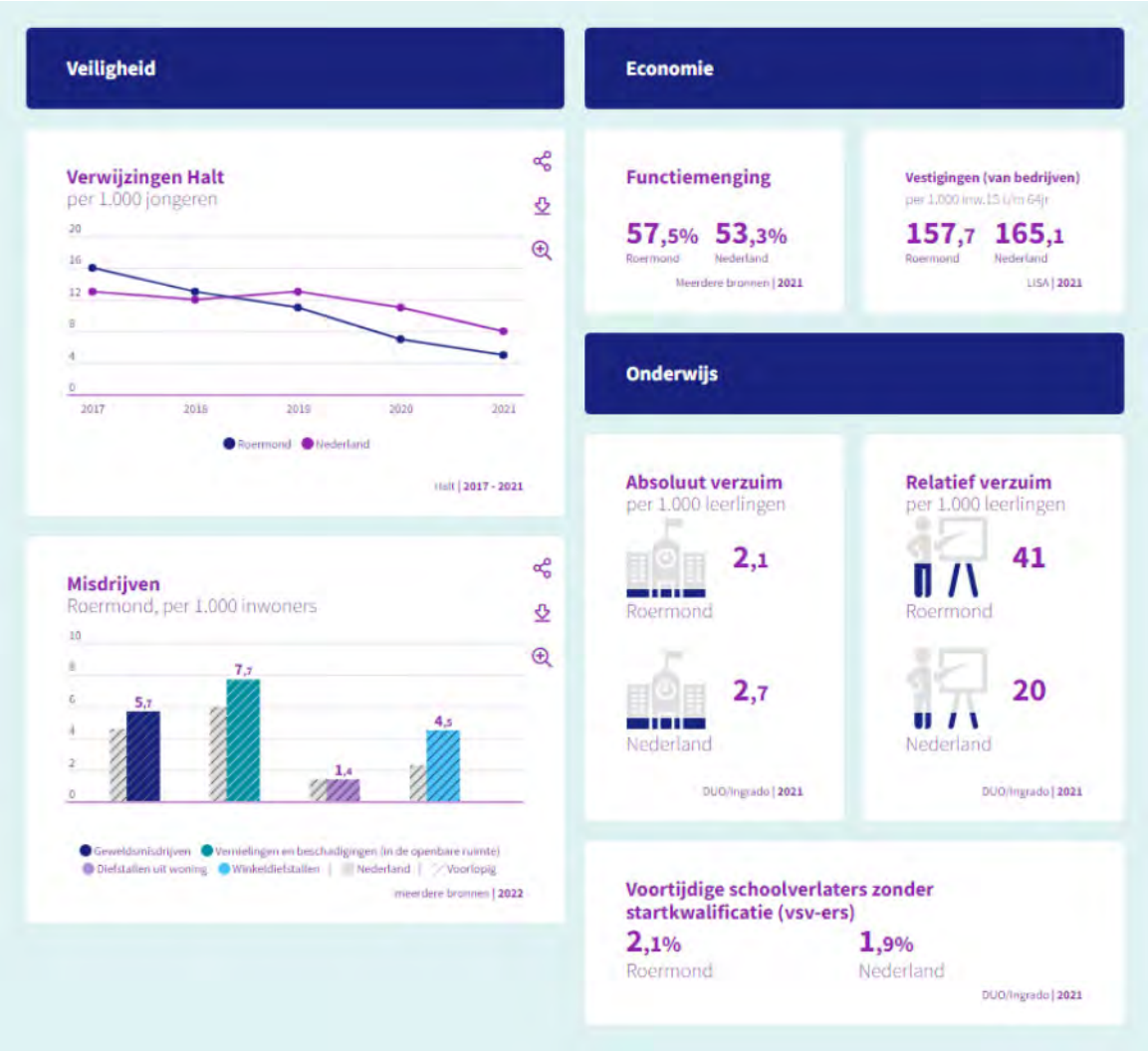
Programma	Lasten / baten	Product	Primitieve begroting 2022	Begrotings wijziging	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil
D-14 Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven	Lasten	D-1410 Onvoorziene uitgaven	1.016	0	1.016	0	1.016
	Resultaat voor bestemming		**1.016**	**0**	**1.016**	**0**	**1.016**
D-14 Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven			**1.016**	**0**	**1.016**	**0**	**1.016**

(Belangrijkste) afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting (ná wijziging) 2022:

N.v.t.

(Verplichte) BBV beleidsindicatoren

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl.

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

52,9% Roermond

49,2% Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval

kg per inwoner

CBS statistiek Huishoudelijk afval | 2021

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

3,2% Roermond

20,0% Nederland

berekening | 2019

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Sociaal domein

Banen

per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

999,7 Roermond

805,5 Nederland

Meerdere bronnen | 2021

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Roermond

1% Nederland

CBS | 2021

Achterstand onder jeugd

Roermond

CBS | 2021

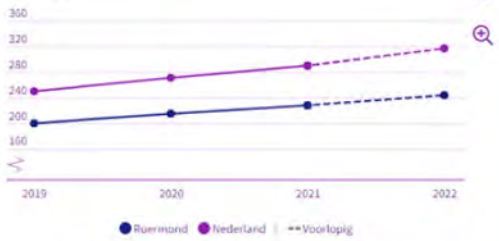
Netto arbeidsparticipatie

68,5% Roermond

72,2% Nederland

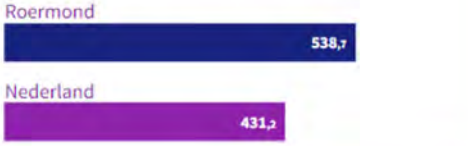
CBS | 2022

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS - WOZ | 2019 - 2022

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | 2021

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

Roermond	Nederland
4,0	9,3

BAG/ABF | 2022

Meer info

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Roermond	Nederland
98,1 *	197,7 *

CBS | 2022 | *Voorlopig

Demografische druk

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Roermond	Nederland
€ 888	€ 823

COELO | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

Roermond	Nederland
1,7%	1,1%

CBS | 2022

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Roermond	Nederland
€ 888	€ 905

COELO | 2022

Jongeren met jeugdreclassering

Roermond	Nederland
0,3%	0,3%

CBS | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

Roermond	Nederland
790	713

CBS GMSD Wmo | 2021

4.

Paragrafen

1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf zijn de opbrengsten en het beleid ten aanzien van de drie belangrijkste gemeentelijke belastingen in 2022 opgenomen. Aan de orde komen de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij wordt ook een overzicht gegeven van de lokale lastendruk. Vervolgens wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid en de overige belastingen en heffingen.

De heffing en inning van de belastingen en leges wordt uitgevoerd door Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). BsGW is een samenwerkingsverband voor uitvoering van belastingheffing en - inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en uitvoering van de wet Waardering onroerende zaken. Op twee gemeenten na zijn alle Limburgse gemeenten hierbij aangesloten.

In de kadernota is het uitgangspunt voor de indexering van de tarieven aangegeven. Deze wordt bepaald op basis van enerzijds de prijsindex materiële overheidsconsumptie (de zogenaamde IMOC) en anderzijds de loonontwikkeling voor gemeenteambtenaren conform CPB. Hiermee kwam de inflatiecorrectie voor 2022 op 1,40 %. Het uitgangspunt voor de berekening van de tarieven voor zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing is, dat ze kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat in beginsel alle kosten die de gemeente in dat kader moet maken, worden doorbelast via het tarief. Door de stijging van de kosten voor de uitvoering van de afvalstoffenheffing, werden de tarieven voor de afvalstoffenheffing dan ook fors hoger. Op de lastendruk, die bestaat uit het totaal van rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting, had dit een navenant opwaarts effect. Op de onroerende zaakbelastingen was de genoemde indexering van 1,4% van toepassing. Daarnaast is er een opslag van 5% van toepassing om meerjarig tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor is er sprake van een totale indexering van 6,4% op de onroerende zaakbelastingen voor het jaar 2022.

Woonlastenontwikkeling

Onroerende zaakbelasting

Onroerende zaakbelasting (OZB) wordt op grond van de verordening op de heffing en invordering van onroerende zaakbelasting 2022 geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen en van gebruikers van niet-woningen binnen de gemeente Roermond. Belastingplichtig is de eigenaar / gebruiker op 1 januari van enig jaar. Grondslag voor de heffing 2022 is de waarde van de onroerende
zaak naar de prijspeildatum van 1 januari 2021. Deze waarde is vastgesteld met een WOZ beschikking.

In 2022 bedroeg de gemiddelde WOZ waarde van een woning € 243.771,-. (bron: belastingoverzicht 2022 provincie Limburg). In Roermond was dit € 242.073,-. De gemiddelde OZB-aanslag voor de eigenaar van een woning in Limburg bedroeg in 2022 € 341,28. In Roermond betaalde een eigenaar gemiddeld € 316,39 aan onroerendezaakbelasting voor zijn woning, daarmee € 24,89 minder dan het provinciaal gemiddelde.

Hieronder treft u in tabelvorm de gemiddelde WOZ waarde van een woning voor de jaren 2021 en 2022 aan, waarbij Roermond wordt vergeleken met Limburgse gemeenten in de inwonerklasse groter dan 50.000 en het gemiddelde van alle Limburgse gemeenten.

OZB-aanslag eigenaar woningen per inwonerklasse en gemiddeld 2021-2022*

Bedragen x € 1,-	2021		2022	
	WOZ-waarde	OZB-aanslag	WOZ-waarde	OZB-aanslag
Gemeente met inwonerklasse 50.000 - >	216.734	327,00	231.932	342,00
Limburgs gemiddelde	228.483	330,16	243.771	341,28
Roermond	227.953	287,22	242.073	316,39

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2020 en 2021.*

Met de heffing van OZB worden algemene inkomsten verkregen. De opbrengsten OZB zijn in 2022 begroot op € 16.357.818, gerealiseerd is een totale opbrengst van € 16.360.810. In de onderstaande tabel worden de opbrengsten OZB gesplitst weergegeven in de opbrengsten uit hoofde van de OZB eigenaar woningen, de OZB eigenaar niet-woningen en de OZB gebruiker niet-woningen.

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2022	Verschil
Belastingopbrengsten OZB eigenaar woningen	9.180.323	9.178.810	- 1.513
Belastingopbrengsten OZB eigenaar niet-woningen	4.144.734	4.152.694	+ 7.960
Belastingopbrengsten OZB gebruiker niet woningen	3.032.761	3.029.306	- 3.455
Totaal	**16.357.818**	**16.360.810**	**+ 2.992**

Rioolheffing

Op grond van de verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2022 wordt de rioolheffing geheven van de eigenaar van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

Voor de rioolheffing geldt dat deze maximaal kostendekkend mag zijn. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting wordt een calculatie gemaakt, waarbij het tarief voor de rioolheffing wordt bepaald; hierbij wordt een tarief vastgesteld, waarbij maximaal alle begrote lasten worden doorbelast aan alle belastingplichtigen.

In onderstaande tabel wordt de gemiddelde rioolheffing in Limburg en de rioolheffing in de inwonerklasse groter dan 50.000 afgezet tegen de rioolheffing in Roermond.

Rioolheffing per inwonerklasse en gemiddeld 2021-2022*

Bedragen x € 1,-	2021	2022
Gemeente in Limburg met inwonerklasse groter dan 50.000	184,00	190,00
Gemiddelde rioolheffing in Limburg	220,00	224,00
Rioolheffing gemeente Roermond	191,32	188,26

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2021 en 2022.*

In 2022 bedraagt de gemiddelde rioolheffing in Limburg € 224,00. Met een bedrag van € 188,26 zat de rioolheffing in Roermond € 35,74 onder het gemiddelde. Percelen met een WOZ-waarde die lager is dan € 40.000,- worden aangeslagen voor een verlaagd tarief (50% van het volledige tarief).

Begroting 2022 versus rekening 2022 rioolheffing

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2022	Verschil
Rioolheffing	5.798.003	5.832.534	**+ 34.530**

Op basis van het BBV moet de gemeente inzichtelijk maken dat de totaal geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkendheid van de begroting 2022 versus de realisatie 2022.

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld riolering (incl. omslagrente)	€ 4.382	€ 4.046
Af: Inkomsten taakveld riolering (excl. rioolheffing)	€ 61	€ 183
Netto kosten taakveld	€ 4.321	€ 3.863
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 951	€ 786
BTW	€ 528	€ 523
Totale kosten	€ 5.800	€ 5.172
Totale opbrengst heffingen	€ 5.798	€ 5.833
Dekkingspercentage	100%	113%

** Met het oog op de toekomstige investeringen is bij het vaststellen van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), afgesproken om jaarlijks een extra stijging van 1% (exclusief inflatiecorrectie) door te voeren. Dit bedrag wordt gebruikt om toekomstige tariefschommelingen op te vangen.*

De gesloten exploitatie van het riool sluit in 2022 met een positief resultaat van € 661.000 (opbrengsten € 5.833 minus kosten € 5.172). Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de lagere doorberekening van uren, minder kwijtscheldingen en een verschuiving van enkele reinigings- en inspectietaken naar het volgende jaar. Daarnaast zijn meer objecten in de rioolheffing opgenomen waardoor er een hogere opbrengst rioolheffing is gerealiseerd. Het positief resultaat van € 660.000 wordt gestort in de hiervoor ingestelde rioolvoorziening en wordt zodoende ingezet om toekomstige tariefschommelingen op te vangen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven op grond van de verordening op de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing 2022. De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelplicht voor huishoudelijk afval heeft.

In onderstaande tabel wordt de gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg en de afvalstoffenheffing in de inwonerklasse groter dan 50.000 afgezet tegen de afvalstoffenheffing in Roermond.

Afvalstoffenheffing per inwonerklasse en gemiddeld 2021-2022*

Bedragen x € 1,-	2021	2022
Gemeente in Limburg met inwonerklasse groter dan 50.000	€ 293,00	€ 312,00
Gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg	€ 269,87	€ 286,25
Afvalstoffenheffing gemeente Roermond	€ 250,28	€ 305,28

**Bron: belastingoverzicht provincie Limburg 2021 en 2022.*

In 2022 bedraagt de gemiddelde afvalstoffenheffing in Limburg voor gemeenten met een inwonerklasse groter dan 50.000 € 312,00. Met een bedrag van € 305,28 is de afvalstoffenheffing in Roermond € 6,72 lager dan dit gemiddelde.

Begroting 2022 versus rekening 2022 afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2022	Verschil
Afvalstoffenheffing	8.499.268	8.520.170	**+ 20.902**

Op basis van het BBV moet de gemeente inzichtelijk maken dat de totaal geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkendheid van de begroting 2022 versus de realisatie 2022.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Kosten taakveld afval (incl. omslagrente)	€ 8.213	€ 7.907
Inkomsten taakveld afval (excl. afvalstoffenheffing)	€ 1.324	€ 1.079
Netto kosten taakveld	€ 6.889	€ 6.828
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 355	€ 293
BTW	€ 1.466	€ 1.379
Totale kosten	€ 8.710	€ 8.501
Opbrengst heffingen	€ 8.499	€ 8.520
Dekkingspercentage	98%	100%

In 2022 is het gerealiseerde dekkingspercentage van de afvalstoffenheffing iets hoger dan begroot, maar voldoet aan de gestelde wettelijke eisen omtrent maximale kostendekkendheid.

Lokale lastendruk

In het coalitieakkoord is ten aanzien van de lokale lastendruk als algemeen uitgangspunt opgenomen, dat de lastendruk voor de burgers zo laag mogelijk wordt gehouden. Met de gehanteerde tarieven stegen de woonlasten in 2022 met name door de verhoging van het tarief voor de afvalstoffenheffing met 11,13 % (inclusief prijsindex) ten opzichte van 2021. Uit het belastingoverzicht 2022 van de provincie Limburg blijkt dat de woonlasten van de gemeente Roermond in 2022 nog steeds tot de laagste van onze provincie behoren. De gemiddelde lastendruk voor een huishouden in Limburg steeg in 2022 naar een bedrag van € 851,53 (2021: € 817,30). In Roermond bedroegen de woonlasten in 2022 € 809,93 (2021: € 728,82) voor een gemiddelde woning.

Bedragen x € 1,-	Roermond	Gemeente met inwonerklasse > 50.000	Limburgs gemiddelde
OZB eigenaar woningen	€ 316,39	€ 342,00	€ 341,28
Rioolheffing	€ 188,26	€ 190,00	€ 224,00
Afvalstoffenheffing	€ 305,28	€ 312,00	€ 286,25
Lastendruk	€ 809,93	€ 844,00	€ 851,53

**Bron: Belastingoverzicht 2022 provincie Limburg*

Kwijtscheldingsbeleid

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is opgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). De BsGW schakelt hiervoor het Inlichtingenbureau (IB) in. Dit is een door de overheid opgericht bureau dat gemeenten helpt op het gebied van de uitvoering van onder andere het bijstands- en kwijtscheldingsbeleid. Het IB toetst de gegevens die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de voorwaarden van de gemeente Roermond om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

Huishoudens met een inkomen en vermogen onder een bepaalde norm hebben recht op kwijtschelding. Vaak komen deze huishoudens meerdere jaren achter elkaar hiervoor in aanmerking.

Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk voor:
- onroerende zaakbelastingen
- rioolheffing
- afvalstoffenheffing

Veruit de belangrijkste heffing waarvoor kwijtschelding wordt verleend is de afvalstoffenheffing, aangezien het een gebruikersbelasting betreft. Het is veelal lastiger om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van een eigenarenbelasting (zoals de onroerende zaakbelasting of rioolheffing), aangezien hier vaak vermogen in het eigendom aanwezig is. In onderstaande tabel is het verloop van kwijtschelding over de afgelopen 4 jaar weergegeven:

Bedragen x € 1,-	2019	2020	2021	2022
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ 528.659,92	€ 516.974,37	€ 546.334,59	€ 671.748,73
Kwijtschelding overige	€ 1.479,95	€ 2.180,20	€ 718,62	€ 242,08
Totaal	**€ 530.139,87**	**€ 519.154,57**	**€ 547.053,21**	**€ 671.990,81**

**Bron: URAP 4e kwartaal 2022 BsGW*

In 2022 zijn er 2.931 aanvragen tot kwijtschelding ingediend (2021: 3.135). Hiervan is 77,6% toegewezen. Van het totaal aantal ingediende kwijtscheldingen is op 31 december 2022 99,5 % afgehandeld. De toename van het kwijtgescholden bedrag van de afvalstoffenheffing wordt veroorzaakt door de stijging van het tarief in 2022 (2022 : € 305,28; 2021 € 250,28).

Overige belastingen en heffingen

Bedrijven Investeringszones (BIZ)

Een BIZ is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein, waarbinnen de ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving.
Alle ondernemers betalen mee aan een gemeentelijke heffing om activiteiten te financieren. De activiteiten kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op; veiligheid (toezicht, verlichting, hekwerken of camerabewaking), bereikbaarheid (bewegwijzering en verkeersvoorzieningen), aantrekkelijkheid (schoonmaak, promotie, onderhoud, groenvoorziening en evenementen) et cetera. De BIZ-heffing wordt gebruikt om deze plannen te kunnen uitvoeren. Dit middel van belastingheffing maakt het mogelijk dat alle ondernemers in het betreffende gebied ook daadwerkelijk meebetalen.

Sinds 2011 kent de gemeente Roermond in totaal acht bedrijveninvesteringszones (BI-zones): Binnenstad Roermond, Centrum Swalmen, Retailpark Roermond en de bedrijventerreinen Swalmen, Merum, Stadsrand Noord, Willem Alexander en Roerstreek. Daarmee heeft de gemeente Roermond een van meest uitgebreide en oudste BI-zones van Nederland.

In 2020 en 2021 vonden 7 succesvolle draagvlakmetingen plaats voor voortzetting in de periode 2021-2025. Eind 2021 en begin 2022 voor de BIZ Retailpark Roermond voor de periode 2022-2026 waardoor alle 8 BI-zones actief zijn.

Begroting 2022 versus rekening 2022 Bedrijven Investeringszones (BIZ)

Bedragen x € 1,-	Totaal begroting	Realisatie 2022	Verschil
Bedrijven Investeringszones (BIZ)	749.500	789.806	+ 40.306

Via de BI-zones is circa 80% van ondernemend Roermond verenigd in een collectief.

Overige belastingen, leges en heffingen

Bij de begroting van 2022 werden de tarieven voor de 'overige' belastingen (niet zijnde onroerendezaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en de BIZ-belasting) in beginsel verhoogd met de inflatiecorrectie; voor 2022 werd gerekend met 1,4 %.

In onderstaande tabel is de realisatie van de baten van de verschillende belastingsoorten ten opzichte van begroting weergegeven.

Belastingsoort Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Realisatie 2022	Realisatie
OZB eigenaar woningen	9.180	9.179	-1
OZB eigenaar niet-woningen	4.145	4.153	+8
OZB gebruiker niet-woningen	3.033	3.029	-4
Afvalstoffenheffing	8.473	8.520	+47
Rioolheffing	5.798	5.833	+35
Hondenbelasting	397	400	+3
BIZ-belasting	750	790	+40
(Water-)toeristenbelasting	791	641	-150
Lijkbezorgingsrechten	216	272	+56
Leges WABO	1.521	1.332	-189
Havengelden	367	399	+32
Marktgelden	93	69	-24
Precario	140	113	-27
Leges	878	814	-64
Parkeren (incl. parkeerheffingen)	2.955	2.925	-30
Totaal	**38.737**	**38.469**	**-268**

Een toelichting op de 'minder' opbrengst (water-)toeristenbelasting is te vinden in programma 6 Toekomstbestendige stad, en een toelichting op de 'minder' opbrengst leges WABO is te vinden bij programma 7 Ruimte en Wonen.

Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreven wordt kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de 'winst' van bepaalde producten te gebruiken om het 'verlies' op andere producten te dekken.

De kostendekkendheid van gemeente Roermond voldoet aan de wettelijk gestelde eisen. Eventueel is er ruimte om de tarieven van titel 2 van de Legesverordening te verhogen, echter wordt geadviseerd om hiervan af te zien i.v.m. een mogelijke toename van beroepsprocedures en de eventuele gevolgen met betrekking tot kruissubsidiëring.

2 Paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf gaat in op het gemeentelijk weerstandsvermogen. We kijken naar de betekenis van risico's en de beheersing hiervan gezien vanuit de begroting 2023.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is een aantal hoofdlijnen en uitgangspunten geschetst voor het financieel beleid van de komende jaren. Uitgangspunt is een structureel in evenwicht zijnde meerjarenbegroting, waarin structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Het realiseren van ambities kost niet per definitie geld. Als dat wel het geval is, vinden wij binnen de begroting ruimte om die ambities te realiseren zonder te tornen aan de gestelde eisen. Er wordt gezocht naar een nieuwe balans tussen ambities, taken, voorzieningenniveau/ dienstverlening en lasten. De afgelopen jaren is de oplossing voor de financiële en inhoudelijke opgave gezocht langs vier sporen - deels met een meer bestuurlijk karakter en deels met een meer (financieel-) technisch karakter::

- beperking van lasten/uitgaven;
- verhoging van inkomsten;
- reductie kosten bedrijfsvoering;
- aanpassing financiële regels.

Deze vier oplossingsrichtingen worden in samenhang beschouwd waarbij in ieder geval ook:

- de meerjarige investeringsplanning tegen het licht wordt gehouden;
- afschrijvingen nader worden bezien;
- reserves, voorzieningen, risico's, kredieten, subsidies, fondsen e.d. worden herijkt en/of geactualiseerd;
- voor het onderzoek naar belastingheffingen en – grondslagen, varianten en financiële consequenties in beeld worden gebracht;
- de gemeentelijke lastendruk integraal wordt beschouwd.

In de afgelopen jaren werd in deze paragraaf ook verwezen naar de onzekerheden die gepaard gingen met de coronapandemie. Sinds de vorige begroting zijn de onzekerheden enorm toegenomen, een pandemie waarvan de effecten nog doorwerken, een oorlog in Europa, waarbij onder andere sprake is van handelsconflicten en -boycotten, leveringsonzekerheid en extreme prijsstijgingen, en vraagstukken die binnen onze samenleving de nodige spanningen opleveren, zoals de aanpak van de stikstofcrisis en de opvang van vluchtelingen.

Op rijksniveau zijn maatregelen getroffen om de gevolgen voor burgers en bedrijven te beperken, zoals een verhoging van het minimumloon en de AOW-uitkering, het instellen van plafonds voor energieprijzen, het beschikbaar stellen van een eenmalige energietoeslag voor de meest kwetsbare groepen, het beschikbaar stellen van gelden om energiebesparende maatregelen te treffen etc.. In aanvulling daarop heeft de gemeenteraad van Roermond, op voorstel van ons college, extra middelen beschikbaar gesteld via een Lokaal Fonds Aanpak Energiearmoede. Hiervoor is ondertussen een bedrag van € 3,3 miljoen vrijgemaakt. Dit Fonds biedt de gemeente de mogelijkheid om aanvullende en noodzakelijke ondersteuning te bieden aan burgers, lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Uiteraard hebben bovenstaande ontwikkelingen, los van het beschikbaar stellen van de middelen van het Fonds, ook invloed op de financiële positie van de gemeente. Bij het opstellen van het risicoprofiel is daarmee rekening gehouden.

Opbouw paragraaf

De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

5.2.1 het gemeentelijke beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's;
5.2.2 een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
5.2.3 een inventarisatie van de risico's;
5.2.4 een toelichting op relevante risico's;
5.2.5 financiële kengetallen.

5.2.1 Gemeentelijk beleid inzake weerstandscapaciteit en risico's

De basis voor de paragraaf weerstandsvermogen ligt opgesloten in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (uit 2012). Bij het stellen van de kaders heeft de raad uitgesproken dat onze gemeente geen risicomijdende gemeente mag zijn; het risico moet aanvaardbaar zijn voor het doel waarvoor het wordt gelopen.

Risicomanagement is structureel verankerd in het bestuurlijk besluitvormingsproces. In het format van college- en raadsvoorstellen is de risicoparagraaf een verplicht onderdeel. Jaarlijks wordt als onderdeel van de planning- en control cyclus in de programmabegroting, de tussenrapportages en de jaarverantwoording aandacht besteed aan de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit.

Bij de vaststelling van de begroting 2022 heeft de gemeenteraad (nieuwe) kaders gesteld ten aanzien het (gewenste) niveau van het weerstandsvermogen en de minimale omvang van de algemene reserve.
Concreet zijn daarbij de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- Voor het weerstandsvermogen wordt aangesloten bij de kwalificatie "ruim voldoende", hetgeen inhoudt dat de weerstandsratio zich bevindt tussen 1,4 en 2,0;
- De gewenste omvang van de minimumpositie van de algemene reserve en het weerstandsvermogen wordt gekoppeld aan een gekwantificeerde risicoanalyse.

Daarnaast heeft de gemeenteraad een norm van minimaal 20% gesteld voor de solvabiliteitsratio. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het balanstotaal.

5.2.2 Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die kunnen worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen.

In het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader Gemeenten 2020 is een algemeen kader geschetst hoe provincies in het kader van hun toezichtstaak bij de oordeelsvorming aan het begrip weerstandscapaciteit invulling geeft.

De weerstandscapaciteit is te onderscheiden in een incidentele en een structurele component.

De *incidentele* weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Algemene reserve;
2. Onvoorzien incidenteel;
3. Stille reserves;
4. Incidentele begrotingsruimte.

Uitgangspunt is, dat bestemmingsreserves niet worden gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit. De gemeenteraad kan op basis van een heroverweging besluiten om (een deel) van een reserve over te hevelen naar de algemene reserve, waarna deze meegenomen kan worden in de berekening van de weerstandscapaciteit.

De betekenis die stille reserves hebben voor de gemeentelijke weerstandscapaciteit blijkt in de praktijk beperkt en zijn daarom, conform de gedragslijn van afgelopen jaren, 'PM' opgenomen in onderstaand overzicht.

De *structurele* weerstandscapaciteit bestaat uit:

1. Onvoorzien structureel;
2. Structurele begrotingsruimte.

Bij het bepalen van de mogelijkheden tot belastingheffing, die een gemeente heeft, wordt het zogenoemde belastingpakket gehanteerd. Dit betreft de ramingen van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en rioolheffingen. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die een gemeente heeft tot aan het niveau dat de gemeente zou moeten heffen om voor toelating van een zogenaamde artikel 12 aanvraag bij het gemeentefonds in aanmerking te komen.

Ten aanzien van de post onvoorzien heeft onze gemeente het standpunt dat er slechts een marginaal bedrag wordt opgenomen (omdat dit een verplichte uitgaaf is op grond van het BBV). Wij hanteren als uitgangspunt dat (onvoorziene) tegenvallers binnen de overige budgetten van de begroting moeten worden opgevangen.

Voor het bepalen van de structurele exploitatieruimte, dat kan worden ingezet voor het opvangen van (structurele) financiële tegenvallers, wordt aansluiting gezocht met het overzicht structureel en reëel begrotingsevenwicht, zoals dat is opgenomen in de toelichting op de financiële positie.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten kan de weerstandscapaciteit eind 2022 als volgt worden berekend:

Omschrijving Bedragen x € 1.000,-	Jaarverslag 2020	Jaarverslag 2021	Begroting 2022	Jaarverslag 2022
Incidentele weerstandscapaciteit:				
Algemene reserve (incl claim SD)	15.601	12.358	15.611	37.772
(netto) Resultaat boekjaar	2.666	6.059		30.320
Stille reserves	PM	PM	PM	PM
Vrij deel reserve Sociaal Domein		20.485		0
Ruimte in begroting (incidenteel)	-	-		0
Totale incidentele weerstandscapaciteit	**18.267**	**38.902**	**15.611**	**68.092**
Structurele weerstandscapaciteit:				
Onvoorzien structureel	0	0		
Ongebruikte belastingcapaciteit	2.937			
Ruimte in de exploitatie (structureel)				
Totale structurele weerstandscapaciteit	**2.937**	**-**	**-**	
Totaal weerstandscapaciteit	**21.204**	**38.902**	**15.611**	**68.092**

De algemene reserve is met € 30 miljoen gestegen als gevolg van het positieve jaarrekeningresultaat 2022.

5.2.3 Inventarisatie van risico's

Tegenover de weerstandscapaciteit staan een aantal risico's, die niet (geheel) gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn om de financiële positie van de gemeente (meerjarig) te kunnen beoordelen. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste risico's naar categorie samengevat. Verder in deze paragraaf worden deze risico's toegelicht.

Bij de bepaling van de omvang van het risico is rekening gehouden met de kans dat het risico zich voordoet (laag, midden, hoog). Voor ieder risico is een inschatting gemaakt van de financiële impact dat met het risico gemoeid is. Voor het bepalen van het risicobedrag is deze impact afgezet tegen een inschatting van de kans dat dit risico zich voordoet. Daarbij worden ook 3 klassen gehanteerd (laag, midden, hoog). Conform de gedragslijn die door de gemeenteraad bij de begroting 2022 is vastgesteld, wordt de optelsom van de risicobedragen vermenigvuldigd met een factor 1,4 voor de bepaling van de totale omvang van de risico's.

Reguliere risico's, waarvoor verzekeringen zijn afgesloten, voldoende beheermaatregelen zijn getroffen of voorzieningen zijn gevormd, maken geen onderdeel uit van de risico-inventarisatie.

Omschrijving risico's Bedragen x € 1.000,-	Incidenteel	Structureel
Taakstelling (o.a. personeel)		650
Inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen	650	
Calamiteiten	88	
Grondexploitaties	420	
Overige gronden	789	
Renterisico		50
Informatiebeveiliging en privacywetgeving	420	
Open eind regelingen sociaal domein	5.200	
Fiscale risico's	30	
Juridische risico's	337	
Toerekenen directe en/of indirecte uren aan projecten		120
Verbonden partijen (o.a. ICT NML)	114	
Optelsom risicobedragen	8.048	820
Omrekenfactor	1,4	1,4
Subtotaal	**11.267**	**1.148**
Totaal incidenteel en structureel	**12.415**	

Conclusie ratio weerstandsvermogen

Zoals eerder aangegeven, gaat het bij het weerstandsvermogen om de robuustheid van de financiële positie. Om hier goed inzicht in te krijgen, is hieronder de samenstelling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit (onderverdeeld in incidentele en structurele componenten) opgenomen. Incidentele risico's zijn risico's die een eenmalige last tot gevolg kunnen hebben.

Ter dekking hiervan kan een beroep worden gedaan op de algemene reserves. Structurele risico's kunnen leiden tot meerjarige lasten en raken daarmee het begrotingsevenwicht. De verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit geeft inzicht in het gemeentelijk weerstandsvermogen.

Omschrijving Bedragen x € 1.000,-	Incidenteel
Beschikbare weerstandscapaciteit 2022	68.092
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicoprofiel	12.415
Ratio weerstandsvermogen *	**5,5**

** normeringstabel NAR en Universiteit Twente t.b.v. het weerstandsvermogen:*
> 2,0 uitstekend, 1,4 < 2,0 ruim voldoende, 1,0 < 1,4 voldoende, 0,8 < 1,0 matig, < 0,8 onvoldoende en < 0,6 ruim onvoldoende.

Uitgaande van de door de raad vastgestelde streefwaarde van een ratio die tussen de 1,4 en 2,0 ligt, kan worden geconcludeerd, dat de huidige weerstandscapaciteit uitstekend is.

5.2.4 Toelichting op risico's

Algemeen
Onderstaand worden de grootste risico's per programma nader toegelicht.

Programma 1 Zorgzame gemeente

Sociaal domein
Open eind regelingen sociaal domein
We hebben in het sociaal domein te maken met ongeveer € 56 miljoen aan open eind regelingen en € 29 miljoen aan verbonden partijen (Westrom, Omnibuzz, Veiligheidsregio) en externe partners (waaronder Vijf). Dit is inclusief (€ 11,8 miljoen) WSW die aan de Westrom wordt verstrekt. Deze regelingen zijn ingedeeld in hoog, midden en laag risico. Voor de risicoanalyse ten aanzien van het sociaal domein, is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. 10% van de open eind budgetten wordt aangemerkt als risico;
2. Indien een van de risico's in de categorieën midden of hoog zich voordoet, is als uitgangspunt genomen, dat maximaal een termijn van twee jaar nodig is maatregelen te effectueren om dit risico af te dekken. Voor risico's in de categorie laag wordt uitgegaan van een hersteltermijn van maximaal een jaar.

Vanuit deze opbouw houden we rekening met een incidenteel risicobedrag ter hoogte van ruim € 5,2 miljoen voor het sociaal domein.

Incidentele middelen jeugdzorg
Inhoudelijk zijn Rijk en gemeenten het grotendeels eens over de Hervormingsagenda Jeugd. Het is niet gelukt om in 2022 tot een akkoord te komen. Rijk en gemeenten moeten alleen nog afspraken maken over de inkoop en organisaties van specialistische jeugdzorg op regionaal en landelijk niveau. Er wordt nog gewerkt aan een wetsvoorstel over de specialistische jeugdzorg. Het Rijk en de VNG hebben verder meer tijd nodig om financiële afspraken te maken over de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat dan vooral om de vraag wie financieel verantwoordelijk is als de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd niet zorgt voor de verwachte besparingen. Het Rijk gaat ervan uit dat het geplande budget voldoet. Maar de VNG wil garanties dat het Rijk bijspringt als de gemeenten toch weer meer geld kwijt zijn aan jeugdzorg, ondanks hun inspanningen om de kosten te beperken. Het gezamenlijke streven is om in dit voorjaar tot besluitvorming te komen.

Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Tevens zijn de bedragen van de stelpost Hervormingsagenda en lagere uitgaven Jeugdzorg voor 2024 - 2026 bekend gemaakt. De stelpost Hervormingsagenda bedraagt voor alle gemeenten in 2024 € 1,2 miljard, in 2025 € 758 miljoen en in 2026 € 367 miljoen. Verder houdt het Rijk rekening met lagere uitgaven Jeugdzorg voor gemeenten, in 2024 een bedrag van € 100 miljoen en in 2025 en 2026 € 500 miljoen. Gemeenten mogen, conform afspraak Rijk, Provincies (in de rol van toezichthouder op de gemeentelijke financiën) en VNG de verwachte middelen 2024 - 2026 meenemen in de meerjarenraming als stelpost. Onduidelijk is echter hoe de middelen van de Hervormingsagenda ingezet moeten worden en in hoeverre lagere uitgaven ook daadwerkelijk ingevuld gaan worden. In de afspraken is ook opgenomen dat het Rijk het budgettaire risico draagt ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.
Vanuit het besluit "Klaar voor de Herstart" is structureel een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen als stelpost in het kader reeds eerder door het Rijk in het Gemeentefonds beschikbaar gestelde incidentele middelen Jeugd. Omdat deze middelen reeds in de begroting zijn opgenomen en gelet op de onzekerheden in de invulling van de extra middelen en haalbaarheid van de lagere lasten, hebben wij geen extra structurele middelen opgenomen als stelpost in de begroting 2023. Daartegenover staat, dat wij het risico van het niet ontvangen van extra gelden op nihil hebben ingeschat.

Programma 5 Goede leefomgeving

Beheerplannen
Op 14 juli 2017 heeft de gemeenteraad de Kadernota Beheer en de onderliggende beheerplannen (op enkele na) vastgesteld en de daarvoor benodigde middelen structureel in de begroting opgenomen. Vervolgens zijn de begroting 2019 de middelen opgenomen voor de ontbrekende beheerplannen Havens en waterpartijen, Verkeersvoorzieningen en Civieltechnische kunstwerken. Voor een meer inhoudelijke toelichting op de kaders voor beheer en onderhoud verwijzen wij naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen. De voorbereidingen voor een actualisatie van de beheerplannen is in 2022 opgestart, maar op dit moment is er nog geen zicht op mogelijke budgettaire consequenties voor de komende jaren.

Gepland staat dat de besluitvorming over de actualisering van de Kadernota Beheer meeloopt in de begrotingscyclus voor de begroting 2024. Dat betekent dat uw Raad in de raadsvergadering van september 2023 de actualisatie van de Kadernota Beheer 2023-2032 wordt aangeboden ter behandeling.

Programma 7 Ruimte en Wonen

Grondexploitaties

Grondexploitaties kenmerken zich door het feit dat in een vroeg stadium investeringen worden gedaan, waarbij inkomsten en dus de dekking van de exploitatie -soms- veel later kunnen worden ingeboekt. Grondexploitaties zijn per definitie meerjarig en zijn daarmee risicovol.

De gemeenteraad heeft op 8 april 2021 de nota Grondbeleid 2021 vastgesteld. Conform deze nota voert de gemeente over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen die ook de financiële risico's dragen.

Voor het kwantificeren van de onvoorzienbare risico's wordt conform de Nota Grondbeleid 2021 gebruik gemaakt van de IFLO-methode (IFLO staat voor: Inspectie Financiën Lagere Overheden).
Het risicobedrag, dat wordt bepaald middels deze methode, wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties. Bij de vaststelling van het MPG 2022-2026 op 22 september 2022 heeft de gemeenteraad de minimale omvang van dit risicobedrag vastgesteld op
€ 420.000.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 is de reserve Gebiedsontwikkeling ingesteld. Dit is dus de minimale omvang van de claim risico's grondexploitaties binnen de reserve Gebiedsontwikkeling. Deze claim wordt gevoegd door de storting van boekwinsten bij de verkoop van gronden binnen projecten met een faciliterend grondbeleid, voormalige grondexploitaties en zonder concreet plan.

In paragraaf 7 Grondbeleid wordt uitgebreid ingegaan op de financiële risico's binnen de grondexploitaties en het benodigde weerstandsvermogen (7.5).

Bij de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is sprake van een project specifiek risico. In de vergadering van 19 september 2019 heeft de gemeenteraad besloten een grondexploitatie te openen voor dit project. Binnen dit project is sprake van een risico van beperkte omvang met betrekking tot de
mogelijke kosten voorfinanciering ophogen waterkeringen. Dit risico kan naar verwachting binnen de
grondexploitatie worden opgevangen op basis van het verwachte positieve saldo.

Overige gronden

In 2010 is een perceel gemeentegrond nabij de parkeergarage Stationspark geleverd aan een ontwikkelaar voor de realisatie van een kantoorcomplex. Dit perceel is geleverd op basis van een zogenaamde Groningerakte: levering met uitgestelde betaling. De koopsom bedroeg € 1.214.000. Tot het moment van betaling van de koopsom is de ontwikkelaar jaarlijks een rentevergoeding verschuldigd. De opbrengsten zijn oorspronkelijk gestort in de reserve Bereikbaarheid NS Station Oost. Wij hebben deze gelden overgeheveld naar de algemene reserve. Het mogelijke risico van het niet ontvangen van de koopsom (onder gelijktijdige teruglevering van de grond) beschouwen we als een risico waarvoor de algemene reserve kan worden aangesproken voor een bedrag van € 789.000.

Vastgoed

Onderhoudsvoorziening gebouwen

Op 8 april 2021 heeft de gemeenteraad een actualisatie van het meerjaren onderhoudsplan gebouwen vastgesteld en de daarbij behorende aanpassing van de voorziening en de jaarlijkse dotatie. De budgettaire gevolgen zijn vanaf 2022 structureel in de begroting verwerkt. De voortgang van het onderhoudsplan wordt jaarlijks gemonitord en op basis daarvan wordt bezien of de jaarlijkse storting bijgesteld moet worden.

Invoering Omgevingswet

Op 12 maart 2019 heeft het college de programma-opdracht 'Invoering Omgevingswet Roermond' vastgesteld. Deze programma-opdracht is een verdere uitwerking van een in 2017 vastgesteld plan van aanpak, gericht op implementatie van de Omgevingswet. Vanuit de gemeenteraad is een begeleidingsgroep ingesteld. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is inmiddels vastgesteld op 1 januari 2024.
Er zijn echter nog risico's die mogelijk structureel kunnen doorwerken. Het gaat om risico's met betrekking tot legesinkomsten, personele kosten en overdracht bodemtaken. De effecten voor de gemeente Roermond zijn nog niet inzichtelijk en de omvang van de risico's zijn op dit moment nog niet in te schatten.

Overzichten

Algemene dekkingsmiddelen

Renterisico's

De financieringspositie van de gemeente is aan strenge wet- en regelgeving onderworpen welke is gericht op het verminderen van het renterisico. De renterisiconorm is jaarlijks onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag. De treasury functionaris van de gemeente bewaakt de renteontwikkelingen en bewaakt het renterisico. Dit doet hij onder andere door te werken met liquiditeitsplanningen, spreiding en egalisatie van de vervaldata en het hanteren van een begrotingsrente van 0,75%. Niettemin hebben wij een risicobedrag opgenomen als gevolg van een verdergaande rentestijging.

Inflatie o.b.v. macro-economische ontwikkelingen

In de begroting wordt rekening gehouden met een stelpost prijsstijgingen, die periodiek wordt bijgesteld o.b.v. CPB actualisaties.Echter de onzekerheden rondom de prijsontwikkelingen en de compensatie daarvoor via het gemeentefonds zijn groot in tijden van extreme prijsstijgingen (met name bouw/energie). Vandaar dat we in het risicoprofiel rekening hebben gehouden met mogelijke prijsstijgingen zonder directe compensatie. Voor de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met 1% over de gehele begroting excl. lonen en sociaal domein.

Organisatie

Toerekening ambtelijke uren aan projecten

De begrotingsvoorschriften (BBV) geven aan dat (ambtelijke) kosten die direct toerekenbaar zijn aan (investerings)projecten moeten worden geactiveerd, de daarmee gepaard gaande indirecte kosten mogen worden geactiveerd. Vanaf 2020 worden de directe kosten achteraf bij de jaarrekening toegerekend. Bij de begroting wordt een inschatting gemaakt van het totaal toe te rekenen bedrag.
Op het moment dat er als gevolg van omstandigheden (bijvoorbeeld economische neergang) het aantal projecten terugloopt, kunnen minder kosten worden doorberekend en komen deze ten laste van de exploitatie.

Taakstellingen

Bij de vaststelling van het voorstel "klaar voor de herstart" en de begroting 2022, zijn er nieuwe keuzes gemaakt rondom de taakstellingen in de begroting. Deze keuzes zorgen ervoor dat er nu nog een taakstelling op personeel resteert ter hoogte van € 1 miljoen. Hiermee is binnen de risicoanalyse rekening gehouden..

Calamiteiten

De gemeente heeft meerdere rampenbestrijdingsplannen, met enige regelmaat treedt de Maas buiten haar oevers. Het Team Bevolkingszorg houdt regelmatig oefeningen gericht op een goed lopende rampenbestrijding. In de risicoanalyse is rekening gehouden met de mogelijkheid dat na een ramp niet de gehele schade zal worden vergoed.

Bedrijfsvoering

Informatiebeveiliging en privacy

Door de toenemende digitalisering is het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners voor gemeenten van groot belang. Uitval van computers of telecommunicatiesystemen, het in ongerede raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens, kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het primaire proces. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten. In de paragraaf bedrijfsvoering is uitgebreider ingegaan op de activiteiten die wij op dit gebied in 2022 hebben ondernomen. Daarin is ook de collegeverklaring ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) opgenomen.

Fiscale risico's

Jurisprudentie is van invloed op de fiscale positie van de gemeente. Risico's zijn vennootschapsbelasting en BTW, BCF en WKR en loonheffingen. Regelgeving en jurisprudentie kunnen gemeente in een fiscale nadeligere positie brengen.

Juridische risico's

Gemeente Roermond loopt juridische risico's aangezien de gemeente veel besluiten neemt waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Maar ook in privaatrechtelijke zin loopt de gemeente risico's. Momenteel lopen diverse zaken waarvan onzeker is wat de uitkomst hiervan is en of deze financiële consequenties hebben. Waar mogelijk is een financiële kwantificering gemaakt van het risico echter in de meeste zaken is goede inschatting niet te maken.

Verbonden partijen

ICT NML

Bij verbonden partijen hanteren wij als algemeen uitgangspunt, dat de verbonden partij zelf een voldoende buffer heeft voor de opvang van de risico's. Bij ICT-NML geldt een specifieke afspraak, dat 50% van de benodigde weerstandscapaciteit wordt opgebouwd bij de organisatie zelf en dat de overige 50% van de weerstandscapaciteit bij de deelnemende gemeenten als achtervang blijft. Het aandeel van Roermond in deze 50% komt voor 2023, op basis van de begroting 2023 van ICT NML, overeen met € 114.000.

5.2.5 Financiële kengetallen

Jaarverantwoording 2022	Verloop van de kengetallen			
Kengetallen:	**Jaarverslag 2020**	**Jaarverslag 2021**	**Begroting 2022**	**Jaarverslag 2022**
netto schuldquote	55%	49,7%	82,6%	39,5%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	53%	50,3%	80,9%	38,1%
solvabiliteitsratio	23,6%	23,7%	11,9%	33,6%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	-1,3%	-1,3%
grondexploitatie	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
belastingcapaciteit*	89,7%	89,9%	99,6%	99,6%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De schuldquote geeft een beeld van de relatie tussen de gemeentelijke schuldenpositie en de totale baten zoals opgenomen in de begroting. Opgenomen geldleningen brengen rentekosten en aflossingsverplichtingen met zich mee. Omdat op begrotingsniveau wordt uitgegaan van een volledige uitvoering van de investeringsplanning ligt deze ratio hoger dan op het niveau van de jaarrekening. De uitvoering van de investeringsraming kan zijn vertraagd. Uit cijfers van de VNG blijkt dat Roermond een lagere netto schuldquote heeft dan vergelijkbare gemeenten van dezelfde omvang. (50.000-100.000 inwoners). Volgens het model houdbare gemeentefinanciën is een schuldquote tot 100% normaal en ontstaat vanaf een schuldquote van meer dan 130% gevaar.

Solvabiliteitsratio;

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen van de gemeente uit als percentage van het totale vermogen. Zoals verwacht daalt de solvabiliteitsratio. Een score lager dan 20% wordt als risicovol gezien. De raad heeft dit percentage ook als uitgangspunt genomen voor de minimale omvang.

Structurele exploitatieruimte;

Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele ruimte is. Hierbij worden de structurele baten gerelateerd aan de structurele lasten. Dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten.

Grondexploitatie;

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten of provincies leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief

gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De gemeente Roermond kent een zeer beperkt aantal grondposities, als gevolg hiervan is het kengetal zeer gering.

Belastingcapaciteit;
Deze ratio geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente Roermond zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. In de voorgaande jaren werd de lastendruk van Roermond afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar.

Betekenis van de kengetallen;
De bovenstaande kengetallen moeten in samenhang worden bezien om daar duiding aan te geven. De financiële positie van de gemeente Roermond kan als goed worden gekwalificeerd. De meeste van de kengetallen bevinden zich in de range, die als minst risicovol wordt beoordeeld.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte

De gemeente bezit een groot vermogen aan kapitaalgoederen zoals verhardingen, openbare verlichting, riolering, groen en gebouwen. Het is cruciaal deze kapitaalgoederen in goede staat te houden voor het functioneren van onze samenleving op het terrein van vervoer, recreatie, welzijn en economie, en voor het in de hand houden van de beheers- en onderhoudskosten. Het totale bezit waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, duiden we aan met de term ‘areaal’. Het onderhoud baseren we op de keuzes van de raad over het onderhouds- en kwaliteitsniveau.

In het beheer is aandacht voor duurzame oplossingen en de mogelijkheden voor wijkgericht en projectmatig onderhoud. Door jaarlijkse prioritering en herijking van vervangingsinvesteringen en onderhoudsmaatregelen, sluit het beheer en onderhoud aan op begroting en beleid. Kaders hierbij zijn het vastgestelde onderhoudsniveau, budgetten, participatie, het rapport ‘Beheerst investeren’ en beleid betreffende de openbare ruimte. In 2022 is verder gewerkt aan een integrale aanpak waarin de uitbreiding van areaal bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt meegenomen in de besluitvorming en welke consequenties dit heeft voor de begroting.

In deze paragraaf worden de volgende onderdelen besproken:

- algemeen
- verhardingen
- civieltechnische kunstwerken
- riolering
- havens en waterpartijen
- groen en bomen
- bossen en natuurterreinen
- reiniging
- openbare verlichting
- wegmeubilair
- verkeersvoorzieningen
- speelvoorzieningen
- begraafplaatsen
- sportlocaties
- kunstobjecten
- onderhoud gebouwen

Algemeen

In 2017 is de kadernota beheer 2017–2026 vastgesteld, inclusief de vigerende beheerplannen. In de beheersplannen zijn de geactualiseerde beleidskaders, onderhoudsscenario’s en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties opgenomen. De leefruimte wordt op een sobere en verantwoorde wijze beheerd en onderhouden, gericht op het borgen van een schone en groene woon- en leefomgeving op het vastgestelde kwaliteitsniveau. Tot 2020 vanuit het onderhoudsscenario Basiskwaliteit, vanaf 2020 is dit als onderdeel van de taakstellende bezuinigingen voor het cosmetisch onderhoud naar beneden bijgesteld naar het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit: het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen.

In 2021 is een vennootschap opgericht met als enige aandeelhouder de gemeente Roermond. Deze vennootschap voert vanaf 1 januari 2022 groen- en reinigingsonderhoud uit in geheel Roermond dat nu in 3 grote integrale contracten en één contract voor begraafplaatsen is opgenomen. Medewerkers van de voormalig Westrom Groen BV voeren vanuit deze vennootschap werkzaamheden uit.

In het najaar van 2022 is gestart met de actualisatie van de Kadernota Beheer. Daarbij wordt per vakdiscipline bekeken hoe meer planmatig gewerkt kan worden.Volgens planning wordt de Kadernota Beheer in juli 2023 door de raad vastgesteld.

Voor verhardingen wordt wat betreft wijkgericht groot onderhoud en groot onderhoud doorgaande wegen geïntegreerd met andere beheergroepen opgepakt. Het overige onderhoud aan verhardingen gebeurt op basis van klachten, meldingen van buitendienst en waarnemingen tijdens de visuele weginspecties.

Voor Civiele kunstwerken worden maatregelen en risico's worden heroverwogen vanuit reguliere inspecties met de prioriteit bij hoog-risico kunstwerken.

Voor Riolering is vanaf 2023 de planning van de werkzaamheden gebaseerd op cyclische inspecties van de ondergrondse infrastructuur en de technische staat van de voorzieningen.

Voor Havens en waterpartijen is in 2020 het meerjaren baggerplan vastgesteld, op basis van periodiek onderzoek, meting en ervaring.

Voor de beheergroep Groen & Bomen is de conclusie dat de langjarige kwaliteit van het areaal een
blijvend aandachtspunt is, waarbij het niveau aan vervangingen een sterk bepalende factor is. Dit vanuit het feit dat groen werkt met levend materiaal wat een snelle onderhoudscyclus met zich
meebrengt. Voor Bomen en natuur is de planning van de werkzaamheden vastgelegd in het beheerplan. Bij de evaluatiemomenten wordt de ambitie opnieuw afgezet tegen de kosten. Waar nodig is dan een bijstelling van de planning aan de orde. Ambitie en middelen worden dus met elkaar verenigd door Bomen en natuur

Reiniging wordt op basis van beeldkwaliteit gedaan. Dat betekent dat de werkzaamheden niet gepland worden, maar op basis van noodzaak worden uitgevoerd. De aannemer kan zelfstandig ervoor kiezen om toch op vaste momenten te reinigen.

Voor openbare verlichting worden de beheerwerkzaamheden uitgevoerd op basis van technische staat. De gemeente voert de regie op basis van een vervangings- en onderhoudscontract.

Reparatie of vervanging van wegmeubilair wordt vanuit klachten gestuurd. Dit is afdoende gezien de vastgestelde kwaliteit.

Speelvoorzieningen worden op basis van de technische staat vervangen. Er is geen actueel speelruimtebeleidsplan. Er wordt daardoor geen sturing gegeven om aan te sluiten bij doelgroepen. Bestaande voorzieningen worden één op één vervangen

Ook worden samenwerkingsovereenkomsten geëvalueerd en herijkt. In de organisatieontwikkeling wordt gezocht naar een oplossing om alle beheerdisciplines voldoende sturing te kunnen geven. Op dit moment is deze sturing onvoldoende geborgd voor het beheer van straatmeubilair, reinigen, kunstobjecten en havens en waterpartijen.

Verhardingen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit onderhoud verhardingen is vooral technisch beheer, gericht op het veilig in stand houden van het areaal en het voorkomen van constructieve schade. Hiervoor wordt beheersmatig de afweging gemaakt tussen repareren of vervangen. Bij Nul-kwaliteit zijn met name onkruidbestrijding en schoonhouden verhardingen beperkt tot de vastgestelde beeldkwaliteit.

Actuele staat van onderhoud

Uit de reguliere kwaliteitsinspectie blijkt dat de verhardingen nog voldoen aan deze nul-kwaliteit en er een geringe toename van de achterstand in onderhoud is die via het regulier onderhoud wordt weggewerkt.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het voldoen aan de vastgestelde kwaliteit is het belangrijk dat vervangingsinvesteringen tijdig worden uitgevoerd. Ondanks de vele uitgestelde civieltechnische projecten is er op dit moment nog een redelijke balans tussen beschikbare reguliere middelen en investeringen. De kadernota Beheer geeft aan dat als vervangingsinvesteringen niet tijdig worden uitgevoerd, dit meer regulier onderhoud vergt. Bij de herprioritering in de begroting zijn vervangingsinvesteringen naar achter verschoven. 'Gevolgen hiervan zijn extra achteruitgang in de kwaliteit van de verhardingen, stijgende onderhoudskosten, meer overlast voor de omgeving en gebruikers en veiligheidsricico's bij het gebruik van de openbare ruimte.

Voor het onderhoud aan de verhardingen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud verhardingen	**1.708**	1.642	66
Vervangingsinvestering verhardingen	**5.042**	Resterende ruimte: € 700	

Uitgevoerd programma 2022

In 2022 is groot onderhoud uitgevoerd in de Kastelenbuurt en de Kapellerlaan en is de voorbereiding van groot onderhoud in Roer-Zuid en de reconstructie van de Oranjelaan (gedeelte Stationsplein tot aan de Bredeweg) opgepakt.

Civieltechnische kunstwerken

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: In het geactualiseerde beheerplan is het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit vertaald en het areaal opgedeeld in kunstwerken met een hoog, gemiddeld en laag risico. Zowel financiële als maatschappelijke risico's zijn meegenomen in deze beoordeling.
Onkruidbestrijding en schoonhouden kunstwerken zijn tot het minimum beperkt op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Actuele staat van onderhoud

De onderhoudsstaat van de kunstwerken is over het algemeen redelijk tot goed te noemen. Een definitief kwaliteitsoordeel kan echter pas worden gemaakt als alle risicovolle kunstwerken (zoals grote (fiets)bruggen) zijn geïnspecteerd en de restlevensduren zijn vastgesteld. De voortgang van deze onderzoeken loopt nog enkele jaren door.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud van kunstwerken waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud civieltechnische kunstwerken	**156**	164	-8

Het geactualiseerde beheerplan geeft inzicht in het benodigde niveau in maatregelen, exploitatiekosten en investeringen bij het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit.
De kosten voor de vervangingsinvesteringen betreffen uitsluitend de kale materiaal- en uitvoeringskosten en zijn exclusief bijkomende projectkosten zoals kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht, engineering, verkeersmaatregelen, inzet van bijzonder materieel en milieumaatregelen.

Uitgevoerd programma 2022

In 2022 zijn de twee houten bruggen over de Hambeek vervangen en is onderhoud uitgevoerd aan het viaduct Venloseweg. Het viaduct in de Koninginnelaan/Gebroek en het viaduct bij de Sint Wirosingel/Heidebaan is geïnspecteerd om de restlevensduur en het noodzakelijke onderhoud te bepalen. De aanvullende constructie- en restlevensduuronderzoeken aan risicovolle kunstwerken loopt nog enkele jaren door.

Riolering, hemelwaterafvoer en grondwater

Beleidskader

Het beleidskader voor riolering wordt gevormd door het Beheerplan riolering 2017-2026, het gemeentelijk rioleringsplan 2017-2021 (GRP) en het regionale Waterketenplan 2021-2025 . Het GRP zou in 2022 geactualiseerd worden. Met de komst van de omgevingswet werd echter duidelijk dat de verplichte planvorm voor het GRP zou komen te vervallen. Door het voortdurende uitstel van de omgevingswet is de huidige planvorm echter nog steeds verplicht. Er is momenteel meer duidelijk over de nieuwe planvorm. De nieuwe planvorm voor het GRP wordt ingevuld met een systeemoverzicht stedelijk water (SSW) en een programma riolering en stedelijk water. Het SSW wordt opgesteld in 2023 en bevat een omschrijving van het stedelijk water- en rioolsysteem inclusief de beoordeling van het functioneren en eventuele maatregelen. Aansluitend wordt het programma riolering en stedelijk water opgesteld, dat in 2024 opgeleverd wordt en een looptijd krijgt vanaf 2025. Dit programma bevat onder andere de onderbouwing van de rioolheffing.
De mogelijkheid tot duurzame omgang met (hemel)water (afkoppelen), wordt in de voorbereiding van nieuwe projecten onderzocht en bij investeringskeuzes separaat inzichtelijk gemaakt.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Het beheer van de goede riolering en de daarvoor aanwezige infrastructurele ondergrondse openbare ruimte - in hoofdzaak bestaande uit riolering, gemalen, bergbezinkbassins, retentie- en infiltratievoorzieningen - worden onderhouden zodat wordt voldaan aan de wettelijke zorgplicht.

Actuele staat van onderhoud

De toestand van de riolering is, zoals dat op grond van de leeftijd mag worden verwacht, in redelijk goede staat.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud aan de rioleringen waren in 2022 de hieronder genoemde bedragen beschikbaar:

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud riolering	**1.541**	1.424	117
Vervangingsinvestering riolering	**3.732**	Resterende ruimte: € 1.633	

Uitgevoerd programma 2022

Grootschalige projecten waarin water integraal is meegenomen zijn de reconstructie Oranjelaan en de in voorbereiding zijnde Singelring Fase 3, WOP Donderberg fase II en III, herinrichting Beneden Boukoul en de Heinsbergerweg.

Havens en waterpartijen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: Het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen.

Actuele staat van onderhoud

Op dit moment is voldoende diepgang in de havens Op termijn zijn verdere baggerwerkzaamheden noodzakelijk om voldoende diepgang te behouden. Voortgezet wordt het baggeronderhoud in de waterpartijen naast overige onderhoudswerkzaamheden. Binnen de oeververdedigingen is onderscheid te maken in natuurlijke oevers en harde oevers. De oeververdedigingen voldoen aan het kwaliteitsniveau. De natuurlijke oevers worden beheerd vanuit de meerjarige onderhoudsbestekken. Daardoor is de kwaliteit ervan geborgd.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het regulier onderhoud en baggeren van de havens en waterpartijen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Onderhoud havens*	**433**	433	-
Onderhoud waterpartijen*	**98**	99	-1

** incl. geraamde en gerealiseerde onttrekking Voorziening Onderhoud Oppervlaktewateren*

Uitgevoerd programma 2022

In de waterpartijen Maasnielderbeek en Hattem.zijn in 2022 onderhoudsbaggerwerkzaamheden uitgevoerd.

Groen en bomen

Beleidskader

Naast het Beheerplan Groen en Bomen vormt de Groenvisie het beleidskader. Doorlopend stellen we burgers in gelegenheid om openbaar groen te adopteren, zelf in te richten en te onderhouden.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: Het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. In onze onderhoudscontracten is het vastgesteld kwaliteitsniveau ‘Nul-kwaliteit’ verwerkt. Hierin is in het promenadegebied van de binnenstad voor het groen een hogere beeldkwaliteit vastgesteld dan in de overige gebieden.

Actuele staat van onderhoud

Het groenonderhoud is vastgelegd in de onderhoudscontracten en is op orde.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Op basis van het beheerplan Groen en Bomen worden groeninvesteringen integraal binnen de projecten meegenomen in de meerjarige onderhouds- en investeringsplanning. Ook de jaarlijkse vervanging van niet-vitale bomen is onderdeel van de investeringsplanning. Daarnaast blijft vanuit de exploitatie, jaarlijkse vervanging en renovatie van groen noodzakelijk voor een vitaal areaal.

Voor het onderhoud van de groenvoorzieningen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud groen	**2.542**	2.439	103
Vervangingsinvesteringen groen	**383**	Resterende ruimte: € 20	

Uitgevoerd programma 2022

Het openbaar groen is beheerd op het kwaliteitsniveau zoals dat is vastgesteld en in de kadernota Beheer en het bijbehorende beheerplan is omschreven. Ook in 2022 zijn diverse groenvoorzieningen die niet meer voldoen aan de vastgestelde kwaliteit vervangen c.q. aangepast. Op basis van reguliere inspecties hebben we invulling geven aan het snoeiprogramma en zijn overige onderhoudswerkzaamheden en mogelijke vervolgonderzoeken uitgevoerd.

In de grootschalige projecten Kapellerlaan, wijkonderhoud Kastelenbuurt en de in voorbereiding zijnde reconstructies Oranjelaan en singelring Fase 3 is groen integraal meegenomen

Bossen en natuurterreinen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

De Nul-kwaliteit voor het bosbeheer past binnen de principes voor duurzaam bosbeheer.

Actuele staat van onderhoud

Uit het beheerplan blijkt dat voor de beheergroep Bos en Natuur geen grote afwijkingen worden geconstateerd. Om invulling te geven aan de visie en doelstellingen van de gemeente Roermond is het zaak om bosverjonging als beheermaatregel uit te voeren waarbij binnen de natuurarealen wordt gestreefd naar optimalisatie volgens de SNL doelstellingen. We proberen dit zoveel mogelijk te doen binnen de reguliere beheermaatregelen. Kleinschalige projecten worden op basis van provinciale subsidietrajecten van de provincie opgepakt waarbij zoveel mogelijk wordt uitgegaan van natuurlijke processen zoals een natuurlijke verjonging en jonge bestaande houtopstanden. Op delen planten we een structuurrijk en klimaatbestendig bos aan.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

In het beheer en onderhoud is houtproductie geen doel op zichzelf, maar dient het economisch en ecologisch duurzaam beheer met versterking van de natuurwaarden.

Door de langere omlooptijd van bos en natuurterreinen en werkjaren binnen het bos en natuurbeheer die niet aansluiten op de boekjaren, is naast de reguliere budgetten een reserve voor bos en natuurbeheer aanwezig. Deze reserve is nu en in de toekomst noodzakelijk om fluctuatie in jaarlijkse kosten op te vangen en het bos en natuurbeheer te kunnen organiseren met de huidige reguliere middelen.

Voor het onderhoud van bossen en natuurterreinen waren in 2023 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud bossen en natuurterreinen	**93**	138	-45

Uitgevoerd programma 2022

Conform het beheerplan is bij het beheer van de bos- en natuurgebieden ingezet op de doorontwikkeling van de natuurwaarden. Gewerkt is met natuurdoeltypen, het beheer verschilt per vegetatietype. Bij de lage vegetaties is ingezet op beheer door runder- en/of schapenbegrazing.
In 2022 is de geplande bosverjonging gerealiseerd. Ook zijn er kwaliteit verhogende acties rondom enkele poelen uitgevoerd.

Reiniging

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit voor Reinigen betekent schoonhouden op basis van minimale visuele eisen volgens het onderhoudsbeeld ‘Minimum; minimaal verantwoord visueel onderhoud met aandacht om problematische vervuiling te voorkomen’, zoals opgenomen in de Kadernota Beheer 2017-2026. Alleen voor de structuurgebieden binnenstad en begraafplaatsen is het onderhoudsbeeld ‘basiskwaliteit’ Reinigen betreft in de kern ‘visueel beheer’ en bestaat uit het schoonhouden van voorzieningen zoals verhardingen, kunstwerken, groen.

Actuele staat van onderhoud

De huidige visuele kwaliteit van de openbare ruimte is structureel op het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau. Tijdens bepaalde piekmomenten is de vastgestelde kwaliteit incidenteel niet gerealiseerd

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de beheergroep Reiniging speelt dat het onderhoud via beeldkwaliteitscontracten op de markt
is gezet. Voor reiniging waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier reiniging	**1.727**	1.775	-48

Uitgevoerd programma 2022
Het zwerf- en veegvuil en onkruid op verhardingen in de openbare ruimte wordt beheerd op Nul-kwaliteit. Dit is opgenomen in de integrale onderhoudscontracten.

Openbare verlichting

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Het beheer van de openbare verlichting heeft als doelstelling te allen tijde een veilig gebruik van de openbare ruimte mogelijk te maken. Voorzieningen hiervoor (masten en armaturen) worden op een sobere en verantwoorde wijze beheerd. Het centrum kent een hoger kwaliteitsniveau.

Actuele staat van onderhoud
De verlichting voldoet minimaal aan de eisen van de Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV), zoals vastgesteld in het actuele beheerplan Openbare Verlichting.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
De ombouw naar ledverlichting zorgt voor minder storingen, remplacering en onderhoudskosten. De besparing die dit oplevert, wordt ingezet voor extra vervangingen om budgetneutraal de komende 10 jaar het OVL-areaal te moderniseren. Dit resulteert in een structurele verlaging van de energie- en onderhoudskosten. Daarnaast heeft dit een gunstige invloed op de eisen van het Energieakkoord.
Voor het onderhoud van de openbare verlichting waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud en energie verlichting	**1.320**	1.492	-172
Vervangingsinvesteringen verlichting	**182**	Resterende ruimte: € -	

Uitgevoerd programma 2022
Ook in 2022 is de structurele vervanging van openbare verlichting voortgezet, naast de vervangingen binnen projecten. De vervangingen zijn in nauw overleg met de contractaannemer voor het onderhoud aan de Openbare Verlichting opgesteld. In 2022 zijn in de Groene Kruisbuurt en de Musschenberg de armaturen en een deel van de lichtmasten vervangen. Daarnaast zijn op diverse locaties in de gemeente Roermond 92 conventionele SOX-verlichtingen vervangen.

Wegmeubilair

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: het minimaal verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. Dit betreft visuele kwaliteit en technische kwaliteit.

Actuele staat van onderhoud

Er wordt gewerkt aan 'de basis op orde' krijgen. Hierbij zetten we de middelen in die beschikbaar zijn gesteld bij het vaststellen van het beheerplan.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor wegmeubilair waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud wegmeubilair	**65**	51	14

Uitgevoerd programma 2022

Het onderhouden en plaatsen van wegmeubilair wordt, waar mogelijk, afgestemd met overig onderhoud binnen de gemeente. In 2022 zijn kleinschalige onderhoudsmaatregelen uitgevoerd en heeft kleinschalige vervanging plaatsgevonden.

Verkeersvoorzieningen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: het gemeentelijk openbaar verkeer wordt op een sobere en verantwoorde wijze beheerd. Het voorkomen van juridische aansprakelijkheid en verkeersonveilige situaties staat hierin voorop, echter wel binnen de besteedbare middelen die ter beschikking zijn gesteld.

Actuele staat van onderhoud

De afgelopen jaren is eraan gewerkt om de basis op orde te krijgen van het verkeersareaal. In 2022 lijkt deze op orde.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud van de verkeersvoorzieningen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud verkeersvoorzieningen	**387**	301	86
Vervangingsinvesteringen verkeersvoorzieningen	**1.417**	Resterende ruimte: € 286	

**incl. budget voor verkeersveiligheid*

Uitgevoerd programma 2022

Er is een vervangingsplanning van maatregelenplanning voor de werkzaamheden van 2022. De actuele beheergegevens en inventarisatie van noodzakelijke maatregelen is hiervoor de basis.

In diverse projecten is de aanpassing van de verkeersinrichting meegenomen, zoals de Kapellerlaan, Kastelenbuurt, Oranjelaan en Singelring.

Speelvoorzieningen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: De speel- en sportvoorzieningen worden op een sobere en verantwoorde wijze beheerd waardoor risico's en klachten worden beperkt. De speelvoorzieningen voldoen aan de veiligheids- en functionaliteitsnormen: NEN-EN 1176 voor speeltoestellen, NEN-EN 14974 voor skatevoorzieningenen NEN-EN 1177 voor valdempende ondergronden conform het Warenbesluit Attractie en Speelvoorzieningen. Bij de vervanging van de speeltoestellen wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 15 jaar.

Actuele staat van onderhoud

De voorzieningen zijn te allen tijden schoon, heel en veilig conform de vastgestelde normen. Een achterstand in vervangingen is de afgelopen periode grotendeels weggewerkt voor vervangingsprojecten.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor speelvoorzieningen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud speelvoorzieningen	**140**	141	-1
Vervangingsinvesteringen speelvoorzieningen	**200**	Resterende ruimte: € -	

Uitgevoerd programma 2022

De speelvoorzieningen worden conform beheerplan geïnspecteerd op functionaliteit en veiligheid waarbij gebreken worden verholpen.

In 2022 zijn de achterstanden in vervangingen in Roermondseveld weggewerkt. Ook zijn diverse overige oude voorzieningen vervangen.

Begraafplaatsen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

In onze onderhoudscontracten is het vastgesteld kwaliteitsniveau 'Nul-kwaliteit' verwerkt.
Hierin is voor de begraafplaatsen en het promenadegebied van de binnenstad een hogere beeldkwaliteit vastgesteld dan in de overige gebieden.

Actuele staat van onderhoud

Voor de meeste onderdelen is de huidige kwaliteit goed.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor begraafplaatsen waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud begraafplaatsen	**418**	255	163

Uitgevoerd programma 2022

Het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen heeft in 2022 volgens het vigerende beheerplan plaatsgevonden.

Sportlocaties en -accommodaties

Beleidskader (wat gaan we ervoor doen)

In juli 2017 is het beheerplan Sportlocaties 2017-2026 (niet zijnde gebouwen) vastgesteld, waarin het geactualiseerde beleidskader, het kwaliteitsniveau (basiskwaliteit) en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties zijn opgenomen. Daarnaast is er in april 2021 een geactualiseerd beheerplan sportaccommodaties (gebouwen) vastgesteld; uitgewerkt in een Meerjaren-Onderhoudsplan (MJOP) gebruikersonderhoud sportaccommodaties.

Vastgesteld kwaliteitsniveau (Wat levert het op)

Gemeentelijke sportaccommodaties en – locaties worden, conform het in de beheerplannen vastgesteld onderhoudsniveau, onderhouden, zodat er geen kapitaalsvernietiging plaatsvindt. Nul-kwaliteit is nauwelijks van invloed op het in stand houden van de sportvoorzieningen die moeten blijven voldoen aan de daarvoor geldende eisen. Wel wordt het visueel onderhoud (reiniging, onkruid) in overeenstemming gebracht met het vastgestelde onderhoudsniveau Nul-kwaliteit.

Actuele staat van onderhoud (Toelichting realisatie)

Er heeft met name regulier exploitatieonderhoud plaatsgevonden. Groot planmatig gebruikersonderhoud is veelal doorgeschoven. Dit zien we terug in de financiële cijfers in onderstaande tabel, waar de grootste verschillen worden toegelicht. Desalniettemin is geen sprake van achterstallig onderhoud op de sportlocaties.

- Voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties

Constateringen accountantscontrole 2021 m.b.t. voorziening

Tijdens de accountantscontrole 2021 is geconstateerd dat de voorziening gebruikers-onderhoud sportaccommodaties voor het jaar 2021 niet gehandhaafd mag blijven, daar de bedragen aan planmatig onderhoud in de voorziening niet aansloten met de bedragen in het MJOP planmatig gebruikersonderhoud Sportaccommodaties. Oorzaak waren verschuivingen; bepaalde planmatige vervangingsbedragen stonden op de Investeringsplanning i.p.v. in de voorziening en het planmatig onderhoud beneden de < € 10.000 was niet meegenomen in de voorziening, maar in de exploitatiebudgetten.

Vorming nieuwe voorziening

Middels de begroting 2023 is bovenstaand hersteld, middels het opnieuw ter besluitvorming voorleggen van het vormen van een voorziening planmatig gebruikers-onderhoud sportaccommodaties o.b.v. het nog steeds geldende door uw Raad geaccordeerde MJOP sportaccommodaties in 2021. De hoogte van de onderhoudsvoorziening groot (gebruikers) onderhoud Sportaccommodaties dient gevormd te zijn o.b.v. geactualiseerde beheerplannen. Iedere vijf jaren dient er een actualisatie plaats te vinden, zo ook in 2021. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke richtlijnen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).

Overschot 2022 = Startsaldo voorziening

In het jaar 2022 is er een overschot aan onderhoudsmiddelen ontstaan. Dit is logisch te verklaren, doordat er de afgelopen jaren wel al is gehandeld naar een de eerder gevormde voorziening. Er is dus al ‘gespaard’ voor toekomstige uitgaven voor planmatig gebruikersonderhoud aan sportaccommodaties. Het ‘gespaarde’ bedrag (ca. € 490.000) zal als een 1-malige hogere storting in de voorziening gebruikersonderhoud sportaccommodaties worden gestort, middels een overheveling naar 2023 in de eindejaarsrapportage 2022.

Wat heeft het gekost

Voor het reguliere onderhoud, het groot planmatig gebruikersonderhoud sportlocaties en vervangingsinvesteringen zijn voor 2022 in onderstaande tabel de begrote- en gerealiseerde cijfers weergegeven. Waar nodig volgt een toelichting op de afwijking.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier (exploitatie) onderhoud sportlocaties	**793**	862	-69
Planmatig gebruikersonderhoud	**225**	0	225
Vervangingsinvesteringen sportlocaties:	**210**	**150**	
Inventaris buitenbad		70	
Sportvloer Hoogvonderen		30	60
Sportmaterialen binnensport		50	
Vervanging glijbaan		0	

Toelichting op grootste afwijkingen

- Reguliere exploitatie
  Bedrijven hebben in 2022 enorme prijsstijgingen doorgevoerd. Soms tot wel 15%

- Planmatig gebruikersonderhoud
  Oorzaak van de onderschrijding is enerzijds de zeer veranderende markt, waarin prijzen enorm zijn gestegen en bepaalde werkzaamheden niet in de markt weggezet konden worden en anderzijds de onzekerheid over de middelen, vanwege het plots wegvallen van de voorziening gebruikersonderhoud.

- Vervangingsinvesteringen
  De glijbaan is in goede staat en nog niet aan vervanging toe. De vervangingsinvestering moet worden overgezet naar 2023.

Kunstobjecten

Beleidskader

De raad heeft in 2017 het beheerplan Kunstobjecten 2017-2026 vastgesteld, waarin het geactualiseerde beleidskader, de kwaliteitsniveaus en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties zijn opgenomen.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. In hoofdzaak betreft dit het schoon en heel houden van de kunstobjecten.

Actuele staat van onderhoud

De actuele staat van onderhoud is conform het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor kunstobjecten waren in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Regulier onderhoud kunstobjecten	**43**	41	2

Programma begrotingsjaar 2022

Het beheer en onderhoud vindt plaats conform beheerplan Kunstobjecten 2017-2026 en op basis daarvan afgesloten meerjarige beheeroverkomst.

Onderhoud gebouwen

In het raadsbesluit, raadsvoorstel 2006/61/1, is de nota Meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwd vastgoed (MJOP) vastgesteld. Deze nota is het kader waarbinnen het vastgoed op een slagvaardige en professionele wijze wordt beheerd.

De gemeentelijke vastgoedportefeuille omvat ca. 110 vastgoedobjecten, exclusief onderwijs-objecten. Binnen de vastgestelde onderhoudsvoorziening gebouwen wordt - vanuit de verantwoordelijkheid als eigenaar - het gebouw gebonden planmatig onderhoud verzorgd gedurende de gebruiksperiode van een object.
Op basis van de huidige inschattingen (20-jarenplanning) zijn de onderhoudsvoorzieningen toereikend voor het onderhouden van het eigenaarsgedeelte.
Begroten dotaties en onttrekkingen zijn gebaseerd op het nu geldende meerjarige onderhoudsplan zoals dat door de raad is vastgelegd. Voor een actuele stand wordt verwezen naar de Financiële begroting (overzicht reserves en voorzieningen).
De stand van de onderhoudsvoorziening gebouwen bedraagt eind 2022 circa € 8,26 miljoen. Afgelopen jaar is er conform raadsbesluit € 1.305.000,- gedoteerd aan de voorziening.

Op basis van de huidige inschattingen (20-jarenplanning) is de onderhoudsvoorzieningen toereikend voor het onderhouden van het eigenaarsgedeelte.
Op korte termijn is het mogelijk, dat door de markt conjunctuur (prijsstijgingen en arbeidsfrictie) de geprognotiseerde onttrekking onvoldoende zullen zijn voor de uitvoering van geplande onderhoudswerkzaamheden. De prognose is echter dat deze conjunctuur zich binnen de tijdshorizon van het MJOP zullen afvlakken en zich op lange termijn binnen de bandbreedte van de indexering zullen vereffenen.

Het eigenaarsonderhoud van de vastgoedportefeuille wordt vanuit deze voorziening uitgevoerd en verantwoord. Het gebruikersonderhoud ligt van oudsher ter verantwoording van de gebruiker van het vastgoed en indien van leegstand bij de eigenaar van het betreffende object. In 2019 is de eerste aanzet gemaakt om, conform het plan van aanpak centralisatie eigenaars- en gebruikers onderhoud, organisatie breed te centraliseren en is in de organisatieontwikkeling geïntegreerd.
De uitvoering van dit plan zal gefaseerd worden geïmplementeerd, de eerste centralisatie is reeds succesvol afgerond en de tweede centralisatie is opgepakt.
Voor 2022 is in de begroting totaal aan onderhoud begroot € 1.741.236,- (raadsbesluit 8 april 2021) en in rekening gebracht € 849.980,-.

Tabel 1. Planmatig onderhoud

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2022	Rekening 2022	Afwijking
Planmatig onderhoud	**1.741**	850	891

Het volume van de afwijking op de begroting en rekening bedraagt in 2022 € 891.256,-. Onderdeel van deze afwijking wordt deels veroorzaakt door in opdracht gegeven werkzaamheden welke middels een verplichting zijn vastgelegd maar nog niet volledig zijn uitgevoerd. De opdrachtwaarde van de nog niet uitgevoerde werkzaamheden bedraagt € 297.631,-. De werkzaamheden welke in 2022 zijn gepland maar nog niet in opdracht zijn gegeven en niet zijn uitgevoerd zijn begroot op € 773.712,-.

Onderstaand wordt een opsomming gegeven van de in 2022 geplande en uitgevoerde onderhoudsactiviteiten, in opdracht gegeven maar nog niet uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden en onderhoudswerkzaamheden welke zijn doorgeschoven naar 2023.

Geplande en uitgevoerde onderhoudsactiviteiten

Het geplande onderhoudsbudget in de onderhoudsvoorziening voor de vastgoedportefeuille was voor 2022 € 1.741.236. Het in 2022 geplande onderhoudsvolume is gedeeltelijk uitgevoerd met een volume van € 849.980,- en bestond in hoofdzaak uit instandhoudingsonderhoud en herstelwerkzaamheden.
Het nog uit te voeren onderhoud van 2022, met een volume van € 773.712,- is deels in opdracht gegeven maar nog niet uitgevoerd (€ 297.631,-) of wordt meegenomen in de onderhoudsscope voor de jaarschijf 2023 en gedeeltelijk in de opdracht voor de verduurzaming van de gebouwen.

Het niet uitgevoerde of in opdracht zijnde onderhoud, met een volume van € 297.631,-, betreft hoofdzakelijk onderstaande werkzaamheden;

- Dakvervanging bij leegstaand pand voormalig Bis Bis (Mijnheerkensweg 31a, Roermond)
- Dakvervanging bij sporthal Donderberg (wordt gecombineerd met verduurzaming gebouwen)
- Regelinstallaties klimaatinstallaties diverse gebouwen (wordt gecombineerd met verduurzaming gebouwen).

Ver- of nieuwbouwprojecten

Er zijn geen lopende ver-/ nieuwbouw projecten.

Verduurzaming gebouwen

De financiële middelen die voortkomen uit de routekaart verduurzaming zijn opgenomen in de begroting in 2023. In 2022 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Onderhoud schoolgebouwen

Bij onderwijswet- en regelgeving is bepaald dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van scholen in het primair en voortgezet onderwijs. Ter compensatie van de te maken kosten, ontvangt de gemeente van het Rijk een niet-geoormerkte bijdrage uit de algemene uitkering van het gemeentefonds.

De gemeente is in het kader van de huisvesting van scholen in het primair en voortgezet onderwijs verantwoordelijk voor onder meer:

- (vervangende) nieuwbouw;
- uitbreiding;
- tijdelijke onderwijshuisvesting;
- eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair;
- medegebruik (verhuur);
- herstel van constructiefouten;
- verzekeringen en herstel in geval van bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld calamiteiten als vandalisme, brand, diefstal en stormschade);
- onroerende zaakbelasting;
- faciliteren van accommodaties voor bewegingsonderwijs.

Wat gaan we daarvoor doen

In de gemeentelijke Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Roermond 2015 is vastgelegd wanneer het bevoegd gezag van een school in primair en voortgezet onderwijs in aanmerking komt voor een voorziening zoals hierboven vermeld.

Wat mag het kosten

Het bevoegd gezag van de scholen is verantwoordelijk voor onder meer het binnen- en buitenonderhoud, aanpassingen en de exploitatie van haar huisvesting. Ten behoeve van dit onderhoud ontvangt het bevoegd gezag een financiële vergoeding van het Rijk.

In 2020 is tezamen met het onderwijs (en de kinderopvang) het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) gemeente Roermond opgesteld. Het IHP fungeert als strategisch beleidskader voor de huisvesting van de scholen in primair en voortgezet onderwijs en bepaald wanneer sprake is van een voorziening in huisvesting die op basis van de vigerende onderwijswet- en regelgeving voor rekening van de gemeente komt. Het IHP bestaat uit een uitvoeringsprogramma voor een periode van 5 jaar en biedt een doorkijk tot 20 jaar.

Het IHP en de daarvoor noodzakelijke middelen zijn door de gemeenteraad middels een apart raadsvoorstel geaccordeerd. Dit budget is in de gemeentelijke begroting opgenomen.

4 Paragraaf Financiering (treasury)

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het treasurybeleid van de gemeente Roermond. De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente zorgvuldig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.
In 2022 heeft Roermond voldaan aan de kasgeldlimiet, renterisiconorm en norm voor schatkistbankieren. Lagere schuld en lage rentes op de geld- en kapitaalmarkt geven een positief renteresultaat. Het bedrag aan verstrekte leningen en garanties aan derden is wederom gedaald.

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Mede door de Coronacrisis zal de ECB de beleidsrentes voorlopig op een laag niveau houden, ondanks de stijgende inflatie. De opkoop van staats- en bedrijfsleningen gaat onverminderd door. Daarnaast doet de ECB er alles aan om de kredietverlening door banken door te laten gaan. Ook de andere Centrale Banken hebben uitgebreide steunpakketten om de economie te ondersteunen en doen er alles aan om de rentes laag te houden.

Naast het beleid van de Centrale Banken, de oorlog in Oekraïne en het verdere verloop van de Coronacrisis, zijn ook andere macro-economische effecten van belang voor de renteontwikkeling. Het effect van deze macro-economische ontwikkelingen op de marktrente laat zich moeilijk voorspellen.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto vlottende schuld, bestaande uit het saldo van kasgeldleningen en het saldo van de bankrekeningen. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting. De kasgeldlimiet mag niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Bij een dreigende structurele overschrijding van de kasgeldlimiet zullen nieuwe lange leningen worden aangetrokken.

Het begrotingstotaal van Roermond bedroeg voor 2022 ca. € 210 mln, waarmee de kasgeldlimiet uitkwam op een bedrag ad € 17,9 mln. De netto vlottende schuld bleef in 2022 ruim onder de norm.

Kasgeldlimiet Stappen (1 - 4) (Bedragen x EUR 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of overschot middelen (-)	(4-3) Ruimte (+) / overschrijding (-/-) onder de kasgeldlimiet
Berekening Totaal netto vlottende schuld (1) + (2) = (3)				
1e kwartaal 2022	€ 4.116	€ 621	€ 3.495	€ 14.438
2e kwartaal 2022	€ 4.375	€ 1.921	€ 2.454	€ 15.479
3e kwartaal 2022	€ 1.921	€ 1.276	€ 645	€ 17.288
4e kwartaal 2022	€ 833	€ 1.631	€ 798-	€ 18.731
Gemiddelde netto vlottende schuld			**€ 1.449**	
(4)	**Kasgeldlimiet**		**€ 17.933**	
	Berekening kasgeldlimiet (5)			
(5)	Begrotingstotaal		€ 210.977	
(6)	Percentage regeling		8,50%	
(4) = (5) x (6)	**Kasgeldlimiet**		**€ 17.933**	

Renterisiconorm

Bij de structurering van de langere schuld moet de gemeente rekening houden met de renterisiconorm. Deze norm heeft als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Het totale renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting. De omvang van de begroting 2022 geldt volgens de wet ook als grondslag voor de toetsing van de daaropvolgende jaren. Voor Roermond bedraagt de norm € 42,2 mln. In 2022 bleef de gemeente ruim onder de norm met een renterisico van € 7,9 mln.

Renterisiconorm en renterisico's van vaste schuld (bedragen x € 1.000)	2022
Renterisico op vaste schuld Jaarrekening	Jaarrekening
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	**€ -**
2a. Aflossingen op opgenomen leningen o/g	€ 8.032
2b. Aflossingen op verstrekte leningen u/g	€ 45
2. Netto aflossingen (2a- 2b) € 7.987	**€ 7.987**
3. Renterisico op vaste schuld (1+2) € 7.987	**€ 7.987**
Renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaa	€ 210.977
4b. Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%
4. Renterisiconorm	**€ 42.195**
Toets Renterisiconorm	
4. Renterisiconorm	€ 42.195
3. Renterisico op vaste schuld	€ 7.987
5. Ruimte(+) / Overschrijding (-) (4-3)	**€ 34.208**

Schatkistbankieren

Om de staatsschuld te beperken moeten gemeenten liquide middelen aanhouden in de schatkist bij het Rijk of uitzetten bij medeoverheden. Om te voorkomen dat onverwachte ontvangsten en uitgestelde betalingen direct leiden tot onrechtmatigheid mag er bij gemeenten een beperkt positief saldo op de bankrekeningen aanwezig zijn. Gemiddeld per kwartaal mag dit saldo niet meer zijn dan een vastgesteld drempelbedrag.
Per 1 juli 2021 is het drempelbedrag verhoogd tot 2% van het begrotingstotaal, omdat bij de evaluatie van de regeling bleek dat het oude bedrag ter hoogte van 0,75% van het begrotingstotaal, ervoor zorgde dat te vaak onnodige afroming van de rekening plaatsvond. In onderstaande tabel staan de geldende drempelbedragen voor 2022:

Drempelbedrag schatkistbankieren	2022
2022	4.220

Indien de gemiddelde banksaldi boven deze drempel komen, worden deze middelen in de schatkist van het Rijk aangehouden. In 2022 is het saldo op de bankrekeningen gedurende drie van de vier kwartalen ruim onder de norm gebleven, terwijl in het derde kwartaal gemiddeld een lichte overschrijding heeft plaatsgevonden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	**Drempelbedrag**	**4219,54**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	2.302	**2.082**	**4.625**	**3.331**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.918	2.137	-	888
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	405	-

Ontwikkelingen langlopende schuld

De langlopende schuldpositie van de gemeente Roermond is in 2022 gedaald van € 101,7 miljoen naar € 95,9 miljoen. In 2022 werd voor een bedrag van € 8,0 miljoen aan leningen afgelost en is in het kader van de financiering van het zonnepanelenproject een lening aangetrokken ter hoogte van € 2,3 mln.

Opgenomen leningen (o/g)	2022	Gem. Rente
Stand per 1 januari	€ 101.679	1,70%
Reguliere aflossingen	€ 08.032	
Extra (vervroegde) aflossingen	€ -	
Nieuwe opgenomen leningen	**€ -**	
Stand per 31 december	**€ 95.947**	**1,63%**

Verstrekte leningen

Het totaal bedrag aan verstrekte leningen is in 2022 afgenomen met € 0,045 miljoen tot € 3,4 miljoen. Bij leningverstrekking en garantieverlening stelt de gemeente zich terughoudend op, omdat zij het niet vindt passen bij haar (maatschappelijke) taak. Uitzonderingen zijn uiteraard mogelijk.

Verstrekte leningen (u/g)	2022	Gem. Rente
Stand per 1 januari	€ 3.524	1,73%
Reguliere aflossingen	€ -45	
Extra (vervroegde) aflossingen	€ -	
Nieuwe opgenomen leningen	€ -	
Stand per 31 december	**€ 3.479**	**1,67%**

Sociale woningbouw
De gemeente heeft in het verleden 2 leningen verstrekt aan woningcorporatie Nester. De restant hoofdsom bedraagt ca. € 0,5 mln. Deze leningen zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), hetgeen betekent dat de gemeente haar geld terugkrijgt op het moment dat de corporatie in gebreke blijft.

Overige
De gemeente heeft € 1,2 mln. uitgeleend aan kantorencomplex Stationspark Roermond B.V., € 1,8 mln. aan starters op de woningmarkt en ca. €20.000 aan de Turkse Cultuurvereniging.

Garantieverlening

Bij de gemeentelijke garantieverlening wordt onderscheid gemaakt tussen de gemeentelijke achtervangpositie bij de waarborgfondsen en garanties voor rechtspersonen.

Achtervang waarborgfondsen

De gemeente fungeert als achtervanger bij Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om samen met het Rijk renteloze leningen te verstrekken aan het waarborgfonds als die in liquiditeitsproblemen komt door een te laag fondsvermogen. Het Rijk staat voor 50% in de achtervang, 25% wordt verdeeld over alle gemeenten die borg staan en de overige 25% wordt opgevraagd bij de gemeente die in de leningsovereenkomst is genoemd.

In 2021 is in samenspraak tussen het WSW, VNG en het ministerie van BZK een nieuwe generieke achtervangovereenkomst tot stand gekomen. De nieuwe overeenkomst heeft met name tot doel om beter aan te sluiten bij de huidige praktijk van financieren door de woningcorporaties namelijk via balansfinanciering in plaats van objectfinanciering. Daarnaast dekt de overeenkomst nu ook de (nieuwe) obligolening die corporaties dienen af te sluiten ten behoeve het WSW. Het effect van de nieuwe overeenkomst voor Roermond is dat leningen die na 1 augustus 2021 zijn aangetrokken door corporaties die actief zijn in Roermond, slechts gedeeltelijk in de achtervang van Roermond terechtkomen, omdat een (groot) deel van het bezit van deze corporaties in andere gemeentes ligt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal aan WSW-geborgde leningen waarvoor Roermond achtervanger is:

WSW (bedragen x € 1.000)	Stand 1-1-2022	Stand 31-12-2022
Stichting Nester	85.734	88.324
Stichting Wonen Zuid	295.695	290.183
Wonen Limburg	59.560	60.731
Woonzorg Nederland	39.850	40.972
Totaal	**480.840**	**480.210**

Garanties / borgtochten voor rechtspersonen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitstaande garanties van Roermond aan rechtspersonen:

Rechtspersoon (bedragen x € 1.000)	Stand 31-12-2022	Restant looptijd
Sportclub Leeuwen	42	Ca. 12 jaar
Stichting Proteion	1.813	Ca. 12 jaar
OML	638	Ca. 4 jaar
Totaal	**2.493**	

Ontwikkeling financieringspositie

De investeringen in vaste activa worden gefinancierd met interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen (eigen vermogen) worden gevormd door de reserves en voorzieningen. De langlopende schulden bestaan uit lange leningen met een looptijd van 1 jaar of langer en overige vaste schuld. Het korte vreemd vermogen bestaat uit (externe) kasgeldleningen met een looptijd van korter dan 1 jaar.

Stand per ultimo jaarschijf (bedagen x EUR 1.000)		Begroting 2022	%	Realisatie 2022	%
Vaste activa	1	213.731	100%	198.048	100%
Eigen vermogen (incl. voorzieningen)	2	47.491	22%	77.156	39%
Benodigde financiering	3 = 1 - 2	€ 166.240		€ 120.892	
Vreemd vermogen lang	4	135.782	64%	95.948	48%
Waarvan nodig ter financiering vaste activa	4				
Eigen vermogen (incl. vrz) + vreemd vermogen lang	5 = 2 + 4	€ 183.273		€ 173.104	
Gefinancierd met vreemd vermogen kort	6 = 1 - 5	€ 30.458	14%	€ 24.944	13%

Uit bovenstaande tabel is af te leiden dat de liquiditeitsbehoefte is afgenomen, er zijn in 2022 ten behoeve van de financieringspositie dan ook geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

Renteresultaten

De treasury-rol kan gezien worden als de interne bank van de gemeente en opereert op de geld- en kapitaalmarkt. Aan alle geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend. Dit zijn de lasten die voortvloeien uit de financiering van de investering. De combinatie van rente en afschrijving vormen de kapitaallasten, die zowel in de begroting als in de jaarrekening ten laste van de exploitatie worden gebracht. De wijze waarop de rente moet worden toegerekend, is opgenomen in de nota Rentebeleid.
Aan de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa in ontwikkeling, wordt rente berekend op basis van de door het BBV voorgeschreven methode. Deze zogenaamde ‘omslagrente’ werd voor 2022 vastgesteld op 0,75%, hetgeen leidt tot een (administratief) renteresultaat van € 169.330.

Schema rentetoerekening realisatie:	2022		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 1.701.160		
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 82.260		-/-
Saldo rentelasten en rentebaten		**1.618.900**	
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ 38.557		
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 18.107		
De rente uit hoofde van projectfinanciering wordt ontvangen	€ -		
		56.664	-/-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**1.562.237**	
Rente over eigen vermogen / voorzieningen		n.v.t.	
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		**1.562.237**	
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.394.904		-/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**-167.332**	

De toegerekende rentelast is gebaseerd op de bij de begroting vastgestelde renteomslag van 0,75 %. De werkelijke rentelasten ad € 1,6 mln wijken minder dan 25% af van de € 1,5 mln aan de taakvelden toegerekende rente. Volgens de richtlijnen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), notitie Rente 2017, is correctie van de toegerekende rente aan de taakvelden verplicht als de afwijking groter is dan 25%.

5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Doelstelling

De samenleving is continue aan verandering onderhevig. Een organisatie die ten dienste staat van de samenleving moet hierin meebewegen. Dit betekent dat organisatieontwikkeling en in het verlengde daarvan de modernisering van de bedrijfsvoering een continueproces is. Een moderne organisatie is altijd in beweging en vormt zich elke dag naar (nieuwe) maatschappelijke ontwikkelingen. Het is een doorlopend proces waarbij wendbaarheid, innovatief vermogen en creativiteit belangrijker zijn dan ooit. We hebben afgelopen jaar belangrijke stappen gezet in de doorontwikkeling van de organisatie en bedrijfsvoering. De effecten hiervan zijn steeds meer zichtbaar, maar gelijktijdig moeten we concluderen dat we er nog niet zijn.

De gemeentelijke organisatie staat ten dienste van de samenleving, voert in het belang van burgers, bedrijven en instellingen reguliere taken uit en werkt met partners in de samenleving aan relevante vraagstukken en opgaven. Dit vraagt om een veerkrachtige organisatie die anticipeert op de huidige en toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen. Dit stelt bijzondere eisen aan de organisatie, bedrijfsvoering en medewerkers. In de huidige arbeidsmarkt is er een grote vraag naar gekwalificeerd personeel. We zijn erin geslaagd nagenoeg alle vacatures op kwalitatief verantwoorde wijze ingevuld te krijgen. Dit betekent dat het steeds belangrijker wordt om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Een eigentijds organisatie en bedrijfsvoering zijn hiervoor van groot belang.

Onderdelen paragraaf

Binnen de paragraaf bedrijfsvoering vallen de volgende bedrijfsvoeringsonderdelen:

- Organisatie
- Personeel
- Huisvesting en gebouwenbeheer
- Informatievoorziening en automatisering
- Financiën
- Communicatie
- Juridische zaken

Beleidskaders

- Organisatievisie - met hart en lef voor Roermond
- Informatiebeleid en -strategie (Opgave Informatiesamenleving 2023-2030)
- Financiële verordeningen:
  - Verordening artikel 212 Gemeentewet
  - Verordening artikel 213 Gemeentewet
  - Verordening 213a Gemeentewet
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota vaste activa beleid
- Treasury statuut en rentenota
- Beleidsregels publieke taak leningen en garantiestellingen

Verbonden partijen

De gemeente Roermond neemt deel aan onderstaande samenwerkingsverbanden die een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen in deze paragraaf:

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact
- Geo-expertise centrum (ECGeo)

Voor meer inhoudelijke informatie verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat willen we bereiken[1]

De organisatie is kostenbewust, betrouwbaar, open en zorgt goed voor haar medewerkers. Belangrijke elementen daarin zijn: een strakke en transparante bedrijfsvoering, lage overhead, werkend volgens de regels van publieke integriteit, het kennismanagement is op orde, de organisatie werkt aan deskundigheidsbevordering, zij is transparant over de inrichting en resultaten en medewerkers ervaren het werkklimaat als prettig.

Wat gaan we daarvoor doen

A. ***Organisatieontwikkeling*** *(leiderschap – strategie en beleid – management van processen en middelen)*

B. ***Bedrijfsvoering op orde***

C. ***Door ontwikkelen moderniseren P&C cyclus***

D. ***Informatiemanagement en informatievoorziening***

E. ***Optimalisatie ambtelijke huisvesting***

Wat hebben we in 2022 gedaan?

A Organisatieontwikkeling

Om te komen tot een weerbare en wendbare organisatie is in 2020 de organisatiestructuur gewijzigd. Daarnaast hebben we een breed organisatie-ontwikkelprogramma opgesteld met als doel de organisatie door te ontwikkelen naar een veerkrachtige organisatie die kan anticiperen op de huidige en toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen. In dat kader is gewerkt aan o.a. de implementatie van concernplan en clusterplannen, jaarplannen voor medewerkers, planmatig samenwerken en de inrichting van concernbrede leer- en ontwikkelprogramma's. In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie is begin 2022 besloten het Concern Management Team (CMT) te wijzigen door de constructie van tweehoofdige leiding los te laten. Het CMT bestaat daarmee uit 4 leden, de secretaris/AD en 3 concernmanagers (bedrijfsvoering, reguliere taken en opgaven).Hiermee het heeft CMT zijn definitieve samenstelling gekregen. Gelijktijdig is toe afgesproken de organisatiewijziging als geheel tussentijds te evalueren. In dat kader heeft BMC een tussenevaluatie uitgevoerd. BMC constateert dat de organisatieontwikkeling het kantelpunt voorbij is en dat continuïteit en stabiliteit thans essentieel zijn om de gewenste ontwikkeling van de organisatie te borgen: vasthouden aan de ingezette koers, enkele weeffouten herstellen en niet versnellen van de organisatieontwikkeling. In de wetenschap dat organisatieontwikkeling een continueproces is hebben we besloten het CMT opdracht te geven de organisatieontwikkeling naar een nieuwe fase te geleiden.

B Bedrijfsvoering op Orde

Bedrijfsvoering ondersteunt en faciliteert de organisatie die daarmee in staat is om optimaal te functioneren. Hierbij horen in ieder geval efficiënt ingerichte processen, ondersteund door de juiste systemen, en duidelijkheid over dienstverleningsafspraken.
Om deze basis op orde te krijgen en te houden, is in 2022 veel tijd en energie gestoken in de optimale inrichting van processen en de duidelijkheid omtrent taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Een belangrijk winstpunt hierbij is dat de administratie in een ritme komt en er actief kan worden gestuurd op het voorkomen van (onbeheersbare) achterstanden. Tegelijkertijd biedt dit het fundament voor de verdere doorontwikkeling. In deze doorontwikkeling is continue aandacht vereist vooraanscherping van processen en de behoefte aan de ondersteunende systemen.

C Modernisering P&C-cyclus

Als het gaat om de modernisering van de P&C cyclus, zijn er diverse resultaten behaald:

- In 2022 is gestart met het werken met een P&C jaarplanning. Dit is een stap in de richting naar meer gestructureerd en planmatig werken.
- De financiële verordeningen zijn nader uitgewerkt en vastgesteld door de Raad.
- In het jaar 2022 is de basis gelegd voor een nieuw financieel systeem, waarbij afgetast is welke informatie en sturingsbehoefte er is bij de diverse belanghebbenden. De doelstelling is om eind 2023 te komen tot afronding van dit proces en per 1-1-2024 over te gaan naar de nieuwe applicatie. Deze applicatie moet het mogelijk maken om zowel de organisatie als het bestuur verder, beter en efficiënter te ondersteunen. Daarmee wordt ook een stap gemaakt naar continue actuele informatievoorziening en sturingsinformatie.
- Tot slot is in 2022 de nieuwe coalitie gevormd, en is het coalitieprogramma onderdeel geworden van de P&C-cyclus.

De voortgang en snelheid van moderniseren hangt samen met onderdeel B, de bedrijfsvoering op orde, o.a. in relatie tot betrouwbare en actuele financiële informatie.

D Informatiemanagement & Informatievoorziening

Oktober 2022 is door het CMT het meerjarig ambitie document "Opgave Informatiesamenleving 2023-2030" vastgesteld. Ook College en Raad zijn hier in de context van het Rekenkamercommissie rapport Digitale Dienstverlening over geïnformeerd. Hiermee hebben we meerjarig richtinggevende ambities vastgesteld op het gebied van:

- **Digitale Dienstverlening** (onder andere invulling geven aan aanbevelingen Rekenkamer rapport Digitale Dienstverlening, het Dimpact Beyond23 traject);
- **Digitale Stad** (onder andere verdere ontwikkeling van datagedreven werken en Smart City toepassingen);
- **Digitale Balans** (Onder andere (digitale) inclusie, ethiek etc.).

Met de uitvoering van het Programma Informatiesamenleving gaan we de komende jaren stap voor stap deze ambities realiseren. Voor 2023 staan onder andere een nieuwe visie op Dienstverlening met meerjarig uitvoeringsplan op het programma. Inclusief het meerjarig migratie traject ("Beyond23") dat we met de Dimpact vereniging doorlopen voor de vernieuwing van onze dienstverleningssystemen. Deze worden conform VNG uitgangspunten 'Open Source' en 'Common Ground' ontwikkeld. Daarnaast wordt verder gewerkt aan een digitaal samenwerkingsplatform en Informatie architectuur (samenhangend geheel van processen, applicaties en gegevens) waar in 2022 een start mee is gemaakt.

E Optimalisatie ambtelijke huisvesting
Het toepassen van een inrichtingsconcept op basis van de vastgestelde uitgangspunten welke aansluiten bij de nieuwe organisatiestructuur en daarbij behorende nieuwe manier van werken.

De Nieuwe Werkwijze is mede gericht op een intensievere samenwerking met elkaar én met de samenleving (Huis voor de Stad). De Nieuwe Werkwijze en het daarop aansluitende inrichtingsconcept dragen niet alleen bij aan de organisatieontwikkeling maar zijn ook een belangrijke stap naar een compactere huisvesting en een duurzamere manier van werken.

In 2022 is het inrichtingsconcept in de vorm van een première verdieping gerealiseerd in het Stadskantoor. Eind 2022 is een enquête uitgezet om inzicht te verkrijgen in de ervaringen en in de werking van dit kantoorconcept en de ruimtebehoefte van de ambtelijke organisatie in de toekomst.

Op basis van de uitgangspunten van deze Nieuwe Werkwijze, de ruimte behoefte en de kwaliteiten van onze locaties zal in 2023 een nader onderzoek worden gestart naar een toekomstige locatie van bestuur en ambtelijke organisatie en een implementatieplan voor de verdere uitrol van het inrichtingsconcept om te komen tot een (werk)omgeving en facilitering gericht op (hybride)samenwerken, activiteitgericht werken, planmatig werken en thuiswerken. Ter voorbereiding op deze ontwikkelingen is in 2022 ter ondersteuning een strategisch Facilitair Plan opgesteld met de ambitie om deze Nieuwe Werkwijze te ondersteunen.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

BBV indicatoren

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2022	Nederland 2022 (50.000-100.000 inw.)
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,7	9,9	9,5	n.b.
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,6	9,0	9,8	n.b.
3	Apparaatskosten	Kosten in € per inwoner	Eigen gegevens	884	955	952	n.b.
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	13,5	15,7	5,3	n.b.
5	Overhead	% totale lasten	Eigen gegevens	11,3	10,7	12,8	n.b.

De begrote indicatoren zijn bepaald op basis van de primitieve begrotingscijfers. De landelijke indicatoren zijn (nog) niet beschikbaar.

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning

#	Naam indicator	Eenheid
1	Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
2	Bezetting	Het aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar. Voor de begroting 2021 wordt gerekend met de bezetting per 1 januari 2020.
3	Apparaatkosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur op basis van gemiddeld aantal inwoners.
4	Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van de gemeente door een private organisatie door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid zonder dat daar een arbeidsovereenkomst tussen gemeente en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
5	Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Overige onderdelen paragraaf bedrijfsvoering

Personeel

Financieel (begroting versus realisatie)
Per einde jaar 2022 kan geconcludeerd worden dat de in de programma's per product verantwoorde afwijkingen tussen realisatie en begroting op personeelskosten (salarissen en inhuur) elkaar in totaliteit opheffen en per saldo een voordeel laten zien van ca. € 2,9 mln.

Oorzaak van het overschot aan middelen is met name de sterk onder druk staande arbeidsmarkt in 2022. Ook in Roermond heeft dit geleid tot veel personele wisselingen. Het is vervolgens een uitdaging om goed en passend personeel hiervoor terug te vinden. Deze wisselingen resulteren dan vaak in één of meerdere maanden waar functies niet ingevuld waren/zijn, met als gevolg een aanzienlijke onderbesteding van het personeelsbudget. Vaak zijn deze gaten noodgedwongen middels tijdelijke inhuur ingevuld.

Taakstelling personeel
In 2022 is € 0,5 mln. van de taakstelling personeel gerealiseerd, waarna er nog € 1 mln. structureel resteert.

Verbetering inhuur proces
De Gemeente Roermond maakt op diverse wijzen en om verschillende redenen gebruik van inhuur. Door de introductie van de MSP-constructie in de IGOM-aanbesteding waarin de gemeente deelnemer is, is inhuur sterk gereguleerd en is er sprake van een hoge mate van rechtmatigheid. De samenwerking met Maandag Managed Services verloopt naar eenieders tevredenheid en de inhuurprocessen zijn duidelijk en grotendeels gedigitaliseerd, waarbij bedrijfsvoering steeds vanuit de verschillende disciplines aan de voorkant van het inhuurproces adviseert (inkoop, financiën, HR).

Informatiebeveiliging

De Gemeente Roermond heeft als doel invulling te geven aan alles wat inwoners belangrijk en van waarde vinden.
Het informatiebeveiligingsbeleid is daarbij de basis dat informatie en communicatie hierover op een veilige manier plaatsvindt met burgers, bedrijven en ketenpartners.
De Gemeente Roermond heeft het informatiebeveiligingsbeleid zodanig ingericht dat informatie op een veilige, tijdige en integere manier beschikbaar wordt gesteld.

Privacybescherming

Met de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 werd van de gemeente Roermond een aantal basisfunctionaliteiten gevraagd; een privacybeleid, een verwerkingsregister, verwerkersovereenkomsten en een Functionaris Gegevensbescherming.
Nu, enkele jaren na de invoering van de AVG stelt de toezichthouder de Autoriteit Persoonsgegevens
zich op het standpunt dat organisaties een professionaliseringsslag dienen te maken. Enkel de basis in orde hebben, is niet meer voldoende. De AVG geeft hiervoor de verdere normen en kaders.

Naast de AVG is ook de Wet Politie Gegevens (Wpg) een thema geworden. De gemeente moet kunnen aantonen dat Persoonsgegevens die onder de Wpg vallen op een zorgvuldige manier verwerkt worden.

Dit moet de gemeente doen aan de hand van een jaarlijkse interne audit en een externe audit 1x per 4 jaar.

Om deze professionaliseringsslag te maken zal de gemeente Roermond nog steeds zorgvuldig de basis op orde dienen te krijgen, privacybescherming zal door de gehele organisatie 'geademd' moeten worden en de bescherming van de burger moet voorop staan in het handelen van de medewerkers, ambtenaren van de gemeente Roermond. Het nieuwe werken, versneld geïntroduceerd door Corona, vergt de nodige aandacht. Met name met het meenemen van Privacy bij het ontwerp als ook de digitale vaardigheden van de medewerkers.

Hiervoor is het essentieel dat er aandacht wordt besteed aan dit onderwerp zowel door de Functionaris gegevensbescherming, de Privacy Officer als het management van de organisatie. Middelen blijven nodig om Data Protection Impact Assessments uit te kunnen voeren, te meer gezien de gemeentelijke ambities op het gebied van de basis op orde, het moderniseren van de P&C-cyclus en datagedreven werken.

Continuïteit en incidenten

De Gemeente Roermond benadert informatiebeveiliging als een continu proces van verbeteren waarbij risico's worden ingeschat op grond van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).
Door de oorlog in Oekraïne is wereldwijd een toename in cybercriminaliteit waar te nemen.
De gemeente werkt samen met de Informatie Beveiligingsdienst (IBD), als onderdeel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en als schakelpunt met het Nationaal Cyber Security Center (NCSC), aan het verhogen van haar digitale weerbaarheid.

Collegeverklaring ENSIA inzake informatieveiligheid DigiD en Suwinet

Het informatiebeveiligingsbeleid op grond van de BIO schetst de kaders van informatiebeveiliging op het gebied van integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van informatie.
Het bestuur verantwoord zich jaarlijks over informatieveiligheid aan de (gemeente) raad en aan Nationale toezichthouders. De verantwoording vindt plaats vanuit het ENSIA-verantwoordingsproces waarbij ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit.

Op grond van de ENSIA-verantwoording 2022 heeft het college van burgemeester en wethouders verklaard dat de gemeente Roermond op 31 december 2022 voldoet aan de gestelde normen en eisen van DigiD en Suwinet. De door de externe IT-auditor uitgevoerde DigiD- en Suwinet-audit bevestigen deze conclusie.

Collegeonderzoeken (op grond van artikel 213a Gemeentewet)

In 2020 en 2021 hebben wij, gelet op de inspanningen rondom het organisatie-ontwikkeltraject, geen aanvullende onderzoeken opgestart. Niettemin vinden er in onze organisatie jaarlijks wel onderzoeksinspanningen plaats, die we aan zouden kunnen merken als een 213a-onderzoek. Voor 2022 was in de begroting 2022 beoogd hierop aan te sluiten en uw raad te informeren over de onderwerpen, die we als 213a onderzoek zouden aanmerken. In 2022 heeft een evaluatie van de organisatieontwikkeling plaatsgevonden, waaromtrent de raad middels raadsinformatiebrief (d.d. 7 februari 2023) is geïnformeerd. Dit is echter in 2022 niet formeel als 213a onderzoek aangemerkt.

De raad heeft in 2023 de verordening 213a vastgesteld, waarbij grotendeels de modelverordening 213a van de VNG (d.d. november 2022) is gehanteerd. De aanpassingen hierin volgen mede uit de Wet versterking decentrale rekenkamers. Deze wet is op 27 september 2022 aangenomen door de Eerste Kamer.

Voor 2023 en verder wordt de nieuwe verordening 213a nageleefd.

Rechtmatigheid

In de huidige situatie geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. In 2016 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen tot invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Hierin is voorzien dat het college van burgemeester en wethouders rechtstreeks verantwoording aflegt over de (financiële) rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.
De accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording, als onderdeel van de jaarrekening, op getrouwheid. De accountant kijkt dus of hetgeen het college meldt in de rechtmatigheidsverantwoording, juist en volledig is.

De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de Wet versterking decentrale rekenkamers.
Het was de bedoeling dat deze wet per het verslagjaar 2021 in zou gaan. Bij het opstellen van de begroting 2022 had het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties laten weten dat de ingangsdatum werd uitgesteld tot naar verwachting het verslagjaar 2022 en dit is nu uiteindelijk 2023 geworden. De eerste kamer heeft het wetsvoorstel 27 september 2022 vastgesteld.

In de begroting 2022 is opgenomen dat, zodra de invoering definitief is, wij uw raad hierover informeren. Dit heeft in 2023 plaatsgevonden door de concerncontroller.

6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties

Lijst verbonden partijen

Hieronder treft u een totaaloverzicht aan van de in deze paragraaf opgenomen verbonden partijen.
Deze worden vervolgens uitgewerkt.

Type	Naam
Gemeenschappelijke regelingen	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
	RUD Limburg-Noord
	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
	Omnibuzz
	Westrom
	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
	Grenspark Maas-Swalm-Nette
	ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vennootschappen en coöperaties	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
	Enexis Holding N.V.
	CSV Amsterdam B.V.
	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
	Groen & Doen Roermond B.V.
	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
	Coöperatieve vereniging Dimpact
Stichtingen en verenigingen	Stichting Keyport
	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
Overig	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
	MGR Sociaal domein Limburg – Noord

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Omnibuzz
Vestigingsplaats	Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BSGW)
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van alle deelnemende gemeenten, alsmede het bestuur van het Waterschap Limburg
Doel	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en een waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. Dit bij minimaal gelijkblijvend kwaliteit van de dienstverlening en het vergroten van de digitale dienstverlening.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en het waterschap vertegenwoordigd.
Financieel belang	Voor de dienstverlening betaalt de gemeente jaarlijks een vergoeding. Voor 2022 is deze vergoeding vastgesteld op € 887.000 voor de reguliere dienstverlening. Voor 2023 is deze bijdrage vastgesteld op € 1.058.000.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 362.000 negatief 31 december 2022 € 1.982.000 positief
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 9.395.000 31 december 2022 € 8.198.000
Ontwikkelingen	**Proceskosten en gelieerde uitvoeringskosten** Door wijzigingen in de wetgeving, meer in het bijzonder als gevolg van het afschaffen van de Fierensdrempel, is het voor de zogenaamde ncnp-bedrijven rendabel geworden om namens de burger bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bedrijven de tegemoetkoming van de proceskosten krijgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW met name de laatste jaren wordt geconfronteerd, is en blijft nog steeds een belangrijk aandachtspunt. Het aantal ingediende bezwaren nam in 2022 weliswaar af, maar de complexiteit van de bezwaren nam toe. Deze ontwikkeling is ook landelijk zichtbaar. Gezien deze ontwikkelingen en het feit dat de tarieven voor de proceskostenvergoeding op gezette tijden worden aangepast, is deze post ook voor 2023 (en verdere jaren) opgehoogd naar € 3 miljoen (vóór indexering). Ook de uitvoeringskosten voor de afhandeling van deze bezwaarschriften, denk aan extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers, nemen toe, waardoor de begroting verder onder druk komt te staan. **Harmonisatie en kostenverdeelmethode** Op dit moment zijn er binnen de deelnemers veel varianten, die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief de automatisering hiervan, ingewikkeld. Harmonisatie is een onderwerp dat al meer dan een jaar op de actielijst stond. Dit onderwerp komt eveneens terug in een van de aanbevelingen voortvloeiend uit een onderzoek van de Rekenkamer(commissie)s van elf van de negenentwintig in BsGW deelnemende gemeenten. In AB-verband zijn op 9 december 2021 met betrekking tot het harmonisatieproces alsmede de kostenverdeelmethode procesafspraken gemaakt, hetgeen moet leiden tot een voltooiing van het harmonisatietraject in 2023.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen
Bijdrage aan het programma	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en het waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen.
Risicobeheer	Om de financiële gevolgen van benoemde risico's te kunnen opvangen houdt de BsGW een weerstandsvermogen aan dat overeenkomt met de benodigde weerstandscapaciteit. Het totale benodigde en aangehouden weerstandsvermogen voor deze risico's bedraagt per 31 december 2022 € 1,982 miljoen.

Naam	RUD Limburg-Noord
Vestigingsplaats	Venlo (statutair)/Roermond (gastheerorganisatie)
Betrokkenen	De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en de provincie Limburg
Doel	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en de handhaving bij de uitvoering van het milieudeel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te verbeteren. Dit minimaal voor zover het de taken uit het landelijk basistakenpakket betreft. De RUD is opgezet als een netwerkorganisatie die op innovatieve en kostenefficiënte wijze uitvoering geeft aan deze taken.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en twee leden (aangewezen door het algemeen bestuur). Er is een adviesraad die bestaat uit de secretarissen van de deelnemers en de directeur van de RUD Limburg-Noord.
Financieel belang	De financiële bijdrage van de gemeente Roermond bedroeg in 2022 € 2,25 per inwoner. Deze bijdrage is opgenomen in programma 4. Kansen voor klimaat.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 211.000 31 december 2022 € 346.000
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 8.66.000 31 december 2022 € 1.106.000
Ontwikkelingen	Bij onderwerpen zoals energie en de Omgevingswet ondersteunt de RUD Limburg-Noord haar partners. Daarnaast is er doorlopend aandacht voor kwaliteitsverbetering en onderlinge afstemming.
Programma begroting	Programma 4. Kansen voor klimaat.
Bijdrage aan het programma	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en handhaving bij de uitvoering van de wettelijke taken te verbeteren. Dit draagt bij aan de algemene doelstelling om te komen tot een duurzaam en veilig gebruik van de ruimte. Daarnaast wordt ook de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven verbeterd.
Risicobeheer	Gelet op het rapport van de commissie van Aartsen (2021) moeten in 2023 en maatregelen worden genomen om het functioneren en de robuustheid van de RUD Limburg-Noord te versterken. Dit kan financiële, personele en organisatorische gevolgen hebben.

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
Vestigingsplaats	Venlo
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg (15).
Doel	De VRLN is het samenwerkingsorgaan van en voor de gemeenten en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen op het gebied van: • de brandweerzorg; • de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; • de rampenbestrijding en crisisbeheersing; • het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; • het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; • de publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen bestuur van de VRLN wordt gevormd door de burgemeesters van de aangesloten gemeenten. Het bestuur van de VRLN bestaat uit het Algemeen bestuur, de bestuurscommissie Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), de bestuurscommissie Veiligheid, het Dagelijks bestuur en de voorzitter.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2022 was € 7.238.000. De financiële bijdrage voor 2023 bedraagt € 7.245.000,-.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 7,7 miljoen 31 december 2022 € 6,6 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 58,7, miljoen 31 december 2022 € 52,4 miljoen
Ontwikkelingen	In 2021 is een aanzet gegeven voor de kerntakendiscussie die dient te leiden tot een herijking van de gemeentelijke opdracht aan de veiligheidsregio. De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn, zoals alles in de maatschappij aan verandering onderhevig. In afwachting van de afronding van deze kerntakendiscussie is de begroting 2022 beleidsarm. Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. De VRLN beoogt nieuwe ontwikkelingen budgetneutraal door te voeren. Het weerstandvermogen is inmiddels op peil na tijdelijke ophoging van de gemeentelijke bijdrage.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen). Programma 9. Veilige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	De zorg voor veiligheid en het regelen van de publieke gezondheidszorg zijn kerntaken van de gemeenten. De VRLN levert ons snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om risico's (op het gebied van gezondheid en veiligheid) te beperken en te beheersen. De VRLN/ GGD voert een groot deel van de wettelijke taken uit (op grond van de Wpg) ten aanzien van: • het bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. • adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties (brandweerzorg). • en snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers belast met GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio)- en multidisciplinaire processen (crisisbeheersing). Een toekomstbestendige brandweerzorg en GGD die nadrukkelijk bijdraagt aan de opgaven in het brede sociale domein blijven het uitgangspunt. De lessen uit grootschalige crisis zoals de coronapandemie en het extreme hoogwater helpen hierbij.
Risicobeheer	Vanuit onze vertegenwoordiging in het bestuur van de VRLN volgen we de VRLN kritisch in financieel opzicht waarbij begrotingsdiscipline, soberheid en doelmatigheid het uitgangspunt zijn. Een transparant gevoerde kerntakendiscussie draagt hieraan bij.

Naam	Omnibuzz
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle Limburgse gemeenten met uitzondering van Mook en Middelaar.
Doel	Omnibuzz is verantwoordelijk voor de uitvoering van het collectief, vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wmo voor 30 Limburgse gemeenten. Klanten hebben hiervoor een indicatie van hun gemeente. Het doel van Omnibuzz is: het bieden van de beste service op het gebied van (aangepast) vervoer. Omnibuzz zorgt dat klanten optimaal gebruik kunnen maken van vervoer en daardoor kunnen blijven participeren. Er wordt ingezet op het optimaliseren van OV. De flexibele organisatie maakt daarnaast de instroom van andere vervoersvormen desgewenst mogelijk. Kernwaarden: • klantgericht en betrouwbaar; • kostenefficiënt en duurzaam; • innovatief en flexibel; • kwaliteit en deskundigheid; • integriteit. De missie is: goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later. Deze missie is verbonden aan een motto dat centraal staat in de dienstverlening: via slim vervoer maatschappelijk blijven verbinden.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de gemeenten Venlo, Horst a/d Maas, Roermond, Maastricht, Heerlen, Beekdaelen en Sittard-Geleen. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van de gemeente Roermond.
Financieel belang	De initiële bijdrage in het weerstandsvermogen bedroeg € 57.750. De financiële bijdrage is afhankelijk van de werkelijke vervoerskosten, de beheerskosten en de kosten voor regie en planning. Voor 2022 bedraagt de financiële bijdrage € 1.045.482. Daarnaast verwachten we een eigen bijdrage te ontvangen ad € 110.706,00.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 1.356.092 31 december 2022 € 1.039.428
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 3.642.796 31 december 2022 € 3.615.553
Ontwikkelingen	Om te sturen op de best passende vervoersoplossing voor de klant en een hogere efficiency in de uitvoering te realiseren, is gekozen voor het regiemodel, waarbij sprake is van een scheiding tussen regie (de mobiliteitscentrale) en de uitvoering van het vervoer. Uitgangspunt is optimaal gebruik van OV en andere voorliggende vervoersvoorzieningen. Daarnaast is de ambitie om middels een groeimodel andere vervoersvormen te laten instromen, met als doel het totale vervoersaanbod zo efficiënt mogelijk in te zetten ten gunste van kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing. Gezien de omvang vindt implementatie gefaseerd plaats en op verzoek van individuele gemeenten of regio's. De belangrijkste ontwikkelingen zijn vertaald in het bedrijfsplan. De drie pijlers waarop alle ambities zijn gebaseerd borgen de visie op de lange termijn: • het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren; • het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer; • Omnibuzz als slimme organisatie neerzetten.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen).
Bijdrage aan het programma	Het doelgroepenvervoer is een taak die het publiek belang dient, waarbij de binding met de gemeentelijke rol essentieel is. De gemeenten wensen een kwalitatief hoogstaande vervoersvoorziening te organiseren, waarmee ze zorgdragen voor ondersteuning van burgers met een vervoersprobleem.

Naam	Omnibuzz
Risicobeheer	Bij doelgroepenvervoer wordt onderscheid gemaakt tussen uitvoeringskosten van het vervoer en de regiekosten. De uitvoeringskosten van het vervoer (directe kosten) komen voor wat betreft het werkelijke gebruik voor rekening van de betreffende gemeente. De algemene reserve is gebaseerd op een risicoinschatting. De belangrijkste geïdentificeerde risico's voor Omnibuzz zijn: • bezuinigingen van gemeentes; • uittreden van gemeentes uit de GR; • beheersbaarheid van het vervoer; • decentralisatie van taken naar gemeenten (instroom overige vervoersstromen); • uitvoering van taken omtrent regie en planning; • beperkte bezetting leidt tot kwaliteitsrisico's • kennis van het personeel; • continuïteitrisico t.g.v. derverbeheer; • inkoop; • kwaliteit van informatie vervoerders. Het beleid van Omnibuzz is zodanig dat minimaal één keer per vijf jaar de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd dient te worden. In 2018 heeft de laatste actualisatie plaatsgevonden. Risicomanagement is een essentieel onderdeel van de P&C-cyclus binnen Omnibuzz. In dit kader wordt regelmatig getoetst of de aanwezige weerstandscapaciteit afdoende is om de risico's waarmee Omnibuzz wordt geconfronteerd af te dekken.

Naam	Westrom
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De Gemeenschappelijke Regeling is aangegaan tussen de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Westrom is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) met de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen, gericht op het realiseren van de doelstellingen van deze wet. Naast de Wsw besteden de deelnemende gemeenten een deel van de reintegratiemiddelen vanuit de Participatiewet uit aan Westrom en worden trajecten in het kader van de wet Inburgering bij Westrom belegd. Hiertoe nemen de deelnemende gemeenten producten en diensten (Beschut nieuw, re-integratietrajecten en trajecten inburgering) af die aansluiten bij het beoogde gemeentelijk beleid inzake de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegen-woordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de aangesloten gemeenten. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van Roermond.
Financieel belang	De gemeentelijke financiële bijdrage voor 2022 wordt geraamd op € 1.398.914,- voor Roermond. Met de gemeentelijke bijdrage wordt het tekort op exploitatie van de Westrom opgevangen. De afdekking van het exploitatietekort wordt naar rato van de totale loonsom van de Wsw-ers van het voorbije jaar (t-1) verdeeld in een bedrag dat per deelnemende gemeente bijgedragen moet worden. Deze bijdrage is opgenomen in programma Zorgzame gemeente van deze begroting. Naast de gemeentelijke bijdrage ontvangt Westrom het Rijksbudget Wsw voor de loonkosten Wsw, een bedrag van € 10.261.145 ,- conform de meicirculaire 2021. De Wsw subsidie is het grootste deel van de uitgaven uit het Participatiebudget. Daarnaast worden er vanuit het Participatiebudget reintegratietrajecten en trajecten Beschut nieuw ingekocht bij Westrom.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 4,1 miljoen 31 december 2022 € 4,1 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 4,0 miljoen 31 december 2022 € 3,9 miljoen
Ontwikkelingen	**Terugdringen tekort sociale werkvoorziening.** Er is meerjarig een tekort in de begroting van de Westrom. Naar aanleiding van dit tekort heeft Westrom in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar een beter (financieel) inzicht in de bedrijfsvoering van Westrom en de mogelijkheden tot verbetering. In september 2019 is het onderzoeksrapport opgeleverd. Er zijn afspraken gemaakt over de in te zetten verbetermaatregelen voor de periode 2020 – 2024. Op basis van het onderzoeksrapport is voor 2021 en verder een aangepaste begroting opgeleverd. Op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen bij Westrom wordt een halvering van de gemeentelijke bijdrage gerealiseerd in 2024. Dit op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen uit het onderzoek van de heer Capel uit 2019. Voor 2020 was de begrote gemeentelijke bijdrage € 5.702.000,- (realisatie was € 4,85 miljoen). Een halvering binnen 5 jaar betekent een maximale gemeentelijke bijdrage in 2025 van € 2.851.000,-. In de conceptbegroting 2022 is een gemeentelijke bijdrage van € 1.680.000,- in 2025 begroot, waarmee de halvering wordt bereikt.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen).
Bijdrage aan het programma	Westrom levert een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen in de WSW en doelgroep Participatiewet met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling van Westrom is om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten. Uitgangspunt hierbij is om de doelgroep zo regulier als mogelijk aan de slag te krijgen. Dit doen zij door het bieden van begeleiden en verschillende vormen van ondersteuning gericht op participatie, arbeidsontwikkeling en toeleiding naar werk. Daarnaast levert Westrom een bijdrage aan het invullen van personeelsvraag van bedrijven en de werkgeversdienstverlening vanuit het werkgeversservicepunt.

Naam	Westrom
Risicobeheer	Voor Wsw is geen nieuwe instroom meer mogelijk. Echter mensen met een Wsw-dienstverband houden dit dienstverband in principe tot hun pensionering. Westrom is als werkgever verantwoordelijk voor loonbetaling. Het subsidiebedrag dat het rijk voor de Wsw loonkosten verstrekt is niet toereikend voor de werkelijke loonkosten. De kosten voor begeleiding en overhead zullen in de toekomst naar verwachting afnemen als gevolg van een kleiner wordende doelgroep. In de praktijk is echter te zien dat de daling van het Wsw budget niet gelijk oploopt met de daling van de kosten voor de uitvoering Wsw. De rijkssubsidie voor mensen met een Wsw-indicatie is afgebouwd in de komende jaren van € 24.400 (in 2017) naar € 22.500 (in 2020). Deze afbouw is zo groot dat het niet op te vangen is uit de bedrijfsvoering bij Westrom. Ook zijn de reserves ontoereikend om deze negatieve resultaten op te vangen. De tekorten die hiermee ontstaan, worden door de gemeenten gecompenseerd met een gemeentelijke bijdrage aan het Sw-bedrijf. De totale gemeentelijke bijdrage (van de 5 GR gemeenten) aan het tekort ontwikkelt zich als volgt op basis van de begroting 2022: **2022** **2023** **2024** **2025** Bijdrage infrastructuur 530/k 530/k 530/k 530/k Bijdrage subsidieresultaat Wsw 2.450/k 1.750/k 1.200/k 1.150/k **Totaal** **2.980/k** **2.280/k** **1.730/k** **1.680/k** Voor het opvangen van krimpkosten is een krimpvoorziening ingericht. Het totale weerstandsvermogen is geprognotiseerd op € 3.230.815,- voor 2022. De risico's die Westrom in beeld heeft gebracht, bedragen voor 2022 € 1,1 miljoen en het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Naam	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
Vestigingsplaats	Mönchengladbach
Betrokkenen	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken 34 gemeenten en instellingen deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat, de tot de regio Midden-Limburg behorende gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Weert en Nederweert en de tot de regio Noord-Limburg behorende gemeenten Beesel, Peel en Maas, Horst aan de Maas, Venlo en Venray en de Kamer van Koophandel Limburg Ook Beekdaelen en Sittard-Geleen zijn lid. Aan Duitse zijde gaat het om de steden Düsseldorf, Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de grensgemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Wegberg, Nettetal, Selfkant en Wassenberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. De Euregio Rijn-Maas-Noord is een doelcorporatie ten behoeve van het stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen bovenstaande leden. Dit gebeurt in het bijzonder op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, opleiding en onderwijs, menselijk potentieel, verkeer en vervoer, technologie en innovatie, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid. De Euregio beheert tevens de verdeling van de subsidie-middelen in het kader van Interreg.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is zowel in het algemeen bestuur als in diverse commissies vertegenwoordigd via leden van het college.
Financieel belang	De bijdrage per zetel bedraagt € 3.440. De gemeente Roermond heeft vier zetels dus bedraagt de bijdrage voor 2022 € 13.760.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 378.236 31 december 2021 € 377.329 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 572.382 31 december 2021 € 592.847 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	Medio 2020 is een nieuwe Euregiovisie 2030 vastgesteld. De visie reikt van het metaniveau tot het dagelijks leven en is opgebouwd langs zes grote thema's: 1. Wij gaan voor jouw toekomst 2. Wij planten 10 miljoen bomen 3. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar 4. Wij werken aan grensverleggende banen 5. Wij spreken dezelfde taal 6. Wij helpen jou de grens over.
Programma begroting	Programma 10. Moderne gemeente.
Bijdrage aan het programma	Het lidmaatschap van de Euregio levert een bijdrage aan het stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking op onder meer het gebied van rampenbestrijding, economie, arbeidsmarkt, onderwijs, verkeer en vervoer. De vertegenwoordigers van overheden en Kamers van Koophandel besluiten in de Euregio over gezamenlijke Duits-Nederlandse projecten en stimuleren de uitvoering ervan. Het is belangrijk dat de gemeente Roermond bestuurlijk vertegenwoordigd is in het bestuur van de Euregio. Niet alleen omdat wij grensgemeente en buren zijn maar ook omdat samenwerking niet ophoudt bij de grens. Ook samenwerking buiten de landsgrenzen kan voordelen opleveren voor onze gemeente, onze inwoners en ondernemers.
Risicobeheer	De samenwerking vraagt om een actieve toenadering tot de andere (grens)gemeenten en daarmee een investering in tijd en in capaciteit. De spreek- en vaktaal (Duits/Nederlands) is soms een barrière.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeente Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.
Doel	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is in 2002 opgericht met als doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die er leven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2022 was € 4.338.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € - 2.541 31 december 2021 € 31.849 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 159.016 31 december € 48.349 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	In samenwerking met o.a. routebureau Midden-Limburg wordt de mogelijkheid onderzocht naar de haalbaarheid van een grensoverschrijdende aansluiting van ruiterroutes. Daarnaast wordt onderzocht of het project bos- en natuurbrand-preventie een vervolg kan krijgen.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op het gebied van: • behoud en ontwikkeling van bos, natuur en landschap; • benutten en ontwikkeling van de mogelijkheden van recreatief medegebruik van bos, natuur en landschap; • educatie en voorlichting over bos, natuur en landschap, inclusief de cultuurhistorie. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit en regelt/beheert daarvoor de financiële middelen (waaronder Europese en nationale subsidies) en de PR. Daarnaast adviseert het openbaar lichaam (deelnemende) overheden en instellingen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.
Risicobeheer	Kenmerkend voor de organisatiestructuur van het Grenspark Maas-Swalm-Nette is de beperkte reguliere bijdrage van de deelnemers. Per project worden deelnemers geselecteerd en de kosten per deelnemer middels een verdeelsleutel bepaald. Centraal hierbij staat de cofinanciering vanuit Nationale- en Europese subsidies. Door deze werkwijze is het financiële risico gering.

Naam	ICT Noord en Midden Limburg (ICT NML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Venlo, Weert, Nederweert, Roermond, Asten en Someren; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Het door middel van samenwerking efficiënter en effectiever kunnen inrichten en beheren van de steeds complexer wordende ICT.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders ICT van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De gemeente Roermond betaalt een jaarlijkse bijdrage aan het samenwerkingsverband ICT NML. Voor het jaar 2022 is een bijdrage betaald van € 2.248.000 Deze bestaat voor € 1.817.000 uit een bijdrage voor centrale lasten en voor € 431.000 uit gemeente specifieke lasten.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 424.168 31 december 2022 € 879.224
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 826.475 31 december 2022 € 1.173.370
Ontwikkelingen	ICT NML is een organisatie in ontwikkeling. Het is een organisatie die zich wil profileren als een gerenommeerde ICT-dienstverlener – voor zowel de lokale overheid als de ketenpartners – die maximaal ontzorgt. ICT helpt haar klanten te excelleren door snel, goed en slim gebruik te maken van technologische mogelijkheden, wat uiteindelijk voor synergie moet zorgen. Inmiddels bestaat ICT NML al 5 jaar als gemeenschappelijke regeling. In 2021 zijn de gemeente Asten en Someren toegetreden. ICT NML heeft in 2022 veel werk verricht om de technische aansluiting voor beide nieuwe gemeente te regelen. In 2022 heeft er ook besluitvorming plaatsgevonden over de toetreding van ECGeo tot ICT NML. 2023 zal hierop de GR worden aangepast. In 2022 zijn er 4 prioriteiten afgesproken om op door te ontwikkelen. Toetreding Asten en Someren – Nieuw werkplekconcept – IAM – Beheer van M365. Er is veel aandacht geweest voor informatiebeveiliging. Informatiebeveiliging wordt steeds belangrijker en complexer.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan de ICT-dienstverlening ter ondersteuning van het primaire proces, de veranderende rol van de gemeente en de eisen die de burger aan de dienstverlening stelt.
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van de ICT-dienstverlening blijft vragen om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. ICT NML heeft in haar eigen risicoparagraaf diverse risico's benoemd met bijbehorende beheersmaatregelen waardoor het risico voor de deelnemende gemeenten minimaal is.

Naam	Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vestigingsplaats	Het centraal bureau van de Stichting ADV Limburg is gevestigd in Maastricht.
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten (met uitzondering van Horst aan de Maas, Gennep, Venray en Mook en Middelaar).
Doel	Regeling voor de bekostiging van een antidiscriminatievoorziening voor de inwoners van de deelnemende gemeenten in Limburg, met als taak: • Klachtmelding en klachtbehandeling; • Registratie, monitoring en (beleids)advisering; • Voorlichting en preventie. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke verplichting een antidiscriminatievoorziening in stand te houden.
Bestuurlijk belang	De gemeenten Roermond (namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten) en Maastricht (namens de Zuid-Limburgse gemeenten) treden met betrekking tot de inhoud van deze regeling op als centrumgemeenten naar de ADV Limburg.
Financieel belang	De gemeente Roermond stelt jaarlijks namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een subsidiebeschikking vast. De gemeente Roermond maakt de bijdragen van de deelnemende gemeenten, vermeerderd met de bijdrage van Roermond en verminderd met het bedrag voor uitvoering van de centrumfunctie (€ 12.500,-), over aan ADV Limburg.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 243.186 31 december 2021 € 222.029
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 45.417 31 december 2021 € 79.120
Ontwikkelingen	Het Rijk heeft in de meicirculaire 2021 extra middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de versterking van de aanpak van discriminatie, waaronder de antidiscriminatievoorzieningen. ADV Limburg heeft op basis van deze extra (Rijks)middelen voor het jaar 2022, naast de reguliere subsidie, eenmalig een incidentele subsidie ontvangen voor de uitvoering van haar (wettelijke) taken. Voor 2023-2026 wordt onderzocht hoe de extra ontvangen (Rijks)middelen verder ingezet (kunnen) worden en óf en hoeveel aan ADV Limburg extra zal toekomen.
Programma begroting	Programma 2. Inclusieve samenleving
Bijdrage aan het programma	ADV Limburg draagt vanuit haar (wettelijke) taken bij aan deze randvoorwaarde en aan het verkrijgen van een integraal beeld van de problematieken in Roermond. Op basis hiervan kunnen onze capaciteit en middelen efficiënt en effectief worden ingezet.
Risicobeheer	De inzet van ADV Limburg word jaarlijks geëvalueerd door middel van de jaarlijkse monitor, het jaarplan, de begroting en een halfjaarlijkse rapportage. Op grond van artikel 20 Algemene Subsidieverordening 2008 (Asv 2008) dient na afloop van het subsidiejaar vóór 1 mei een inhoudelijk en financieel jaarverslag ingediend te zijn.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	BNG (N.V. Bank Nederlandse (Gemeenten)
Vestigingsplaats	Den Haag (statutair)
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Doel	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Roermond in de algemene vergadering van aandeelhouders en is als zodanig stemgerechtigd. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen. De gemeente Roermond bezit 34.749 van de 55.690.720 aandelen, hetgeen overeenkomt met een belang van 0,0624 %.
Financieel belang	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Roermond bezit 34.749 aandelen van € 2,50 nominaal per stuk. In april 2023 heeft de gemeente Roermond een bedrag van € 86.872,50 als dividend over het jaar 2022 ontvangen (€ 2,50 per aandeel).
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 5.062 miljoen 31 december 2022 € 4.615 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 143.995 miljoen 31 december 2022 € 107.459 miljoen
Ontwikkelingen	Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.) Over 2022 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 300 miljoen (2021: EUR 236 miljoen). De rating van BNG is nog steeds AAA bij de drie.ratingbureaus, met een stabiel vooruitzicht.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risicobeheer	Risicomanagement is voor deze organisatie permanent een agendapunt.

Naam	WML (N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn de provincie Limburg alsmede alle Limburgse gemeenten.
Doel	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van goede kwaliteit, in voldoende hoeveelheid en onder voldoende druk. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt de bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 4,2% van de aandelen in WML (21 van de 500 geplaatste en volgestorte aandelen à € 4.538 nominaal). Voor WML is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen geen bedrag als ontvangen dividend begroot, omdat WML conform haar statuten het resultaat jaarlijks toevoegt aan haar algemene reserve. Het resultaat 2020 na belasting bedroeg € 6,0 miljoen. Het verwachte resultaat 2022 zal door de herijking van het financieel beleid per 1-1-2021 naar verwachting toenemen.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 194,0 miljoen 31 december 2022 € 204,5 miljoen (prognose)
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 387,4 miljoen 31 december 2022 € 382,7 miljoen (prognose)
Ontwikkelingen	Het streven van WML is en blijft om voor de komende planjaren én daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. De Nederlandse drinkwatersector pleit voor een watertransitie, gericht op een klimaat robuust systeem dat de toekomstige waterbeschikbaarheid én waterkwaliteit verzekert. De ambitie van het kabinet dat water en bodem sturend worden voor de ruimtelijke inrichting sluit daar naadloos op aan. De drinkwaterbedrijven staan voor grote opgaven en investeringen om klimaat robuuste en duurzame inpassing en veiligstelling van de drinkwatervoorziening te waarborgen. Het kabinet wil landelijk 900.000 nieuwe woningen bouwen. Dat lukt volgens WML alleen als meer werk wordt gemaakt van het beschermen van de kwaliteit van bestaande drinkwaterbronnen en van het aanwijzen en beschermen van nieuwe, waaronder alternatieve, bronnen voor drinkwater. Om dit te bereiken is WML afhankelijk van andere (overheids)instellingen. WML verwacht na 2030 meer productiecapaciteit nodig te hebben om aan de stijgende drinkwatervraag te kunnen voldoen.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen). Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De drinkwatervoorziening in Limburg moet ook in de toekomst betrouwbaar, gezond en van een hoge kwaliteit blijven. Bescherming bij de bron is daarvoor noodzakelijk.
Risicobeheer	WML kent een aantal financiële risico's die voortvloeien uit haar normale bedrijfsuitoefening. Het beleid van WML is erop gericht de negatieve gevolgen van onvoorziene omstandigheden uit de financiële risico's te mitigeren. Risicomanagement is onderdeel van de reguliere P&C-cyclus. Tweemaal per jaar wordt gerapporteerd over risico's en het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. WML streeft naar een solvabiliteit van tenminste 30%. De meerjarennota gaat uit van een solvabiliteit van 34,8% in 2022. Sinds de herijking van het financiële beleid in 2021 is de focus verschoven van solvabiliteit naar leverage ratio. Doel is een leverage ratio van maximaal 7,0 in 2025. Voor 2022 wordt een ratio van 7,1 geprognosticeerd. WML prognosticeert dat zij haar doelstelling reeds in 2023 zal bereieken en onder de 7,0 uit zal komen.

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	Aandeelhoudende gemeenten: Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).
Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) draagt bij aan de economische ontwikkeling van Midden-Limburg en streeft daarbij naar een verbetering van de leefbaarheid. De toegevoegde waarde van OML zit in het creëren van een goed huisvestigingsklimaat voor bedrijven en hun omgeving.
Bestuurlijk belang	OML is een besloten vennootschap. De gemeente is op basis van het aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van Commissarissen bestaat uit een drietal door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemde leden.
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Roermond in het geplaatste en gestorte kapitaal bedraagt 31,9%, dit is nominaal € 531.000 (1.180 aandelen van € 450). De intrinsieke waarde per aandeel was op 31-12-2021 €5.694. De aandeelhouders van OML hebben zich voor in totaal € 2 miljoen garant gesteld tot 31-12-2026 bij de Rabobank. Voor Roermond bedraagt de garantstelling hiervoor 31,9% (gebaseerd op het percentage aandelenbezit). De borgtocht bij de Rabobank bedraagt tot 31-12-2021 voor de gemeente Roermond in totaal € 637.838.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 18,1 miljoen 31 december 2021 € 21,1 miljoen *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 12,7 miljoen 31 december 2021 € 4,4 miljoen *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	In 2022 is het ondernemingsplan van OML voor de periode tot en met 2026 vastgesteld met daarin de vier kerntaken: acquisitie van bedrijven en sales van bedrijventerreinen, ontwikkeling en uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen, locatie- en gebiedsontwikkeling (waaronder herstructureringsprojecten en strategische aankopen) en advisering bij ruimtelijke economische vraagstukken.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	Voor de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen vervult OML de één-loketfunctie en voert zij economische opdrachten uit in opdracht van de gemeente Roermond. De vestiging van nieuwe bedrijven creëert meer werkgelegenheid in de regio.
Risicobeheer	De exploitatie van OML wordt sterk beïnvloed door de ontwikkelingen in de commerciële vastgoedsector. De totale borgtocht van de aandeelhoudende gemeenten aan de Rabobank is € 2 miljoen. Daarmee staat Roermond garant voor € 637.838.

Naam	Enexis Holding N.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	Enexis Holding N.V. is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer B.V.) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • betrouwbare energievoorziening; • excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en onze samenleving.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in Enexis Holding N.V. Voor het totaal van de ondernemingen die aan Enexis gelieerd zijn, is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen een bedrag van € 135.000 begroot als ontvangen dividend. Het resultaat 2022 na belasting bedroeg € 1.300 miljoen (de pay-out ratio bedraagt 50% en de streefwaarde voor het jaarlijks dividend bedraagt € 100 mln.). Als gevolg van de investeringen in de energietransitie en de verhoging van de Tennet-tarieven is de nettowinst uit gewone bedrijfsuitoefening lager. Daar staat tegenover dat over de verkoop van Fudura B.V. in 2022 een boekwinst van € 1,1 mld. is behaald, waarvan is besloten om € 100 mln. als dividend uit te keren. De dividenduitkering over boekjaar 2022 bedraagt in totaal € 193 mln.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 4.241 miljoen 31 december 2022 € 5.4441 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 5.154 miljoen 31 december 2022 € 4.907 miljoen
Ontwikkelingen	De Nederlandse klimaatdoelstellingen zijn uitdagend. Tevens hebben ze een impact op de beleidsdoelen die Enexis heeft geformuleerd: excellent netbeheer en versnellen energietransitie. Met Enpuls (organisatie binnen Enexis ingericht op conceptontwikkeling voor het versnellen van de energietransitie) wordt onder meer samengewerkt op het gebied van sociale innovatie en sociale inclusie in de energietransitie. De energietransitie stelt hoge eisen aan Enexis. Enexis stuurt op resultaat om op een veilige, betrouwbare en voorspelbare wijze aan de toenemende wensen van hun klanten te kunnen voldoen. Vanuit Enexis wordt alles op alles gezet om de energietransitie maximaal te faciliteren. Al wordt het steeds duidelijker dat de wereld sneller verandert dan ons elektriciteitsnet aankan. Het uitbreiden van de capaciteit in onze elektriciteitsnetten heeft topprioriteit. Klanten hebben steeds meer behoefte aan elektriciteit en willen duurzaam opgewekte energie terug leveren. Het aantal aanvragen voor nieuwe aansluitingen groeit sneller dan Enexis op tijd kan realiseren. Enexis verwacht dat de lange wachttijden de komende tijd structureel wordt. Daarbij blijft de schaarste van technisch personeel een knelpunt om het werk gerealiseerd te krijgen. Dit heeft bij Enexis de volle aandacht. Door een verschuiving van centrale energieproductie naar lokale duurzame energieopwekking (a.g.v. de uitvoering van de regionale energietransitie) groeit naar verwachting de netcapaciteit in 2 jaar net zo veel als in de afgelopen 30 jaar. Bouwen aan een duurzaam energiesysteem voor de toekomst kost tijd. Daarom vraagt Enexis begrip van de politiek, van bestuurders en ook van klanten. Enexis zal het overleg met onder andere provincies en gemeenten voortzetten over de regierol die hard nodig is om focus aan te brengen en samen de klimaatdoelen te behalen. Vertegenwoordigers van Enexis nemen deel aan de ontwikkeling en uitvoering van Regionale Energiestrategieën (RES-en).
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad). Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.

Naam	Enexis Holding N.V.
Bijdrage aan het programma	De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Risicobeheer	Enexis is financieel gezond. Enexis streeft naar een minimaal A creditrating profiel (A/A2 met stable outlook). Mocht de rating in de toekomst hieronder komen, dan heeft Enexis het recht om de converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen om te zetten in aandelenkapitaal, wat een positief effect zal hebben op deze rating. Indien de converteerbare hybride aandeelhouderslening in de toekomst wordt omgezet in aandelenkapitaal, dan kunnen de jaarlijkse dividendinkomsten voor onze gemeente dalen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist. Enexis heeft eind 2021 een solvabiliteit van 45,1%. Door het aantrekken van de additionele financieringen en de uitvoering van de noodzakelijke investeringen zal dit percentage naar verwachting verder afnemen, doch ruim boven het wettelijk minimum blijven. Tenslotte is eind 2022 tussen de Staat en de drie grote regionale netwerkbedrijven een onderhandelingsakkoord bereikt, dat heeft geleid tot een gezamenlijk Afsprakenkader. In het afsprakenkader is vastgelegd dat de Staat een kapitaalstorting kan doen, zodra de kapitaalpositie van Enexis of één van de andere netwerkbedrijven versterkt moet worden en er geen andere mogelijkheden zijn. Indien de Staat besluit een verzoek tot toetreding te honoreren, dan zal dit leiden tot een participatieovereenkomst tussen de Staat en het desbetreffende netwerkbedrijf.

Naam	CSV Amsterdam B.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); • namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (’Waterland’); • het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in CSV Amsterdam B.V. Over 2022 bedraagt het resultaat na belastingen -/- € 102.300.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 312.379 31 december 2022 € 210.079
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 22.664 31 december 2022 € 13.351
Ontwikkelingen	De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. In 2020 is een schikking tussen de desbetreffende partijen getroffen over de afwikkeling. In deze schikking is tevens geregeld dat de vennootschap de bezwaarprocedure van Attero met betrekking tot de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing voorlopig tegen de Belastingdienst zal voortzetten. Afhankelijk van de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal de procedure al dan niet worden voortgezet. Na (eventuele voortijdige) beëindiging van deze procedure zal het bestuur een voorstel besluit aan de aandeelhouders voor vereffening en definitieve ontbinding van de vennootschap kunnen voorleggen. Het doel is dat de vennootschap in 2023 wordt ontbonden en het resterende kapitaal wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. (het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent)
Risicobeheer	Het financiële risico is beperkt tot het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal bedrag € 20.000), artikel 2:81 BW.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie van deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. RWE heeft met betrekking tot de verkoop van het 50% belang EPZ geen claim ingediend. PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,09% van de aandelen in Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Over bedraagt het resultaat na belasting -/- € 52.060.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 1,532 miljoen 31 december 2022 € 1,480 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0 31 december 2022 € 0
Ontwikkelingen	Binnen PBE is nog een bedrag van € 1,5 mln. (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur is in overleg met de contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat devennootschap in 2023 wordt ontbonden en het resterende kapitaal wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. Het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent.
Risicobeheer	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal bedrag € 1,5 mln.), artikel 2.:81 BW.

Naam	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport.
Betrokkenen	De gemeenten in de provincie Limburg.
Doel	Bodemzorg Limburg streeft ernaar om de gesloten stortplaatsen een nuttige en verantwoorde bestemming te geven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is aandeelhouder van Bodemzorg Limburg. De wethouder van ruimte, infrastructuur, milieu en natuur neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 1.260 aandelen à € 0,45 nominaal. Dit is circa 2,2% van het geplaatste aandelenkapitaal.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 8,7 miljoen 31 december 2022 € 6,5 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 32,7 miljoen 31 december 2022 € 32,3 miljoen
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg initieert gesprekken met gemeenten, waaronder Roermond, voor de overname van gesloten stortplaatsen. Daarnaast is Bodemzorg Limburg B.V. gestart zonneparken te exploiteren op enkele gesloten stortplaatsen.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad)
Bijdrage aan het programma	Bodemzorg Limburg is namens de Limburgse gemeenten verantwoordelijk voor het duurzaam beheer van een aantal voormalige regionale stortplaatsen. Deze stortplaatsen moeten eeuwigdurend beheerd en gecontroleerd worden zodat er geen nadelige effecten voor mens en milieu ontstaan. Beheer wordt in samenspraak gedaan met gemeenten en voor zover mogelijk met lokale partijen/initiatieven.
Risicobeheer	Gesloten stortplaatsen vormen een potentieel risico voor bodemverontreiniging. Naast een milieuhygiënisch risico leidt een nieuwe bodemverontreiniging ook tot een financieel risico. Dit risico wordt beheerst door milieuhygiënische maatregelen te nemen zoals boven- en onder-afdichtingen bij de meest milieugevaarlijke stortplaatsen. Daarnaast vindt monitoring van het grondwater en beheer plaats. Mochten zich substantiële financiële kostenposten voordoen, zoals het tegengaan van een onverwachte verspreiding van verontreiniging, reparatie van de bovenafdichting of herstel van niet functionerende voorzieningen, dan is hiervoor in de totale nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg een risicobedrag gereserveerd. Het vermogen van Bodemzorg Limburg om de stortplaatsen te beheren, is in het verleden opgebouwd door de inzameling van afval in opdracht van alle Limburgse gemeenten. Alle directe en indirecte kosten moeten in principe betaald worden uit het rendement van het opgebouwde vermogen, aangevuld met eventuele inkomsten van de stortlocaties (pacht/huur/ energiewinning). Het vermogen is voor een deel belegd in aandelen conform de Wet FIDo (Financiële investeringen door decentrale overheden). Het risico bestaat dat de jaarlijkse opbrengsten lager zijn dan de jaarlijkse lasten. De financiële controle wordt door de accountant uitgevoerd en de uitkomsten worden gerapporteerd aan de raad van commissarissen. Vervolgens wordt jaarlijks een rapport opgesteld en voorgelegd aan de aandeelhouderscommissie, waarna ook de afzonderlijke gemeenten op de financiële ontwikkelingen toezien. In 2022/2023 zullen circa 15 voormalige stortplaatsen door gemeenten worden overgedragen aan Bodemzorg Limburg. Mogelijk zullen de stortplaatsen Spik te Asenray ook door de gemeente Roermond worden overgedragen. Daarnaast exploiteert Bodemzorg Limburg zonneparken op enkele gesloten stortplaatsen.

Naam	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook en Middelaar.
Doel	Het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten (met uitzondering van Mook en Middelaar) bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. ASL vormt de schakel in de Limburgse keten van afval tot grondstof.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de vereniging vertegenwoordigd door een lid van het college. De vereniging heeft een zeven leden tellend Algemeen Bestuur.
Financieel belang	In programma 5 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. De contributie 2022 wordt begroot op € 17.551 (gebaseerd op een bedrag van € 0,35 per inwoner). De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente..
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 112.811,16 31 december 2022 € 214.760,13
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0 31 december 2022 € 0
Ontwikkelingen	Gemeenten ondersteunen op de weg naar een circulaire economie, waarbij het niveau van afvalscheiding wordt verhoogd en de hoeveelheid restafval wordt teruggedrongen. Intussen is een rijksbreed programma 'Nederland circulair in 2050' opgesteld in 2021 start een regiobrede aanbesteding voor de verwerking van afval. Hierbij wordt rekening gehouden met de ambities die door de gemeenten in gezamenlijkheid zijn opgesteld.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad).
Bijdrage aan het programma	Door het beperken van de hoeveelheid afval en zo veel mogelijk afval voor verwerking te scheiden, wordt een betere leefomgeving bewerkstelligd.
Risicobeheer	Het financiële risico is beperkt tot de jaarlijkse contributie aan de vereniging.

Naam	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
Vestigingsplaats	Echt-Susteren
Betrokkenen	Entiteiten die zich kwalificeren als aanbestedende dienst conform het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (Bao), dan wel conform het Besluit aanbestedingen speciale sectoren (BASS), dan wel de regeling/wetgeving die daarvoor in de plaats komt.
Doel	Het verkrijgen van gunstige prijzen en leveringsvoorwaarden en het verlenen van (advies)diensten aan haar leden en al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de coöperatie vertegenwoordigd door een lid van het college.
Financieel belang	Roermond heeft in 2017 een toetredingsbijdrage lidmaatschap Inkoop-centrum Zuid ter hoogte van € 9.500 voldaan aan de coöperatieve vereniging van aanbestedende diensten u.a. De jaarlijkse contributie bedraagt € 7.500.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 196.963 31 december 2021 € 249.877 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 215.282 31 december 2021 € 33.146 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	Effectief en efficiënt inkopen is voor elke organisatie van belang. Publieke instellingen hebben zich daarbij ook nog te houden aan specifieke wet- en regelgeving. Dat maakt het inkopen en aanbesteden er niet eenvoudiger op, zeker nu duurzaamheid, social return en de positie van het regionale MKB eveneens om aandacht vragen. Inkoopcentrum Zuid zorgt voor nieuwe, innovatieve en creatieve oplossingen voor inkoopvraagstukken, waarmee samen beter en slimmer kan worden ingekocht.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Ontwikkeling en ondersteuning aan de bedrijfsvoering van Roermond door onder andere inkooptrainingen, kennisnetwerk, inkoopbegeleiding en uitvoering van het klachtenmeldpunt (in het kader van de wet- en regel-geving).
Risicobeheer	Het risico is beperkt tot de betaalde toetredingsbijdrage ter hoogte van € 9.500 en de jaarlijkse contributie aan de coöperatie.

Naam	Coöperatieve vereniging Dimpact
Vestigingsplaats	Enschede
Betrokkenen	Alle deelnemende gemeenten die lid zijn van de coöperatieve vereniging.
Doel	Dimpact is een samenwerkingsverband met de doelstelling om betere dienstverlening en efficiëntere bedrijfsvoering te realiseren voor haar deelnemende gemeenten. Landelijke programma's zoals Digitale Agenda 2020, Zaakgericht werken, Common Ground en de Basisgemeente, staan daarbij centraal. Dimpact organiseert vraagbundeling, verwerft ICT-oplossingen en fungeert als kenniscentrum, innovatieproeftuin, aanbestedende partij en belangenbehartiger voor de deelnemende gemeenten, met name gericht op de gemeentelijke informatievoorziening.
Bestuurlijk belang	Dimpact is georganiseerd als Coöperatieve vereniging en bestaat voor en door haar (ruim 35) leden. De governance structuur borgt ambassadeurschap, inspraak en invloed van alle deelnemende gemeenten in de vereniging. In de governance structuur vormt de Algemene Leden Vergadering (ALV) het hoogste orgaan van de coöperatieve vereniging. Deze bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De jaarlijkse lidmaatschapskosten bedragen € 3.100 per jaar. Daarnaast worden licentie- en hostingkosten betaald voor de afgenomen informatiesystemen en bijbehorende diensten. In 2022 de totale reguliere bijdrage aan Dimpact € 457.000.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 2.335.079 31 december 2022 € 2.747.313
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 5.553.669 31 december 2022 € 6.886.099
Ontwikkelingen	Dimpact is een vereniging in ontwikkeling. De digitale transformatie van onze samenleving maakt dat gemeenten zich willen vernieuwen. Dit vraagt om samenwerking en hergebruik, want de opgave is complex. Dimpact speelt hierop in door zijn portfolio aan te passen aan de huidige opgave. Dat dit werkt zien we aan de groei van het aantal deelnemende gemeenten.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Dimpact ondersteunt gemeenten om de dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. De informatiesystemen die worden afgenomen via het samenwerkingsverband, faciliteren de gemeenten en haar klanten in het doen van zaken met elkaar. Voorbeelden zijn het digitaal loket, producten- en dienstencatalogus, voortgangsinformatie van lopende zaken en een klantcontact systeem.
Risicobeheer	Middels de ALV kan de gemeente Roermond invloed uitoefenen op de strategie van het samenwerkingsverband. Het financieel risico wordt gedragen door alle participerende gemeenten.

Naam	Groen & Doen Roermond B.V.
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeente Roermond is als enige aandeelhouder en opdrachtgever verantwoordelijk voor de overheid BV Groenonderhoud en reiniging in combinatie met arbeidsmarktdoelgroepen.
Doel	Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. 1. Het verrichten van activiteiten ten behoeve van het (doen) aanleggen, beheren en onderhouden van de openbare ruimte, in de gemeente Roermond, met name gericht op het groenonderhoud, reiniging en facilitaire dienstverlening; 2. Het bieden van passende werkzaamheden aan in de Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet bedoelde personen; 3. Het ontwikkelen, stimuleren en ondersteunen van mensen om een verbeterde positie op de arbeidsmarkt te (kunnen) verkrijgen.
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een of meerdere bestuurders. Het aantal bestuurders alsmede hun bevoegdheid (dat wil zeggen zijn zij slechts gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd dan wel individueel) wordt bepaald door de algemene vergadering van aandeelhouder(s) (AVA), zijnde in casu de gemeente. De AVA is bevoegd de bestuurders te benoemen, schorsen en te ontslaan.
Financieel belang	De businesscase (juli 2020) laat vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. We gaan voor kwalitatief onderhoud met hoge sociale opbrengst tegen acceptabele kosten. De afdekking van de exploitatiekosten geschiedt vanuit de budgetten van BOR voor groenonderhoud en reiniging en is opgenomen in programma 5, goede leefomgeving. Daarnaast worden vanuit het BUIG-budget op individuele basis loonkostensubsidies verstrekt aan Westrom en de overheid BV Groen, die op basis van reële loonwaarde gedetacheerd worden dan wel werkzaam zijn bij de overheid BV Groen. Agio reserve: De vennootschap heeft werkkapitaal nodig om haar activiteiten op te kunnen starten en investeringen te kunnen doen. Voor de financiering van dit startkapitaal is een agioreserve in gestort van € 500.000. De gemeente Roermond heeft dit bedrag als krediet beschikbaar gesteld. Terugbetaling van deze storting aan de gemeente kan gebeuren via de AVA mits de vennootschap aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 500.000,- 31 december 2022 € 500.000,-
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0,- 31 december 2022 € 0,-
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2022 organiseert de gemeente Roermond het onderhoud van groen en reiniging zelf . Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. In eerste instantie vooral medewerkers met een SW-indicatie. In en de overheid BV Groen wordt de volledige uitvoering van de 5 percelen, inclusief alle huidige ± 110 medewerkers, onder aansturing van een de vennootschap gebracht, waarvan de gemeente Roermond enig aandeelhouder is.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De vennootschap is belast met groenonderhoud en reiniging van de openbare ruimte in Roermond. Deze overheid bv levert daarnaast een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling is ook om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten.

Naam	Groen & Doen Roermond B.V.
Risicobeheer	De businesscase (juli 2020) laat vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. **De groep SW-ers wordt steeds kleiner, omdat er immers alleen nog uitstroom plaatsvindt.** Herbezetten van de SW-medewerkers met mensen vanuit de Participatiewet is een logische stap en dit is ook het streven. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is personeel in het groenonderhoud lastig te vinden. Dit is enerzijds een kans voor de doelgroep anderzijds is er een risico dat personeel ook binnen de doelgroep van de Participatiewet moeilijk gevonden kan worden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het groenbedrijf, gemeenten en Westrom zullen we ervoor moeten zorgen dat er voldoende instroom is vanuit de Participatiewet. **Ondernemersrisico Overheidsvennootschap** Bij elke onderneming is sprake van een ondernemersrisico. Doordat de gemeente Roermond enig aandeelhouder is en tevens opdrachtgever voor alle opdrachten van de overheidsvennootschap is dit risico voor de vennootschap minimaal. De begroting is realistisch opgesteld en biedt voldoende ruimte om de overheidsvennootschap succesvol op te zetten met een meerjarig positief exploitatieresultaat. Als enig aandeelhouder lopen we als gemeente het volledige risico. Eventuele negatieve bedrijfsresultaten zullen (in de opstartfase) door de gemeente betaald moeten worden, temeer gezien de BV in beginsel nog geen reserves heeft. Doordat we echter zowel aandeelhouder als opdrachtgever zijn hebben we de regie en kunnen we zorgdragen voor voldoende opdrachten en omzet bij de vennootschap.

Naam	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van alle deelnemende gemeenten.
Doel	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en een waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs / prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Een van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie door schaalvergroting. BsGW heeft actief samenwerkingsvormen met andere gemeenten binnen het gebied geïnitieerd met als doel door schaalvergroting de kostprijs per aanslag (-regel) te verlagen en hierbij het niveau van dienstverlening in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en het Waterschap Limburg vertegenwoordigd.
Financieel belang	Voor de dienstverlening betaalt de gemeente jaarlijks een vergoeding. Voor 2021 bedraagt deze vergoeding € 795.443 voor de reguliere dienstverlening.
Eigen vermogen	1 januari 2021 - € 889.000 31 december 2021 - € 427.000
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 7.084.000 31 december 2021 € 6.796.000
Ontwikkelingen	Covid-19 heeft nog steeds negatieve effecten op het resultaat van BsGW. Deze zijn met name toe te schrijven aan de inhuur van vervanging voor de door Corona getroffen medewerkers. Daarnaast zijn de opbrengsten uit hoofde van de vervolgingskosten lager uitgevallen dan begroot, als gevolg van met name het versturen van een vooraankondiging, naast het feit dat de overheidsvorderingen (voor-alsnog) niet volledig konden worden opgelegd als gevolg van de toeslagenaffaire van de belas-tingdienst en de gevolgen van Covid-19. De extra WOZ-bezwaren hebben niet alleen geleid tot extra proceskostenvergoedingen, maar ook tot extra uitvoeringskosten, ook de voormelding heeft geleid tot extra kosten. Na de implementatie volgt de beheerfase van het project ‘waarderen op gebruiksoppervlakte’, waarvan is besloten dit bij BsGW te beleggen, en ook de inventarisatie voor de aanstaande SOR (Samenhangende Objecten Registratie); hierbij worden in één registratie de gegevens van BAG (gemeente), BGT (Kadaster) en WOZ (BsGW) gekoppeld. Onduidelijk is of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Alle projectmatige activiteiten m.b.t. de SOR zijn in dit kader tot nader order opgeschort. Via Tenderned is medio december 2021 de aanbestedingsleidraad en het programma van eisen en wensen voor perceel Waarderen en perceel Heffen en Innen gepubliceerd inzake de nieuwe aanbesteding Hosting en applicaties.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschappen en gemeenten de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen.

Naam	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Risicobeheer	BsGW voert een eigen risicomanagement uit en op basis daarvan houden zij een weerstandscapaciteit aan waarmee ze de majeure risico's kunnen opvangen, mochten deze opkomen. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder terug te hoeven vallen op de deelnemers. Het benodigde weerstandsvermogen is gebaseerd op de risico-analyse. Deze risico-analyse wordt jaarlijks uitgevoerd, zodat bepaald kan worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is. Het voornaamste risico dat voor de gemeente uit dit samenwerkingsverband voortkomt is de toenemende hoogte van de proceskosten in verband met het afhandelen van bezwaarschriften en ontwikkelkosten. Ook de financiele gevolgen van de coronapandemie blijven van invloed op de bedrijfsvoering van BsGW. De (kosten van de) aanbesteding van een nieuw aan te schaffen financieel pakket 'Hosting en Applicaties' zijn in de huidige cijfers nog niet meegenomen; Vooralsnog worden de aanbestedingskosten op € 420 duizend (2021) en de implementatiekosten op € 2,775 miljoen (2022-2023) ingeschat. De taakstellende (structurele) kostenreductie welke voortvloeien uit het ondernemings- en ontwikkelingsplan 2018-2020 zullen de komende jaren geëffectueerd moeten worden. De ontwikkelingen met betrekking tot de proceskosten, Covid-19, aanbesteding van het nieuwe financiele pakket en de taakstellende kostenreductie blijven de komende jaren terugkerende aandachtspunten.

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Keyport 2020
Vestigingsplaats	Weert
Betrokkenen	Keyport is de samenwerking tussen bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen (triple helix). Deelnemende overheden zijn: Weert, Nederweert, Cranendonck, Leudal, Roerdalen, Roermond en Maasgouw.
Doel	Keyport versterkt de economische groei, door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt.
Bestuurlijk belang	Roermond heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van Keyport 2020.
Financieel belang	De bijdrage aan Stichting Keyport 2020 bedraagt in 2022 €2,47 per inwoner per deelnemende gemeente. Voor Roermond komt dat neer op een bijdrage van € 143.776.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 95.009 31 december 2022 € 16.210
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 1.303.328 31 december 2022 € 1.247.494
Ontwikkelingen	Het Routeplan Keyport Next Level 2021-2024 is vastgesteld in 2020. Het vreemd vermogen is vooral opgebouwd door subsidies. Men is via SML in gesprek m.b.t. regiodeal.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	Het Programma Economie zet in op duurzame versterking van de economische structuur en het economisch functioneren van de stad. Onderdeel daarvan is het investeren in een vestigings- en ondernemersklimaat dat concurrerend is ten opzichte van andere (economische) steden en regio's. Keyport doet dit door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt. Hierdoor worden ondernemers en organisaties in staat gesteld om optimaal te ondernemen en wordt ook werkgelegenheid geboden aan de inwoners van Roermond, wat zorgt voor welvaart en (maatschappelijke) participatie.
Risicobeheer	De continuïteit van Keyport2020 is afhankelijk van de jaarlijkse bijdragen van de participerende gemeenten. Stichting Keyport verleent subsidies aan projecten waarbij de grootste investeringen door derden worden gedaan. Er wordt door Keyport niet risicodragend geïnvesteerd.

Naam	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	Samen met vertegenwoordigers van de provincie en de sectoren Landbouw, Beheer, Recreatie en Toerisme en Bosbouw participeren de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond in de stichting Ons WCL.
Doel	De stichting heeft ten doel: • het geven van adviezen inzake projecten in het kader van inrichting en beheer van het landelijk gebied; • het zelfstandig uitvoeren van projecten alsmede het afmaken van lopende WCL-projecten; • het in standhouden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen en het dagelijks bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	De Roermondse bijdrage voor 2022 was € 39.500.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 433.186 31 december 2021 € 420.416 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 32.399 31 december 2021 € 114.606 *(de jaarcijfers 2022 zijn bij het opmaken van deze jaarrekening nog niet bekend)*
Ontwikkelingen	Ons WCL heeft een prominente rol bij de transitie van het Nationaal Park de Meinweg en is aangesteld als penvoerder. Deze transitie kan op termijn ook invloed hebben op het buitengebied van Roermond.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad).
Bijdrage aan het programma	Trajecten voor het ontwikkelen van het landelijk gebied worden ondersteund door Ons WCL. Ons WCL ondersteunt de regiogemeenten bij het uitvoeren van projecten.
Risicobeheer	Lopende projecten worden separaat gefinancierd waardoor grote risico's worden vermeden. Een ontwikkeling die gemonitord dient te worden, is de omvang van het eigen vermogen. Dit dient niet ongecontroleerd uit te breiden.

Overig

Naam	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
Vestigingsplaats	Heythuysen
Betrokkenen	De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Leudal, Nederweert, Roermond en Weert.
Doel	Door middel van samenwerking een stabiele dienstverlening verzorgen, waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd en een hogere efficiëntie wordt bereikt voor de geografische taakuitvoering. De samenwerking zorgt ervoor dat gemeentelijke processen optimaal worden ondersteund door toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke informatie.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Nvt
Eigen vermogen	Nvt
Vreemd vermogen	Nvt
Ontwikkelingen	Het doorontwikkelen/borgen van de huidige processen van ECGeo t.b.v. optimalisatie van de dienstverlening. Dit ter voorbereiding op het uniformeren van de processen en applicaties ten behoeve van de Samenhangende Objecten Registratie (SOR). De SOR is de beoogde vervanger van de basisregistraties BAG, BGT en WOZ-objecten. In samenspraak met de BsGW wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van een samenwerkingssysteem gericht op verwerking van geometrie waarin alle meldingen en mutatiesignaleringen worden opgenomen (regieportaal BSGW).
Programma begroting	Programma 7. Ruimte en wonen.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan landmeetkundige- en geodiensten. Aanleveren van Geo/Gis advies ter ondersteuning van alle geo gerelateerde componenten en ontwikkelingen
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van deze dienstverlening vraagt om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. Met dit organisatiemodel wordt optimaal gebruik gemaakt van de voordelen van samenwerking (kwaliteitsverhoging en beperken van kwetsbaarheid).

Naam	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De zeven gemeenten in Midden-Limburg: Weert, Nederweert, Weert, Roermond, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Doel	Het verbeteren van de ruimtelijk-economische kwaliteit en het versterken van het vestigingsklimaat van Midden-Limburg.
Bestuurlijk belang	Elke gemeente heeft een bestuurder afgevaardigd in het netwerkberaad. Per thema bestaan bestuurlijke werkgroepen.
Financieel belang	In programma 6 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. Deze bijdrage is gebaseerd op een bedrag van € 0,60 per inwoner voor proces- en organisatiekosten. De gemeente Roermond treedt op als centrumgemeente.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Ontwikkelingen	De netwerksamenwerking is eind 2019 geëvalueerd. In het najaar van 2020 is in een bestuurlijke conferentie het Koersdocument voor de doorontwikkeling van de netwerksamenwerking vastgesteld. Op basis hiervan is de bestuursovereenkomst geactualiseerd en is eind 2021 een regionale investeringsagenda opgeleverd. In 2022 heeft men een regiodeal aangevraagd waarbij de centrumgemeenten het voortouw hebben genomen.
Programma begroting	Programma 10. Moderne gemeente
Bijdrage aan het programma	Het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belangen, waarbij SML optreedt als regisseur en trekker voor een aantal geprioriteerde thema's. SML is tevens een coördinatieplatform, verbinder, aanjager om de informatie-uitwisseling, beleidsafstemming en samenwerking tussen de partijen te faciliteren..
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.

7 Paragraaf Grondbeleid

Visie gemeentelijk grondbeleid

Op 8 april 2021 is de Nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2021 vastgesteld. In deze nota is de gemeentelijke visie betreffende het grondbeleid vastgelegd. Daarnaast is de nota bedoeld om spelregels vast te leggen voor de financiële kaders bij actief en faciliterend grondbeleid en de daarmee samenhangende middelen. Verder biedt de nota duidelijkheid ten aanzien van de besluitvorming en inzicht in de wijze van informatieverstrekking en de te gebruiken methodieken (vaststelling grondprijzen).

De gemeente Roermond heeft ambities en beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economie, voorzieningen, duurzaamheid, groen, mobiliteit. Dit vertaalt zich naar ruimtelijke projecten en activiteiten.
Om de realisatie van deze ambities en beleidsdoelstellingen, op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze, mogelijk te maken wordt gebruik gemaakt van grondbeleid als sturingsinstrument. Grondbeleid is geen doel op zich, het biedt handvaten om de regie over de ruimtelijke ontwikkelingen te voeren.
De Nota Grondbeleid biedt dan ook een “gereedschapskist” voor het door de gemeente Roermond te voeren grondbeleid. Deze gereedschapskist is noodzakelijk om de opgaven en doelstellingen uit het gemeentelijk beleid te kunnen realiseren.

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid, op basis waarvan particuliere initiatieven mogelijk worden gemaakt. Plannen van initiatiefnemers worden getoetst en er worden afspraken gemaakt over de realisering van de ontwikkeling en het kostenverhaal.
Soms is het ook nodig dat de gemeente zelf actief grondbeleid voert om, door aan- en verkoop van grondeigendom, ontwikkelingen te stimuleren. Het gaat dan om ontwikkelingen die niet door marktpartijen worden opgepakt, maar waarvan realisering gewenst is om gemeentelijke doelstellingen te realiseren.

De beleidsdoelstellingen die worden beoogd met de uitvoering van ruimtelijke plannen zijn verwoord in met name de programma’s 6 Toekomstbestendige stad en 7 Ruimte en Wonen. Hierbij gaat het dan vooral om woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen is de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) opgericht, een samenwerkingsverband van vijf Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband heeft onder ander tot doel de realisering van nieuwe bedrijventerreinen. In dat kader heeft OML in Roermond een viertal bedrijventerreinen in exploitatie: Roerstreek Zuid, Zuidelijke Stadsrandzone, Peelveldlaan en Oosttangent.
In 2021 zijn in Roermond door OML bedrijfskavels verkocht binnen de projecten Zuidelijke Stadsrandzone en Oosttangent.

Voor de woningbouw wordt middels dit faciliterend grondbeleid uitvoering gegeven aan het beleid uit de Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2022-2025. Aan dit beleid wordt inhoud gegeven door op basis van het faciliterend grondbeleid projecten te realiseren, waarbij de gemeente met marktpartijen grondexploitatieovereenkomsten heeft gesloten.
Om deze doelstelling te kunnen realiseren is in 2022 uitvoering gegeven aan een groot aantal projecten, waarvan hier als voorbeeld worden genoemd: Min. Bongaertsstr./ Dr. Philipslaan, Oolder Veste, Neeldervelt, De Rekenkamer en Sjtadshaof (Componistenbuurt Oost).
Paragraaf 7.3 (Grondexploitatieovereenkomsten 2022) bevat een overzicht van deze projecten. Door het faciliterend grondbeleid heeft de gemeente voor de grotere woningbouwlocaties geen eigen grondexploitaties. Alle projecten worden door en voor rekening en risico van de marktpartijen gerealiseerd.

Er is één gemeentelijke grondexploitatie Roerdelta fase 2. Bij dit project is in de basis sprake van faciliterend grondbeleid (er is een grondexploitatieovereenkomst gesloten op basis waarvan het project door een marktpartij wordt gerealiseerd), maar kent ook een aantal kenmerken van actief grondbeleid. In paragraaf 7.2 wordt dit nader beschreven.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 heeft de gemeenteraad op 22 september 2022 het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2022 – 2026 (MPG) vastgesteld. In dit MPG heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over de projecten gebiedsontwikkelingen. Daartoe bevat het MPG overzichten van de projecten gemeentelijke grondexploitaties, projecten faciliterend grondbeleid en overige gronden.
Gelijktijdig heeft de gemeenteraad het geactualiseerde grondexploitatiecomplex Roerdelta Fase 2 vastgesteld. Ook heeft de gemeenteraad een begrotingswijziging vastgesteld, waarmee de uit het MPG voortvloeiende financiële aspecten zijn verwerkt in de begroting.

Gemeentelijke grondexploitaties 2022

7.2.1 Projecten

De gemeente heeft in 2022 één gemeentelijke grondexploitatie, de locatie Roerdelta Fase 2. Voor dit project is in januari 2018 een anterieure grondexploitatieovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar. Op basis van die overeenkomst wordt het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar gerealiseerd. Hierdoor is bij dit project in de basis sprake van faciliterend grondbeleid. Daarnaast heeft het project ook een aantal kenmerken van een gemeentelijke grondexploitatie. Er is sprake van een aantal werkzaamheden dat door de gemeente wordt uitgevoerd en die kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken.
Om deze redenen is voor dit project door de gemeenteraad bij besluit van 19 september 2019 een grondexploitatie geopend. In de vergadering van 22 september 2022 heeft de gemeenteraad het MPG 2022-2026 vastgesteld evenals een herziening van deze grondexploitatie.

Project:	Looptijd:	Toelichting:
Roerdelta Fase 2	2019-2029	Herontwikkeling van het gebied Roerdelta fase 2, globaal begrensd door de Ster, Voorstad St. Jacob en de jachthaven, tot een hoogwaardige woonwijk met maximaal 400 woningen.

In de tabel 1 uit bijlage 8 (Grondexploitaties) van de jaarrekening 2022 zijn de kosten en opbrengsten in 2022 binnen dit project per post inzichtelijk gemaakt. Ook geeft deze tabel inzicht in de ontwikkeling van de totale boekwaarde.

De ontwikkeling van de boekwaarde van dit project in 2021 is als volgt samengevat weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Totaal kosten 2022	Totaal opbrengsten 2022	Saldo dienstjaar 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Gemeentelijke grondexploitaties	3.213.099	476.219	66.996	409.223	3.622.322

De geboekte kosten in 2022 hebben met name betrekking op tijdelijk beheer, planontwikkeling en rente. De opbrengsten bestaan uit de huur van het tijdelijk gebruik.
Per saldo waren de kosten in 2022 € 409.223,- hoger dan de opbrengsten, waardoor de boekwaarde met dat bedrag is toegenomen tot € 3.622.322,- op 31 december 2022.

7.2.2 Afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde exploitatieopzet

Conform de op 22 september 2022 in het kader van het MPG 2022-2026 vastgestelde exploitatieberekening voor Roerdelta Fase 2 waren de totale kosten voor 2022 geraamd op € 512.812,-.
De daadwerkelijk gerealiseerde kosten (€ 476.219,-) waren € 35.593,- lager dan geraamd. Dit komt met name doordat:

- het voor 2022 geraamde budget voor tijdelijk beheer grotendeels is doorgeschoven naar 2023 omdat dit budget niet nodig was in verband met de verlenging van het tijdelijk gebruik binnen dit gebied (collegebesluit 3e kwartaalrapportage 2022, waarbij het niet benutte budget voor het tijdelijk beheer is doorgeschoven naar 2023);
- het voor 2022 geraamde budget voor planontwikkeling is niet benut.

Ten laste van het jaar 2022 is geboekt de laatste termijn van de vergoeding voor het einde van de erfpachtovereenkomst binnen dit gebied. In de op 22 september 2022 door de raad vastgestelde geactualiseerde grondexploitatie is rekening gehouden met de uitbetaling hiervan in 2022.
Op 15 december 2022 heeft de gemeenteraad de 3e Bestuursrapportage 2022 vastgesteld. Daarin is het budget voor de laatste termijn van de erfpachtvergoeding doorgeschoven naar 2023. Reden hiervoor is dat er op dat moment van werd uitgegaan dat met de verlenging van het tijdelijk gebruik tot 31 oktober 2023 ook het betaalmoment van de erfpachtvergoeding was uitgesteld naar 2023.
Eind 2022 is met de exploitant een tijdelijke huurovereenkomst gesloten met als ingangsdatum 1 mei 2022. Hierdoor is per 1 mei 2022 sprake van een nieuwe rechtsverhouding die wordt beheerst door andere afspraken dan de vaststellingsovereenkomst einde erfpacht en moet de uitbetaling alsnog ten laste van 2022 worden gebracht. Door het doorschuiven van het budget naar 2023 is dit budget evenwel niet meer beschikbaar voor 2022. Voor het resultaat van de grondexploitatie heeft dit overigens geen gevolgen omdat in de op 22 september 2022 vastgestelde grondexploitatie rekening is gehouden met uitbetaling in 2022.

7.2.3 Parameters

De parameters voor rentetoerekening en kosten- en opbrengstenstijgingen worden jaarlijks herijkt en opnieuw vastgesteld. Bij de vaststelling van het MPG 2022 – 2026 heeft de gemeenteraad de volgende parameters vastgesteld:

- rente: 1,20%;
- disconteringsvoet: 2%;
- kostenstijging: 2%;
- opbrengstenstijging: 1%.

Omdat geen sprake is van projectfinanciering wordt de rente gebaseerd op het gewogen gemiddelde rentepercentage conform de verslagleggingsregels van de commissie BBV.
Voor de opbrengstenstijging van de te verkopen bouwgrond binnen gemeentelijke grondexploitaties wordt voor zover er nog geen verkoopafspraken vastliggen gerekend met een percentage, dat uit voorzichtigheidsprincipe minimaal 1% lager ligt dan de kostenstijging. Omdat voor de enige grondexploitatie een prijs is afgesproken in de gesloten overeenkomst, wordt in de berekening uitgegaan van 0% opbrengstenstijging.

7.2.4 Verwachte exploitatieresultaten/winstneming

In de vergadering van 22 september 2022 heeft de gemeenteraad gelijktijdig met het vaststellen van het MPG 2022 – 2026 een geactualiseerde grondexploitatieberekening vastgesteld voor Roerdelta Fase 2. Deze grondexploitatie sluit met een positief saldo van afgerond € 133.000,-.

Aan de hand van de daadwerkelijke realisering in 2022 en de actuele verwachtingen zal een herberekening van de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 plaatsvinden, die ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd gelijktijdig met het MPG 2023 - 2027.

In 2019 is door de commissie BBV een nieuwe notitie “Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)” uitgebracht. Deze notitie bevat onder andere uitgangspunten over de wijze van het vaststellen en berekenen van tussentijdse winstnemingen bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat. Op basis van deze notitie wordt naar rato van voortgang van de grondexploitatieprojecten tussentijds winst verantwoord. De voortgang van de projecten wordt berekend op naar mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. Hierbij dient de Percentage of Completion (POC) methode gehanteerd te worden. Op basis van deze berekening wordt niet eerder winstneming verwacht dan bij het afsluiten van de grondexploitatie in 2029. In 2022 heeft derhalve nog geen winstneming plaatsgevonden.

Grondexploitatieovereenkomsten 2022

7.2.5. Projecten

In het kader van het door de gemeente Roermond gevoerde faciliterend grondbeleid worden anterieure grondexploitatieovereenkomsten gesloten met marktpartijen, die de projecten voor eigen rekening en risico realiseren. In deze overeenkomsten worden afspraken vastgelegd over exploitatiebijdragen. Deze bijdragen hebben met name betrekking op bijdragen ambtelijke kosten en bijdragen bovenwijkse voorzieningen.

In het MPG 2022 – 2026 is een overzicht opgenomen van de projecten die in uitvoering zijn naar de stand van dat moment.

Afgeronde projecten

Van die projecten is een aantal in 2022 afgerond. Dat betekent dat de bebouwing is gerealiseerd en de openbare ruimte is aangelegd. Het gaat om de volgende projecten.

- Roerdelta fase 1 (370 woningen);
- Schepersweg (4 bedrijfsverzamelgebouwen en 5 bedrijfskavels);
- Groene Campagne (72 grondgebonden woningen);
- Area M (Campinalocatie (23 grondgebonden woningen en 19 appartementen);
- Waterschapskantoor en omgeving (vergroening en verduurzaming);
- Zorgvilla Oudeborg (kleinschalige woonzorgvoorziening);
- Heinsbergerweg zorgappartementen (kleinschalige woonzorgvoorziening);
- Bosstraat-Zuid fase 3 (150 woningen).

Van het project Bosstraat 51 a-b werd bij het vaststellen van het MPG 2022 – 2026 verwacht dat de afronding in 2022 zou plaatsvinden. Omdat de bouw van de woningen langer heeft geduurd, is dat niet gehaald. Afronding zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2023.
Ook het project Marktstraat-Merumerbroekweg is niet volgens verwachting in 2022 afgerond. Een deel van de aan te passen openbare ruimte moet nog worden gerealiseerd, naar verwachting in de loop van 2023.

Nieuwe projecten

In 2022 is een aantal overeenkomsten gesloten voor een aantal projecten, die op het moment van vaststellen van het MPG 2022 – 2026 nog in voorbereiding waren:

- Clauslaan Maasniel (6 grondgebonden woningen)
- Van Appeven Ool (13 vrijstaande woningen)
- Bredeweg 253-359 (nieuwbouw sociale huurwoningen)

Rekening houdend met de afgeronde en nieuwe projecten gaat het om de projecten in onderstaand overzicht.

Project:	Looptijd:	Toelichting:	Projectfase:
Jazz City	2007-2024	Herontwikkeling van het gebied Maashaven/Schipperswal/ Scheepvaartweg met 330 woningen en commerciële functies.	In uitvoering
Bosstraat-Zuid	2002-2022	Realisering van ongeveer 150 woningen in het gebied Bosstraat-Zuid in Swalmen.	In 2022 afgerond
Zuidelijke Stadsrandzone	2005-2030	Ontwikkeling van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van ongeveer 32 ha, grotendeels gesitueerd tussen het spoor en de rijksweg tussen Linne en Roermond.	In uitvoering
Roerdelta Fase 1	2011-2022	De herontwikkeling van het gebied Roerdelta fase 1, globaal begrensd door de rivier de Roer, de Roersingel en de Lindanussingel. Het plan voorziet in de bouw van in totaal 370 woningen.	In 2022 afgerond
Neeldervelt (Tegelarijeveld Oost)	2012-2024	Bouw van 207 woningen in het gebied globaal begrensd door de bestaande wijk Tegelarijeveld, de Elmpterweg, de St. Wirosingel en de N280.	In uitvoering
Melickerveld	2014-2030	De gefaseerde bouw van maximaal 468 woningen. De Raad van State heeft op 14 augustus 2019 het bestemmingsplan Melickerveld vernietigt, vanwege de stikstofproblematiek. Op 17 februari 2022 heeft de gemeenteraad een nieuw bestemmingsplan vastgesteld.	In 2023 in uitvoering
Bedrijventerrein Oosttangent	2005-2027	Ontwikkeling van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van ongeveer 14 ha, tussen de N293 en het bestaande bedrijventerrein Roerstreek-Noord.	In uitvoering
Sjtadshaof (Componistenbuurt Oost)	2008-2024	Bouw van 110 grondgebonden woningen en 30 appartementen op de locatie gelegen tussen de St. Wirosingel, Koninginnelaan en de Rijksweg 73 Zuid (ten oosten van de bestaande Componistenbuurt).	In uitvoering
Marktstraat-Merumerbroekweg	2009-2022	Bouw van 7 woningen aan de Marktstraat-Merumerbroekweg.	In uitvoering
Ridder van Asenrodeweg	2012-2024	Bouw van 55 grondgebonden woningen op de locatie ten westen van de Ridder van Asenrodeweg in Asenray.	In uitvoering
Oolder Veste	2000-2024	De bouw van 895 grondgebonden woningen en 40 appartementen in het gebied tussen Herten, Ool en Merum.	In uitvoering
Schepersweg	2011-2022	De bouw van 4 bedrijfsverzamelgebouwen en 5 bedrijfskavels op een locatie aan de Schepersweg in Herten.	In 2022 afgerond
Groenezijweg Ool	2009-2023	De bouw van 5 grondgebonden woningen aan de Groenezijweg te Ool.	In uitvoering
De Rekenkamer	2018-2023	De bouw van 18 grondgebonden woningen en 18 appartementen aan de Heilige Geeststraat.	In uitvoering
Groene Campagne	2007-2022	De bouw van 72 grondgebonden woningen aan de Pastoor Adamsstraat (locatie 6 en 7 uit Wijkontwikkelingsplan De Kemp).	In 2022 afgerond
Area M (Campinalocatie) Waterschapskantoor en omgeving	2018-2022	De bouw van 23 grondgebonden woningen en 19 appartementen op de Campinalocatie aan de Prins Bernhardstraat (project maakt deel uit van het Wijkontwikkelingsplan Roermondse Veld).	In 2022 afgerond
Waterschapskantoor en omgeving	2019-2022	Vergroening en verduurzaming van het Waterschapskantoor en omliggend gebied aan de Maria Theresialaan.	In 2022 afgerond

Project:	Looptijd:	Toelichting:	Projectfase:
Parkwijk 't Ham	2020-2024	Herontwikkeling van de voormalige PABO locatie tot een bouwplan voor 35 woningen, aanleg openbare ruimte.	In uitvoering
Min. Bongaertsstraat/ Dr. Philpslaan	2020-2023	Sloop van 76 woningen, herbouw van 74 sociale huurwoningen, aanleg van de openbare ruimte.	In uitvoering
Zorgvilla Oudeborg	2020-2022	Kleinschalige woonzorgvoorziening aan de Oudeborgstraat te Merum-Herten.	In 2022 afgerond
Bosstraat 51 a-b Swalmen	2020-2022	Bouw van 10 levensloopbestendige woningen op de locatie Bosstraat 51 a-b te Swalmen.	In uitvoering
Peelveldlaan 60	2020-2023	Herontwikkeling van de voormalige school Peelveldlaan 60 voor bedrijfsdoeleinden.	In uitvoering
Heinsbergerweg zorgappartementen	2020-2022	Bouw van een kleinschalige woonzorgvoorziening aan de Heinsbergerweg.	In 2022 afgerond
Woonzorgcomplex Donderhof	2021-2023	Bouw van een woonzorgvoorziening aan de Donderbergweg/ Kasteel Hornstraat.	In 2023 in uitvoering
Eiermijn	2021-2024	Herontwikkeling van de locatie voormalige Eiermijn aan de Bernhardstraat tot maximaal 67 woningen.	In 2023 in uitvoering
Emmalaan	2021-2024	Herontwikkeling locatie hoek Emmalaan/Bernhardstraat tot maximaal 36 woningen. Deze locatie maakt deel uit van het Wijkontwikkelingsplan Roermondse Veld.	In uitvoering
Latiers-Braam	2021-2024	Herontwikkeling van de locatie Latiers-Braam aan de Dokter Leurszijstraat voor de bouw van 10 appartementen en 5 grondgebonden woningen.	In 2023 in uitvoering
Schepen van Hertefeltstraat 10	2021-2024	Herontwikkeling voormalige schoollocatie tot 20 woningen met een groene invulling.	In 2023 in uitvoering
Asenray Oost	2021-2024	Ontwikkeling locatie ten Oosten van Asenray tot maximaal 40 ruimte voor ruimte woningen.	In 2023 in uitvoering
Van Appeven Ool Uitbreidingsplan (Fase 1)	2022-2024	Ontwikkeling 13 vrijstaande woningen en na bedrijfsverplaatsing ontwikkeling van woningen op vrijgekomen perceel.	In 2023 in uitvoering
Bredeweg 253-359	2022-2023	Sloop van bestaande flatgebouwen en nieuwbouw van sociale huurwoningen.	In uitvoering
Clauslaan Maasniel	2022-2023	Herontwikkeling locatie aan de Clauslaan in Maasniel tot 6 grondgebonden woningen.	In 2023 in uitvoering

7.2.6. Exploitatiebijdragen

Voor een groot deel van de hiervoor genoemde projecten zijn de overeengekomen exploitatiebijdragen in het verleden afgerekend. Voor zover er nog exploitatiebijdragen in rekening moeten worden gebracht geeft tabel 2 uit (Tabellen Grondexploitaties) van de jaarrekening 2022 per project inzicht in de in 2022 gerealiseerde bijdragen. Onderstaande tabel een samenvatting van de in 2022 ontvangen exploitatiebijdragen, uitgesplitst naar bovenwijkse voorzieningen en ambtelijke kosten:

	Bovenwijkse voorzieningen:	Ambtelijke kosten:	Totaal:
Exploitatiebijdragen 2022:	745.680	182.340	928.020

De ontvangen bijdragen hebben betrekking op de volgende projecten:

- Zuidelijke Stadsrandzone;
- Neeldervelt (Tegelarijeveld Oost);
- Bedrijventerrein Oosttangent;
- Parkwijk 't Ham;
- Bosstraat 51 a-b Swalmen;
- Peelveldlaan 60;
- Heinsbergerweg zorgappartementen;
- Clauslaan Maasniel;
- Bredeweg 253-359;
- De Kemp, Celebesstraat, Borneostraat eo;
- Groene weg Herten;
- Herontwikkeling locatie Eiermijn;
- Jazz City;
- Latier-Braam;
- Roerdelta fase 2;
- Rooswinkel, Prins Bernhardstraat;
- Ruimte voor Ruimte;
- Schepen van Hertefeltstraat;
- Van Heutszstraat.

De bijdragen ambtelijke kosten komen ten gunste van het rekeningsaldo van de gemeente.

Conform de Nota Grondbeleid worden de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen gestort in de Reserve Gebiedsontwikkelingen, claim bovenwijkse voorzieningen

7.2.7 Gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid

Voor zover de gemeente gronden in eigendom heeft binnen projecten waarbij een grondexploitatieovereenkomst is gesloten met een marktpartij, zijn daarin afspraken gemaakt over grondprijs en levering van die grond. Deze gronden worden aan de marktpartijen geleverd in de huidige staat. Het bouw- en woonrijp maken vindt plaats door en voor rekening van de marktpartijen en staan op de balans onder de rubriek vlottende activa onder de categorie voorraden: gereed product.

Tabel 3 (Tabellen Grondexploitaties) van de jaarrekening 2022 geeft per project inzicht in de ontwikkelingen van de boekwaarde in 2022. De ontwikkeling van deze boekwaarde is als volgt samengevat weer te geven:

Gronden faciliterend grondbeleid:	Boekwaarde 01-01-2022	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Ten gunste van boekwaarde	Boekwinst 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Totaal	92.200		450.857	1	450.856	92.199

Uitgangspunt is de boekwaarde per 1 januari 2022. In de kolom "Inkomsten" is het totaal van de in 2022 gerealiseerde verkoopopbrengsten opgenomen. Van deze opbrengsten is het bedrag in de kolom "Ten gunste van boekwaarde" in mindering gebracht op de boekwaarde. Dit resulteert in de boekwaarde per 31 december 2022. Het saldo van de kolommen "Inkomsten" en "Ten gunste van boekwaarde" is de in 2022 gerealiseerde boekwinst.

De in 2022 gerealiseerde boekwinst heeft betrekking op de levering van gemeentegrond binnen een tweetal projecten:

- Minister Bongaertsstraat.
  In 2020 is een grondexploitatieovereenkomst voor dit project gesloten. De daarin overeengekomen levering van gemeentegrond heeft in het 1e kwartaal van 2022 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan bedraagt € 50.857,00. De gronden binnen dit project hebben geen boekwaarde, zodat de opbrengst als boekwinst kan worden beschouwd.

- Buurtzorghuis Donderhof.
  In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst voor dit project gesloten. De daarin overeengekomen levering van gemeentegrond heeft in het 4e kwartaal van 2022 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan bedraagt € 400.000,-. De symbolische boekwaarde van deze grond bedraagt € 1,-. Omdat de verkoopprijs hoger ligt dan de boekwaarde is in dit geval sprake van een boekwinst van € 399.999,-.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 worden boekwinsten bij grondverkopen op basis van anterieure grondexploitatieovereenkomsten toegevoegd aan de Reserve Gebiedsontwikkelingen claim 50687 Risico's Grondexploitaties tot de door de raad vastgestelde minimum omvang van deze claim. Is dat minimum bereikt dan worden de boekwinsten toegevoegd aan de Algemene Reserve.

De minimale omvang van deze reserveclaim is door de raad bij de vaststelling van het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2022-2026 vastgesteld op € 420.000,-. De boekwinst op beide grondverkopen samen bedraagt € 450.856,-. Hiervan is een bedrag van € 420.000,- toegevoegd aan de Reserve Gebiedsontwikkelingen claim 50687 Risico's Grondexploitaties. Omdat daarmee de door de raad vastgestelde omvang is bereikt is het restant van deze boekwinst (€ 30.856,-) gestort in de Algemene Reserve.

Overige gronden

Dit zijn gronden die per 31 december 2015 als nog "niet in exploitatie genomen plannen" stonden geregistreerd. Hierbij gaat het om gronden waarvoor weliswaar een ruimtelijk kader is vastgesteld, maar waarvoor nog geen concreet plan beschikbaar is. Na indiening van een concreet plan door een marktpartij dat past binnen de visie of kader wordt een grondexploitatieovereenkomst gesloten met daarin afspraken over verkoop van de gemeentegrond.

Het gaat om gronden binnen de volgende projecten:

Project:	Toelichting:
Noordelijke en Oostelijke Stadsrandzone	Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Na indiening concreet plan door marktpartij passend binnen visie exploitatieovereenkomst met daarin afspraken over verkoop grond gemeente.
Zuidelijke Stadsrandzone	Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Ontwikkeling door OML. Na concreet plan voor deze grond, passend binnen visie, afspraak over verkoop grond conform uitgangspunten gesloten exploitatieovereenkomst (prijs op basis taxatie).
Voormalige Sportvelden Maastrichterweg	Planologisch kader vastgesteld. Indien concreet plan zich aandient, afspraken maken over verkoop grond op basis van taxatie.

In tabel 4 (Tabellen Grondexploitaties) van de jaarrekening 2022 zijn deze gronden opgenomen. Deze tabel geeft per project inzicht in de boekwaarde en de marktwaarde.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal van de in 2022 gerealiseerde uitgaven en inkomsten en de ontwikkeling van de boekwaarde van deze gronden. De marktwaarde op grond van de huidige bestemmingen is eveneens opgenomen in onderstaande tabel en is gebaseerd op een waardering door een externe deskundige. Conform de Nota Grondbeleid 2021 dient de marktwaarde van dit soort gronden eenmaal in de drie jaar te worden getoetst. In 2023 is de markwaarde getoetst op basis van een taxatierapport.

	Boekwaarde 01-01-2022	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Mutatie herwaardering (voorziening)	Boekwaarde 31-12-2022	Marktwaarde
Totaal	605.965	-	-	-	605.965	931.000

In 2022 hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden die kunnen leiden tot een concreet project gericht op de uitvoering van de door de raad vastgestelde kaders. Er heeft derhalve geen wijziging plaatsgevonden in de boekwaardes.

Financiële risico's

Onvoorziene omstandigheden kunnen zich uiteraard altijd voordoen. De aard van dergelijke risico's brengt met zich mee dat de omvang feitelijk niet is in te schatten. Bij het inzichtelijk maken van de risico's van de grondexploitaties, wordt veelal onderscheid gemaakt in twee soorten risico's. Dat zijn:

- voorzienbare risico's (risico's op planniveau, ook wel aangeduid als project specifieke risico's);
- onvoorzienbare risico's of algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's).

De voorzienbare risico's worden jaarlijks door actualisatie van de grondexploitaties berekend. Afhankelijke van de uitkomsten van die berekening dienen maatregelen getroffen te worden.

Binnen de projecten met grondexploitatieovereenkomsten zijn de risico's beperkt, omdat het project door en voor rekening en risico van marktpartijen wordt gerealiseerd.

Arrest verkoop grond en vastgoed overheidslichaam

De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 een arrest gewezen over de verkoop van vastgoed door een overheidslichaam. De Hoge Raad wijst erop dat overheden zich bij hun privaatrechtelijk handelen aan het gelijkheidsbeginsel moeten houden. Dat geldt ook voor de beslissing aan wie zij een onroerende zaak verkopen. Volgens de Hoge Raad betekent dit dat overheden bij de verkoop van onroerende zaken mededingingsruimte moeten bieden aan potentiële gegadigden. In anterieure grondexploitatieovereenkomsten worden verkoopafspraken gemaakt in geval de gemeente binnen die locaties grond in eigendom heeft. Het arrest heeft dus ook betrekking op dergelijke overeenkomsten.

In 2022 zijn er procesafspraken vastgesteld over hoe om te gaan met de gevolgen van dit arrest in de verschillende situaties. Het college blijft de actualiteiten inclusief jurisprudentie volgen en zal in casussen/projecten daar waar nodig handelend optreden. Over relevante ontwikkelingen zal de gemeenteraad worden geïnformeerd via deze periodieke rapportages of de P en C cyclus of indien nodig via separate raadsinformatiebrieven.

Prijsstijgingen en tekorten

Als gevolg van de coronacrisis zijn de prijzen van bouwmaterialen de afgelopen tijd behoorlijk gestegen. Deze tendens wordt nog versterkt door de situatie in Oekraïne en de gevolgen daarvan. Dat komt mede doordat de oorlog tot hogere energieprijzen heeft geleid. De gevolgen daarvan zijn groot, omdat alleen al voor de productie van bouwmaterialen vaak veel gas nodig is. Verder komen veel grondstoffen zoals staal, aluminium en klei uit Rusland en Oekraïne. Deze aanvoer is nu verstoord. Daarnaast hebben bouwbedrijven ook een tekort aan andere materialen en producten, zoals hout, glas, baksteen, kit, kranen, pvc-buizen en dakpannen.

Dit alles kan leiden tot vertraging of uitstel van bouwprojecten. Bouwbedrijven durven vaak geen prijsafspraken meer te maken, omdat het op dit moment onzeker is in hoeverre de prijzen nog meer gaan stijgen en er mogelijk nog grotere tekorten aan bouwmaterialen zullen ontstaan. Het zal duidelijk zijn dat dit op enig moment ook zijn uitwerking kan hebben op de voortgang van de projecten.

Binnen het faciliterend grondbeleid liggen de financiële risico's daarvan bij de marktpartijen. Voor de gemeente kan een vertraging in de uitvoering van projecten in financieel opzicht betekenen, dat overeengekomen exploitatiebijdragen of verkoopopbrengsten niet of later worden ontvangen. Voor de gemeente kan dit bovendien betekenen, dat beleidsdoelstellingen niet of pas later gerealiseerd zullen worden.

Daar waar de gemeente gronden heeft zonder concreet plan, is de boekwaarde lager dan of gelijk aan de marktwaarde conform de huidige bestemming, waardoor het risico op noodzakelijke afwaardering zeer beperkt is. Een risico ontstaat pas op het moment dat door de marktomstandigheden de waarde van de gronden conform de huidige bestemmingen daalt tot onder de boekwaarde of de gemeente besluit de bestemming te wijzigen in een bestemming die een lagere marktwaarde heeft.

Bij de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is sprake van een project specifiek risico. In de vergadering van 22 september 2022 heeft de gemeenteraad het MPG 2022-2026 vastgesteld evenals een herziening van deze grondexploitatie. Binnen dit project resteert nog een risico van beperkte omvang met betrekking tot de mogelijke kosten voorfinanciering ophogen waterkeringen. Dit risico kan naar verwachting binnen de grondexploitatie worden opgevangen op basis van het verwachte positieve saldo.

Voor het kwantificeren van de onvoorzienbare risico's wordt conform de Nota Grondbeleid 2021 gebruik gemaakt van de IFLO-methode (IFLO staat voor: inspectie Financiën Lagere Overheden). Volgens deze methode wordt het weerstandvermogen voor grondexploitaties berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Conform de Nota Grondbeleid 2021 wordt een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten gehanteerd.
Het risicobedrag dat wordt bepaald middels deze methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties.
De minimale omvang van deze reserveclaim is door de raad bij de vaststelling van het Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen 2022-2026 vastgesteld op € 420.000,-.

Conform de Nota Grondbeleid 2021 is de reserve Gebiedsontwikkeling ingesteld. Dit is dus de minimale omvang van de claim risico's grondexploitaties binnen de reserve Gebiedsontwikkeling. Deze claim wordt gevoegd door de storting van boekwinsten bij de verkoop van gronden binnen projecten met een faciliterend grondbeleid, voormalige grondexploitaties en zonder concreet plan.

Beheersing risico's

Conform de Nota Grondexploitaties voert de gemeente Roermond over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent, dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen, die derhalve ook de financiële risico's dragen. Gevolg hiervan is ook dat de gemeente relatief weinig eigen grondposities heeft.
In grondexploitatieovereenkomsten met marktpartijen worden zekerheidsstellingen opgenomen in de vorm van een bankgarantie of concerngarantie. Deze garanties zijn met name bedoeld voor het geval de ontwikkelende partij de verplichtingen tot aanleg en herinrichting van de openbare ruimte niet meer kan nakomen. Ingeval van concerngaranties neemt het moederconcern de verplichtingen uit de overeenkomst over op het moment dat de ontwikkelaar deze niet meer kan nakomen. Alhoewel dit in alle gevallen kredietwaardige bedrijven zijn, valt niet helemaal uit te sluiten dat ook een dergelijk concern de verplichtingen niet kan nakomen. Omdat het gaat om kleinere projecten of grote projecten die gefaseerd worden gerealiseerd, zal het risico van de gemeente zich op dat moment beperken tot de afbouw van een of meer straten binnen het project.
Daarnaast heeft de gemeente een aantal maatregelen genomen, die zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2021. Deze maatregelen zijn bedoeld om een juist inzicht te krijgen in de aan de grondexploitaties verbonden risico's.

Tabellen Grondexploitaties

Tabel 1 Gemeentelijke grondexploitaties

5901	Roerdelta Fase 2	Raming	Boekwaarde per 31-12-2021	Geboekt in 2022	Boekwaarde per 31-12-2022	Totale prospectie
60696	Aankoop onroerend goed	2.881.927	2.445.127	437.662	2.882.789	-
60699	Sloopwerken	400.000	74.083	-	74.083	325.917
60977	Tijdelijk beheer eigendom	208.033	174.286	-	174.286	33.746
61067	Planontwikkeling	500.540	475.540	-	475.540	25.000
61085	Kunstwerken	360.000	-	-	-	360.000
	Totaal kosten	**4.350.500**	**3.169.036**	**437.662**	**3.606.698**	**744.664**
60977	Tijdelijk beheer eigendom	10.238	10.238	-	10.238	-
61072	Grondverkoop woningbouw	4.206.918	-	-	-	4.206.918
61076	Overige inkomsten	520.000	-	66.996	66.996	453.004
	Totaal opbrengsten	4.737.156	10.238	66.996	77.234	4.659.922
	Nominaal saldo (kosten-opbrengsten)	**-386.656**	**3.158.799**	**370.666**	**3.529.464**	**-3.915.258**
	Kostenstijging	14.860	-	-	-	14.860
	Opbrengstenstijging	-	-	-	-	-
422000	Rente	238.689	54.301	38.557	92.858	145.831
	Saldo	**-133.107**	**3.213.099**	**409.223**	**3.622.322**	**-3.754.567**

Tabel 2 Exploitatiebijdragen 2022

Exploitatiebijdragen Faciliterend Grondbeleid	Totaalbedrag exploitatie-bijdrage:	Gerealiseerd per 1 januari 2022	Gerealiseerd in 2022	Gerealiseerd per 31 december 2022	Nog te realiseren per 1 januari 2023
Ambtelijke kosten					
Merum Zuid	37.000	37.000	-	37.000	-
Jazz City	48.317	32.467	5.282	37.749	10.568
Zuidelijke stadsrandzone	250.000	250.000	-	250.000	-
Neeldervelt	50.022	35.000	5.000	40.000	10.022
Melickerveld	153.426	-	-	-	153.426
Bedrijventerrein Oosttangent	60.000	60.000	-	60.000	-
Asenray West (Ridder van Asenrodeweg)	15.664	15.664	-	15.664	-
Roerdelta Fase 2	32.140	-	5.000	5.000	27.140
Parkwijk 't Ham	107.600	26.900	26.900	53.800	53.800
Zorgvilla Oudeborg	25.429	25.429	-	25.429	-
Bosstraat 51 a-b Swalmen	11.566	8.683	2.883	11.566	-
Peelveldlaan 60 Swalmen	52.000	32.500	3.850	36.350	15.651
Zorgappartementen Heinsbergerweg	13.480	10.110	3.370	13.480	-
Clauslaan Maasniel	9.900	2.000	3.000	5.000	4.900
Bredeweg 253-359	15.830	-	7.915	7.915	7.915
Eiermijn	60.500	-	20.500	20.500	40.000
Groeneweg Herten	56.533	-	18.844	18.844	37.649
De Kemp	15.000	-	11.250	11.250	3.750
Rooswinkel	15.000	-	11.250	11.250	3.750
Van Heutszstraat	5.000	-	3.750	3.750	1.250
Schepen van Hertefeltstraat	34.700	-	11.567	11.567	23.133
Latiers-Braam	36.365	-	12.122	12.122	24.243
Asenray Oost (Ruimte voor Ruimte)	132.990	-	29.858	29.858	103.132
Totaal ambtelijke kosten			**182.340**		
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen					
Merum Zuid	222.190	222.190	-	222.190	-
Jazz City	459.769	380.537	-	380.537	79.232
Zuidelijke stadsrandzone	1.154.790	509.155	483.860	993.015	161.775
Neeldervelt	250.110	200.000	50.110	250.110	-
Melickerveld	767.130	-	-	-	767.130
Bedrijventerrein Oosttangent	448.660	61.770	56.710	118.480	330.180
Asenray West (Ridder van Asenrodeweg)	78.321	78.321	-	78.321	-
Roerdelta Fase 2	160.700	-	-	-	85.700
Parkwijk 't Ham	116.700	116.700	-	116.700	-
Zorgvilla Oudeborg	11.500	11.500	-	11.500	-
Bosstraat 51 a-b Swalmen	9.425	9.425	-	9.425	-
Peelveldlaan 60 Swalmen	59.620	-	-	-	59.620
Zorgappartementen Heinsbergerweg	3.070	3.070	-	3.070	-
Clauslaan Maasniel	13.250	-	-	-	13.250
Schepen van Hertefeltstraat	32.500	-	16.250	16.250	16.250
Latiers-Braam	13.460	-	6.730	6.730	6.730
Asenray Oost (Ruimte voor Ruimte)	264.040	-	132.020	132.020	132.020
Totaal bijdrage bovenwijkse voorzieningen			**745.680**		
Totaal exploitatiebijdragen			**928.020**		

Tabel 3 Gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid 2022

Gronden faciliterend grondbeleid:	Boekwaarde 1 januari 2022	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Ten gunste van boekwaarde	Boekwinst 2022	Boekwaarde 31 december 2022	Marktwaarde
Melickerveld (21730) Gemeentegrond wordt gefaseerd geleverd. Levering 1e fase na onherroepelijk bestemmingsplan. Bestemmingsplan is op 24 februari 2022 vastgesteld. De marktwaarde heeft betrekking op de grond, die de komende jaren gefaseerd geleverd zal worden.	6.380	-	-	-	-	6.380	[redacted]
Jazz City (21733) Gemeentegrond wordt gefaseerd geleverd, voorafgaand aan start bouwrijp maken door de ontwikkelaar in betreffende deelgebied. Op grond van de realiseringsovereenkomst moet nog de gemeentegrond worden geleverd, die nu nog een openbare functie heeft. De marktwaarde heeft betrekking op de grond, die de komende jaren gefaseerd geleverd zal worden. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	-	-	-	-	1.697.487
Kavel Wonen Limburg plein Donderberg 21723 In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan.	1	-	400.000	1	399.999	-	400.000
Peelveldlaan 60 (21995) In 2020 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na sloop huidige bebouwing.	7.614	-	-	-	-	7.614	[redacted]
Minister Bongaertsstraat In 2020 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	50.857	-	50.857	-	50.858
Emmastraat In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	-	-	-	-	[redacted]
Braam-Latiers In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Levering zal plaatsvinden na onherroepelijk bestemmingsplan. Deze gronden hebben geen boekwaarde.	-	-	-	-	-	-	[redacted]
Schepen van Hertefeltstraat 10 (22026) In 2021 is een grondexploitatieovereenkomst gesloten voor dit project. In die overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de levering van de gemeentegronden binnen dit project. Hierdoor is de boekwaarde van de materiële vaste activa overgeheveld naar de categorie "gereed product".	78.205	-	-	-	-	78.205	[redacted]
	92.200	-	**450.857**	**1**	**450.856**	**92.199**	**3.857.878**

In tabel 3 zijn gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid opgenomen, waarbij als marktwaarde de overeengekomen verkoopprijs is vermeld. Bij een aantal projecten is geheimhouding gelegd op de in de overeenkomsten opgenomen grondprijs. In de tabel is in die gevallen de grondprijs onzichtbaar gemaakt.

Tabel 4 Overige gronden 2022

Overige gronden:	Boekwaarde 1 januari 2021	Uitgaven/ investeringen	Inkomsten	Mutatie herwaardering (voorziening)	Boekwaarde 31 december 2021	Marktwaarde	Marktwaarde per m2
Noordelijke en Oostelijke Stadsrandzone (21731)	1	-	-	-	1	208.500	6
Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Na indiening concreet plan door marktpartij passend binnen visie exploitatieovereenkomst met daarin afspraken over verkoop							
Zuidelijke Stadsrandzone (21732)	170.364	-	-	-	170.364	286.900	8
Ontwikkelingsvisie vastgesteld. Ontwikkeling door OML. Na concreet plan voor deze grond, passend binnen visie, afspraak over verkoop grond conform uitgangspunten gesloten exploitatieovereenkomst (prijs op basis taxatie).							
Voormalige Sportvelden Maastrichterweg (21725)	435.600	-	-	-	435.600	435.600	11
Planologisch kader vastgesteld. Indien concreet plan zich aandient, afspraken maken over verkoop grond op basis van taxatie.							
	605.965	-	-	-	**605.965**	**931.000**	

Paragraaf Wet Open Overheid

Voor het eerst treft u de openbaarheidsparagraaf aan, voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo). De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat in de jaarlijkse verantwoording verslag wordt gedaan van de uitvoering van de Woo.

Het doel van de Woo is om overheden transparanter te maken om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. Openbaarheid van publieke informatie is volgens de wetgever geen gunst van de overheid, maar een recht van de burger dat hem of haar in staat stelt de overheid te controleren, fundamentele rechten uit te oefenen en economische en culturele waarde te creëren. Daarmee is het tegelijkertijd een middel om het vertrouwen in de overheid te herstellen.

Met ingang van 1 mei 2022 zijn de bepalingen omtrent openbaarmaking van informatie op verzoek (passieve openbaarmaking) aangepast. Dit behelst geen majeure wijzigingen. De afhandeltermijn is korter geworden, in die zin dat de initiële beslistermijn (vier weken) mag worden verdaagd met maximaal twee weken (onder de Wob: vier weken). Het gemeentelijk zaaksysteem en bijbehorend werkproces is in het verslagjaar aangepast, zodat behandelaars van verzoeken worden ‘meegenomen’ in het nieuwe wettelijk kader. Verder is de gemeentelijke Woo-productpagina voor indiening van een verzoek aangepast, en is via die productpagina voor elektronische indiening een formulier beschikbaar gesteld.

Het Klant Contact Centrum is aangewezen als informatiecontactpunt voor het beantwoorden van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie. Dit wordt ook gecommuniceerd op de gemeentelijke Woo-productpagina. Medewerkers van het KCC beantwoorden informatievragen zo veel als mogelijk zelf, en verwijzen als nodig door naar organisatieonderdelen die inhoudelijk betrokken zijn bij het beleidsonderwerp waarop het verzoek betrekking heeft. Voor eventuele hulpvragen in het geval de wens bestaat om een formeel Woo-verzoek in te dienen, vindt ook interne doorverwijzing plaats. Deze werkwijze sluit aan bij het bestaande gemeentelijk dienstverleningsconcept.

Uit de Woo volgt verder de verplichting tot het op orde brengen en houden van de informatiehuishouding, waaronder nadrukkelijk het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten. In relatie tot de informatiehuishouding is in de parlementaire geschiedenis sprake van een implementatieperiode van ten minste 8 jaar. De verplichting sluit nauw aan bij en overlapt grotendeels met bestaande verplichtingen uit de Archiefwet (in goede, geordende en toegankelijke staat brengen en bewaren van archiefbescheiden).

Tot slot verplicht de Woo op termijn om documenten behorende tot 17 informatiecategorieën actief openbaar te gaan maken. Dit is in het verslagjaar 2022 nog niet in werking getreden.

De implementatie (actieve openbaarmaking, informatiehuishouding) beslaat meerdere jaren en vergt een programmatische aanpak. Een en ander heeft een plek gekregen binnen het ambitiedocument Opgave Informatiesamenleving (raadsinformatiebrief 1 november 2022).

5.

Jaarrekening 2022

5.1

Balans per 31 december 2022

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	119
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.448	3.677
Totaal immateriële vaste activa	6.448	3.796
Materiële vaste activa		
• Investeringen met een economisch nut	98.227	101.627
• Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	53.012	51.136
• Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	33.397	28.845
• In erfpacht uitgegeven	214	214
Totaal materiële vaste activa	184.850	181.822
Financiële vaste activa		
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
• Deelnemingen	1.191	1.191
• Gemeenschappelijke regelingen	58	58
• Leningen u/g		
• Woningbouwcorporaties	305	445
• Overige langlopende leningen	3.192	3.079
• Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	6	6
Totaal financiële vaste activa	4.752	4.779
Totaal vaste activa	**196.050**	**190.397**

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
• Algemene reserve	37.997	12.358
• Bestemmingsreserves	18.177	43.027
• Gerealiseerde resultaat	30.320	10.234
Totaal eigen vermogen	86.494	65.619
Voorzieningen		
• voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.941	5.419
• ter egalisering van kosten	8.867	7.899
• voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.487	1.889
Totaal voorzieningen	18.295	15.207
Vaste schulden, met een rente-typische looptijd van één jaar of langer		
• Obligatieleningen	-	1
• Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	95.947	101.679
Totaal vaste schulden	95.947	101.680
Totaal vaste passiva	**200.736**	**182.506**

Activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vlottende activa		
Voorraden		
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.622	3.213
• Gereed product en handelsgoederen	361	332
Totaal voorraden	3.983	3.545
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
• Vorderingen op openbare lichamen	18.738	13.259
• Overige vorderingen	7.370	9.374
• Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	8.352	10.397
Totaal uitzettingen met rente-typische looptijd korter dan één jaar	34.460	33.030
Liquide middelen		
• Kassaldi	22	15
• Banksaldi	2.959	1.943
Totaal liquide middelen	2.981	1.958
Overlopende activa		
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
• Het Rijk	5.038	668
• Overige Nederlandse overheidslichamen	2.603	1.358
• Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	9.118	8.440
Totaal overlopende activa	16.759	10.466
Totaal vlottende activa	**58.183**	**48.999**
Totaal activa	**254.233**	**239.396**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de VPB 1969	0	0

Passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar		
• Overige schulden	4.212	12.308
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	4.212	12.308
Overlopende passiva		
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	22.624	20.030
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	638	657
• De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
• Het Rijk	24.192	21.788
• Overige Nederlandse overheidslichamen	1.831	2.107
Totaal overlopende passiva	49.285	44.582
Totaal vlottende passiva	**53.497**	**56.890**
Totaal passiva	**254.233**	**239.396**
Gewaarborgde geldleningen	482.703	468.487

5.2

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 voor wijziging			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Programma:	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
01 Zorgzame gemeente	-30.922	95.898	64.976	-34.780	115.918	81.138	-33.096	104.576	71.481
02 Inclusieve samenleving	-242	6.832	6.590	-4875	12.515	7.640	-9293	13.187	3.894
03 Goed Onderwijs	-3.536	8.105	4.569	-5.230	9.601	4.371	-4.808	8.594	3.786
04 Kansen voor klimaat	-255	1.453	1.198	-597	2.144	1.547	-348	1.799	1.451
05 Goede leefomgeving	-21.148	30.098	8.950	-20.624	31.210	10.586	-20.063	30.681	10.618
06 Toekomstbestendige stad	-1.855	3.750	1.895	-1.807	3.667	1.860	-1.537	3.117	1.580
07 Ruimte en wonen	-4.720	8.014	3.294	-6.845	10.320	3.475	-6.536	8.953	2.417
08 Levendige stad	-4.522	15.286	10.764	-2.967	13.816	10.849	-2.092	13.221	11.129
09 Veilige stad	-893	8.962	8.069	-1.170	9.359	8.189	-1.094	8.819	7.725
10 Moderne gemeente	-729	4.519	3.790	-1365	5.178	3.813	-1.178	4.828	3.650
Totaal programma's	**-68.822**	**182.917**	**114.095**	**-80.260**	**213.728**	**133.468**	**-80.045**	**197.775**	**117.731**
Algemene dekkingsmiddelen	-136.795	540	-136.255	-161.285	2131	-159.154	-166.376	972	-165.404
Kosten van de overhead	-270	27.440	27.170	-434	28.434	28.000	-1916	28.741	26.825
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	79	79	0	79	79	0	-28	-28
Onvoorzien	0	1	1	0	1	1	0	0	0
Totaal overzichten	**-137.065**	**28.060**	**-109.005**	**-161.719**	**30.645**	**-131.074**	**-168.292**	**29.685**	**-138.607**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**-205.887**	**210.977**	**5.090**	**-241.979**	**244.373**	**2.394**	**-248.337**	**227.460**	**-20.876**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves[1]	-12.870	10.513	-2.357	-38.317	28.991	-9.326	-38.551	29.107	-9.444
Het gerealiseerde resultaat	**-218.757**	**221.490**	**2.733**	**-280.296**	**273.364**	**-6.932**	**-286.888**	**256.567**	**-30.320**

[1] *de specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma wordt uiteengezet op pagina 248.*

5.3

Toelichting op de balans

5.3 Toelichting

5.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 28 september 2017, de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV in 2020 een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het betreffende boekjaar.

Daar het accres niet meer is gewijzigd in de decembercirculaire 2022 is deze uitgangspunt voor de berekening van het jaar 2022 conform advies van adviseurs LIAS-PAUW, wat zorgt voor een meer actueel beeld. Voor de afwikkeling van voorgaande jaren, worden de meest actuele VUG's van het Rijk gehanteerd

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

In 2022 is de CAO 2021-2022 vastgesteld. Medewerkers kunnen op basis van deze CAO onder andere vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Conform de door de commissie BBV gepubliceerde Vraag & Antwoord moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de CAO gemeenten zijn benoemd.

Diverse personele lasten blijven echter ook 2022 toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct te relateren salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	15-50
Vervoermiddelen	6-15
Machines, apparaten en installaties	5-20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder:	8-60
• riolering (aanleg, bouwkundig, elektromechanisch en gemalen)	15-60
Overige materiële vaste activa, waaronder:	
• inventarissen	5-10
• automatisering	
• software	5

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa
Voorraden
Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde.
De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse
winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren te veel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder teveel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

Gereed product en handelsgoederen
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar Vorderingen
Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De debiteuren sociale zaken en belastingdebiteuren worden dynamisch bepaald. De algemene debiteuren daarentegen worden statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.
In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

5.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2022

Activa
Vaste activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	119	-	117	-	2	-	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3677	2.839	-	68	-	-	6.448
Totaal	**3.796**	**2.839**	**117**	**68**	**2**	**0**	**6.448**

Per saldo neemt de immateriële vaste aciva toe met 2.652. De toename betreft in hoofdzaak investeringen.
De belangrijkste investeringen zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Revitalisatie Theater De Oranjerie	2.758	1.758	2.758
Revitalisatie Jagerstraat	2.000	465	1.971
Watervelden Hammerveld	550	550	550

Materiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut in 2022:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-Waarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-Waarde 31-12-2022	Voor-ziening	Herrubri-cering	Balans-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	11.871	0	0	0	0	0	11.871	0	267	11.604
Woonruimten	113	0	0	3	0	0	110	0		110
Bedrijfsgebouwen	80.343	65	0	2.351	0	0	78.057	1.200		76.857
Grond-,weg- en water-bouwkundige werken	2.159	19	0	218	0	0	1.960			1.960
Vervoermiddelen	1576	0	0	183	0	0	1.393	0		1.393
Machines, apparaten en installaties	3.534	508	0	607	0	0	3.435	0		3.435
Overige materiële vaste activa	3.231	694	0	1057	0	0	2.868	0		2.868
Totaal	**102.827**	**1.286**	**0**	**4.419**	**0**	**0**	**99.694**	**1.200***	**267**	**98.227**

** Voor het pand aan de Godsweerdersingel 10 is een voorziening getroffen. Er heeft een herrubricering plaatsgevonden naar de voorraden Gereed product en handelsgoederen voor de percelen gelegen aan de Heidebaan/Heidesteeg.*

De belangrijkste investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Premiere Stadskantoor	125	121	121
WMO hulpmiddelen 2022	790	573	573
Vervangen Cameratoezicht	244	79	232

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	374	-	-	8	-	-	366
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	49.684	2.086	-	840	585	-	50.345
Vervoermiddelen	229	-	-	22	-	-	207
Overige materiële vaste activa	849	1.306	-	61	-	-	2.094
Totaal	**51.136**	**3.392**	**-**	**931**	**585**	**-**	**53.012**

De belangrijkste investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Herinrichting Kapellerlaan	2.605	1.425	2.546
Kastelenbuurt	770	362	636
Monocontainers	1.400	1.294	1.466

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-Waarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	502	-	-	86	-	-	416
Grond-,weg- en water-bouwkundige werken	28.343	7.236	3	1.170	1.425	-	32.981
Totaal	**28.845**	**7.236**	**3**	**1.256**	**1.425**	**0**	**33.397**

De belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Investering (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2022	Cumulatief besteed t/m 2022
Nazorg reconstructie N280	1.000	661	661
Kastelenbuurt wegen	3.085	1.342	2.532
Kapellerlaan (wegen en groen)	2.967	1.639	2.928
Fietspad Mijnheerkensweg	535	492	492

Van de activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen. In 2022 hebben geen bestemmingswijzigingen plaatsgevonden.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de Erfpacht weer

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2022
Erfpacht	214	-	-	-	-	-	214

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa weer gedurende het jaar 2022:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:						
Deelnemingen	1.191	-	-	-	-	1.191
Gemeenschappelijke regelingen	58	-	-	-	-	58
Totaal	**1.249**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.249**
Leningen u/g aan:						
Woningbouwcorporaties	445	-	-	140	-	305
Totaal	**445**	**-**	**-**	**140**	**-**	**305**
Overig						
Overige langlopende leningen	3.079	112	-	-	-	3.191
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6	-	-	-	-	6
Totaal	**3.085**	**112**	**-**	**-**	**-**	**3.197**
Totaal	**4.779**	**112**	**-**	**140**	**-**	**4.751**

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	3.622	3.213
Gereed product en handelsgoederen	361	332

Onderhanden werk

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van het in exploitatie zijnde complex gedurende het jaar 2022

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-2021	Inves-teringen	Op-brengsten	Winst uitname	Boek-waarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balans-waarde 31-12-2022
Roerdelta fase 2	3.213	476	67	0	3.622	0	3.622
Totaal	**3.213**	**476**	**67**	**0**	**3.622**	**0**	**3.622**

De grootste kostenposten in 2022 hebben betrekking op (bedragen afgerond):

- Vergoeding einde erfpacht € 437.662
- Rentekosten € 38.557

In 2022 is een bedrag van € 66.996, - aan opbrengsten gerealiseerd (huuropbrengsten tijdelijk gebruik).
De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraden Gereed product zijn gewaardeerd tegen een totaalbedrag van € 361.000 (2021: € 328.000). De voorraden Gereed product en handelsgoederen zijn enerzijds afgenomen in verband met verkoop van de toenmalige brandweerkazerne Gevaren 20 en anderzijds toegenomen door een herrubricering vanuit de Materiële Vaste Activa van de percelen Heidebaan/ Heidesteeg.

Een specificatie is opgenomen in de paragraaf 7. Grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening gevormd, die in mindering wordt gebracht op de nominale waarde. Op basis van historische gegevens wordt voor de verschillende vorderingen het verwachte risico op oninbaarheid bepaald. Op de algemene debiteuren en de debiteuren sociale zekerheidsregelingen vindt vervolgens een individuele toets op oninbaarheid plaats.

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	18.738	-	18.738	13.259
Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	8.352	-	8.352	10.397
Overige vorderingen	11.537	4.167	7.370	9.374
Totaal	**38.627**	**4.167**	**34.460**	**33.030**

De toename van de vorderingen op openbare lichamen van afgerond € 5,5 miljoen bestaat voor € 1,4 mln uit de stijging van de vordering BCF.

Van de overige vorderingen heeft een nominaal bedrag van € 6,4 mln. (2021 € 6,9 mln.) betrekking op vorderingen sociale zaken, waarvoor ter hoogte van € 3,0 mln. (2021: € 2,4mln.) een voorziening voor oninbaarheid is gevormd.

Voor de belastingvorderingen bij de BsGW is een bedrag van € 23 k gedoteerd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Voor de algemene debiteuren is aanvullend € 188K gestort.

Uitzettingen in de Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Per 1 juli 2021 is het drempelbedrag verhoogd tot 2% van het begrotingstotaal, omdat bij de evaluatie van de regeling bleek dat het oude bedrag ter hoogte van 0,75% van het begrotingstotaal, ervoor zorgde dat te vaak onnodige afroming van de rekening plaatsvond. In onderstaande tabel staan de geldende drempelbedragen voor 2022:

Drempelbedrag schatkistbankkieren	
01-01-2022 t/m 31-12-2022	4.220

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2022 is geweest. Hierin zijn de bankrekeningen van de BNG en Rabobank opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**4219,54**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**2.302**	**2.082**	**4.625**	**3.331**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.918	2.137	-	888
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	405	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	210.977			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	210.977			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	4219,54			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	207.172	189.483	425.483	306.464
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.302	2.082	4.625	3.331

EMU saldo

(bedragen x € 1.000)			2022 Primair Begroting	2022 Rekening
1	+	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-5.089	**20.876**
2	-/-	Mutatie (im)materiële vaste activa	17.308	**5.680**
3	+	Mutatie voorzieningen	184	**3.088**
4	-/-	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2	**393**
5	-/-	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	2	**0**
Berekend EMU-saldo			**-22.217**	**17.891**

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kassaldi	22	15
Banksaldi	2.958	**1.943**
Totaal	**2.980**	**1.958**

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan vrij ter beschikking. De liquide middelen (debetsaldi) nemen af met € 1,0 mln. De gemeente Roermond beschikt over een kredietfaciliteit bij de BNG Bank ter hoogte van € 5 mln. Bij de Rabobank wordt op creditbasis gebankierd.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	7.641	2.026
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	9.118	8.440
Totaal	**16.759**	**10.466**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Specifieke uitkering (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
Rijk				
TOZO	482	-	482	-
Bekostiging kwijtschelding gem.belastingen	6	2	-	8
Kwijtschelding publieke schulden	37	-	-	37
Gem.hulp gedup.Toeslagenproblematiek	142	-	142	-
Opvang ontheemden Oekraïne	-	7.309	3.000	4.309
Opvang Asielzoekers	-	439	-	439
Schadevergoeding hoogwater	-	245	-	245
	667	**7.993**	**3.624**	**5.038**
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Provincie subsidie Vitale Stad	1.192	-	-	1.192
Project bijdrage WOP Donderberg	142	-	142	-
Provincie subsidie haalbaarheidsstudie fietsverbinding	25	-	-	25
Versterken centra, kernen, wijken KLC	-	1.120	475	645
WOP fase 3	-	75	-	75
GOML N280	-	666	-	666
	1.359	**1.719**	**475**	**2.603**
Nederlandse overheidslichamen	**2.026**	**9.010**	**4.099**	**7.640**

De overige overlopende activa neemt toe met € 0.4 miljoen.

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Er bestaat voor de gemeente geen recht op verliescompensatie. De gemeente heeft sinds 2016 fiscale winsten behaald en daarover VPB voldaan.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Reserves, gespecificeerd naar:		
• Algemene reserve	37.997	12.358
• Bestemmingsreserve	18.177	43.027
• Gerealiseerd resultaat	30.320	10.234
Totaal	**86.494**	**65.619**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad.

Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Er vindt geen rente toerekening plaats aan de reserves.

Het overzicht op de volgende pagina geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2022.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2022:

Reserves (bedragen x € 1.000)	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Algemene reserve	De algemene reserve is een vrije reserve zonder specifiek bestedingsdoel. Deze reserve dient enerzijds als buffer voor risico's die nog niet financieel kunnen worden vertaald in de jaarrekening en anderzijds kan deze reserve ingezet worden voor beleidsmaatregelen	12.358	20.710	5.305	10.234	-	37.997	De stortingen in de algemene reserve zijn (afgerond): • Het rekeningsaldo 2021 ad. € 10,2 mln • Vrijval vanuit Sociaal Domein ad. € 20,5 mln De onttrekkingen zijn (afgerond): • resultaatbestemming naar exploitatie € 4,2 mln • budgetoverheveling 3e burap 2021 € 0,9 mln
Totaal Algemene reserve		**12.358**	**20.710**	**5.305**	**10.234**	**-**	**37.997**	
Bestemmingsreserves:								
Cluster Wijkontwikkeling								
Wijkontwikkelings-plannen	Ingesteld ter financiering van de projecten voor de herstructurering Roermondse Veld/ Kemp-Kitskensberg/Heide	1.858	222	0	-	-	2.080	Een vermeerdering van € 222.147 t.b.v. Emmalaan.
Wijkaanpak duur-zaam verbinden Donderberg	Verbetering leefbaarheid, veiligheid en fysieke, sociale en economische structuur	153	116	31	-	-	238	Een toevoeging in 2022 ad. € 115.750 claim WOP fase 3 en een onttrekking WOP fase 2 ad. € 31.424.
Knelpunten Swalmen	Uitvoering Centrumplan Swalmen	165	-	120	-	-	45	Onttrekking van € 123.000 tbv voorterrein Beeckerhof.
Totaal Cluster Wijkontwikkeling:		**2.176**	**338**	**151**	**-**	**-**	**2.363**	

Reserves (bedragen x € 1.000)	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Cluster Sociaal Domein:								
Egalisatiereserve WWB-inkomensdeel	Het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen)	16.832	-	16.832	-	-	-	De egalisatiereserve is in 2022 opgeheven en toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Egalisatiereserve 3D's	Het egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de bedrijfsvoering 3D	5.049	-	4.512	-	-	537	De reserve is in 2022 opgeheven en toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Totaal Cluster Sociaal Domein:		**21.881**	**-**	**21.344**	**-**	**-**	**537**	
Cluster Rijksregelingen:								
Decentralisatie uitkeringen circulaires	Het uitvoeren van gedecentraliseerde Rijksregelingen. De belangrijkste zijn: • Brede school, sport en cultuur • Provinciale taken VTH • Gezond in de stad • Peuterspeelzaalwerk	793	513	859	-	-	446	Aan reguliere rijksuitkeringen is in 2022 € 0.5 miljoen ontvangen. De reguliere uitgaven bedroegen in totaal € 0.9 (afgerond). De belangrijkste uitgaven waren: • Provinciale taken VTH € 619.658 • Gezond in de stad € 49.019 • Brede school en Sport € 175.141 • Peutelspeelzaakwerk € 15.532
Maatschappelijke begeleiding status-houder	Reserve met als doel de integratie en participatie van statushouders te verbeteren. Deze middelen zijn bestemd voo het participatieverklaringstraject, re-integratie, scholing zorgkostne, etc.	42	-	-	-	-	42	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Totaal Cluster Rijksregelingen:		**835**	**513**	**859**	**-**	**-**	**488**	
Cluster Claims < 500.000:								
Claims kleiner dan € 500.000	Reserve ter dekking van diverse claims < 500.000	1.722	-	766	-	-	956	De onttrekkingen betroffen: • Procesbegeleiding € 98.000 • Uitvoeringsprogr. duurzaamheid € 117.905 • Transitie automatisering € 550.000
Totaal Cluster Claims:		**1.722**	**-**	**766**	**-**	**-**	**956**	

Reserves (bedragen x € 1.000)	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Cluster Sociaal Verbindend								
Sociaal Verbindend	Reserve ter dekking van uitvoering van prioriteiten uit het coalitieakkoord “Slagvaardig en spaarzaam, verantwoordelijk en verbindend”, onderdeel sociaal verbindend	59	-	50	-	-	9	Ontrekking van € 50.000 t.b.v. van het Roermonds Fonds.
Totaal Sociaal Verbindend		**59**	**-**	**50**	**-**	**-**	**9**	
Cluster Economie								
Economisch Stimulerend	Reserve ter dekking van uivoering van prioriteiten uit het coalitieakkoord “Slagvaardig en spaarzaam, verantwoordelijk en verbindend”, onderdeel economisch stimulerend	304	-	-	-	-	304	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Vitale Stad	Reserve ter dekking van verbeteringen en vitalisering van de binnenstad	816	-	248	-	-	568	Onttrekking van € 40.833 voor compacte stad € 10.510 t.b.v. levensduur verlengende maatregelen voor monumenten, € 19.057 kwaliteitsimpuls pop- en dancescene, € 51.003 voor een vitale stad, € 1.747 voor fietsparkeren, € 125.097 onvoorzien.
Totaal Cluster Economie		**1.120**	**-**	**248**	**-**	**-**	**872**	
Cluster Planontwikkeling								
Planontwikkeling	Deze reserve is gevormd tbv van de bovenwijkse voorzieningen van diverse grondexploitaties+	235	1.166	-	-	-	1.400	Vermeerderingen van € 745.680 voor bovenwijkse voorzieningen en € 420.000 voor risico’s gemeentelijke grondexploitaties.
Totaal Cluster Planontwikkeling		**235**	**1.166**	**-**	**-**	**-**	**1.400**	

Reserves (bedragen x € 1.000)	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Cluster Natuurontwikkeling								
Natuurontwikkeling Groen voor Groen	Dekking uitvoering projecten uit de Natuurvisie Oost-Roermond	97	19	36	-	-	81	In 2022 een toevoeging van € 19.000 inkomsten uit groenverkopen en een onttrekking van € 35.500 t.b.v. meerjariguitvoeringsprog. groen.
Bos- en natuurbeheer	Bij de vaststelling van het beheerplan Bos en Natuur-beheer is tevens de nieuwe beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid Nederland vastgesteld. Onderdeel van deze vaststelling is de overheveling van de reserve Bos en Natuurbeheer van Bosgorep Zuid Nederland naar de gemeente Roermond. Conform het beheerplan zijn deze middelen bestemd en noodzakelijk om fluctuaties in het meerjarig beheer van Bos en Natuurgebieden op te vangen	131	44	0	-	-	175	In 2022 in de reserve Bos- en natuurbeheer met € 43.505 vermeerderd ivm opbrengsten houtverkoop.
Totaal Cluster Natuurontwikkeling		**228**	**63**	**36**	**-**	**-**	**256**	
Cluster Bedrijfsvoering								
Bedrijfsvoering	Reserve voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening en het Klant Contact Centrum (KCC) volgens landelijk programma Antwoord en overheidsprogramma Digitale overheid 2017	235	-	-	-	-	235	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Totaal Cluster Bedrijfsvoering		**235**	**-**	**-**	**-**	**-**	**235**	

Reserves (bedragen x € 1.000)	Doel reserve	Boek-waarde 31-12-2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermind. ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Cluster Dekkingsreserve								
ECI	Reserve ter dekking van kapitaallasten van de investering in het gebouw en de kosten van de ECI herstart.	43	-	-	-	11	32	Een onttrekking van € 10.756 ten gevolgen van de afschrijvingskosten van de boekwaarde.
Maatschappelijk nut	Reserve ter dekking van investeringen met een maatschappelijk nut. Met ingang van 2015 wordt er weer afgeschreven op investeringen met maatschappelijk nut. Het saldo van de reserve is bestemd voor de afronding van een 3-tal kredieten	2.149	-	-	-	0	2.149	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Kapitaallasten investeringen	Reserve ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut (zoals gebouwen) en maatschappelijk nut (zoals wegen)	2.830	-	-	-	102	2.729	Ter dekking van de kapitaallasten van een 12-tal geactiveerde investeringen is € 101.532 ten gunste van de exploitatie gebracht.
Afwikkeling afsluiten grondexploitaties	Het afsluiten van grondexploitaties heeft tot gevolg dat rente, ambtelijke kosten en tijdelijk beheer niet meer kan worden toegerekend aan de grondexploitaties. Om te voorkomen dat hierdoor een tekort ontstaat in het begrotingssaldo 2016-2019 worden bijdragen uit deze reserve beschikbaar gesteld	44	-	19	-	-	25	Onttrekking van € 19.130 voor het tijdelijk beheer van gronden.
Coronafonds	Deze reserve is ingesteld om de effecten van de coronapandemie op te vangen	2.146	1.358	2.786	-	-	718	Onttrekkingen van € 28.750, € 1.870 voor de verordening coronafonds en € 2.755.180 ten behoeve van aanpak energie armoede Daarnaast een vermeerdering van € 1.357.871 uit de resultaatbestemming.
Fonds Energie-armoede	Dit fonds is ingericht om de gevolgen van de gestegen energieprijzen te verzachten	-	1.500	-	-	-	1.500	In 2022 is het Fonds Energie armoede gecreerd met een toevoeing van € 1.500.000.
Totaal Cluster Dekkingsreserve		**7.212**	**2.858**	**2.816**	**-**	**102**	**7.153**	
Cluster Budgetoverheveling								
Budgetoverheveling		7.324	3.458	6.874	-	-	3.908	De budgetoverheveling naar toekomstige jaren bedroeg in 2022, € 3,5 miljoen. In 2022 is € 6,9 miljoen van de budgetoverheveling ingezet.
Totaal Cluster Budgetoverheveling		**7.324**	**3.458**	**6.874**	**-**	**-**	**3.908**	
Totaal Bestemmingsreserves		**43.027**	**8.396**	**33.144**	**-**	**102**	**18.177**	

Waarvan structurele stortingen en onttrekkingen (onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten van investeringen met economisch nut

(Bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2022		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Kapitaallasten	-	127	127	-	127	127	-	102	102
Afwikkeling afsl. Grondexploitaties	-	19	19	-	19	19	-	19	19
Totaal	**0**	**146**	**146**	**0**	**146**	**146**	**0**	**121**	**121**

Resultaatanalyse
In de begroting 2022 (na wijziging) was een voordelig resultaat geraamd van € 6,9 miljoen.
Het gerealiseerde nog te bestemmen resultaat 2022 bedraagt afgerond € 30,3 miljoen batig.

In het jaarverslag (jaarstukken deel 1) wordt in het eerste hoofdstuk ‘financiële analyse’ een samenvattend overzicht en analyse weergegeven van het resultaat 2022. Voor de analyse bij gerealiseerde baten en lasten per programma wordt verwezen naar de toelichting per programma in het jaarverslag.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico’s ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2022:

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2021	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Herbezetting	Opgebouwde spaaruren aangekocht door personeel of ingezet voor vervanging.	72	0	72	0	0	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Verlof	Bekostiging van de opname van bovenwettelijke verlofuren	0	2.483	0	0	2.483	Op basis van berekening van de totale waarde van de verlofuren per 31-12-2022 is een bedrag van afgerond €2.483.500 opgenomen.
Wethouders pensioenen	Bekostiging van de pensioenverplichtingen van gewezen wethouders die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt	1.577	997	219	121	2.234	De uitkering aan voormalig wethouders bedroeg in 2022 afgerond € 121.000, op basis van actuele actuariele berekening is daarnaast een bedrag van afgerond € 219.000 vrijgevallen. De toevoeging van € 997.000 heeft betreft een overheveling van de voorziening voor wethouders pensioenen voor nog actieve wethouders naar deze voorziening in verban met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
Wethouders pensioenen (actieven)	Bekostiging van toekomstige pensioenverplichtingen van de huidige wethouders die hun pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.	3.097	0	0	1.325	1.772	Op basis van actuariele berekening is in 2022 een bedrag van afgerond € 328.000 vrijgevallen. Daarnaast zijn in 2022 wethouders met pensioen gegaan, derhalve zijn de daarvoor beschikbare middelen overgeheveld vanuit deze voorziening naar de voorziening voor reeds gepensioneerde wethouders.
Wachtgeld wethouders	In lijn met de notitie arbeidskosten gerelateerde verpichtingen van de commissie BBV is een voorziening voor wachtgelduitkeringen voormalige wethouders gevormd	167	243	0	198	212	In 2022 is €198.000 aangewend ter bekostiging van wachtgelden en is op grond van herberekening van toekomstige verplichtingen een bedrag van €243.000 toegevoegd.
Vaststellingsover-eenkomsten personeel	Tengevolge van een aantal vaststellingsovereenkomst personeel die gesloten zijn bij beeïndiging van hun arbeidsovereenkomst is deze voorziening gevormd	436	118	13	362	179	Ter dekking van de verplichting voortvloeiend uit vaststellingsovereenkomsten is in 2022 een bedrag van €118.000 toegevoegd. Op grond van de vaststellingsovereenkomsten is een bedrag van €362.000 betaald en is een bedrag van €13.000 aan eerder opgenomen verplichtingen vrijgevallen.
Sportvelden Maastrichterweg	Per 1 januari 2016 hebben wijzigingen in het BBV plaatsgevonden en zijn de grondexploitaties opgeschoond. De grondexploitatie Sportvelden Maastrichterweg is per 31 december 2015 afgesloten. De nog resterende kosten zijn voorzien: het afronden infra bij de kavels aan de Gerbergaweg (aanleg troittoir), die in de verkoop zijn.de begeleiding van de verkoop.	9	0	4	5	0	In 2022 heeft ten laste van deze voorziening nog een betaling plaatsgevonden ten behoeve van straatwerkzaamheden voor een bedrag van €5.000. Het resterende bedrag van €4.000 is vrijgevallen.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2021	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Sportparklaan	Per 1 januari 2016 hebben wijzigingen in het BBV plaatsgevonden en zijn de grondexploitaties opgeschoond. De grondexploitatie Bedrijventerrein Reubenberg is per 31 december 2015 afgesloten. De nog resterende kosten zijn voorzien: het afronden infra bij de kavels (aanleg inrit)en de kosten van OML voor	14	0	0	0	14	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Bob Boumanstraat	De grondexploitatie Bob Boumanstraat is per 31 december 2015 afgesloten, omdat de met de ontwikkelaar overeengekomen exploitatiebijdragen zijn afgerekend. Er is een voorziening getroffen voor de nog resterende kosten, bestaande uit de in de voor dit project gesloten realiseringsovereenkomst opgenomen gemeentelijke bijdrage aan de nieuwe ontsluiting voor deze locatie. Uitbetaling daarvan zal plaatsvinden gelijktijdig met de oplevering van de openbare ruimte.	4	0	0	0	4	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Oolderveste	Per 1 januari 2016 hebben wijzigingen in het BBV plaatsgevonden en zijn de grondexploitaties opgeschoond. De grondexploitatie Oolderveste is per 31 december 2015 afgesloten. De nog resterende kosten zijn voorzien: de onteigeningsvergoeding en de bijdrage openbare ruimte.	43	0	0	0	43	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Voor verplichtingen, verliezen en risico's		**5.419**	**3.841**	**308**	**2.011**	**6.941**	
Onderhouds-voorziening gebouwen	Dekking groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.	7.847	1.305	32	818	8.302	De vermeerdering in het boekjaar 2022 van € 1.305.000 komt voort uit het onderhoudsplan. De belangrijkste uitgaven hebben betrekking op onderstaande panden: • Bibliotheek Neerstraat € 194.000 • Gemeentewerf € 126.000 • Donderie € 71.000 • Markt 31 € 88.000
Beelden, fonteinen en monumenten	Uitvoeren van beheer en onderhoud van beelden, fonteinen en kunstobjecten.	52	0	52	0	0	In 2022 is het volledig resterende bedrag vrijgevallen.
Onderhoud Opper-vlakte wateren	Voorbereiding en uitvoering van de gewenste beheeringrepen in de havens en waterpartijen.	0	997	0	432	565	De toevoeging bestaat uit een dotatie van € 997.000. In 2022 is de voorziening voornamelijk aangewend voor onderhoudsbaggerwerkzaamheden stadswateren.
Ter egalisatie van kosten		**7.899**	**2.302**	**84**	**1.250**	**8.867**	

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Doel voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2021	Toevoe-ging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2022	Toelichting
Probleemjongeren (legaat)	De voorziening is gevormd door een legaat van mw. Marx-Basnizki (overleden 3-10-1993) onder voorwaarde dat de rente jaarlijks wordt besteed ten behoeve van de probleemjeugd van alle gezindten van de gemeente Roermond	91	0	0	0	91	Er zijn in 2022 geen mutaties geweest.
Vervanging Riolering	Voorziening tariefegalisatie exploitatie- verliezen riolering.	1.798	578	0	0	2.376	In 2022 is een batig saldo van € 578.000 ten laste van de exploitatie toegevoegd.
Afvalverwijdering en -verwerking	Voorziening tariefegalisatie exploitatie verliezen afvalverwijdering en - verwerking.	0	23	3	0	20	In 2022 is een batig saldo van € 23.000 ten laste van de exploitatie toegevoegd. Op basis van de primitieve begroting is een bedrag van € 3.000 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is		**1.889**	**601**	**3**	**0**	**2.487**	
Totaal voorzieningen		**15.207**	**6.744**	**395**	**3.261**	**18.295**	

Vaste schulden, met een rente-typische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer. In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2022:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Vermeer-deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022
Obligatieleningen	1	-	1	0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	101.679	2.300	8.032	95.947
Totaal	**101.680**	**2.300**	**8.033**	**95.947**

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.702k. (2021: 1.801k). De werkelijke rentelasten zijn ten opzichte van 2021 gedaald met € 99.000. In 2022 is één nieuwe lening aangetrokken voor een bedrag van € 2.300k.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overige schulden	4.212	12.308
Totaal	**4.212**	**12.308**

Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering (treasury) in het jaarverslag (deel 1 jaarstukken).

De afname van € 8.1 mln bij de overige schulden is van uiteenlopende aard, maar wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een hoger openstaand saldo crediteuren. Daarnaast heeft er een herrubricering plaatsgevonden vanuit de overlopende passiva.

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	22.624	20.030
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	638	657
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	26.027	23.895
Totaal	**49.289**	**44.582**

De overlopende passiva nemen toe met afgerond € 7,2 miljoen, grotendeels als gevolg van ontvangen subsidiegelden, t.b.v. de arbeidsmarktregio(€ 3,3 mln), doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp (€ 1,2 mln) en aanpak energiearmoede (€ 1,8 mln).

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen over het jaar 2022.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2022
Rijk				
Actieplan Jeugdwerkloosheid regio Limburg	80	0	80	0
Camerabewaking Roerstreek	107	0	0	107
Subsidie wet OKE	820	2.694	2.591	923
Begeleiden/nazorg van ex-gedetineerden /VNJ 2016	85	25	24	86
Scholingsfonds werkloze werkzoekenden	47	0	0	47
Proeftuin aardgasvrije wijken	4.922	0	38	4.884
Subsidie volwasseneducatie	119	799	659	259
Subsidie vastgoed transitie jeugdzorg+	4.099	0	3	4.096
Subsidie expertisecentra jeugdhulp	521	0	0	521
Lokaal sportakkoord en leefstijlinterventies	65	57	61	61
Vergroot je kansen	1.176	0	334	842
Doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp	1.742	1.868	626	2.984
Vergroten acute jeugd GGZ	1.660	0	1.434	226
Suvis binnenklimaat onderwijshuisvesting	870	0	0	870
Milieuvoorzieningen vastgoed	4.323	0	54	4.269
Covid gerelateerde onderwijsvertragingen	256	616	12	860
RMC aanvullende middelen	60	0	60	0
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	151	0	0	151
Ondersteuning en handhaving CTB	106	0	106	0
Stimuleringsmaatregelen verkeersveiligheid	271	0	131	140
Restauratie Joodse begraafplaats	20	0	0	20
Stimulering sport 2021	260	0	0	260
Ijsbanen en zwembaden 2021	28	0	28	0
Uitvoering inburgering	0	422	131	291
TOZO	0	31	0	31
Aanpak energiearmoede	0	1.804	86	1.718
PRO VSO	0	247	245	2
Ondersteuning en handhaving CTB 2022	0	100	35	65
Stimulering sport 2022	0	162	150	12
Verkeersveiligheidsmaatr. 2022-2023	0	240	0	240
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	0	225	0	225
Gem.hulp gedup.Toeslagenproblematiek	0	5	0	5
Totaal Rijk	**21.788**	**9.295**	**6.888**	**24.195**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Boekwaarde 31-12-2022
Nederlands overheidslichaam				
Regionaal meld- en coördinatiepunt (RMC)	209	346	371	184
V&J-gelden Veiligheidshuis	113	254	182	185
Bijdragen SML	66	128	0	194
Provinciale subsidie VHH	25	0	0	25
Versterkingsgelden lokale aanp. Preventie	59	0	0	59
WOP Donderberg fase 2	558	0	33	525
Subsidie gebiedsontwikkeling Swalmen	232	0	0	232
Subsidie provincie dorpsplan Swalmen	133	0	0	133
Jongeren op gezond gewicht	4	0	0	4
Roermond bereikbaar	235	0	119	116
Subsidie transformatie sociaal Domein	32	0	0	32
SHAReuregio	2	0	0	2
Meedoen Roermond Cultuur	7	0	3	4
Meedoen Roermond Sport	7	0	5	2
Aanplant bomen in Limburg	68	0	18	50
Arbeidsmarktregio	357	3.335	3.692	0
Metamorfoze	0	104	19	85
Versnellen woningbouw	0	36	36	0
Totaal Nederlandse overheidslichamen	**2.107**	**4.203**	**4.478**	**1.832**
Totaal	**23.895**	**13.498**	**11.366**	**26.027**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid. In dat kader worden grondexploitatie-overeenkomsten gesloten met marktpartijen die de projecten voor eigen rekening en risico realiseren. In deze overeenkomsten worden afspraken vastgelegd over exploitatiebijdragen. Deze bijdragen hebben met name betrekking op bijdragen ambtelijke kosten en bijdragen bovenwijkse voorzieningen, kosten die op het moment dat ze worden overeengekomen nog moeten worden gemaakt. Hierdoor is sprake van verhaalbare kosten die nog niet zijn gerealiseerd en worden daarom als een 'niet in de balans opgenomen recht' in de administratie opgenomen. In paragraaf 7 Grondbeleid, tabel 2 wordt weergegeven om welke rechten het gaat.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2022
Via WSW en Nationaal Restauratiefonds gewaarborgde geldleningen:		
ten behoeve van woningcorporaties	465.840	480.210
ten behoeve van overige	0	0
Door de gemeente afgegeven garanties		
Bankgaranties	0	0
Onderhandse borgstellingen	2.647	2.493
Totaal	**268.487**	**482.703**

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

Meerjarige verplichtingen en contracten

De gemeente Roermond heeft meerjarige verplichtingen met externe partijen en heeft contracten afgesloten. In onderstaand overzicht zijn deze verplichtingen en contracten opgenomen. In dit overzicht zijn alleen de verplichtingen en contracten opgenomen die gelijk of groter zijn dan de grenzen die gehanteerd worden voor Europese aanbestedingen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Huidig jaarbedrag	Restant contractomvang
Contracten	14.585	88.734
Totaal	**14.585**	**88.734**

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende (spaar)verlofaanspraken.

Derivaten
De gemeente Roermond heeft in 2022 geen gebruik gemaakt van financiële derivaten.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gebeurtenissen na balansdatum
Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

5.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

Algemeen
Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht van baten en lasten.
Achtereenvolgens zal ingegaan worden op:
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
- een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- een overzicht van de kosten van overhead;
- een overzicht van de heffing voor de vennootschapsbelasting;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

De informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is opgenomen in overzicht 8.4.4.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
Voor een nadere specificatie van het gerealiseerde, nog te bestemmen resultaat ad € 30,3 mln. (afgerond) wordt verwezen naar de analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma, dat is opgenomen in de toelichting per programma in het jaarverslag. Het jaarverslag maakt onderdeel uit van de jaarstukken.
In het raadsvoorstel ter vaststelling van de jaarrekening wordt aan u voorgesteld het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. In een afzonderlijk raadsvoorstel wordt een voorstel voor bestemming van dit resultaat gedaan.

In het document 'Hoofdlijnen vernieuwing BBV' is het uitgangspunt voor de definitie overhead vastgelegd. Deze definitie luidt als volgt:
Overhead betreft alle kosten die samenhangen met sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitvloeisel hiervan is, dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan
de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, op de betreffende taakvelden moeten worden verantwoord. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead[1]. De volgende uitgangspunten worden op grond van het nBBV organisatie breed toegepast.

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding salarisadministratie).
- Sturende taken vervult door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten worden volledig als overhead gezien.
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Dit betekent concreet voor een aantal overheadposten het volgende.

- Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie. Niet onder kantoorruimten vallen huisvestingskosten die behoren tot een specifiek uitvoerende taak en daarmee tot een specifiek taakveld. Bijvoorbeeld; een sporthal, zwembad of brandweerkazerne. Werkplekken binnen dergelijke locaties worden tot het geheel gerekend en niet apart tot overhead.
- Personeel:
  - Loonkosten van functies die niet genoemd zijn in de definitie van overhead: bepaald is of deze loonkosten directe kosten zijn t.a.v. een bepaald taakveld. Dit betekent dat er activiteiten of taken worden uitgevoerd die behoren tot één of meerdere specifieke taakvelden. Is dit niet het geval, dan zal sprake zijn van overhead (denk bijvoorbeeld aan telefonistes).
  - Kosten van (niet leidinggevende) medewerkers die zowel directe taken als ondersteunende taken uitvoeren, worden naar rato van (een ingeschatte) tijdsbesteding verdeeld over de taakvelden en overhead, waarbij de gemeente zelf de mate van detaillering bepaalt. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een maximum aantal taakvelden waar 1 fte over verdeeld wordt.
  - Loonkosten van een afdelingshoofd vallen onder de definitie van overhead, want het betreft een leidinggevende in het primair proces. Het maakt voor deze toedeling niet uit of het afdelingshoofd uitvoerende taken verricht. Idem geldt voor de directiefuncties.
  - Verzekeringskosten en opleidingsbudgetten personeel: Deze kosten vallen onder de categorie P&O / HRM en behoren tot overhead.
- ICT Kosten applicatiebeheerders en software voor een specifieke taak worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld. Bijvoorbeeld het belastingsysteem.
- De bijdrage(n) die verbonden partijen zoals Gemeenschappelijke Regelingen in rekening brengen bij gemeenten, worden verantwoord op het taakveld/de taakvelden waar de verbonden partij(en) werkzaam voor zijn. Dat sluit aan bij het gewijzigde BBV waarbij de beleidsdoelstellingen van verbonden partijen voortaan bij de programma's worden opgenomen, waarvoor een verbonden partij actief is.

Bij het bepalen van welke lasten onder overhead vallen zijn in de gemeente Roermond de volgende spelregels gehanteerd:

- Kosten en opbrengsten worden zo veel als mogelijk rechtstreeks toegerekend aan programma's en producten (=voorschrift BBV)
- Bestaan werkzaamheden voor meer dan 50% van de tijd uit leidinggeven, dan worden de loonkosten van deze persoon voor 100% geteld als overhead. Hiërarchisch leidinggevenden behoren altijd voor 100% tot overhead.
- Bestaan werkzaamheden voor 50% of minder van de tijd uit werkzaamheden, niet zijnde uitvoering van leidinggevende taken, dan worden de loonkosten van deze persoon voor 100% als directe kosten aangemerkt.
- Een medewerker kan maximaal aan 3 taakvelden toegerekend worden. Als een medewerker aan meer dan 1 taakveld wordt toegerekend, wordt aangegeven voor welk percentage dat is o.b.v. een ingeschatte tijdsbesteding over de taakvelden en overhead.
- Opleidingskosten behoren voor 100% tot overhead.
- De personeels- en huisvestingskosten van de buitendienst worden rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden op basis van personele inzet (fte) van de buitendienst aan de betreffende taakvelden (max. 7 taakvelden).

De kosten van overhead waren ten opzichte van de begroting uiteindelijk € 2,1 mln. lager dan begroot. Voor een analyse wordt verwezen naar de analyse van overhead in het jaarverslag.

[1] Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties , investeringen en andere (subsidie)projecten en lokale heffingen.

Overzicht 1: Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 voor wijziging			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
OZB woningen	-8.827	270	-8.557	-9.180	408	-8.772	-9.179	277	-8.902
OZB niet-woningen	-7.666	214	-7.452	-7.178	299	-6.879	-7.182	145	-7.037
Belastingen overig	-735	18	-717	-576	46	-530	-413	97	-316
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	**-17.228**	**502**	**-16.726**	**-16.934**	**753**	**-16.181**	**-16.774**	**519**	**-16.255**
Algemene uitkering gemeentefonds	-119.046	210	-118.836	-143.819	210	-143.609	-148.987	220	-148.767
Deelnemingen	-345	5	-340	-355	5	-350	-479	5	-474
Financiering	-70	159	89	-70	375	305	-82	250	168
Overige baten en lasten	-106	9.663	9.557	-106	787	681	-53	-21	-74
Totaal algemene baten en lasten	**-119.567**	**10.037**	**-109.530**	**-144.350**	**1.377**	**-142.973**	**-149.601**	**454**	**-149.147**
Algemene dekkingsmiddelen voor bestemming	**-136.795**	**10.539**	**-126.256**	**-161.284**	**2.130**	**-159.154**	**-166.375**	**973**	**-165.402**
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	-10.750	513	-10.237	-1.145	513	-632	-1.145	513	-632
Saldo algemene dekkingsmiddelen	**-147.545**	**11.052**	**-136.493**	**-162.429**	**2.643**	**-159.786**	**-167.520**	**1.486**	**-166.034**

Overzicht 2: Kosten van overhead

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 voor wijziging			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Omschrijving	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Organisatie	0	421	421	0	711	711	0	526	526
Personeel	-167	19.203	19.036	-331	19.229	18.898	-1884	20.533	18.649
Huisvesting	-98	2.659	2.561	-98	2.683	2.585	-32	2.695	2.663
ICT	-1	4.202	4.201	-1	4.769	4.768	0	4.174	4.174
Informatiebeleid	0	735	735	0	735	735	0	523	523
Communicatie	0	50	50	0	50	50	0	40	40
Juridische zaken	-3	170	161	-3	256	253	0	250	250
Totaal kosten van overhead	**-269**	**27.440**	**27.171**	**-433**	**28.433**	**28.000**	**-1.916**	**28.741**	**26.825**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-15	0	-15	-2.075	323	-1.752	-2.075	323	-1.752
Saldo kosten overhead	**-284**	**27.440**	**27.156**	**-2.508**	**28.756**	**26.248**	**-3.991**	**29.064**	**25.073**

Overzicht 3 Bedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 voor wijziging			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Heffing VPB (taakveld 0.9)	0	79	79	0	79	79	0	-28	-28

Voor een toelichting op de fiscale positie van onze gemeente wordt verwezen naar bijlage 9.3 Fiscale positie vennootschapsbelasting.

Overzicht 4 Onvoorzien

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 voor wijziging			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien	0	1	1	0	1	1	0	0	0

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven (€ 1.000).

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

(bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2022		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Zorgzame gemeente	-276	0	-276	-26.386	22.661	-3.725	-26.386	22.661	-3.725
Inclusieve samenleving	-155	0	-155	-838	247	-591	-870	363	-507
Goed Onderwijs	-194	0	-194	-465	100	-365	-465	100	-365
Kansen voor klimaat	-260	0	-260	-509	434	-75	-509	434	-75
Goede leefomgeving	-544	0	-544	-3.262	1.559	-1.703	-3.262	1.559	-1.703
Toekomstbestendige stad	-208	0	-208	-479	81	-398	-681	81	-600
Ruimte en wonen	-232	0	-232	-1.690	1.989	299	-1.690	1.989	299
Levendige stad	-236	0	-236	-1.434	1.079	-355	-1.434	1.079	-355
Veilige stad	0	0	0	-30	5	-25	-30	5	-25
Moderne gemeente	0	0	0	-4	0	-4	-4	0	-4
Overzichten	-10.765	10.513	-252	-3.220	836	-2.384	-3.220	836	-2.384
Totaal	**-12.870**	**10.513**	**-2.357**	**-38.317**	**28.991**	**-9.326**	**-38.551**	**29.107**	**-9.444**

Dit betreft in hoofdzaak (bedragen > € 100.000):

Programma	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Toevoegingen	Onttrekkingen
Inclusieve samenleving	WOP Donderberg	116	
Toekomstbestendige stad	Programma vitale stad		202
	Totaal grootste verschillen	**116**	**202**

5·4

Overzichten

Overzicht van Incidentele baten en lasten 2022

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000,-)	Begroting		Jaarrekening		Toelichting voor jaarrekening 2022
	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022	Lasten 2022	
Programma 1. Zorgzame gemeente					
Taakstelling jeugd. Tekort in begroting 2022, dit is opgenomen als een taakstelling.	-486		391	-55	Incidentele middelen jeugd. De gemeente Roermond heeft ervoor gekozen om deze niet structureel op te nemen in de begroting als stelpost. Middelen zijn incidenteel geraamd en worden ook ingezet om incidentele taken mee te bekostigen.
Implementatie regionaal werkbedrijfs midden-Limburg. Middelen geraamd in 2022 vanuit reserveclaim. Deze zijn incidenteel.	217	-217	5.761		Eenmalige energietoeslag. Betreft (uitvoerings)lasten voor het uitbetalen van de eenmalige energietoeslag.
Doorontwikkeling beschermd wonen	385	-385			
	116	**-602**	**6.152**	**-55**	
Programma 2. Inclusieve samenleving					
Sociale benadering dementie. Betreft een pilot welke eindigt in 2022.	71		166	-100	Sociale benadering dementie. Betreft een pilot welke is geëindigd in 2022.
Roermond fonds. Dekking vanuit reserve.	25	-25	4.690		Lasten t.b.v. opvang Oekrainers. Deze lasten kunnen gekwalificeerd worden als incidenteel, ondanks dat de duur niet is vast te stellen.
Fase 2 Wijkontwikkeling Donderberg. Deze eindigt ultimo 2021 waarbij fase 3 volgend jaar van start zal gaan.	222		0	0	
Diversiteit. Betreft incidentele middelen tot en met 2022. Dekking vanuit algemene reserve.	100	-100	0	0	
	418	**-125**	**4.856**	**-100**	
Programma 3. Goed onderwijs					
Geen incidentele lasten of baten > 50.000			0	0	
	0	**0**	**0**	**0**	
Programma 4. Kansen voor klimaat					
RES bijdrage: Betreft een budgettair neutrale ophoging van budget o.b.v. een aanvraag Rijksmiddelen. Deze wordt verwerkt middels de circulaire Gemeentefonds.	90	-90	90	0	Bijdrage Regionale Energie Strategie (RES): Betreft een budgettair neutrale ophoging van budget o.b.v. een aanvraag Rijksmiddelen. Deze is verwerkt middels de meicirculaire Gemeentefonds.
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid: Betreft uitvoering van incidentele projecten in 2022 voortvloeiend uit het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.	100		0	0	
	190	**-90**	**90**	**0**	

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000,-)	Begroting		Jaarrekening		Toelichting voor jaarrekening 2022
	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022	Lasten 2022	
Programma 5. Goede leefomgeving					
Dit betreft een incidentele onttrekking uit het Coronafonds ter dekking van het parkeren in de blauwe zone en de rijwielstalling.		-440		-1.652	Dit betreft een incidentele onttrekking uit het coronafonds ter dekking van het parkeren in de blauwe zone en de rijwielstalling. Daarnaast is er over het boekjaar 2020 middels de decembercirculaire 2021 een afrekening parkeerbelasting ontvangen. In 2020 zijn deze tekorten afgedekt uit het coronafonds, waardoor deze afrekening nu middels resultaatbestemming toegevoegd is aan het coronafonds. De uitgaven behorende bij parkeren zijn wel als structureel aan te merken.
MUP Groen 2019-2020 Dit betreft een budgettair neutrale ophoging van het budget o.b.v. een onttrekking aan de reserve. Deze middelen worden ingezet voor het meerjarenuitvoeringsprogramma Groen 2019-2020.	36	-36		-518	In 2022 is de einddeclaratie t.b.v. het project N280 ingediend. Hiervoor zijn incidenteel baten ontvangen.
	36	**-476**	**0**	**-2.170**	
Programma 6. Toekomstbestendige stad					
V&D Onderzoek Er is voor 2022 incidenteel 120.000 euro beschikbaar gesteld voor herontwikkeling van de V&D locatie in de binnenstad van Roermond.	120		76		Toelichting V&D onderzoek Het betreft de uitgaven voor een verdiepend onderzoek om de reeds bestaande beleidskaders te vertalen naar een concreet gebiedsprofiel.
Meer ondernemers in de binnenstad: Incidentele middelen ten behoeve van Streetwise. Dekking vindt plaats middels de reserve Vitale stad.	41	-41	0	0	
Economisch actieprogramma Betreft het project hoogwaterbescherming bedrijventerrein Willem-Alexander, waarin de mogelijkheden worden verkend om kades te voorzien die zowel water keren en als logistieke kade kunnen functioneren. Het multimodaal vervoer krijgt op deze manier een stimulans.	80		18		Toelichting Citydeal Betreft de samenwerkingsovereenkomst ‘hoogwaterbescherming Willem-Alexander’ om de mogelijkheden te verkennen om kades te voorzien om zowel water te keren en als logistieke kade te kunnen functioneren.
	241	**-41**	**94**	**0**	

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000,-)	Begroting		Jaarrekening		Toelichting voor jaarrekening 2022
	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022	Lasten 2022	
Programma 7. Ruimte en wonen					
Tijdelijk beheer gronden Dit betreft een budgettair neutrale ophoging van het budget o.b.v. een onttrekking aan de reserve. Deze middelen worden ingezet voor het tijdelijk beheer gronden / ruimtelijke plannen.	19	-19	0	0	
Grondexploitatie Roerdelta Dit betreft de grondexploitatie Roerdelta fase 2. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. De mutatie met de balanspost voorraden, is afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.	76	0	483		Grondexploitatie Roerdelta Dit betreft de grondexploitatie Roerdelta fase 2. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. De mutatie met de balanspost voorraden, is afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.
Mutatie balanspost voorraden Met deze mutatie wordt het saldo € 0 gerealiseerd in de grondexploitatie. Deze wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.		-76		438	Mutatie balanspost voorraden Met deze mutatie wordt het saldo € 0 gerealiseerd in de grondexploitatie. Deze wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.
	95	**-95**	**438**	**438**	
Programma 8. Levendige stad					
Incidentele bijdrage renovatie Theater Oranjerie, middels incidentele ontvangen provinciale subsidie.	2.500	-2.500	827	-827	De incidentele middelen Revitalisatie Theater Oranjerie en de hierbij horende Provinciale middelen, zijn maar gedeeltelijk in 2022 uitgegeven. Zowel het budget voor de baten alsook de lasten zijn grotendeels doorgeschoven naar 2023, om conform afspraken de uitvoering van de revitalisatie van het Theater Oranjerie in 2023 te kunnen continueren.
	2.500	**-2.500**	**827**	**-827**	
Programma 9. Veilige stad					
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0	0	0	
	0	**0**	**0**	**0**	
Programma 10. Moderne gemeente					
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0	0	0	
	0	**0**	**0**	**0**	

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000,-)	Begroting		Jaarrekening		Toelichting voor jaarrekening 2022
	Lasten 2022	Baten 2022	Saldo 2022	Lasten 2022	
Overzicht algemene dekkingsmiddelen					
Negatief begrotingssaldo wordt middels Algemene Reserve aangevuld.	0	-2.732			Incidenteel jaarrekeningoverschot.
	0	**-2.732**	**0**	**0**	
Overzicht kosten van overhead					
Betreffen incidentele lasten Transitiekosten organisatieontwikkeling.	330		406		Betreft incidentele lasten transitiekosten organisatieontwikkeling.
	330	**0**	**406**	**0**	
Overzicht onvoorzien					
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0	0	0	
	0	**0**	**0**	**0**	
Overzicht VBP					
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0	0	0	
	0	**0**	**0**	**0**	
Saldo incidentele lasten en baten	**3.926**	**-6.661**	**12.863**	**-2.714**	

Analyse begrotingsafwijkingen (en begrotingsrechtmatigheid)

Programma's	Prim. begroting	Begrotings-wijzigingen	Bijgestelde begroting lasten 2022	Realisatie lasten 2022	Begrotings-afwijking	Over-schrijding begroting	Conclusie: onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel van de accountant	Onrecht-matig	Toelichting/Motivering van de conclusie
1. Zorgzame gemeente	95.898.288	20.019.477	115.917.766	104.576.000	11.341.766	Nee			
2. Inclusieve samenleving	6.831.933	5.683.125	12.515.058	13.187.000	-671.942	Ja	Nee		De overschrijding is met name het gevolg van de kosten die zijn gemaakt voor de opvang van Oekrainers en ontheemden. Deze lasten zijn in eerdere P&C producten zo realistisch mogelijk begroot, echter zijn de kosten ultimo jaar hoger gebleken dan in eerste instantie verwacht. Hier tegenover staan ook hogere baten dan voorzien.
3. Goed onderwijs	8.105.330	1.495.692	9.601.023	8.594.000	1.007.023	Nee			
4. Kansen voor klimaat	1.453.354	690.313	2.143.667	1.799.000	344.667	Nee			
5. Goede leefomgeving	30.097.853	1.112.138	31.209.991	30.681.000	528.991	Nee			
6. Toekomst-bestendige stad	3.749.659	-82.288	3.667.371	3.117.000	550.371	Nee			
7. Ruimte en wonen	8.013.653	2.306.265	10.319.918	8.953.000	1.366.918	Nee			
8. Levendige stad	15.286.240	-1.470.671	13.815.570	13.221.000	594.570	Nee			
9. Veilige stad	8.961.600	397.602	9.359.202	8.819.000	540.202	Nee			
10. Moderne gemeente	4.518.935	659.493	5.178.428	4.828.000	350.428	Nee			
11. Overzichten	28.059.189	2.585.341	30.644.530	30.520.588	123.942	Nee			
Totaal	**210.976.034**	**33.396.487**	**244.372.524**	**228.295.588**	**16.076.936**				

Lopende investeringen	Lasten 2022 Raming na wijziging	Lasten 2022 Realisatie	Afwijking	Onrecht-matig ja/nee	Toelichting / motivering	Conclusie
72322 Renovatie Ramen 't Sjoolpaad	55.000,00	64.938,74	-9.938,74	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.
73402 Parkeervergunningensysteem	45.000,00	47.898,49	-2.898,49	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).
75309 Aanschaf monocontainers 2021	1.455.000,00	1.465.766,59	-10.766,59	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.
79301 Realisatie Busstation	3.060.964,61	3.145.712,11	-84.747,50	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.
79901 Ipads Raads/ Commissieleden	56.000,00	59.227,00	-3.227,00	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).
78701 Aanschaf ipads/iphone	85.000,00	88.830,16	-3.830,16	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).
79142 5C Geb.aanp.nieuwe loc fietsenstalling	50.000,00	180.585,98	-130.585,98	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.
78004 Vergroening/duurz. Waterschapskantoor ca	454.768,09	454.843,09	-75,00	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).
70939 Boomrenovatie park Hattem	59.005,29	61.835,23	-2.829,94	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).
79085 3B Verbindingspad ECI	30.000,00	76.344,56	-46.344,56	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.

Lopende investeringen	Lasten 2022 Raming na wijziging	Lasten 2022 Realisatie	Afwijking	Onrecht-matig ja/nee	Toelichting / motivering	Conclusie
78003 Ontwikkel.Past. Adamsstr.Groene Campagne	1.289.810,35	1.295.957,31	-6.146,96	Nee	Overschrijding van toegekend budget. Aangezien het budget bij de investeringsrapportage wordt afgesloten, wordt het krediet niet aangepast, maar uitsluitend de activa en kapitaallasten.	De raad heeft de investeringsrapportage vasgesteld in de vergadering van 1 juni 2023.
75084 Vervangen sportvloer hoogvonderen	28.000,00	29.876,05	-1.876,05	Nee		Overschrijding van dit krediet valt binnen de marges (<10% met een maximum van 5.000).

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Roermond. Het voor gemeente Roermond toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1a. Topfunctionaris in dienstbetrekking

Gegevens 2022 bedragen x € 1,-	H.J.B. Vervuurt	J.A.G.M. van Aaken
Functiegegevens	**Griffier**	**Voormalig gemeentesecretaris***
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	N.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 110.110,68	€ 1.683,28
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.962,57	€ 0,00
Subtotaal	*€ 131.073,25*	*€ 1.683,28*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000,00	€ 0,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 131.073,25**	**€ 1.683,28**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	Dit betreft een nabetaling die ziet op het jaar 2021
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021 bedragen x € 1,-	H.J.B. Vervuurt	J.A.G.M. van Aaken
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 109.571,15	€ 119.187,93
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.113,96	€ 18.148,92
Subtotaal	*€ 125.685,11*	*€ 137.336,85*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000,00	€ 209.000
Bezoldiging	**€ 125.685,11**	**€ 137.336,85**

** Mevrouw Van Aken is in 2022 niet meer in dienstbetrekking bij gemeente Roermond, maar heeft enkel een nabetaling ontvangen die ziet op het jaar 2021.*

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2022 bedragen x € 1,-	J.W. Kradolfer	
Functiegegevens	**Gemeente secretaris a.i.**	
Kalenderjaar	2022	2021
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	10/01 – 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1.270	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206,00	€ 199,00
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 301.800,00	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12*	€ 261.620,00	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 230.505,00	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 230.505,00	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 230.505,00**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

5·4·1

Staat van baten en lasten over het jaar 2022 per taakveld

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	-143	2.918	2.775	-445	3.142	2.697	-318	2.806	2.488
0.2 Burgerzaken	-586	1.808	1.222	-920	2.244	1.324	-860	2.237	1.377
0.3 Beheer Overige Gebouwen En Gronden	-2.229	2.189	-40	-2.586	2.893	307	-2.467	2.855	388
0.4 Overhead	-270	26.940	26.670	-559	28.059	27.500	-2.041	28.897	26.856
0.5 Treasury	-416	217	-199	-426	434	8	-561	301	-260
0.61 Ozb Woningen	-8.827	270	-8.557	-9.180	408	-8.772	-9.179	191	-8.988
0.62 Ozb Niet-Woningen	-7.665	214	-7.451	-7.177	299	-6.878	-7.182	145	-7.037
0.63 Parkeerbelasting	-2.525	88	-2.437	-1.967	118	-1.849	-1.917	129	-1.788
0.64 Belastingen Overig	-735	18	-717	-576	46	-530	-414	183	-231
0.7 Algem-Overig Uitkering Gemeentefonds	-119.047	0	-119.047	-143.819	0	-143.819	-148.987	0	-148.987
0.8 Overige Baten En Lasten	-106	10	-96	-106	5.365	5.259	-52	65	13
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	79	79	0	79	79	0	-28	-28
0.10 Mutaties Reserves	-12.870	10.513	-2.357	-38.318	28.991	-9.327	-38.551	29.106	-9.445
0.11 Resultaat Rekening Baten En Lasten	0	-2.732	-2.732	0	6.935	6.935	0	30.320	30.320
Totaal 0.0 Bestuur en ondersteuning	**-155.419**	**42.532**	**-112.887**	**-206.079**	**79.013**	**-127.066**	**-212.529**	**97.207**	**-115.322**
1.0 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	4.508	4.508	-57	4.905	4.848	-54	4.711	4.657
1.2 Openbare orde en veiligheid	-885	4.321	3.436	-1.105	4.435	3.330	-1.032	4.019	2.987
Totaal 1.0 Veiligheid	**-885**	**8.829**	**7.944**	**-1.162**	**9.340**	**8.178**	**-1.086**	**8.730**	**7.644**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat									
2.1 Verkeer en vervoer	-850	10.189	9.339	-1.615	11.024	9.409	-870	10.326	9.456
2.2 Parkeren	-1.173	1.957	784	-1.028	1.834	806	-1.062	1.883	821
2.3 Recreatieve havens	-6	174	168	-6	203	197	0	285	285
2.4 Economische havens en waterwegen	-462	237	-225	-362	631	269	-399	541	142
2.5 Openbaar vervoer	0	112	112	0	0	0	0	-2	-2
Totaal 2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-2.491**	**12.669**	**10.178**	**-3.011**	**13.692**	**10.681**	**-2.331**	**13.033**	**10.702**
3.0 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	0	867	867	0	1.317	1.317	0	1.114	1.114
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	89	89	0	91	91	0	50	50
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-928	1.455	527	-880	1.198	318	-859	1.153	294
3.4 Economische promotie	-926	1.330	404	-926	1.053	127	-679	800	121
Totaal 3.0 Economie	**-1.854**	**3.741**	**1.887**	**-1.806**	**3.659**	**1.853**	**-1.538**	**3.117**	**1.579**
4.0 Onderwijs									
4.1 Openbaar onderwijs	0	52	52	0	33	33	0	42	42
4.2 Onderwijshuisvesting	-188	3.244	3.056	-786	3.266	2.480	-823	3.178	2.355
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.348	4.668	1.320	-4.444	6.138	1.694	-3.977	5.246	1.269
Totaal 4.0 Onderwijs	**-3.536**	**7.964**	**4.428**	**-5.230**	**9.437**	**4.207**	**-4.800**	**8.466**	**3.666**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
5.0 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	-607	2.458	1.851	-400	1.705	1.305	-366	1.589	1.223
5.2 Sportaccommodaties	-972	3.104	2.132	-1.154	3.718	2.564	-1.238	4.332	3.094
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-2.500	6.279	3.779	-927	4.890	3.963	-5	3.910	3.905
5.4 Musea	-147	1.167	1.020	-225	825	600	-214	814	600
5.5 Cultureel erfgoed	-3	301	298	0	732	732	0	693	693
5.6 Media	-296	1.906	1.610	-261	1.874	1.613	-268	1.838	1.570
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-34	4.595	4.561	-66	4.639	4.573	-63	4.712	4.649
Totaal 5.0 Sport, cultuur en recreatie	**-4.559**	**19.810**	**15.251**	**-3.033**	**18.383**	**15.350**	**-2.154**	**17.888**	**15.734**
6.0 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-636	13.631	12.995	-4.877	18.602	13.725	-9.503	19.904	10.401
6.2 Wijkteams	0	3.998	3.998	0	5.438	5.438	-2	4.967	4.965
6.3 Inkomensregelingen	-29.231	34.604	5.373	-25.203	38.019	12.816	-24.851	37.865	13.014
6.4 Begeleide participatie	-37	15.474	15.437	-710	14.549	13.839	-660	14.323	13.663
6.5 Arbeidsparticipatie	-124	2.448	2.324	2.426	4.597	7.023	-887	3.676	2.789
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-131	3.392	3.261	-165	2.488	2.323	-196	2.320	2.124
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-598	8.475	7.877	-624	8.852	8.228	-542	8.439	7.897
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-201	15.932	15.731	-7.982	24.415	16.433	-2.514	20.724	18.210
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	178	178	-2.220	934	-1.286	-2.956	562	-2.394
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-184	2.660	2.476	0	2.410	2.410	-17	2.423	2.406
Totaal 6.0 Sociaal Domein	**-31.142**	**100.792**	**69.650**	**-39.355**	**120.304**	**80.949**	**-42.128**	**115.203**	**73.075**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022			Begroting 2022 na wijziging			Realisatie 2022		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
7.0 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	-31	2.848	2.817	-183	4.771	4.588	-155	3.183	3.028
7.2 Riolering	-5.861	4.384	-1.477	-5.991	4.123	-1.868	-5.877	4.432	-1.445
7.3 Afval	-9.968	7.381	-2.587	-9.376	7.363	-2.013	-9.602	7.246	-2.356
7.4 Milieubeheer	-255	1.667	1.412	-165	2.054	1.889	-282	1.954	1.672
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-266	522	256	-216	516	300	-272	360	88
Totaal 7.0 Volksgezondheid en milieu	**-16.381**	**16.802**	**421**	**-15.931**	**18.827**	**2.896**	**-16.188**	**17.175**	**987**
8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
8.1 Ruimtelijke Ordening	-523	2.221	1.698	-2.062	4.195	2.133	-1.848	3.250	1.402
8.2 Grondexpl. (Niet-Bedrijventerreinen)	-76	76	0	-150	150	0	-476	476	0
8.3 Wonen En Bouwen	-1.892	3.322	1.430	-2.480	3.299	819	-1.810	2.343	533
Totaal 8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-2.491**	**5.619**	**3.128**	**-4.692**	**7.644**	**2.952**	**-4.134**	**6.069**	**1.935**
Totaal taakvelden	**-218.758**	**218.758**	**0**	**-280.299**	**280.299**	**0**	**-286.888**	**286.888**	**0**

Toelichting op het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld:

De realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken. Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten worden hetzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gebruikt als voor het overzicht met de ramingen.

5.4.2

Verantwoordings-informatie over specifieke uitkeringen

5.6 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)

Specifieke uitkeringen van het Rijk worden verantwoord via Single Information and Single Audit (SiSa). De informatie hiervoor wordt in een speciale bijlage opgenomen, de SiSa-bijlage. In 2022 legt Roermond verantwoording af 32 specifieke uitkeringen.
Per regeling wordt in de bijlage aangegeven:

- De afkorting voor de naam van het ministerie dat de specifieke uitkering verstrekt.
- Het nummer van de regeling, per specifiek uitkering kunnen meerdere regelingen bestaan.
- De naam van de specifieke uitkering.
- De wettelijke basis voor het bestaan van de specifieke uitkering.
- Het type overheid dat de specifieke uitkering ontvangt, in dit geval de gemeente.
- De omschrijving van de indicator oftewel de verantwoordingsinformatie. Dit kan financiële en/of inhoudelijke informatie zijn.

De blauwe rijen betreffen regelingen die de gemeente aan het Rijk verantwoord. De gele rijen zijn regelingen welke de gemeente aan de provincie Limburg verantwoord.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A5B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/02*	*Aard controle D1* *Indicator: A5B/03*	*Aard controle R* *Indicator: A5B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/06*
		1	060957 Gemeente Roermond	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;		€ 0	€ 0	
					Ja			**Nee**
			Kopie gemeente(code)	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: A5B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/08*				
		1	060957 Gemeente Roermond	De activiteiten zijn niet uitgevoerd				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. *Indicator: A5B/09*					
			Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
JenV	**A9B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/01*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/02*	*Aard controle D1 Indicator: A9B/03*	*Aard controle R Indicator: A9B/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/06*
		1	060957 Gemeente Roermond	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering		€ 0	€ 0	
					Ja			**Nee**
			Kopie gemeente(code)	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie				
			Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/07	*Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/08*				
		1	060957 Gemeente Roermond	Roermond heeft geen middelen ontvangen.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: A9B/09					
			Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangs-bewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijn-de medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: A13/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	*Aard controle R* *Indicator: A13/03*	*Aard controle R* *Indicator: A13/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 35.851	**Ja**	**€ 0**	**€ 35.851**	**Ja**	
JenV	**A14B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C30/07*	*Aard controle R* *Indicator: C32/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	*Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	060957 Gemeente Roermond	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering		€ 0	€ 0	
					Ja			**Nee**
			Kopie gemeente(code)	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: A14B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/08*				
		1	060957 Gemeente Roermond	Roermond heeft geen middelen ontvangen.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. *Indicator: A14B/09*					
			Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			Aard controle R *Indicator: A16/01*	*Aard controle R* *Indicator: A16/02*	*Aard controle R* *Indicator: A16/03*	*Aard controle R* *Indicator: A16/04*	*Aard controle R* *Indicator: A16/05*	*Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 4.842.600	**€ 2.040.887**	**€ 0**	**€ 122.730**	**€ 0**	**€ 194.921**
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: A16/07*	*Aard controle R* *Indicator: A16/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 3.635	**€ 103.950**	**€ 7.308.723**	**€ 7.308.723**	**Nee**	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			Aard controle R *Indicator: B2/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	*Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			3	**105**	**1**	**8**	**Ja**	**JA**
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten**			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/07*	*Aard controle R* *Indicator: B2/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 1.827	**€ 7.342**			**€ 0**	**€ 0**
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 1.140	**€ 39.900**	**€ 3.468**	**€ 27.744**	**€ 0**	**€ 0**
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 6.435**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
BZK	**C30**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Eventuele toelichting op niet volgens plan/ aanvraag uitgevoerde projecten. Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
		Gemeenten	*Aard controle R Indicator: C30/01*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/02*	*Aard controle D2 Indicator: C30/03*	*Aard controle D2 Indicator: C30/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C30/06*
			€ 37.774	**€ 46.422**	**0**	**0**	**Ja**	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: C30/07					
			Nee					
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen**	Beschikkingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01*	*Aard controle R Indicator: C32/02*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03*	*Aard controle D2 Indicator: C32/04*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05*	*Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01076285 (Bs Aan de Roer)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2	SUVIS21-00874758 (Bs De Zonnewijzer)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		3	SUVIS21-01076291 (Bs Lambertus)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-01071389 (Bs Leeve)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5	SUVIS21-01071383 (Bs Neel)	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		6	SUVIS21-00905029 (Bs Willem de Zwijger)	€ 0	€ 0	Ja		Nee

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
			Kopie Beschikkings-nummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitge-voerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C32/07*	*Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-01076285 (Bs Aan de Roer)	N.v.t.				
		2	SUVIS21-00874758 (Bs De Zonnewijzer	N.v.t.				
		3	SUVIS21-01076291 (Bs Lambertus)	N.v.t.				
		4	SUVIS21-01071389 (Bs Leeve)	N.v.t.				
		5	SUVIS21-01071383 (Bs Neel)	N.v.t.				
		6	SUVIS21-00905029 (Bs Willem de Zwijger)	N.v.t.				
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw**	Hieronder per regel één provincie(code) selecte-ren en in de kolommen ernaast de verantwoor-dingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinancie-ring (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	*Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	*Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	**030011 Provincie Limburg**	**€ 35.976**	**€ 35.976**	**€ 35.976**	**7**	**7**
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/ Nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C41B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	**030011 Provincie Limburg**	**716**	**Ja**			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/01*	*Aard controle R* *Indicator: C55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	*Aard controle R* *Indicator: C55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	**€ 39.927**	**€ 39.927**	**0**	**€ 46.025**	**€ 46.025**
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/07*	*Aard controle R* *Indicator: C55/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	**€ 0**	**€ 0**			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 1.713	**Nee**				
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	*Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 2.606.902	**€ 202.003**	**€ 15.761**	**-€ 231.751**	**€ 820.247**	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag**	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/06*	*Aard controle R* *Indicator: D8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	*Aard controle R* *Indicator: D8/09*	*Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
OCW	**D10**	**Volwassenen-educatie**	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij lagere besteding dan beschikbare middelen	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Bij hogere besteding dan beschikbare middelen
		Contactgemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D10/01*	*Aard controle R* *Indicator: D10/02*	*Aard controle R* *Indicator: D10/03*	*Aard controle R* *Indicator: D10/04*	*Aard controle R* *Indicator: D10/05*	*Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 798.638	**€ 116.517**	**€ 915.155**	**€ 658.752**	**€ 199.660**	**€ 0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023							
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*	*Aard controle R* *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*
			€ 12.250	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 256.495**
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/06*	*Aard controle R* *Indicator: D14/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	*Aard controle R* *Indicator: D14/09*	
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: D19/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*		
			€ 0	**€ 0**	**Nee**		
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	*Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)*	
			Aard controle R *Indicator: E20/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	*Aard controle R* *Indicator: E20/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 475.815	**€ 670.745**	**€ 464.373**	**Nee**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

	Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07*	*Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08*
1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	920	Fietspad Mijnheerkensweg (2022) 920 meter
2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee	4	Schuitenberg-Mariagardestraat (2020) 1 stuks Donderbergweg (2022) 3 stuks Bergstraat-Hoogstraat (maatregel kan niet worden uitgevoerd binnen de looptijd van de regeling) 3 stuks
3	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Nee	0	Mussenberg-Molenweg (maatregel wordt niet uitgevoerd)
4	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt | aantal in st	Ja	1	Koninginnelaan - Olieslagerstraat (2021)
5	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt | aantal in st	Nee	0	Rotonde Oranjelaan-Donderbergweg (maatregel kan niet worden uitgevoerd binnen de looptijd van de regeling) Oversteek Bredeweg - Charles Ruijsstraat (maatregel kan niet worden uitgevoerd binnen looptijd van de regeling)
6	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee	0	Oranjelaan (2023)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
IenW	**E56B**	**Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Project afgerond (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E56B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E56B/03*	*Aard controle R* *Indicator: E56B/04*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: E56B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56B/06*
			1 **060957 Gemeente Roermond**	**Programma Slim, Duurzaam en Veilig**	**€ 0**	**€ 100.840**	**€ 100.840**	**Nee**
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheids-maatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: E84/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	*Aard controle R* *Indicator: E84/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E84/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/brom-fietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0			
			2 346 Voetgangersoversteekplaats (VOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			50 349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)**	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet **(PW)**	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)**	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte werkloze werknemers **(IOAW)**	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)**	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomens-voorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-ongeschikte gewezen zelfstandigen **(IOAZ)**
			Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 22.284.208	**-€ 380.021**	**€ 705.548**	**-€ 11.967**	**€ 79.196**	**€ 1.281**
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)**	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) **(Bbz 2004)**	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars **(WWIK)**	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet **(PW)**	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet **(PW)**	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet **(PW)**
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 233.204	**€ 13.218**	**€ 0**	**€ 1.542.336**	**€ 0**	**€ 0**
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet **(PW)**	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	**Ja**				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			Aard controle R *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	**€ 0**	**€ 45.560**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Ja**	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Gemeente	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023							
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 153.645	€ 769
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 6.721	€ 0	-€ 629	€ 27.635	€ 85
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 10.187	€ 0	-€ 79.814	€ 63.869	€ 102
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 5.127	€ 0	-€ 22.340	€ 1.816	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 5.143	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 27.178	€ 0	-€ 102.783	€ 246.965	€ 956
			Kopie regeling	Aantal besluiten levens-onderhoud (jaar T) Gemeente	Aantal besluiten kapi-taalverstrekking (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	2	0	Ja		
		6	Totaal	2	0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023							
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023							
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle R *Indicator: G10/01*	*Aard controle R* *Indicator: G10/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 131.450	**€ 0**	**Ja**		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente		
			Aard controle R *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	**€ 0**	**Ja**		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R *Indicator: G13/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13/05*
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Ja**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport**	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: H4/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 161.910	**€ 150.277**				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **onroerende zaken**	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken**	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten**	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Investeringen	€ 19.686	€ 19.686	€ 0	€ 0	
		2	Exploitatie	€ 103.519	€ 0	€ 103.519	€ 0	
		3	Overige kosten	€ 27.072	€ 0	€ 0	€ 27.072	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd**	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	*Aard controle R* *Indicator: H8/03*	*Aard controle R* *Indicator: H8/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1104672-1042256	€ 56.575	€ 0	€ 30.000	€ 13.699	€ 120.000
		2	1034567	€ 67.713	€ 0	€ 31.432	€ 0	€ 33.938
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1104672-1042256	Nee				
		2	1034567	Ja				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
VWS	**H9**	**Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020**	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering voor derden vanaf SiSa 2021 **Gerealiseerd**	Toelichting is optioneel	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee)	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle R *Indicator: H9/01*	*Aard controle R* *Indicator: H9/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9/06*
			€ 0	**€ 383.557**		**Ja**	**Ja**	**Nee**
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H9/07*					
			Ja					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
VWS	**H10**	**Regeling specifieke uitkering vastgoed-transitie gesloten jeugdhulp 2020**	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties benoemd in lid 3)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H10/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/02*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: H10/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/04*	*Aard controle R* *Indicator: H10/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/06*
			Ja	**Ja**	**Ja**		**€ 3.300**	**€ 9.800**
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)
			Aard controle R *Indicator: H10/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/08*	*Aard controle R* *Indicator: H10/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/10*	*Aard controle R* *Indicator: H10/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/12*
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: H10/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/14*	*Aard controle R* *Indicator: H10/15*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/16*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H10/17*	
			€ 0	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**Nee**	
VWS	**H14**	**SPUK expertise-centra jeugdhulp**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R *Indicator: H14/01*	*Aard controle R* *Indicator: H14/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H14/05*	
			€ 629.441	**€ 633.941**	**Nee**		**Nee**	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
VWS	**H15**	**Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit**	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H15/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: H15/02*	Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/03*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/04*	*Eindverantwoording? (Ja/Nee)* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/05*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H15/06*
			€ 1.432.981	**€ 2.104.086**	**Ja**		**Nee**	**Nee**
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoed-transitie residentiële jeugdhulp 2021**	Betreft naam onderdeel	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H20/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	*Aard controle R* *Indicator: H20/06*
		1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**Ja**	**Ja**	**Nee**	**vastgoedplannen volgen in 2023**	**€ 53.854**
		2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H20/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	*Aard controle R* *Indicator: H20/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	*Aard controle R* *Indicator: H20/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023								
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 53.854**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d)	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H20/13	*Aard controle R Indicator: H20/14*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/15*	*Aard controle R Indicator: H20/16*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/17*	*Aard controle R Indicator: H20/18*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b)
				Aard controle n.v.t. Indicator: H20/19	Aard controle n.v.t. Indicator: H20/20	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/21*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/22*	*Aard controle R Indicator: H20/23*	*Aard controle n.v.t. Indicator: H20/24*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	**€ 0**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	**nee**	**nee**	**€ 0**	**€ 0**

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023						
			Kopie naam onderdeel	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	Optionele toelichting
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H20/25*	*Aard controle R* *Indicator: H20/26*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*
		1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzie-ningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		2	Ombouw van separeer-ruimten of ontwikkeling van relationele bevei-liging	**€ 0**	**€ 0**	**0**
			Eindverantwoording (Ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H20/29*			
			Nee			

5·4·3

Fiscale positie vennootschapsbelasting 2022

5.7 Fiscale positie vennootschapsbelasting 2022

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen ingevoerd en bestaat er voor de gemeente Roermond een vennootschapsbelastingplicht voor zover zij een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.

Clusters

De activiteiten die de gemeente uitvoert en de objecten die zij beheert zijn allereerst zelfstandig getoetst aan de ondernemingscriteria. Alleen activiteiten die onlosmakelijk met andere activiteiten zijn verbonden, zijn in zogenaamde clusters ondergebracht. Per cluster heeft vervolgens opnieuw de ondernemingstoets plaatsgevonden en is vastgesteld of de gemeente Roermond al dan niet een onderneming drijft voor de vennootschapsbelasting.
Uit bovenstaande aanpak zijn de volgende activiteiten/clusters onderkend, die mogelijk tot een belastbaar resultaat voor de vennootschapsbelasting kunnen leiden:

- Parkeren
- Afval
- Faciliterende grondexploitaties
- Actieve grondexploitaties en restkavels.

Tenslotte wijkt de Belastingdienst vanaf 2021 af op de door de gemeente ingediende aangiften Vennootschapsbelasting 2016 en 2017. De Belastingdienst is van mening dat de reclameactiviteiten van de gemeente zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is het daar niet mee een en heeft bezwaar gemaakt tegen deze correctie, maar zal voortaan deze activiteit meenemen in haar aangifte en vervolgens bezwaar maken tegen deze aangifte:

- Reclameactiviteiten

Belastbaar bedrag en belasting boekjaar

De gemeentelijke jaarrekening 2022 dient tijdig (15 juli 2023) door de raad vastgesteld te worden. De fiscale jaarwinst van bovenstaande activiteiten/clusters dient gebaseerd te worden op fiscale grondslagen. Daartoe dient per cluster een fiscale vermogensvergelijking opgesteld te worden. Deze fiscale vermogensvergelijking bepaald de fiscale jaarwinst per activiteit/cluster door het fiscale vermogen per 31 december 2022 te verminderen met het fiscale vermogen per 1 januari 2022. Op 14 november 2022 is de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting over het jaar 2017 met een belastbaar bedrag van € 77.107 ingediend. Zoals hierboven aangegeven gaat de Belastingdienst afwijken op deze aangifte, omdat volgens de Belastingdienst de fiscale winst die is toe te rekenen aan de (privaatrechtelijke) reclame-activiteiten eveneens opgenomen had dienen te worden. De Belastingdienst zal het belastbaar bedrag naar verwachting corrigeren naar € 188.280. De gemeente Roermond heeft, net zoals meerdere gemeenten, tegen deze correctie een bezwaar ingediend. Overeengekomen is dat ons bezwaar wordt aangehouden tot het moment dat in vergelijkbare procedures uitspraken zijn gedaan.

De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2020 is op 22 april 2022 ingediend. De (voorlopige) aangifte Vennootschapsbelasting 2021 zal dit jaar worden ingediend. Ook zal dit jaar de definitieve aangifte Vennootschapsbelasting 2018 worden ingediend.

Tussen de bedrijfseconomische waarderingsgrondslagen (BBV) en de fiscale waarderingsgrondslagen bestaan verschillen, die ten tijde van het opstellen van de jaarrekening nog niet volledig uitgekristalliseerd zijn, waardoor onderstaande bedragen zijn gebaseerd op een reële inschatting van de werkelijkheid.
Dit betekent dat het belastbaar bedrag zoals berekend kan afwijken van het bedrag dat in de aangifte vennootschapsbelasting 2022 wordt opgenomen.

Met de Belastingdienst is in 2018 overeengekomen dat de havenactiviteiten enkel bestaan uit het heffen van havengelden en dat de gemeente geen aanvullende prestatie levert en niet in concurrentie treedt met ondernemingen, omdat dergelijke partijen geen (gemeentelijke) belastingen kunnen heffen.
Dit betekent dat op de geclusterde activiteit ‘Industriële haven’ de overheidstakenvrijstelling van toepassing is, waardoor geen heffing van vennootschapsbelasting plaatsvindt.

Met de Belastingdienst is in 2019 een vaststellingsovereenkomst gesloten rondom de activiteiten m.b.t. huishoudelijk afval. Vastgesteld is dat de activiteit “het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst” een belaste activiteit is in het kader van de vennootschapsbelasting. Jaarlijks zal 1,0% van de behaalde opbrengst als winst worden meegenomen in het fiscale resultaat. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2016 en eindigt op 1 januari 2021. Middels een addendum op deze vaststellingsovereenkomst kunnen deze afspraken worden verlengd tot en met het jaar 2025. De gemeente Roermond zal bij het indienen van de aangifte 2021 naar verwachting van deze mogelijkheid gebruik gaan maken. Het fiscale resultaat 2022 van het cluster afval is op basis van deze afspraken bepaald.

Onderstaand volgt een korte uiteenzetting per activiteit/cluster.

Parkeren

Wij achten het verdedigbaar om de activiteiten ‘straatparkeren’ en ‘parkeren achter de slagboom (parkeergarages)’ te clusteren, waarbij een vrijstelling geldt voor overheidstaken. Conform de parlementaire toelichting is straatparkeren een overheidstaak, waarmee niet in concurrentie wordt getreden. De gerechtelijke procedures rondom het zijn van ‘BTW-ondernemer’ voor straatparkeren heeft tot op heden niet geleid tot een wijziging. Toekomstige procedures zouden het standpunt van de Belastingdienst nog kunnen wijzigen. Na toepassing van de vrijstelling resteert voor de activiteit ‘parkeren achter de slagboom’ een fiscale winst.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 111.600.

Afval

Veel gemeenten in Nederland hebben te maken met de activiteit verkoop van recyclebaar restafval. Deze opbrengsten leiden tot een deelname in het economisch verkeer, waardoor deze activiteit, dan wel het hele cluster afval door de ondernemingspoort zou kunnen komen. Met de Belastingdienst zijn op 14 november 2019 de volgende afspraken gemaakt:

- de activiteit “de inzameling van huishoudelijk afval” betreft de uitvoering van de wettelijke inzameltaak die primair plaatsvindt met het oog op het belang van de samenleving. Er is dus geen sprake van een prestatie aan een individuele afnemer tegen een bepaalde prijs, waardoor sprake is van een onbelaste activiteit voor de vennootschapsbelasting.
- de activiteit “het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst” betreft een belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting, omdat met de verkoop van recyclebaar afval wordt deelgenomen aan het economisch verkeer. Aangezien het praktisch (bijna) niet mogelijk is om de in de belaste sfeer gecreëerde waarde te bepalen is overeengekomen om jaarlijks 1,0% van de behaalde opbrengst als winst mee te nemen in het fiscale resultaat (re-sale minus methode).
- deze afspraken gelden tot 1 januari 2021, doch kunnen worden verlengd tot 1 januari 2026.

Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 4.200.

Faciliterende grondexploitaties

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid, waarbij wordt uitgegaan van zelfrealisatie door marktpartijen. De Belastingdienst is van mening dat als gevolg van de grondtransacties, waarbij de gemeente als partij betrokken is, een soort hybride vorm ontstaat, een mengvorm van actieve en faciliterende grondexploitaties. Dit betekent dat de grondtransacties zodanig verband houden met de grondexploitatie, dat deze gronden daaraan toegerekend zouden moeten worden (vermogensbestanddeel behoord tot het fiscale ondernemingsvermogen). Wij hebben in 2016 gesteld dat de waarde van de desbetreffende grondposities gelijk is aan de al bekende verkoopprijzen. Op de gronden waar nog geen verkoopprijs bekend was, zijn taxaties uitgevoerd. Deze waarden zijn als fiscale openingsbalans opgenomen. De verwachting was dat dit niet zou leiden tot een fiscaal resultaat en dus tot een heffing van vennootschapsbelasting. In 2022 is een restkavel verkocht, waarbij een fiscale winst van € 101.000 is gerealiseerd.

Actieve grondexploitaties

De gemeente Roermond heeft het beleid om geen actieve grondexploitaties meer uit te voeren. In 2019 is door de raad besloten om de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 te openen, die een aantal kenmerken heeft van actief grondbeleid. Deze kenmerken zouden kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken. Wij gaan er van uit dat dit cluster in 2022 nog geen fiscale winst heeft behaald.

Reclameactiviteiten

De gemeente Roermond is overeenkomsten aangegaan voor enerzijds het beheren, onderhouden en exploiteren van abri’s en reclamevitrines ten behoeve van openbaar vervoer, reclamedoeleinden en informatievoorziening op het grondgebied van de gemeente en anderzijds om verlichte en onverlichte reclameobjecten aan te brengen en aangebracht te houden aan op openbare gemeentegrond geplaatste lichtmasten en genereert daarmee jaarlijks opbrengsten. De Belastingdienst is van mening dat deze reclameactiviteiten zijn aan te merken als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid. De gemeente is van mening dat dit niet het geval is en dat geen sprake is van ondernemersactiviteiten. Mocht wel sprake zijn van ondernemersactiviteiten, dan is de gemeente van mening dat op de behaalde opbrengsten de overheidstakenvrijstelling van toepassing is. Landelijk worden hierover gerechtelijke procedures gevoerd. Zolang deze procedures nog onder de rechter zijn, zal de gemeente Roermond de reclameactiviteiten meenemen in het belastbaar bedrag. Na indiening van de aangifte Vennootschapsbelasting zal vervolgens elk jaar bezwaar worden gemaakt tegen deze aangifte voor wat betreft deze reclameactiviteiten.
Voor de vennootschapsbelasting over dit cluster nemen wij een fiscale winst mee ter hoogte van € 93.200.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is het belastbaar bedrag als volgt te berekenen:

Fiscaal resultaat	Bedragen in Euro
Parkeren	111.600
Afval	4.200
Faciliterende grondexploitaties (restkavels)	101.000
Actieve grondexploitaties	0
Reclame-activiteiten	93.200
Belastbaar bedrag	**310.000**

De belasting volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is als volgt te berekenen:

Berekening belastinglast	Bedragen in Euro
Vennootschapsbelasting 2022 over het belastbaar bedrag	46.500
Correctie vennootschapsbelasting 2017 (incl. verliesverrekening 2016)	- 10.092
Correctie vennootschapsbelasting 2020	- 18.354
Correctie vennootschapsbelasting 2021	- 45.699
Belastingen volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**-27.645**

Balanspost vennootschapsbelasting

Mutaties gedurende het jaar:

Belastingjaar (bedragen in Euro)	Vordering per 1 januari 2022	Vennootschaps belastinglast boekjaar	Betaald/ontvangen in 2022	Vordering per 31 december 2022
2017	88.662	10.092	-3.147	95.607
2018	0	0	26.271	26.271
2020	15.726	18.354	- 34.080	0
2021	- 45.699	45.699	0	0
2022	0	- 46.500	54.341	7.841
Totaal	**58.689**	**27.645**	**43.385**	**129.719**

Over het jaar 2016 en 2017 is door de Belastingdienst een definitieve aanslag opgelegd. Op 14 november 2022 is een herziene aangifte 2017 ingediend, waarvoor nog geen herziene definitieve aanslag is ontvangen. Naar verwachting wordt over 2017 nog een bedrag van € 95.607 terug ontvangen. Over de jaren 2018 t/m 2022 zijn door de Belastingdienst voorlopige aanslagen opgelegd. De verwachting is dat na de zomervakantie 2023 een definitieve aanslag Vennootschapsbelasting 2018 zal worden opgelegd.

Rondom de uitvoering van VPB-plicht bij overheids-ondernemingen lopen inmiddels in Nederland een aantal gerechtelijke procedures. Het is zaak om deze procedures en andere ontwikkelingen te volgen om waar nodig verbeterde aangiften Vennootschapsbelasting in te dienen. Mocht de Belastingdienst van mening zijn dat meer belasting verschuldigd is, dan is een rente ter hoogte van 8,0% verschuldigd, lopende vanaf 1 juli van elk belastingjaar.
Voor het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting 2021 en 2022 is door de Belastingdienst uitstel verleend.

Colofon

Uitgave
Gemeente Roermond

Datum
6 juli 2023

Vormgeving
Luc Jansen - Ask for Graphics

Fotografie
Gemeente Roermond

Drukwerk
Gemeente Roermond

Bezoekadres
Kazerneplein 7
6041 TG Roermond
tel: 14 0475
WhatsApp: 06-10465487

Postadres
Postbus 900
6040 AX Roermond

Stadhuis, Markt 31 | Postbus 900 | 6040 AX Roermond

www.roermond.nl